

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
IQTISODIYOT VA MOLIYA
VAZIRLIGI

BUDJETNOMA

2025-2027

MUNDARIJA

QISQARTMALAR	2
QISQACHA SHARH.....	3
I. MAKROIQTISODIY KO‘RSATKICHLAR SHARHI	8
1.1. Jahon va O‘zbekiston iqtisodiyotidagi makroiqtisodiy tendensiyalar	8
1.2. Asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlar tahlili va prognozlari	11
II. SOLIQ VA BUDJET SIYOSATINING UZOQ MUDDATDAGI ASOSIY MAQSADLARI.	22
2.1. Fiskal siyosatning asosiy maqsadlariga erishishda soliq-budjet intizomini ta’minlash ...	23
2.2. Fiskal maqsadlardan kelib chiqib soliq va budjet siyosatining asosiy yo‘nalishlari	26
2.2.1. 2025–2027-yillardagi soliq siyosatining asosiy yo‘nalishlari	26
2.2.2. 2025 – 2027-yillardagi budjet siyosatining asosiy yo‘nalishlari	35
III. O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSOLIDATSIYALASHGAN BUDJETI PARAMETRLARINING PROGNOZ KO‘RSATKICHLARI	40
3.1. Konsolidatsiyalashgan budjet jamlanma parametrlarining 2024-yilgi kutilayotgan ijrosi va 2025-2027-yillar uchun prognozlari	40
3.2. 2024-yil uchun Davlat budjeti to‘g‘risidagi qonunida belgilangan budjet ko‘rsatkichlarining yangilangan prognozlardan farqi.....	43
3.3. O‘zbekiston Respublikasi Davlat budjeti parametrlarining prognoz ko‘rsatkichlari	45
3.3.1. Davlat budjeti daromadlarining 2024-yilgi kutilayotgan ijrosi va 2025-2027-yillar uchun prognozlari	45
3.3.2. Davlat budjeti xarajatlarining 2024-yilgi kutilayotgan ijrosi va 2025-2027-yillar uchun prognozlari	63
3.3.3 Mahalliy budjetlar daromadlari va xarajatlari prognozlari.....	104
3.4. DMJ hamda TTJ daromadlari va xarajatlarining 2024-yilgi kutilayotgan ijrosi va 2025 – 2027-yillar uchun prognozlari.....	107
3.4. Budjet tashkilotlarining budjetdan tashqari jamg‘armalari tushumlari va xarajatlari prognozlari.....	113
IV. DAVLAT QARZI PROGNOZLARI VA MAQSADLI KO‘RSATKICHLARI.....	114
V. FISKAL TAVAKKALCHILIKLAR BAHOSI	117
VI. DAVLAT MOLIVASINI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	137
ASOSIY TUSHUNCHALAR.....	166
ILOVALAR	

QISQARTMALAR

BMTTD	Birlashgan Millatlar Tashkilotining taraqqiyot dasturi
BRM	Barqaror rivojlanish maqsadlari
DMJ	Davlat maqsadli jamg'armalari
DXSH	Davlat-xususiy sheriklik
FTA	Fransiya taraqqiyot agentligi
f.b.	foiz band
GFS	Government Finance Statistics (Davlat moliyasi statistikasi)
JST	Jahon savdo tashkiloti
JB	Jahon banki
MTT	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari
NNT	Nodavlat notijorat tashkilotlari
OTB	Osiyo taraqqiyot banki
YTB	Yevropa taraqqiyot banki
PEFA	Public Expenditure and Financial Accountability (Davlat moliyasini boshqarishni Davlat xarajatlari va moliyaviy hisobdorlik mezonlari asosida baholash)
QQS	Qo'shilgan qiymat solig'i
TTJ	Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi
XVJ	Xalqaro valyuta jamg'armasi
XMI	Xalqaro moliya institutlari
YTTB	Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki
YIM	Yalpi ichki mahsulot
YHM	Yalpi hududiy mahsulot

QISQACHA SHARH

Ushbu hujjat mamlakatimizni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish uchun hukumat tomonidan 2025–2027-yillarda olib borilishi rejalashtirilayotgan asosiy yo‘nalishlarni o‘z ichiga oladi.

Budjetnoma 2025–2027-yillarga mo‘ljallangan Fiskal strategiya¹ asosida ishlab chiqilgan.

Bunda, 2025–2027-yillarga mo‘ljallangan **Fiskal strategiya bilan belgilangan** o‘rta muddatli davr uchun makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari, O‘zbekiston Respublikasi konsolidatsiyalashgan budjeti daromadlari va xarajatlari, shuningdek davlat qarzining **yangilangan prognozlari**, konsolidatsiyalashgan budjet taqchilligining kelib chiqish sabablari va uni moliyalashtirish manbalari, hamda uzoq muddatli fiskal maqsadlar va ularga erishish uchun soliq va budjet siyosatining o‘rta muddatdagi yo‘nalishlari, fiskal tavakkalchiliklar bahosi va boshqalar yoritilgan.

“O‘zbekiston – 2030” strategiyasidan kelib chiqib, uzoq muddatli barqaror iqtisodiy o‘lishni ta‘minlash uchun tashqi va ichki ta‘sirlarga moslashuvchan fiskal siyosat olib borish maqsad qilingan bo‘lib, o‘rta va uzoq muddatdagi asosiy **maqsadlar** sifatida quyidagilar belgilandi:

– barqaror iqtisodiy o‘lish orqali daromadi o‘rtachadan yuqori bo‘lgan davlatlar qatoriga kirish va buning uchun YIM hajmini 160 milliard AQSH dollariga va **aholi jon boshiga daromadlarni 4 ming AQSH dollariga** yetkazish;

– konsolidatsiyalashgan budjet **taqchilligini** YIMga nisbatan **3 foizlik** target ko‘rsatkichi doirasida ushlab turish uchun daromadlar bazasini mustahkamlash va budjet xarajatlari samaradorligini oshirish hamda bu orqali makroiqtisodiy barqarorlik va budjet intizomini ta‘minlash;

– o‘rta muddatga mo‘ljallangan davlat qarzini boshqarish strategiyasini amalga oshirish orqali davlat qarzining YIMga nisbatini **50 foizdan** oshmasligini ta‘minlash;

– “**Yashirin iqtisodiyot**” ulushini qisqartirish va daromadlarni legallashtirish orqali budjet tushumlarini ko‘paytirish;

– “**Natijaga yo‘naltirilgan budjetlashtirish**” amaliyotiga bosqichma-bosqich o‘tish;

– soliq, bojxona qonunchiligini va iqtisodiyotning turli sohalariga ajratilayotgan subsidiyalar va berilayotgan imtiyozlarni **JST** talablariga uyg‘unlashtirish;

¹ https://api.mf.uz/media/filestore/Fiskal_strategiya_2025-2027_0LbiYzu.pdf

– aholi talablariga va xalqaro standartlarga to‘liq javob beradigan ta’lim, tibbiyot va ijtimoiy himoya tizimini tashkil qilish uchun Davlat budjeti xarajatlarining **ijtimoiy yo‘naltirilganligini** saqlab qolish.

XVJning joriy yil oktabr oyidagi hisobotiga² ko‘ra, **jahon iqtisodiyoti** o‘sishi 2024 va 2025-yilda 3,2 foizni tashkil etishi prognoz qilingan.

Rivojlangan mamlakatlarda 2024-2025-yillarda o‘shish sur‘ati 1,8 foizni tashkil etishi hamda rivojlanayotgan mamlakatlarda 2023-yildagi 4,4 foizdan 4,2 foizgacha pasayishi prognoz qilingan. Shuningdek, rivojlangan mamlakatlar markaziy banklari tomonidan olib borilayotgan qat’iy pul-kredit siyosati natijasida **global inflatsiya** 2024-yilda 2023-yildagi 6,7 foizdan 5,8 foizgacha, 2025-yilda 4,3 foizgacha pasayishi prognoz qilingan.

XVJning joriy yil sentabr oyidagi mamlakat iqtisodiyotiga bag‘ishlangan hisobotiga³ ko‘ra, O‘zbekiston iqtisodiyotining o‘sishi 2024-yilda 5,6 foiz (*aprel oyidagi prognozdan 0,4 f.b.ga oshgan*), 2025-yilda 5,7 foiz (*aprel oyidagi prognozdan 0,3 f.b.ga oshgan*) miqdorida prognoz qilindi.

Milliy prognozlarga ko‘ra davom etayotgan murakkab geosiyosiy va tashqi iqtisodiy vaziyatlarga qaramasdan O‘zbekiston iqtisodiyoti 2024-2025-yillarda 6 foizga hamda 2026–2027-yillarda tegishincha 6,1 foiz va 6,3 foizga o‘shishi prognoz qilingan.

Bunda, sanoat mahsulotlarining o‘shish sur‘ati 2024-yilda 6,9 foizni, 2025-yilda 6,1 foizni, 2026-2027-yillarda tegishincha 6,2 foiz va 6,1 foizni, qishloq xo‘jaligida ishlab chiqarishning o‘shish sur‘ati 2024-2025-yillarda 4,1 foizni, 2026-yilda 4,2 foiz va 2027-yilda 4,3 foizni hamda bozor xizmatlarining o‘shish sur‘ati 2024-yilda 14 foizni, 2025-yilda 14,5 foizni, 2026-2027-yillarda 15 foiz atrofida bo‘lishi prognoz qilingan.

² <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2024/10/22/world-economic-outlook-october-2024>

³ <https://www.imf.org/en/News/Articles/2024/09/30/pr-24351-uzbekistan-imf-mission-completes-staff-visit>

1-jadval. Asosiy makroiqtisodiy va budget ko'rsatkichlarining milliy prognozlari

	Ijro		Kutilma	Prognoz		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
YIM, trln so'm	996	1 192	1 412	1 630	1 866	2 125
YIM o'sish sur'ati, o'tgan yilga nisbatan foizda	6	6,3	6	6	6,1	6,3
Aholi jon boshiga YIM hajmi, AQSH doll.	2 527	2 789	3 011	3 251	3 526	3 826
Inflatsiya, o'tgan yil yakuniga nisbatan, foizda	12,3	8,8	9	7	5-6	5
Konsolidatsiyalashgan budget ko'rsatkichlari, shu jumladan:	x	x	x	x	x	x
daromadlar, trln so'm	286,5	321,9	377,7	431,1	496,5	565,0
xarajatlar, trln so'm	321,7	381,0	434,8	480,3	551,9	629,1
taqchillik, trln so'm	-35,2	-59,2	-57,2	-49,3	-55,5	-64,1
taqchillik, YIMga nisbatan foizda	-3,5	-5	-4	-3	-3	-3

Shu bilan birga, global iqtisodiy noaniqliklar va geosiyosiy ziddiyatlar tufayli tashqi xatarlar saqlanib qoladi.

O'zbekistonda inflatsiya darajasi 2024-yilda 9 foiz atrofida bo'lishi, 2025-yilda 7 foiz bo'lishi va 2027-yilga kelib **5 foiz**gacha pasayishi prognoz qilingan.

Mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish yuzasidan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan bir qator farmon va qarorlar qabul qilinishi natijasida 2024-yilgi Davlat budjeti xarajatlari qayta ko'rib chiqilib, xarajatlar tasdiqlangan budgetga nisbatan 1,5 foizga oshishi kutilmoqda.

Bunda, konsolidatsiyalashgan budget taqchilligining YIMga nisbatan 4 foizdan oshmasligi ta'minlanadi.

Uzoq muddatli fiskal maqsadlar va makroiqtisodiy istiqbollardan, jumladan, o'rta muddatda **konsolidatsiyalashgan budget taqchilligini** YIMga nisbatan **3 foizdan** oshirmaslik vazifasidan kelib chiqib, 2025-yilda konsolidatsiyalashgan budget daromadlari prognozi 431,1 trln so'm yoki YIMga nisbatan 26,4 foiz,

xarajatlari prognozi 480,3 trln so‘m yoki YIMga nisbatan 29,4 foiz miqdorida prognoz qilinmoqda.

Bunda, konsolidatsiyalashgan budget daromadlari mo‘ljallari 2026-2027-yillarda YIMga nisbatan 26,6 foiz, xarajatlari mo‘ljallari YIMga nisbatan 2026-2027-yillarda 29,6 foiz miqdorida prognoz qilingan.

Kelgusi yilda O‘zbekiston Respublikasi nomidan va kafolati ostida tashqi qarzlarini jalb qilish bo‘yicha yillik imzolanadigan yangi bitimlarning cheklangan hajmi **5,5 mlrd AQSH dollari** miqdorida, shundan **3 mlrd AQSH dollari** Davlat budgetini qo‘llab-quvvatlash, shu jumladan, budget taqchilligini moliyalashtirishga, qolgan qismini investitsiya loyihalarini moliyalashtirishga yo‘naltirish belgilangan.

O‘rta muddatda konsolidatsiyalashgan budget taqchilligi bo‘yicha kiritilgan budget qoidasiga amal qilish orqali budgetni qo‘llab-quvvatlash uchun jalb qilinadigan tashqi qarzlar oshishining oldini olish, bunda tashqi qarzlarini, asosan, yuqori samarali investitsiya loyihalariga jalb qilish orqali davlat qarzining YIMga nisbatan o‘shish sur‘atini sekinlashtirish choralari ko‘riladi.

2025–2027-yillarga mo‘ljallangan Fiskal strategiyada e‘lon qilingan **3 ta muqobil ssenariy asosida** makroiqtisodiy va budget ko‘rsatkichlarining yuqoridagi maqsadli ko‘rsatkichlariga erishishda xavf tug‘dirishi mumkin bo‘lgan xatarlar ta‘sirining hamda DXSH loyihalaridan yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan davlatning fiskal majburiyatlari va davlat korxonalarining moliyaviy holatining sharhi Budjetnomaning V bo‘limida keltirilgan.

Davlat moliyasini boshqarish tizimini takomillashtirish islohotlari doirasida dasturiy budgetlashtirish tizimiga o‘tishda 2025-yil uchun Davlat budgeti loyihasida **sinov tariqasida** Qishloq xo‘jaligi vazirligi hamda Iqtisodiyot va moliya vazirligining budget xarajatlari **to‘liq** o‘rta muddatli davr uchun **budget dasturlari kesimida ishlab chiqilishi rejalashtirilgan bo‘lsa**, 2026-yildan boshlab **bosqichma-bosqich** qolgan vazirlik va idoralarning budget xarajatlarini budget dasturlari kesimida ishlab chiqish choralari ko‘riladi.

Shuningdek, budget ochiqqligini ta‘minlash uchun davlat moliyaviy statistikasi hisobotining sifatini yaxshilash va “Ochiq budget” portalini takomillashtirish hamda tashabbusli budgetlashtirish amaliyotini yanada takomillashtirish, jumladan, jamoatchilik nazoratini kuchaytirish maqsadida “Ochiq budget” portalida loyihalarni tashabbuskorlar tomonidan qabul qilib olish mexanizmini to‘liq joriy etish, tashabbusli budget jarayonida majburiy ovoz to‘plashga qarshi kurashishni yangi bosqichga olib chiqish, o‘rta va yuqori sinf o‘quvchilari orasida **mahalliy**

budjetlardan moliyalashtiriladigan “Mening maktabim” loyihasini ishga tushirish bo‘yicha ishlar amalga oshiriladi.

Bundan tashqari, o‘rta muddatda “yashil” budjetlashtirish islohotlari doirasida iqlim budjetini tasniflash modelini to‘liq joriy etish, budjetni “yashil” tasniflash jarayonlarini avtomatlashtirish va dasturiy ta’minotga integratsiyalash, “yashil” va iqlim o‘zgarishi bilan bog‘liq budjet muhokamalari va budjet nazoratiga imkon beruvchi tizimni joriy etish maqsad qilingan.

Budjetni shakllantirishda aholi qatlamlari va fuqarolarning ehtiyojlarini to‘laqonli qamrab olish maqsadida gender tengligiga qaratilgan islohotlar davom ettirilishi rejalashtirilgan. Jumladan, Davlat budjeti xarajatlarini gender tenglikni hisobga olgan holda budjetlashtirish uslubiyotini ishlab chiqish, gender tenglikni hisobga olgan holda, budjet dasturlarida strategiyalar, normativ hujjatlar va statistik ma’lumotlar asosida maqsadli gender indikatorlar ishlab chiqilishi rejalashtirilgan.

I. MAKROIQTISODIY KO'RSATKICHLAR SHARHI

1.1. Jahon va O'zbekiston iqtisodiyotidagi makroiqtisodiy tendensiyalar

XVJ 2024-yil oktabr oyidagi hisobotida⁴, dunyoda inflatsiyaga qarshi kurash yakunlanayotgani, biroq ba'zi mamlakatlarda narx bosimi saqlanib qolayotganligi ta'kidlangan. 2022-yilning uchinchi choragida global inflatsiya 9,4 foiz cho'qqisiga chiqqanidan so'ng, darajasi pasayib, joriy yilda 5,8 foizgacha, 2025-yilda esa 4,3 foiz darajasigacha pasayishi kutilmoqda.

Xususan, rivojlangan mamlakatlarda sekinlashish sezilarli bo'lib, 2024-yilda **2,6 foiz** va 2025-yilda **2 foizgacha** pasayishi kutilayotgan bo'lsa, rivojlanayotgan mamlakatlarda mos ravishda 7,9 foizdan 5,9 foizgacha pasayishi kutilmoqda.

XVJ ekspertlarning fikriga ko'ra hozirda kuzatilayotgan global inflatsiya dinamikasi pasayishida asosan global shoklarning yumshashi, ishchi kuchi bilan ta'minlashning yaxshilanishi, inflyatsion kutilmalarning barqarorlashuvi hamda dunyo bo'ylab Markaziy banklarda qat'iy monetar siyosat olib borilishi sabab bo'lgan.

Kelgusi istiqbolda ham rivojlangan mamlakatlar Markaziy banklarining monetar siyosatni yumshatish yo'nalishidagi ishlarining davom etishi kutilmoqda, bu esa iqtisodiy faollikni qo'llab-quvvatlashga xizmat qiladi. Biroq, xizmatlardagi inflatsiya darajasi esa hanuz yuqoriligicha saqlanib qolmoqda.

Global inflatsiyaning kelgusida pasayib borishi o'z navbatida fiskal siyosatda – qarz dinamikasini barqarorlashtirish, moliyaviy zaxiralarni tiklash va tarkibiy islohotlarda – samaradorlikni oshirish kabi qator nomonetar omillarning barqarorlashuviga bog'liq bo'ladi.

Jahon iqtisodiyotini o'sishi, global qat'iy monetar siyosatga qaramay, retsessiya holatiga tushmay barqaror bo'lib qoldi hamda **2024 - 2025-yillarda** global iqtisodiy o'sish **3,2 foizni** tashkil etishi e'lon qilindi. Bunda, rivojlangan mamlakatlarda mos ravishda – **1,8 foizni**, rivojlanayotgan mamlakatlarda esa – **4,2 foizni** tashkil etishi ta'kidlandi.

2024-yil yakuni bo'yicha, mamlakat iqtisodiy o'sish kutilmalari oshishi Xalqaro moliya institutlari tomonidan ham e'tirof etilib, xususan, XVJ tomonidan **5,6 foiz** va JB tomonidan **6 foizni** tashkil etishi prognoz qilinmoqda. Bunda, mamlakatimiz uchun iqtisodiy o'sish ko'rsatkichini aprel oyidagi prognozlariga nisbatan 0,4 f.b.ga oshirgan.

⁴ <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2024/10/22/world-economic-outlook-october-2024>

2-jadval. Xalqaro moliya institutlarining 2024-2025-yillarda jahondagi iqtisodiy o'sish yuzasidan prognozlari

Mamlakatlar	XVJ		JB	
	2024 kutilma	2025 prognoz	2024 kutilma	2025 prognoz
Jahon iqtisodiyoti	3,2	3,2	2,6	2,7
Rivojlangan va bozor iqtisodiyotiga ega davlatlar	1,8	1,8	1,5	1,7
AQSH	2,8	2,2	2,5	1,8
Yevropa Ittifoqi	0,8	1,2	0,7	1,4
Germaniya	0,0	0,8	-	-
Fransiya	1,1	1,1	-	-
Italiya	0,7	0,8	-	-
Ispaniya	2,9	2,1	-	-
Buyuk Britaniya	1,1	1,5	-	-
Kanada	1,3	2,4	-	-
Xitoy	4,8	4,5	4,8	4,1
Yaponiya	0,3	1,1	0,7	1,0
Rivojlanayotgan Yevroosiyo davlatlari	4,2	4,2	3,3	2,6
Rossiya Federatsiyasi	3,6	1,3	3,2	1,6
Turkiya	3,0	2,7	3,2	2,6
Qozog'iston	3,5	4,6	3,4	4,7
Qirg'iziston	6,5	5,0	5,8	4,5
Turkmaniston	2,3	2,3	-	-
Tojikiston	6,8	4,5	7,2	5,5
O'zbekiston	5,6	5,7	6,0	5,8

1.1.1. O'zbekistonning asosiy savdo hamkor mamlakatlarida iqtisodiy tendensiyalar va kutilmalar

Rossiya iqtisodiyotida sanksiyalar va geosiyosiy shart-sharoitlarga qaramay birinchi yarim yillikda kutilganidan ko'ra yuqori iqtisodiy faollik kuzatildi.

Birinchi yarim yillikdagi natijalari va ichki talabning o'sishini inobatga olgan holda 2024-yilda Rossiya YIMining o'sishi **3,9 foizni** tashkil etishi prognoz qilinmoqda.

Xitoyda sanoat ishlab chiqarishi va eksport hajmlarining tiklanishi bilan bir qatorda import o'sishining sekinlashuvi, ichki talab zaifligiga ishora bermoqda. Ichki talabni qo'llab-quvvatlash maqsadida Xitoy markaziy banki iyul oyida foiz stavkalarini pasaytirishi orqali pul-kredit siyosatini yumshatishi natijasida xususiy iste'molning tiklanishi va eksport oshishi hisobiga yil yakuniga qadar YIM o'sishi **5 foizni** tashkil etishi kutilmoqda.

Turkiya iqtisodiyoti 2024-yilda **4,5 foizga** o'sishini kutmoqda va inflatsiyaning doimiy yuqoriligi sharoitida pul-kredit va fiskal siyosatning qat'iylashishi davom etishi kutilmoqda.

Qozog'iston iqtisodiyotining yillik o'sishi joriy yilning yakunlariga ko'ra, pul-kredit sharoitlarining yumshatilishi va iste'molchilar talabiga fiskal rag'batlantirishning ta'sirini hisobga olgan holda **5,3 foizni** tashkil etishi prognoz qilinmoqda.

3-jadval. O'zbekistonning asosiy savdo hamkorlarida iqtisodiy o'sish sur'ati va inflatsiya darajasi

Mamlakatlar	YIM o'sishi, foizda		Inflatsiya darajasi, foizda	
	2023 fakt	2024 kutilma	2023 fakt	2024 kutilma
Rossiya	3,6	3,9	7,4	7,7
Xitoy	5,2	5,0	0,2	0,2
Turkiya	4,5	4,5	64,8	61,8
Qozog'iston	5,1	5,3	9,8	8,4

1.2. Asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar tahlili va prognozlari

1.2.1. 2024-yil 9 oylik natijalari

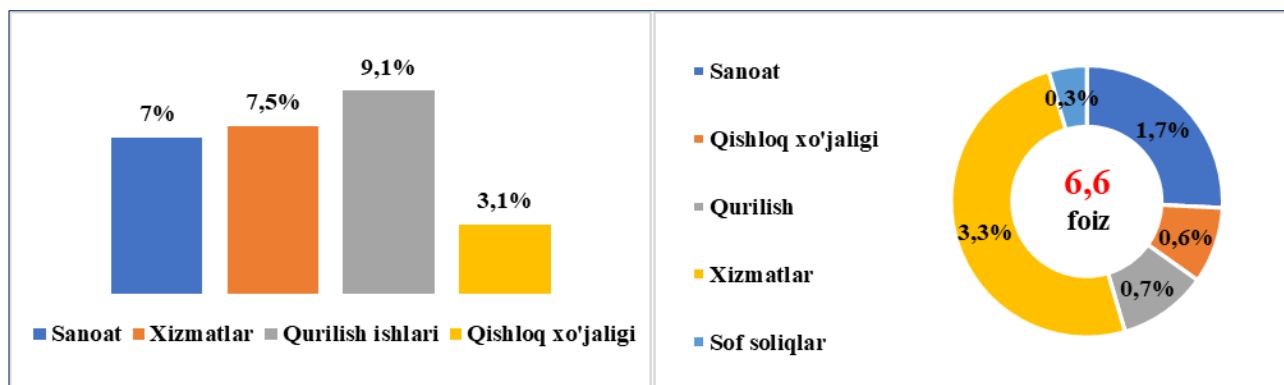
2024-yilning 9 oylik yakunlariga ko'ra, iqtisodiy o'sish sur'atlari tezlashib, asosan, ishlab chiqarish va investitsiya faolligi hisobiga qo'llab-quvvatlandi.

Jahon iqtisodiyotida keskin o'zgaruvchanlik va yuqori noaniqlikning saqlanishi sharoitida joriy yilning 9 oyida mamlakatimiz **YIM 1 015 trln so'mni** tashkil etib, **6,6 foizga** oshdi.

Taklif tomonidan o'sishning asosiy omillari sifatida **bozor** xizmatlari **12,8 foizga**, sanoat – 7 foiz, qurilish ishlari – **9,1 foiz** va **qishloq xo'jaligi** – **3,1 foizga** o'sdi.

Bunda, so'nggi yillarda kuzatilgan xizmatlar sohasining salmoqli hissasi sanoat va qurilishdagi yuqori o'sish fonida bosqichma-bosqich kamayishi kuzatilmoqda.

1-rasm. Iqtisodiyot tarmoqlari o'sish suratlari va hissasi, foizda

Joriy yilning 9 oyida **inflatsiya darajasi 6,8 foizni** (2023-yilda – 5,1 foiz, 2022-yilda – 8,1 foiz) tashkil etdi, bunda, oziq-ovqat **1,4 foizga arzonlagan** bo'lsa, nooziq-ovqat – **5,5 foiz** va xizmatlar **24 foizga** qimmatlashdi.

Inflatsiya darajasini oshiruvchi omillardan biri **xizmatlar** inflatsiyasi bo'lib, uning jami inflatsiyadagi ulushi **5,6 f.b.**ni tashkil qildi.

Joriy yilning 9 oyida, jami **62,5 mingta** kichik tadbirkorlik subyektlari tashkil etilib ularning soni **399 mingta** ni tashkil etmoqda.

YIM o'sishining talab omillari:

– **aholining real umumiy daromadlari 7,7 foizga** oshib, aholi jon boshiga **15,9 mln so'mni** tashkil etdi;

– **chakana savdo aylanmasi 259 trln so‘mni** yoki o‘shish sur‘ati **9,2 foizni** tashkil etdi;

– **o‘rtacha nominal ish haqi 5,2 mln so‘mni** (16,4 foiz) tashkil etdi;

– **pul o‘tkazmalari** hajmi o‘tgan yilning mos davriga nisbatan **11,2 mlrd AQSH dollarni** tashkil etib, **34,4 foizga** oshdi. Pul o‘tkazmalarining sezilarli o‘shishini chet eldagi mehnat muxojirlari uchun an‘anaviy bo‘lgan mamlakatlar valyutalarining nisbatan barqarorligi, ish haqining oshishi, aksariyat qabul qiluvchi mamlakatlarda yuqori iqtisodiy faollik va ishchi kuchiga barqaror talab bilan izohlash mumkin.

– **asosiy kapitalga investitsiyalar 31 foizga** (343 trln so‘m); Yalpi talabni qo‘llab-quvvatlovchi investitsion faollik, asosan, to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar va kafolatlanmagan xorijiy kreditlar hisobidan davom etmoqda (*real o‘shish – 61,1 foiz*).

– **savdo va pullik xizmatlaridan pul tushumlari** (*naqd pul va to‘lov terminallari orqali*) **30 foizga** ko‘paydi;

– iqtisodiyotga jami **ajratilgan kreditlar qoldig‘i** o‘tgan yilning mos davriga nisbatan **22 foizga** oshib, **549,2 trln so‘mni** tashkil qildi.

– Iste‘mol faolligi barqaror ravishda yuqoriligicha qolmoqda. Savdo xizmatlari (11,2 foiz), umumiy ovqatlanish (10,4 foiz) va turizm xizmatlari importi (50,2 foiz) yuqori o‘shishda davom etmoqda. Bunda pul o‘tkazmalari dinamikasi kelgusida iste‘mol faolligini qo‘llab-quvvatlovchi omillardan biri bo‘lishi mumkin.

– Joriy yilning 9 oyligida jami **eksport** hajmining o‘shish sur‘ati **yillik 11,5 foizni, oltin eksportini hisobga olmaganda 15,1 foizni** tashkil etdi.

Bazaviy eksport asosiy savdo hamkorlarda yuqori o‘shish sur‘atlari, qulay global narxlar sharoiti (*uran va mis*) va xizmatlarga (*turizm va axborot texnologiyalari*) bo‘lgan talab bilan qo‘llab-quvvatlanmoqda. Ayrim toifadagi tovarlar, xususan, to‘qimachilik mahsulotlari, rangli metallar (*rux*), qora metallar, mashina va uskunalar komponentlarida pasayish kuzatilmoqda.

1.2.2. Asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlarning 2024-yil oxirigacha kutilmalari

So‘nggi 5 yildagi global iqtisodiyotda kuzatilayotgan murakkab vaziyatga qaramasdan mamlakatni rivojlantirish strategiyalariga muvofiq iqtisodiyotni erkinlashtirishga qaratilgan islohotlar amalga oshirilayotgani hamda tarmoq, soha va hududlarni rivojlantirishga yo‘naltirilgan dasturlarning amalga oshirilishi hisobiga, shuningdek 2024-yilning 9 oyligi yakunlari bo‘yicha iqtisodiyotdagi ichki va tashqi makroiqtisodiy ko‘rsatkichlar va kutilmalarni inobatga olgan holda **2024-yilda** iqtisodiy o‘shish **6 foiz** atrofida bo‘lishi kutilmoqda.

4-jadval. Taklif tarafdin iqtisodiy o'sish ko'rsatkichlari

Ko'rsatkichlar	2023-yil (amalda)			2024-yil (kutilma)		
	trln so'm	O'sish (foiz)	YIMda hissasi (f.b.)	trln so'm	O'sish (foiz)	YIMda hissasi (f.b.)
YIM	1 192	106,3	6,3	1 412	106,0	6,0
Sanoat	280	106,0	1,5	344	106,9	1,6
Qishloq xo'jaligi	245	104,1	0,9	273	104,1	0,9
Qurilish	85	106,8	0,5	99	109,5	0,7
Xizmatlar	524	107,3	2,9	632	106,1	2,7

Bunda iqtisodiy o'sish shartlari bo'lib:

– joriy yil yakunida konsolidatsiyalashgan budget taqchilligini **4 foizdan** oshirmaslik;

– asosiy kapitalga o'zlashtirilgan **investitsiyalar hajmining 473 trln so'm** yoki o'tgan yilning mos davriga nisbatan **19,8 foizga** oshishi;

– iqtisodiyotga ajratiladigan **kreditlar** qoldig'ining YIMning nominal o'sishi darajasi atrofida bo'lishi;

– eksport (oltinsiz) hajmining **19,1 foizga** o'sishi;

– inflatsiya darajasining 9 foiz atrofida kutilishi hisoblanmoqda.

Bunda bazaviy inflatsiyaning pasayishi energiya tariflari oshirilishining inflatsiyaga ikkilamchi ta'siri kutilganidan past bo'layotgani, ichki omillardan oziq-ovqat tovarlar narxining pasayishi, almashinuv kursining barqarorligi va konsolidatsiyalashgan budget taqchilligi YIMga nisbatan 4 foiz atrofida shakllanishi inflatsiya bo'yicha kutilmalarning prognoz doirasida bo'lishini ta'minlaydi.

Shu bilan birga, XVJ ekspertlari tahlillariga ko'ra ham 2024-yilda global inflatsiya sur'atining sekinlashishi, dunyo markaziy banklarining ehtiyotlik bilan qat'iy pul-kredit siyosatini yuritilishi va foiz stavkalarining bosqichma-bosqich pasaytirilishi bilan izohlanmoqda.

2024-yil yakunlari bilan iqtisodiyot tarmoqlarida o'sishning asosiy drayveri hisoblangan bozor xizmatlarida o'sish sur'ati **14 foizni** tashkil etishi, sanoat – **6,9 foizga**, qurilish ishlari – **9,5 foizga** va qishloq xo'jaligi – **4,1 foizga** o'sishi kutilmoqda.

Bunda o'sishning qo'llab-quvvatlovchi omillari bo'lib quyidagilar hisoblanadi:

Sanoat tarmog'ida:

– tarmoqda maqsadli ko'rsatkichlarga erishish maqsadida **3 mingga** yaqin yirik va hududiy loyihalar amalga oshiriladi;

– energetika sohasida hududlarda DXSH asosida umumiy quvvati **2,7 GVt** bo'lgan qayta tiklanuvchi (*quyosh va shamol*) energiya manbalari ishlab chiqarishning yangi loyihalari ishga tushirilishi natijasida respublika iste'molchilarini barqaror energiya resurslari bilan ta'minlash darajasi yaxshilanadi;

– metallurgiya sohasida, to'liq ishlab chiqarish quvvatlarini ishga solish hamda boshqa tegishli tadbirlar orqali oltin tarkibli ma'danning yillik qayta ishlash hajmini **4 mln tonnaga** (*2023-yilda 2 mln tonnani tashkil etgan*) yetkazish hamda oltin ishlab chiqarish hajmini **4,4 foizga** o'sishi ta'minlanadi;

– avtomobilsozlik sanoatida yengil avtomobillar ishlab chiqarishning yangi quvvatlarini ishga tushirish orqali 2024-yilda **431 ming dona** yengil avtomobil ishlab chiqariladi;

Qishloq xo'jaligida:

– 2022-2023-yillarda aholiga uzoq muddatli ijara asosida **auksion savdolarida** ajratilgan **200 ming gektar** yer maydonlarida “bir kontur–bir mahsulot” dasturida qishloq xo'jaligi mahsulotlari yetishtirish orqali tarmoqda o'sish sur'atlari ta'minlanadi;

– 100 ming gektar maydonda tezpishar, hosildorligi va tola sifati yuqori bo'lgan yangi g'o'za navlarining joylashtirilishi va har bir hududda 500 gektar yer maydonida Xitoy texnologiyasining joriy etilishi hisobiga qishloq xo'jaligi samaradorligini oshirishga erishiladi;

– yirik kanallarni betonlashtirish orqali suv yo'qotishlari qisqartiriladi;

Bozor xizmatlarida:

– 2023-2024-yillarda **34 ta** havo kemasini xarid qilish orqali aviaqatnovlar soni **1,4 barobarga** oshiriladi;

– Turizm infratuzilmasining yaxshilanishi hisobiga turizm xizmatlarining eksport hajmi **3,2 mlrd AQSH dollarga** yetkaziladi;

– oliy ta'lim tizimida xususiy sektor ulushining ortishi hisobiga oliy ta'lim bilan qamrov darajasi oshirilib boriladi;

– IT-Park rezidentlari sonining ortishi hisobiga axborot va aloqa xizmatlarida barqaror yuqori o'sish sur'atlari ta'minlanadi.

1.2.3. 2025–2027-yillar uchun makroiqtisodiy ko‘rsatkichlar prognozlari va iqtisodiy o‘rta uchun zamin yaratishga qaratiladigan asosiy yo‘nalishlar

Makroiqtisodiy siyosat

O‘zbekistonning o‘rta va uzoq muddatlarga mo‘ljallangan makroiqtisodiy siyosati barqaror iqtisodiy o‘rta va aholi farovonligini oshirishga qaratilgan bo‘lib, asosiy maqsadlardan biri 2030-yilga qadar iqtisodiyot hajmini **2 barobarga** oshirish va **“daromadi o‘rtachadan yuqori bo‘lgan davlatlar”** qatoriga kirish uchun aholi jon boshiga YIM hajmini **4 ming AQSH dollaridan** oshirish hisoblanadi.

Buning uchun inson kapitalini rivojlantirishga ustuvor e‘tibor berilib, bu sohadagi xarajatlarning ustuvorligi ta‘minlanadi, shuningdek, ijtimoiy himoya uchun ajratilgan mablag‘larning manzilliligi va samaradorligi oshiriladi. Aholining real daromadlarini oshirish maqsadida har yili budjet tashkilotlari xodimlarining ish haqi, pensiya va nafaqalar miqdorlari inflatsiya darajasidan kam bo‘lmagan miqdorda oshirib boriladi. Shuningdek, davlat pensiya tizimini isloh qilish va ijtimoiy sug‘urta tizimini rivojlantirish rejalashtirilgan.

Shu bilan birga, 2030-yilga qadar asosiy kapitalga **250 mlrd AQSH dollaridan** ortiq investitsiyalarni o‘zlashtirish va unda **110 mlrd AQSH dollaridan** ortiq xorijiy investitsiyalarni jalb qilish, yillik eksport hajmini **45 mlrd AQSH dollaridan** oshirish choralari ko‘riladi.

Makroiqtisodiy barqarorlikni ta‘minlash uchun o‘rta muddatli davlat qarzini boshqarish strategiyasi ishlab chiqilmoqda va ushbu strategiyada davlat qarzining YIMga nisbatan **50 foizdan** oshmasligini ta‘minlash ko‘zda tutilgan. Daromadlar bazasini kengaytirish maqsadida “yashirin iqtisodiyot”ning iqtisodiyotdagi ulushini qisqartirish rejalashtirilgan, bu esa o‘z navbatida tadbirkorlar uchun teng imkoniyatlar yaratilishi, soliq tizimini raqamlashtirish va uni soddalashtirish bo‘yicha choralar samaradorligiga bog‘liq bo‘ladi.

Mazkur maqsadlardan kelib chiqib, 2025-2027-yillar uchun maqsadli ko‘rsatkichlarining hisob-kitoblarida JBning tomonidan har yili aholi jon boshiga daromadlari bo‘yicha davlatlarni guruhlash natijalarini inobatga olib, prognozlar shakllantirib borilmoqda.

Monetar siyosat. Markaziy bank iqtisodiyotda nisbatan qat‘iy pul-kredit sharoitlarini inflatsiya darajasi **5 foizlik** targetgacha pasayib, keskin o‘rta bo‘yicha xatarlar bartaraf etilguncha saqlab qoladi.

2025-yilda mavjud iqtisodiy shart-sharoitlarni hisobga olgan holda **inflatsiya darajasi 7 foiz** atrofida shakllanishi prognoz qilinmoqda.

Ushbu kutilma o'z navbatida XVJ tomonidan ta'kidlangan global inflatsiyaning pasayib boruvchi tendensiyasi, fiskal defitsitning YIMga nisbatan **3 foiz** atrofida saqlanishi, monetar siyosatning nisbatan qat'iyligi davom etishi, hamda hukumat tomonidan narxlar barqarorligini ta'minlash maqsadida olib borilayotgan chora-tadbirlar ijrosining samaradorligi bilan tavsiflanadi.

O'rta muddatli makroiqtisodiy rivojlanishning yangilangan prognozi iqtisodiyotda narxlar barqarorligini ta'minlash va inflatsiyani **5 foizgacha** pasaytirish maqsadida 2026-yilga qadar pul-kredit sharoitlarining nisbatan qat'iy darajada saqlab qolinishi zarurligini taqozo etmoqda.

Umuman olganda, iqtisodiyotda nisbatan qat'iy pul-kredit sharoitlarining o'rta muddatli istiqbolda ham ta'minlanishi iste'mol talabini jilovlashi va milliy valyutadagi depozitlar jozibadorligini oshirishi orqali inflatsiyaning prognozlar doirasida shakllanishi va targetgacha pasayishi uchun zarur shart-sharoitlarni yaratadi.

Fiskal siyosat. O'zbekistonning fiskal siyosati fiskal barqarorlikni ta'minlash va barqaror iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan bo'lib, asosiy maqsadlaridan biri konsolidatsiyalashgan budjet taqchilligini YIMga nisbatan 3 foizdan oshirmaslikdir. Bu, o'z navbatida, fiskal barqarorlikni saqlab qolish va davlat qarzi yukini kamaytirishga zamin yaratadi. Shu bilan birga, soliqqa tortish, bojxona va budjet siyosatini JST talablari bilan uyg'unlashtirish muhim qadam bo'lib, O'zbekistonning xalqaro iqtisodiyotga integratsiyalashuviga yordam beradi.

Bundan tashqari, soliq ma'murchiligini takomillashtirish va uning samaradorligini oshirish va budjet xarajatlarining natijadorligini oshirishga katta e'tibor qaratilmoqda. Mamlakat "natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirish" tizimiga bosqichma-bosqich o'tishni rejalashtirmoqda, bu o'z navbatida, davlat mablag'laridan aniq ijtimoiy va iqtisodiy maqsadlarga erishish uchun yanada maqsadli foydalanishni ta'minlaydi. Ustuvor vazifalardan biri budjetning ijtimoiy yo'naltirilganligini saqlab qolishdir, ya'ni xalqaro standartlarga mos va aholining ehtiyojlarini qondiradigan ta'lim, tibbiyot va ijtimoiy himoya tizimlarini moliyalashtirish hisoblanadi.

Davlat moliyasini boshqarishda uzoq muddatli barqarorlikni ta'minlash uchun O'zbekiston xalqaro standartlar va ilg'or tajribalarga asoslangan islohotlarni davom ettirmoqda. Shuningdek, hukumat budjet xarajatlarining inklyuzivligini kuchaytirishni rejalashtirmoqda.

5-jadval. Asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar prognozlari

	Amalda		Kutilma	Prognoz	Mo'ljal	
	2022 y	2023 y	2024 y	2025 y	2026 y	2027 y
YIM, trln so'm	996	1 192	1 412	1 630	1 866	2 125
YIM o'sish sur'ati, foizda	6,0	6,3	6,0	6,0	6,1	6,3
Aholi jon boshiga YIM hajmi, AQSH doll.	2 527	2 789	3 011	3 251	3 526	3 826
Sanoat, o'sish sur'ati, foizda	5,1	6,0	6,9	6,1	6,2	6,1
Qurilish, o'sish sur'ati, foizda	6,6	7,0	9,5	14,2	10,2	7,3
Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaliklari, o'sish sur'ati, foizda	3,6	4,1	4,1	4,1	4,2	4,3
Bozor xizmatlari, o'sish sur'ati, foizda	16,3	14,1	14,0	14,5	15,1	15,0

Yuqoridagilardan kelib chiqib, iqtisodiy o'sish sur'atlarini 2024-2025-yillarda **6 foiz**, 2026-yilda **6,1 foiz** va 2027-yilda **6,3 foiz** darajasida ta'minlash orqali aholi jon boshiga YIM 2024-yilda **3 ming AQSH dollaridan** 2027-yilga borib **3,8 ming AQSH dollariga** yetkazish prognoz qilinmoqda.

Shu bilan bir qatorda, 2025-yil va kelgusi o'rta muddatli davrda ushbu prognozlarga erishishda hududlarda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash orqali quyidagi asosiy yo'nalishlarda islohotlar amalga oshirilishi inobatga olingan. Jumladan:

Birinchidan, mamlakat energetika xavfsizligini va samaradorligini ta'minlash, xususan:

- energetika tarmog'ini tartibga soluvchi qonunchilik normalarini sohada amalga oshirilayotgan islohotlarga moslashtirish;

- elektr energiyasining ulgurji va chakana bozorlarini tashkil etish maqsadida tarmoqqa xususiy operatorlar faoliyatini yo'lga qo'yish bo'yicha amaliy harakatlarni boshlash;

- gaz va elektr energiyasi tariflarini erkinlashtirish bo'yicha boshlangan islohotlarni to'liq yakuniga yetkazish;

- 2030-yilga qadar qayta tiklanuvchi energiyaning jami iste'moldagi ulushini **40 foizga** yetkazish.

Ikkinchidan, davlat ishtirokidagi korxonalar va tijorat banklarini isloh qilish va xususiylashtirish:

- korporativ boshqaruv sohasini tartibga soluvchi qonunchilik normalarini takomillashtirish;

- xususiylashtirishning manzilli dasturiga kiritilgan aksiya paketlar (ulushlar) va ko‘chmas mulk obyektlarini sotish;

- neft-gaz, kimyo, energetika, transport, bank sohalaridagi yirik korxonalarning aksiya paketlarini xalqaro bozorda ommaviy savdolarini, aksiyalarining birlamchi (IPO) va ikkilamchi (SPO) ommaviy taklifini amalga oshirish.

- har bir tarmoq va sohalarda, shuningdek davlat yirik korxonalarida qo‘shilgan qiymat zanjiri va mehnat unumdorligini oshirishga qaratilgan shuningdek, yangi yondashuvlar asosida maxalliylashtirish jarayonini jadallashtirish dasturlarini ishlab chiqib amalga oshirish;

Uchinchidan, biznes va investitsiya muhitini yaxshilash, eksportni oshirish, xususan:

- tadbirkorlik subyektlari va davlat o‘rtasidagi munosabatlarni tartibga solish, tadbirkorlar huquqlarini himoya qilishning huquqiy asoslarini mustahkamlash;

- yashirin iqtisodiyotni qisqartirishda yangicha yondashuvlarni joriy etish, soliq va bojxona ma‘muriyatchiligini biznes va aholi uchun soddalashtirish va raqamlashtirish orqali ularning ishonchini mustahkamlash;

- aholi bandligini ta‘minlash tizimini takomillashtirish, tartibli migratsiyani rivojlantirish;;

- mahallalar farovonligini oshirish orqali bir million odamni kambag‘allikdan chiqarish chora-tadbirlari dasturini amalga oshirish, shuningdek, ajratilayotgan mablag‘larning manzilliligini oshirish bo‘yicha choralar ko‘rish;

- 30 ta tuman (shahar)ni jadal kompleks rivojlantirish dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish;

- “Zarbdor” tajribasi asosida har bir tuman (shahar)da zaxira va imkoniyatlarni ishga solgan holda kamida 5 tadan sanoat, xizmat va qishloq xo‘jaligi yo‘nalishida “drayver” loyihalarni amalga oshirish;

- “G‘ijduvon” tajribasi asosida mahallalarda yuqoriga o‘suvi sanoat binolarini tashkil etib, kichik loyihalarni joylashtirish;

– innovatsion ahamiyatdagi “startap” 30 ta yo‘nalishda loyihalarni e‘lon qilish hamda kamida 10 ta yo‘nalishda yangi 100 ta innovatsion biznes loyihalarni amalga oshirish. Tez o‘shish va rivojlanishga moyilligi bor tadbirkorlarni (high growth firms) tanlab olib, ularni rivojlantirish bo‘yicha dasturlarni amalga oshirish;

– tashqi savdo operatsiyalari bo‘yicha o‘zaro hisob-kitob va tovar ayirboshlash tizimini yaxshilash;

– O‘zbekistonning JSTga a‘zoliciga erishishni jadallashtirish bo‘yicha amaliy choralar ko‘riladi.

To‘rtinchidan, ijtimoiy va ishlab chiqarish infratuzilmasini rivojlantirish:

a) “Kambag‘allikdan farovonlik sari” dasturini amalga oshirish;

b) Hududlardagi ijtimoiy va ishlab chiqarish infratuzilmalarni;

v) Uy-joy qurilishi va ipoteka dasturlarini amalga oshirish;

g) Transport infratuzilmasi rivojlantirish. Bunda:

– pulli avtomobil yo‘llari tizimining (*qurish, rekonstruksiya va ekspluatatsiya qilish*) huquqiy asosini yaratish hamda loyihalashtirish va qurish ishlarini boshlanadi.

– jamoat transporti infratuzilmasini demografik va iqtisodiy o‘shish, xususan urbanizatsiya jarayonlaridan kelib chiqib rivojlantirish, sohani erkinlashtirish va xususiy sektorni jalb etish ishlari davom ettiriladi;

– Buxoro, Urganch va Toshkent xalqaro aeroportlarida DXSH asosida loyihalarni amalga oshirish uchun xususiy investorlarni jalb qilish ishlari amalga oshiriladi.

d) mahalliy hokimliklar tashabbuskorligida ijtimoiy va infratuzilma obyektlarini DXSH asosida loyihalarni amalga oshiriladi.

Beshinchidan, qishloq va suv xo‘jaligida islohotlarni kuchaytirish, aholini oziq-ovqat bilan ta‘minlashni tubdan yaxshilash ishlarini jadallashtirish, xususan:

– qishloq xo‘jaligi infratuzilmalari (*urug‘chilik, texnika va kimyoviy o‘g‘itlar, ixtisoslashuv bozorlar*)ni yaxshilash tadbirlarini tashkil etish va ularni moliyalashtirish;

Aholiga 2022-2024-yillarda ajratilgan 265 ming gektar va 2025-yilda aholi punktiga yaqin va suv ta‘minoti yaxshi bo‘lgan ajratish rejalashtirilgan 50 ming gektar yer maydonlarida qo‘shimcha 7,2 mln tn qishloq xo‘jaligi mahsulotlari yetishtiriladi;

Yangi g‘o‘za nav va texnologiyalarini o‘zlashtirish maqsadida Xitoy texnologiyasi joriy etish bo‘yicha boshlangan ishlar 2025-yilda ham davom ettiriladi;

Hududlardagi 50 ming ga yerlar sho‘rlanishdan chiqariladi;

XMIning 220 mln. AQSH doll. mablagʻlari oʻzlashtiriladi, 1 000 ta chorvachilik va 400 ta oziq-ovqat loyihalari amalga oshiriladi;

– qishloq xoʻjaligi mahsulotlari hosilini sugʻurtalash tizimini tashkil etish;

– daryolar, magistral kanallar va muhim suv obyektlarida suvning yagona onlayn hisobini yuritish tizimini joriy etish;

18 576 ta suv xoʻjaligi inshootlarida real vaqt rejimida suvni nazorat qilish va uning hisobini yuritish uchun “Smart Water” (“Aqlli suv”) tizimi joriy etiladi, 20 ta suv xoʻjaligi obyektlarini boshqarish jarayonlari avtomatlashtiriladi.

– suv sarfini qisqartirishga doir izchil chora-tadbirlarni amalga oshirish;

11 425 km irrigatsiya tizimini modernizatsiya qilinadi;

1 711 dona (32,3 foiz) energiya tejamkor nasos agregatlari almashtiriladi;

296 dona (56 foiz) nasos stansiyalarining elektr dvigatellari almashtiriladi;

Suv tejovchi texnologiyalar joriy qilingan maydon 1 mln gektarga yetkaziladi.

– irrigatsiya sohasiga xususiy sektorni jalb qilish, DXSH mexanizmlarini keng joriy qilish hisobiga xususiy investitsiyalar oqimini koʻpaytirish.

Oltinchidan, bozor xizmatlari hajmini 14,5 foizga oʻsishiga turtki beruvchi sohalarni jadal rivojlantirish. Xususan:

a) transport-logistika, axborot va agrotexnologiyalar, moliyaviy va boshqa xizmatlarni rivojlantirish boʻyicha uch yillik chora-tadbirlar dasturini ishlab chiqish va amalga oshirish;

Bunda, hududlar xizmatlarni rivojlantirishda 150 ta tunu-kun (24/7) koʻchalar, 52 ta madaniyat va istiroxat bogʻlari, 435 ta bozorlarni xususiy sektorga berish kabi tadbirlarni amalga oshirishga etibor qaratiladi;

b) Oʻrta va yirik shaharlarda va aholisi 300 mingdan yuqori boʻlgan tumanlarda 9,5 mingta savdo va xizmat koʻrsatish obyektlari tashkil etiladi. Xususan, 650 ta mehmonxona, 3,5 mingta umumiy ovqatlanish, 5,3 mingta savdo obyektlari ishga tushiriladi;

v) ichki va tashqi turizmni, xususan:

– turizmni rivojlantirishning yangi modeli va “Turistik investor” tizimini joriy qilish, shu jumladan turistlar hisobini yuritishni Butunjahon turizm tashkiloti (UNWTO) tavsiyalariga moslashtirish;

– turizmning yangi turlariga ruxsat berish (*geologiya, sanoat va harbiy turizm*);

– hududlarda tuman markazlarini rivojlantirish, aglomeratsiya va turizm maskanlarini tashkil etish, xizmat ko‘rsatish va servis obyektlarini (service point) barpo etishga qaratilgan master rejalarni ishlab chiqish orqali mahalliy va xorijiy sayyohlarga qulay muhit yaratish. *Bunda:*

31 ta tuman va 143 ta mahallada turizm xizmatlarini rivojlantirish;

urbanizatsiya, turizm, yo‘l bo‘yi infratuzilmasi va kompleks iqtisodiy rivojlantirishda 106 ta tuman (shahar)larda 136 ta master rejalarni ishlab chiqish va amalga oshirish;

g) Xususiy maktablar soni 500 taga va maktabgacha ta’lim muassasalari 36,5 mingga yetkazish orqali ta’lim xizmatlari rivojlantiriladi.

Yettinchidan, “yashil” iqtisodiyot va innovatsion faoliyatni rivojlantirish, xususan:

- issiqxona gazlari emissiyasini tartibga solish;
- mamlakatni 2050-yilgacha kam uglerodli rivojlantirish bo‘yicha uzoq muddatli strategiyasini ishlab chiqish;
- xalqaro issiqxona gazi savdosi bo‘yicha loyihalarni amalga oshirish;
- iqtisodiyot tarmoq va sohalarida energiya tejamkorlikni ta’minlash, energiyani boshqarish tizimini xalqaro standartga o‘tkazish.

II. SOLIQ VA BUDJET SIYOSATINING UZOQ MUDDATDAGI ASOSIY MAQSADLARI.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan tasdiqlangan 2025–2027-yillarga mo‘ljallangan Fiskal strategiyaga muvofiq “O‘zbekiston – 2030” strategiyasida belgilangan vazifalardan kelib chiqib, makroiqtisodiy va budjet barqarorligini ta’minlashda quyidagi maqsadlar belgilangan:

Aholi farovonligini ta’minlash yo‘nalishida:

- barqaror iqtisodiy o‘rta daromadi o‘rtachadan yuqori bo‘lgan davlatlar qatoriga kirish va buning uchun YIM hajmini 160 milliard AQSH dollariga va aholi jon boshiga daromadlarni 4 ming AQSH dollariga yetkazish;
- inson kapitaliga xarajatlarning ustuvorligini, ijtimoiy himoyaga ajratilayotgan mablag‘larning manzilliligini kuchaytirish va samaradorligini ta’minlash;
- aholining real daromadlarini o‘stirish maqsadida budjet tashkilotlari xodimlarining ish haqi, pensiya va nafaqalarni har yilgi inflatsiya darajasidan kam bo‘lmagan miqdorlarda oshirib borish;
- davlat pensiya tizimini isloh qilish, ijtimoiy sug‘urta tizimini rivojlantirish.

Makroiqtisodiy barqarorlikni ta’minlash yo‘nalishida:

- o‘rta muddatga mo‘ljallangan davlat qarzini boshqarish strategiyasini amalga oshirish orqali davlat qarzining YIMga nisbatining 50 foizdan oshmasligini ta’minlash;
- “Yashirin iqtisodiyot”ni qisqartirish orqali daromadlar bazasini kengaytirish;
- barcha tadbirkorlar uchun teng imkoniyatlar yaratish hamda soliq tizimini raqamlashtirish va soddalashtirish;
- yashil soliqqa tortish va uni amalga oshirish mexanizmlarini ishlab chiqish.

Fiskal barqarorlikni ta’minlash yo‘nalishida:

- konsolidatsiyalashgan budjet taqchilligini YIMga nisbatan 3 foizdan oshirmaslik;
- soliq, bojxona va budjet siyosatini JST talablariga uyg‘unlashtirish;
- soliq ma’murchiligini takomillashtirish va uning samaradorligini yanada oshirish.

Xarajatlarning natijadorligini ta’minlash yo‘nalishida:

- “Natijaga yo‘naltirilgan budjetlashtirish” amaliyotiga bosqichma-bosqich o‘tish;

– aholi talablariga va xalqaro standartlarga to‘liq javob beradigan ta’lim, tibbiyot va ijtimoiy himoya tizimini tashkil qilish uchun Davlat budjeti xarajatlarining ijtimoiy yo‘naltirilganligini saqlab qolish;

– gender, “yashil” budjetlashtirish tamoyillarini joriy etish;

– xalqaro talablardan kelib chiqib davlat moliyasini boshqarish tizimi samaradorligi va shaffofligini kuchaytirish borasidagi islohotlarni davom ettirish;

– budjet xarajatlarining inklyuzivligini kuchaytirish.

2.1. Fiskal siyosatning asosiy maqsadlariga erishishda soliq-budjet intizomini ta’minlash

Hukumat tomonidan 2024-yildan boshlab budjetni konsolidatsiyalash uchun barcha choralar ko‘rilayotgan bo‘lib, joriy yilda konsolidatsiyalashgan budjet taqchilligini YIMga nisbatan 4 foiz miqdorida saqlab turish chora-tadbirlari amalga oshirilmoqda.

Shuningdek, uzoq muddatli maqsadlarga erishish uchun hukumat o‘rta muddatda konsolidatsiyalashgan budjet taqchilligini YIMning 3 foizlik target ko‘rsatkichidan oshirmaslik majburiyatini saqlab qoladi. Bunda, soliq to‘lovlari va ma‘murchiligini yanada yaxshilash orqali daromadlarni oshirish, xarajatlar oshishining oldini olish hamda ularning samaradorligi va natijadorligini kuchaytirish choralari davom ettiriladi.

Davlat budjeti daromadlarini oshirish uchun o‘rta muddatda **soliq siyosati islohotlarini**, shu jumladan, yashirin iqtisodiyotga qarshi kurashish hisobiga soliq to‘lovchilar qamrovini oshirish va qo‘shimcha daromadlar manbasini yaratish, soliq-bojxona imtiyozlarini tanqidiy ko‘rib chiqish, ijtimoiy-iqtisodiy samara bermayotgan imtiyozlarni bekor qilish ishlari davom ettiriladi.

Shu bilan bir qatorda, xarajatlarning o‘rta muddatli prognozlarini qayta ko‘rib chiqildi.

Bunda, xarajatlar tarkibida **doimiy joriy xarajatlar** (*ish haqi, stipendiyalar, ijtimoiy nafaqalar, oziq-ovqat, dori-darmon va kommunal to‘lovlar uchun xarajatlar, davlat qarzigacha xizmat ko‘rsatishning foiz xarajatlari va shu kabi boshqa xarajatlar*) va **subsidiyalar** ulushi yuqori bo‘lganligi sababli fiskal intizomni ta’minlash uchun xarajatlarni optimallashtirishda asosiy e’tibor **budjet subsidiyalari** ulushini kamaytirishga qaratildi.

Jumladan, **yoqilg‘i-energetika** resurslari va aholini jamoat transportida tashish xizmatlari narxlarining shakllanishini bosqichma-bosqich **bozor tamoyillariga**

o‘tkazishni davom ettirish orqali o‘rta muddatli davrda budjetdan ushbu sohalar uchun ajratiladigan mablag‘lar miqdorlari kamaytiriladi va iqtisod bo‘ladigan mablag‘lar ijtimoiy sohani rivojlantirishga yo‘naltiriladi.

Shuningdek, o‘rta muddatli davrda xorijiy ekspertlarning texnik ko‘magida **xarajatlar tuzilmasini to‘liq qayta ko‘rib chiqish** choralari ko‘riladi hamda joriy qilingan fiskal qoidalar uchun huquqiy asoslarni kuchaytirish ishlari davom ettiriladi.

Yuqoridagi choralarni amalga oshirish orqali o‘rta muddatda konsolidatsiyalashgan budjet taqchilligi target ko‘rsatkichi doirasida ushlab turiladi va taqchillikni moliyalashtirish uchun tashqi qarzlarini jalb qilishning yillik hajmi oshishining oldini olish choralari ko‘riladi.

Bu o‘z navbatida qarz inqirozi xavfini past darajada ushlab turish imkonini berib, o‘rta muddatda davlat qarzining YIMga nisbati 50 foizdan oshmasligini ta‘minlash bo‘yicha ko‘rilayotgan choralar kuchaytiriladi hamda investitsiya loyihalarini amalga oshirish uchun jalb qilinadigan davlat qarzining ulushini oshirish choralari ko‘riladi.

Budjet taqchilligining oshishi natijasida tashqi qarz mablag‘larining o‘sishi va buning oqibatida investitsiyaviy jozibadorlikning yomonlashishi hamda foiz stavkalarining oshishi uzoq muddatli barqaror iqtisodiy o‘lishga salbiy ta‘sir ko‘rsatadi.

Yuqoridagilar bilan bir qatorda davlat tomonidan qabul qilinadigan majburiyatlar (sotib olish yoki to‘lab berish) va tasdiq xatlari berilishi talab qilinadigan barcha DXSH tamoyillari asosidagi imzolananadigan yangi loyihalar qiymatining yillik yuqori chegarasi **6,5 mlrd AQSH dollari** miqdorida belgilanadi.

Ma‘lumot uchun: 2024-yilning 20-avgust holatiga davlat reyestriga olingan umumiy qiymati 2 mlrd AQSH dollarlik 990 ta DXSH loyihalari amalga oshirilmoqda.

Bundan tashqari, **energetika sohasida budjet oldida shartli majburiyatlarni keltirib chiqarishi mumkin bo‘lgan 18,5 mlrd AQSH dollarlik 48 ta investitsion loyihalari** amalga oshirilmoqda. Ushbu loyihalarda davlat tomonidan qarz beruvchi moliyaviy tashkilotga, shuningdek investorga turli xil kafolatlar berilgan.

JB, XVJ, OTB va boshqa xalqaro moliyaviy tashkilotlari davlatning moliyaviy majburiyatlarini hisoblashda energetika sohasidagi ushbu investitsiya loyihalarini DXSH loyihalariga tenglashtirgan holda hisob-kitob qiladi.

Shuningdek, XVJ tomonidan O‘zbekistonda davlat moliyasini boshqarish tizimini takomillashtirish yuzasidan bir qator tavsiyalar⁵ berilgan bo‘lib, bunda, o‘rta muddatli davrda:

⁵ <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2024/07/11/Republic-of-Uzbekistan-2024-Article-IV-Consultation-Press-Release-and-Staff-Report-551710>

solliq-budjet siyosatining barqarorligini ta'minlash, jumladan, davlat qarzini xavfsiz darajada saqlash xususiy sektorda unga bo'lgan ishonchning mustahkamlanishi, investitsiya va iste'mol xarajatlarining oshishi hamda moliya bozoridagi foiz stavkalari va milliy valyutani ayirboshlash kurslarining oshib ketmasligiga;

davlat tomonidan iqtisodiy tarmoqlarga taqdim etilayotgan samaradorligi past bo'lgan yordamlarning qayta ko'rib chiqilishi iqtisodiyotda sog'lom raqobat muhitining shakllanishiga;

budjet xarajatlari tarkibidagi aholini ijtimoiy qo'llab-quvvatlash va kompensatsiya to'lovlari manzilliligini ta'minlash, tovar va xizmatlar xarid qilish xarajatlarini optimallashtirish Davlat budjeti xarajatlarining samaradorligini oshirishga;

solliq islohotlarining davomi sifatida solliq ma'murchiligini takomillashtirish, shu jumladan, solliq va bojxona imtiyozlarini bekor qilish orqali solliq bazasini yanada kengaytirish, aksiz solig'i stavkalarini bosqichma-bosqich indeksatsiya qilish, daromadlarni deklaratsiyalash tizimini soddalashtirish va bosqichma-bosqich majburiy taqdim etish amaliyotini joriy etish orqali jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'ini undirish tartibini yanada takomillashtirish budjet daromadlari o'sishini ta'minlovchi omillar sifatida xizmat qilishi ta'kidlangan.

Shular bilan bir qatorda fiskal intizom buzilishiga olib kelishi mumkin bo'lgan bir qator ichki va tashqi xatarlar mavjud:

– **ish haqi** miqdorining budjet parametrlarida ko'zda tutilgan miqdorlardan qo'shimcha ravishda **1 f.b.ga oshirilishi** yiliga **1,5 trln so'm** atrofida, **pensiya** miqdorining **1 f.b.ga oshirilishi** esa **730 mlrd so'm**, **nafaqa** oluvchilar sonining **10 foizga oshirilishi** **740 mlrd so'm** miqdorida qo'shimcha xarajatlar talab etadi;

– **milliy valyutaning** budjet hisob-kitoblarida hisobga olingan almashinuv **kursining** 100 so'mga qadrsizlanishi yillik Davlat budjeti xarajatlarining **240 mlrd so'mga** oshishiga olib keladi.

Fiskal siyosatning asosiy maqsadlariga erishish uchun hukumat tomonidan o'rta muddatli davr uchun belgilab olingan **solliq va budjet siyosatining asosiy yo'nalishlari** bilan Budjetnomaning **2.2-bo'limida** tanishish mumkin.

2.2. Fiskal maqsadlardan kelib chiqib soliq va budget siyosatining asosiy yo'nalishlari

2.2.1. 2025–2027-yillardagi soliq siyosatining asosiy yo'nalishlari

2025-2027-yillarga mo'ljallangan soliq-bojxona siyosati soliq ma'murchiligi va raqobat muhitini yaxshilash, aholini sog'lom turmush tarziga jalb qilish hamda atrof-muhitni himoya qilishni rag'batlantirishni ko'zda tutuvchi quyidagi asosiy yo'nalishlarni o'z ichiga oladi.

2-rasm. 2025-yil uchun soliq siyosatining asosiy yo'nalishlari

1. Asosiy soliq stavkalarining o'zgarishsiz qoldirilishi

- foyda solig'i (15 foiz), QQS (12 foiz), jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i (12 foiz), yuridik shaxslar mol-mulk solig'i (1,5 foiz), aylanmadan olinadigan soliq (4 foiz), qishloq xo'jaligi yerlarini sug'orish va baliqlarni yetishtirish (o'stirish) uchun suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq (100 so'm).

2. Sog'lom turmush tarzini yaxshilash va tabiiy resurslardan samarali foydalanish

- tarkibida shakar yoki boshqa shirinlashtiruvchi yoki xushbo'ylashtiruvchi moddalar bo'lgan barcha ichimliklarga aksiz solig'i solish taklif etilmoqda;
- tamaki, alkohol va neft mahsulotlari uchun aksiz solig'i stavkalari indeksatsiya qilinmoqda;
- suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq stavkalari indeksatsiya qilinmoqda.

3. QQS "zanjiri"ni tiklashga qaratilgan choralar

- yagona ishtirokchisi nogironligi bo'lgan shaxslarning jamoat birlashmalari hisoblangan yuridik shaxslar tomonidan realizatsiya qilinadigan tovarlar va xizmatlar uchun QQS imtiyozlari bekor qilinmoqda;
- yo'lovchilarni yagona tariflar bo'yicha tashish xizmatlari uchun QQS imtiyozlari bekor qilinmoqda.

4. Soliq imtiyozlarini bekor qilish, tadbirkorlar uchun teng sharoit va qulay biznes muhitini yaratish

- tovarlarni (ishlarni) eksportga realizatsiya qilishdan olingan foyda solig'i (0 foiz) va aylanmadan olinadigan soliq imtiyozlari bekor qilinmoqda.
- mobil aloqa xizmatlari uchun aksiz solig'i bekor qilinmoqda, tabiiy gaz realizatsiyasidan olinadigan aksiz solig'i stavkasi import qilingan tabiiy gazni realizatsiya qilishda aksiz solig'ini kiritgan holda pasaytirilmoqda;
- tovarlarning (ishlarning, xizmatlarning) elektron savdosini amalga oshiruvchilar uchun foyda solig'ini 10 foiz (*amalda 7,5 foiz*) va aylanmadan olinadigan soliq 3 foiz (*amalda 2 foiz*) stavkada belgilanmoqda;
- aylanmadan olinadigan soliqning qat'iy stavkalari **30/40 mln so'm** miqdorida o'rnatilmoqda va mazkur tartibni qo'llash muddati 2026-yil 1-yanvar (*amalda muddat belgilanmagan*) etib belgilanmoqda;
- 2025-2026-yillarda qo'shimcha soliq va bojxona imtiyozlarini bermaslik, bekor bo'lganlarini **qayta tiklamaslik**.

5. Xalq deputatlari mahalliy Kengashlari vakolatlarini kengaytirish

- Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi, viloyatlar va Toshkent shahar xalq deputatlari Kengashlariga tuman va shaharlarning iqtisodiy rivojlanish darajasidan kelib chiqib, yakka tartibdagi tadbirkorlar uchun qat'iy soliq stavkasini eng kam va eng yuqori stavkalar (*diapazonda*) doirasida belgilash vakolati berilmoqda;
- Xalq deputatlari tuman va shaharlar Kengashlariga suv hamda yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq stavkalariga oshiruvchi va kamaytiruvchi koeffitsiyentlar qo'llash vakolatlarini berilmoqda.

1-yo‘nalish. Saqlab qolinadigan soliq stavkalari.

Qulay tadbirkorlik muhitini ta’minlash maqsadida asosiy soliq turlari – advalor soliq stavkalari saqlab qolinadi:

a) 2025-yilda foyda solig‘ining bazaviy stavkasi 15 foiz, jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig‘i 12 foiz, ijtimoiy soliq 12 foiz (*budjet tashkilotlari uchun 25 foiz*), aylanmadan olinadigan soliqning bazaviy stavkasi 4 foiz, shuningdek, chet davlatlar avtotransport vositalarining O‘zbekiston Respublikasi hududiga kirganligi va uning hududi orqali tranziti uchun yig‘im hamda alkogol mahsulotlarini realizatsiya qilish huquqi uchun yig‘imlar o‘zgarishsiz saqlab qolinmoqda;

b) QQS stavkasi **12 foizda** saqlab qolinmoqda;

v) qishloq xo‘jaligi yerlarini sug‘orish va baliq yetishtirish (*o‘stirish*) uchun foydalaniladigan suv hajmi bo‘yicha soliq stavkasi 1 m³ uchun **100 so‘m miqdorida saqlab qolinmoqda.**

Bunda, qishloq xo‘jaligi korxonalari tomonidan suvni tejaydigan sug‘orish texnologiyalari joriy qilinmaganda va sug‘orish uchun olingan suv hajmi suv o‘lchash uskunolari asosida aniqlanmaganda suv solig‘i stavkasi **1,5 oshiruvchi koeffitsiyent** o‘rniga **1,1 koeffitsiyent** qo‘llaniladi.

ningdek, qishloq xo‘jaligi korxonalari tomonidan suv hajmi yuqoridagi texnologiyalar orqali tutilmoqda.

g) qishloq xo‘jaligiga mo‘ljallangan yerlar uchun yer solig‘i qishloq xo‘jaligi ekinzorlarining normativ qiymatiga nisbatan belgilangan **0,95 foiz** soliq stavkasi saqlab qolinmoqda;

d) yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq stavkasi **1,5 foizda** saqlab qolinmoqda.

2-yo‘nalish. Sog‘lom turmush tarzini rag‘batlantirish va tabiiy resurslardan samarali foydalanish.

1) Aholi o‘rtasida sog‘lom turmush tarzini rag‘batlantirish, shuningdek, JSTning mahalliy va import qilingan tamaki va alkogol mahsulotlari uchun aksiz solig‘i stavkalarini bosqichma-bosqich birlashtirish talablaridan kelib chiqib:

a) tamaki mahsulotlari bo‘yicha:

2025-yil 1-yanvardan filtrli sigaretlarga aksiz solig‘ining **10 foiz** advalor qismini bekor qilgan holda ichki bozorda 300 ming so‘m, importda 330 ming so‘m hamda **2025-yil 1-iyuldan** boshlab import va mahalliy sigareta uchun aksiz solig‘i

stavkalarini birxillashtirib, ming donasi uchun 340 ming so‘m miqdorida belgilash taklif etilmoqda;

Jahon sog‘liqni saqlash tashkiloti sigaret narxidagi aksiz ulushini o‘rtacha 60 foizga yetkazishni tavsiya etgan. Hisob-kitoblarga ko‘ra, o‘rtacha qiymatli sigaretning 1 pachkasidagi aksiz solig‘i ulushi 34 foizgacha yetishi kutilmoqda.

2025-yil 1-yanvardan boshlab boshqa tamaki mahsulotlariga, jumladan tarkibida nikotin mavjud bo‘lgan suyuqlikning (veypp) 1 ml. uchun 2 000 so‘m (amalda 670 so‘m) miqdorida, sigaraning bir donasiga aksiz solig‘ini 20 ming so‘m (amalda 6,4 ming so‘m), qizdiriladigan tamaki tayoqchasiga bir kg uchun 450 ming so‘m (amalda 382 ming so‘m), chekiladigan, o‘rama va chilim uchun tamaki mahsulotlariga bir kg uchun 600 ming so‘m (amalda 382 ming so‘m) etib belgilash taklif etilmoqda.

Sigaretga nisbatan veyppga belgilangan aksiz solig‘i stavkasi 13 foizni, Rossiyada – 75 foiz, Qozog‘istonda – 17 foizni tashkil etadi.

Aksiz solig‘i sigara chakana narxining atigi 0,9 foizini tashkil etadi, ushbu ko‘rsatkich Rossiyada – 5,9 foiz, Qozog‘istonda – 3 foiz.

Aksiz solig‘i qizdiriladigan tamaki tayoqchasi chakana narxining 9,3 foizini tashkil etadi, ushbu ko‘rsatkich Rossiyada – 27 foiz, Qozog‘istonda – 25 foiz.

Aksiz solig‘i chekiladigan, o‘rama chakana narxining 13 foizini tashkil etadi, ushbu ko‘rsatkich Rossiyada – 19 foiz, Qozog‘istonda – 13 foiz.

b) alkogol mahsulotlari bo‘yicha 2025-yil 1-yanvardan boshlab:

mahalliy mahsulotlarga aksiz solig‘i stavkasi 10 foizga indeksatsiya qilinib, tarkibidagi 1 litr spirt uchun **44 ming so‘m** miqdorida, import mahsulotlari uchun aksiz solig‘i stavkasi 25 foizga kamaytirilib, **76 ming so‘m** (amalda 101,5 ming so‘m) belgilanmoqda;

tabiiy vinolar uchun aksiz solig‘i bo‘yicha mahalliy vinoning 1 litri uchun 5 ming so‘m (amalda 1 so‘m), import vino uchun 14 ming so‘m (amalda 28,5 ming so‘m), **boshqa turdagi vinolarga** aksiz solig‘i mahalliy vino uchun 6 ming so‘m (amalda 2,3 ming so‘m) hamda import vino uchun 20 ming so‘m (amalda 40,6 ming so‘m) etib belgilash taklif etilmoqda;

mahalliy **pivoning** 1 litri uchun 2 ming so‘m (amalda 1,6 ming so‘m) hamda import uchun 6 ming so‘m (amalda 12,2 ming so‘m) belgilash taklif etiladi.

Etil spirti bo‘yicha import qilinadigan va mahalliy spirt uchun aksiz solig‘ini tenglashtirib, bir litri uchun 15 ming so‘m etib belgilash taklif etilmoqda. Shuningdek, don distillyatiga va texnik spirtni olish uchun sarflangan etil spirtining boshlang‘ich fraksiyasi uchun aksiz solig‘ini hisoblash aniqlashtirilmoqda.

Don distillyati bo'yicha standartga muvofiq, u 52 foiz hajmli etil spirtini o'zida aks ettiradi. 2023-yilda Bektemir spirt zavodi tomonidan qariyb 100 ming dall don distillyati realizatsiya qilingan.

2) 2025-yil 1-apreldan boshlab neft mahsulotlari, xususan benzin, aviakerosin, dizel yoqilg'isi, EKO dizel yoqilg'isi, dizel yoki karbyurator (*injektor*) dvigatellari uchun motor moyi hamda yakuniy iste'molchiga realizatsiya qilinadigan benzin, dizel yoqilg'isi, suyultirilgan va siqilgan gaz uchun to'lanadigan aksiz solig'i stavkalarini **10 foizga** oshirish rejalashtirilmoqda.

Ushbu soliq stavkalarining oshirilishi neft mahsulotlarining chakana narxiga sezilarli darajada ta'sir ko'rsatmaydi.

3) 2025-yil 1-apreldan boshlab tarkibida shakar mavjud bo'lgan gazlanmagan salqin choylar, meva sharbatlari, sanoat usulida ishlab chiqarilgan kompotlarning va boshqa gazlanmagan shakarli ichimliklarning 1 litri uchun **ham 500 so'm** miqdorida aksiz solig'ini joriy etish mo'ljallanmoqda.

Jahon sog'liqni saqlash tashkilotining 2023-yildagi "Tarkibida shakar va shirinlashtiruvchi moddalar bo'lgan ichimliklarni soliqqa tortish yuzasidan xalqaro hisoboti"⁶da tarkibiga shakar va shirinlashtiruvchi moddalar qo'shilgan barcha ichimliklarga aksiz solig'i qo'llashni tavsiya qilgan.

Bunda meva va sabzavotlardan tayyorlangan, tabiiy shirin (tarkibida fruktoza, glyukoza) bo'lgan va qo'shimcha shakar qo'shilmagan sharbatlar uchun aksiz solig'i qo'llanilmaydi. Xorvatiya, Malayziya, Meksika, Niderlandiya, Saudiya Arabistoni, Turkiya, BAA mamlakatlarida shirinlashtiruvchi (shakar) moddalar qo'shilgan sharbatlarga aksiz solig'i joriy etilgan.

Bugungi kunda respublikada ishlab chiqarilayotgan 6 xil brenddagi 18 xil sharbat mahsulotlarining 1 litrida o'rtacha 90 gr, 4 xil salqin choy ichimliklarning 1 litrida o'rtacha 73 gr shakar mavjud.

2025-yil 1-apreldan boshlab boshqa shirinlashtiruvchi yoki xushbo'ylashtiruvchi moddalar mavjud bo'lgan gazlangan ichimliklarning 1 litri uchun aksiz solig'ini esa amaldagi **500 so'mdan 300 so'mgacha** pasaytirish va gazlanmaganiga ham shu miqdorda joriy etiladi.

Soliq stavkasining pasayishi natijasida mazkur turdagi ichimlikning 1 litr chakana narxidagi (misol uchun, 10 ming so'm) aksiz solig'i ulushi 5 foizdan 3 foizgacha kamayishi kutilmoqda.

⁶ <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/374530/9789240084995-eng.pdf?sequence=1>

Energetik va tetiklashtiruvchi ichimliklarning 1 litri uchun amaldagi **2 000 so‘mlik** aksiz solig‘i stavkasi saqlab qolinadi.

4) 2025-yil 1-yanvardan suv resurslaridan oqilona foydalanish, suvni isrof qilishni kamaytirish maqsadida suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq stavkalarida quyidagilar taklif etilmoqda:

– elektr stansiyalari, kommunal xizmat ko‘rsatish korxonalari, alkogolsiz ichimliklar hamda alkogol mahsulotlari (*pivo va vinodan tashqari*) ishlab chiqaruvchilar hamda sanoat korxonalari uchun foydalaniladigan suv hajmiga qo‘llaniladigan soliq stavkalarini o‘rtacha **10 foizga indeksatsiya qilish**;

– O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 1-apreldagi PQ-107-son Qarori bilan suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq stavkalarini bosqichma-bosqich unifikatsiya qilish topshirig‘iga muvofiq iqtisodiyotning boshqa tarmoqlaridagi korxonalar va yakka tartibdagi tadbirkorlar uchun suv solig‘i stavkalarini sanoat korxonalari uchun belgilangan stavkaga tenglashtirish;

– avtomobillarni yuvishda foydalaniladigan suvning 1 kub metri uchun soliq stavkasini **15 ming so‘m** qilib belgilash.

5) Yer qa‘ridan foydalanganlik uchun soliq stavkalarini belgilashda quyidagilar taklif etilmoqda:

– qazilma boyliklarida soliq ulushi uning xarid narxiga nisbatan juda pastligini inobatga olib marmar, granit, tabiiy bezaktosh, qum–shag‘al aralashmasi (*shu jumladan, qurilish qumi va qumtoshlar*) uchun alohida soliq stavkalari belgilash;

– kon-kimyo xomashyosi hamda boshqa noruda qurilish materiallari uchun qazib olingan hajmga belgilangan qat‘iy miqdorlarni **10 foizga indeksatsiya qilish**.

6) 2025-yil 1-yanvardan boshlab:

a) mahalliy budget daromadlarini oshirish maqsadida yuridik va jismoniy shaxslarning turar va noturar ko‘chmas mulk obyektlariga solinadigan mol-mulk solig‘i stavkalari 10 foizga indeksatsiya qilinmoqda.

Bunda Qoraqalpog‘iston Respublikasi Jo‘qorg‘i Kengesi va xalq deputatlari viloyatlar Kengashlari tomonidan noturar ko‘chmas mulk obyektlari uchun belgilangan eng kam qiymatga tumanlarning iqtisodiy rivojlanishiga qarab **0,5 gacha bo‘lgan kamaytiruvchi koeffitsiyent** qo‘llash huquqi saqlab qolinadi.

b) Yuridik va jismoniy shaxslardan olinadigan yer solig‘ining bazaviy stavkalari o‘rtacha 10 foizga indeksatsiya qilinmoqda.

3-yo‘nalish. QQS zanjirining yaxlitligini va uzluksizligini ta‘minlash.

1) Quyidagi QQS imtiyozlarini **2025-yil 1-yanvardan** boshlab bekor qilish taklif etilmoqda:

– yagona ishtirokchisi nogironligi bo‘lgan shaxslarning jamoat birlashmalari hisoblangan yuridik shaxslar tomonidan realizatsiya qilinadigan tovarlar va xizmatlar;

Gruziya, Tojikiston, Singapurda o‘xshash imtiyozlar mavjud emas. 2023-yilda 100 ta subyekt tomonidan 46,8 mlrd so‘m QQS imtiyozidan foydalanilgan.

Bunday yuridik shaxslarning murojaatlarini inobatga olgan holda ular tomonidan realizatsiya qilinadigan tovarlar (xizmatlar) uchun soliq imtiyozlarining bekor qilinishi QQS “zanjiri” uzluksizligini ta‘minlash hamda sotib olingan tovarlar va xizmatlar uchun to‘langan QQS summasini hisobga (zachetga) olish imkonini yaratadi va tovarlar tannarxini oshishining oldi olinadi.

– yo‘lovchilarni yagona tariflar bo‘yicha tashish xizmatlarini ko‘rsatish;

Qozog‘iston, Tojikiston, Singapurda o‘xshash imtiyozlar mavjud emas. 2023-yilda yo‘lovchi tashish bilan shug‘ullanuvchi 160 ta korxona tomonidan 77,2 mlrd so‘mlik QQS imtiyozidan foydalanilgan.

Yo‘lovchi tashish bilan shug‘ullanuvchi korxonalar ko‘rsatayotgan xizmatlari QQSdan ozod etilganligi bois, ular tomonidan sotib olingan tovarlar (transport vositalari, yoqilg‘i-moylash materiallari, ehtiyot qismlar, qurilish materiallari va h.k.) uchun to‘langan QQS summasini hisobga olish imkoniyatini cheklamoqda.

4-yo‘nalish. Soliq imtiyozlarini bekor qilish, tadbirkorlar uchun teng sharoit va qulay biznes muhitini yaratish.

1) JSTning “Subsidiyalar va kompensatsiya choralari to‘g‘risida”gi Bitimiga⁷ asosan tovarlarni (xizmatlarni) **eksportga realizatsiya qilishdan olingan daromadlar** bo‘yicha foyda solig‘i va aylanmadan olinadigan soliq **imtiyozlarni bekor qilish** taklif qilinmoqda;

foyda solig‘ining eksport uchun nazarda tutilgan nol darajali stavkasi bo‘yicha 2022-yilda 971,8 mlrd so‘m va 2023-yilda 1 121,6 mlrd so‘m imtiyozlar eksportchi korxonalar ixtiyorida qoldirilgan.

Aylanmadan olinadigan soliqda eksport qilingan tovarlar soliq bazasiga kiritilmasligi natijasida 2022-yilda 11,7 mlrd so‘m va 2023-yilda 14,4 mlrd so‘m imtiyozlar eksportchi korxonalar ixtiyorida qoldirilgan.

⁷<https://wto.ru/upload/iblock/2b8/2b81cfb6080985318f2863565c03350c.doc>

2) Tovarlarining (ishlarning, xizmatlarning) **elektron savdosini amalga oshiruvchilar uchun** foyda solig'i **10 foiz** (amalda 7,5 foiz) va aylanmadan olinadigan soliq **3 foiz** (amalda 2 foiz) stavkada belgilanmoqda;

2023-yilda tadbirkorlik subyektlarining elektron tijorat orqali amalga oshirilgan jami tovar (xizmat) aylanmasi **3,6 trln so'mni** (2022-yilda **3 trln so'm**) tashkil etgan.

Bunda, 2023-yilda foyda solig'i bo'yicha **20,1 mlrd so'm** (2022-yilda **25,1 mlrd so'm**), aylanmadan olinadigan soliq bo'yicha esa **1,9 mlrd so'm** (2022-yilda **1 mlrd so'm**) miqdoridagi imtiyozlar elektron tijorat ishtirokchilari ixtiyorida qoldirilgan.

3) **2025-yil 1-yanvardan boshlab** tadbirkorlar uchun soliq yukini pasaytirish orqali qulay biznes muhitini yaratish maqsadida:

– **mobil aloqa xizmatlari** uchun aksiz solig'i bekor qilinadi.

– import qilingan **tabiiy gazni** iste'molchilarga realizatsiya qilishda aksiz solig'i solinmasligi bo'yicha tartibni bekor qilgan holda, aksiz solig'i stavkasini 20 foizdan 12 foizgacha pasaytirish rejalashtirilmoqda.

Import qilingan tabiiy gazni realizatsiya qilishda aksiz solig'iga tortilmaslik tartibini bekor qilish va uni realizatsiya qilishda ichki qazib olingan tabiiy gaz bilan bir xil tartibda aksiz solig'iga tortish taklif etilmoqda.

4) 2025-yil 1-yanvardan boshlab aylanmadan olinadigan soliqning qat'iy stavkalardagi tartibi:

a) tovar aylanmasi yiliga **500 mln so'mgacha** bo'lgan tadbirkorlar uchun – **30 mln so'm** va tovar aylanmasi **500 mln so'mdan 1 mlrd so'mgacha** bo'lgan tadbirkorlar uchun – **40 mln so'm** miqdorida belgilanmoqda;

b) mazkur **tartibni qo'llash muddati 2026-yil 1-yanvar** (amalda muddat belgilanmagan) etib belgilanmoqda.

5) Yakka tartibdagi tadbirkorlar va ularning yollanma xodimlari uchun qulay shart-sharoitlar yaratish borasida **2025-yil 1-yanvardan boshlab**:

a) yakka tartibdagi tadbirkorlarning qat'iy belgilangan miqdorlardagi soliq stavkalarini inflatsiya darajasidan kelib chiqib **10 foizga indeksatsiya qilinmoqda** va faoliyat turi va joylashgan hududiga qarab **eng kam va eng yuqori stavkalari (diapazon)** belgilanmoqda;

b) jami yillik daromadi 100 mln so'mgacha bo'lgan yakka tartibdagi tadbirkorlarning xodimlariga oylik ish haqidan **12 foiz** stavkadagi jismoniy shaxslardan olinadigan **daromad solig'ini** yoki **yakka tartibdagi tadbirkor** uchun belgilangan **qat'iy daromad solig'ining 50 foizini** to'lash huquqi berilmoqda;

v) bozor va savdo majmualaridagi yakka tartibdagi tadbirkorlarning xodimlari uchun ijtimoiy soliqni **yiliga 6 BHM** (2,2 mln so'm) o'rniga qolgan joylardagi YTTlarning xodimlari kabi **yiliga 1 BHM** (375 ming so'm) miqdorida belgilanmoqda;

6) mol-mulkni ijaraga beruvchi jismoniy va yuridik shaxslar uchun soliq solish maqsadida qo'llaniladigan **ijara to'lovining eng kam stavkalari 10-12 foizga indeksatsiya** qilinmoqda;

7) Yirik soliq to'lovchilar toifasiga belgilangan tartibda kiritilgan yuridik shaxslar uchun QQSning jami summasi o'rnini tezlashtirilgan tarzda qoplash tartibidan (7 kun) **umumiy tartibga** (30 kun) **o'tkazish** taklif etilmoqda.

Soliq to'lovchilar toifasidan qat'i nazar, QQS bo'yicha salbiy farq summasini barcha soliq to'lovchilar uchun bir xilda qoplab berilishi ta'minlanadi.

Bundan tashqari, yirik soliq to'lovchilar tovarlarni import qilishda QQS summasini o'zaro hisobga olish bo'yicha qo'shimcha imkoniyatiga ega hisoblanadi.

5-yo'nalish. Xalq deputatlari mahalliy Kengashlari vakolatlarini oshirish.

1) Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi, viloyatlar va Toshkent shahar xalq deputatlari Kengashlariga:

a) Soliq kodeksining 383-moddasida o'rnatilgan qat'iy soliq stavkalarining **eng kam va eng yuqori stavkalari** (diapazoni) doirasida **tuman va shaharlarning iqtisodiy rivojlanish darajasidan** kelib chiqib yakka tartibdagi tadbirkorlar uchun **qat'iy soliq stavkalari miqdorini belgilash** vakolati berilmoqda;

Farg'ona viloyatidagi Marg'ilon va Qo'qon shaharlarining iqtisodiy sharoitlari viloyat markazi hisoblangan Farg'ona shahri bilan deyarli bir xil. Biroq, Marg'ilon va Qo'qon shaharlarida oziq-ovqat va nooziq-ovqat tovarlari bilan savdo qiluvchi YTT oyiga 363 ming so'm soliq to'lasa, Farg'ona shahridagi xuddi shunday tadbirkor oyiga 726 ming so'm soliq to'lamoqda.

Taklif natijasida, misol uchun Farg'ona viloyati Xalq deputatlari Kengashi Marg'ilon yoki Qo'qon shaharlarida faoliyat yurituvchi YTTlar uchun soliq miqdorini Farg'ona shahridagi YTTlar uchun o'rnatilgan soliq miqdoriga yaqinlashtirish vakolatiga ega bo'ladi va buning hisobiga mahalliy budjet daromadlarining oshishiga zamin yaratiladi.

b) soliq solish maqsadida qo'llaniladigan **ko'chmas mulk ijara qiymatining** 1 kv metr uchun o'rnatilgan **minimal miqdorlariga nisbatan 2 gacha oshiruvchi koeffitsiyent**, xususan, ushbu koeffitsiyentni yer solig'i kabi **Toshkent shahrida zonalar kesimida** qo'llash vakolatini berish taklif etilmoqda.

2) Tumanlar (shaharlar) mahalliy Kengashlariga suv solig'i stavkasiga 0,7 gacha kamaytiruvchi va 1,5 gacha oshiruvchi koeffitsiyent qo'llash (*qishloq xo'jaligi, elektr stansiyalari, kommunal xizmat ko'rsatish korxonalari va ro'yxati O'zbekiston Respublikasi*

Prezidenti qarori bilan tasdiqlanadigan yirik soliq to'lovchilar bundan mustasno) vakolati berilmoqda;

3) Tuman va shaharlarning mahalliy Kengashlariga noruda qurilish materiallari uchun (*sementdan tashqari*) belgilangan qat'iy stavkasini **1,3 barobargacha oshiruvchi koeffitsiyent** qo'llash vakolatini berish taklif etilmoqda.

2.2.2. 2025 – 2027-yillardagi budjet siyosatining asosiy yo‘nalishlari

1) Budjet barqarorligini ta’minlash:

– qat’iy **fiskal intizomni ta’minlash**, bunda:

daromadlar prognoz ko‘rsatkichlarining to‘liq tushishini ta’minlash va soliq bazasini kengaytirish orqali qo‘shimcha manbalar izlab topish bo‘yicha kompleks chora-tadbirlarni belgilash hamda budjetni konsolidatsiyalash orqali **taqchillikning** o‘rta muddatli davrda YIMga nisbatan **3 foizdan** oshib ketmasligini ta’minlash;

o‘rta muddatda taqchillikni tasdiqlangan miqdorda saqlab turish orqali uzoq muddatda qarzga xizmat ko‘rsatish bo‘yicha budjet xarajatlarining jami xarajatlardagi ulushi oshishining oldini olish.

– Davlat qarzining YIMga nisbatan 50 foizdan oshmasligi uchun o‘rta muddatlarga mo‘ljallangan davlat qarzini boshqarish strategiyasini amalga oshirish;

– jami davlat qarzida davlat g‘aznachilik obligatsiyalarini chiqarishning cheklangan sof hajmi ulushini bosqichma-bosqich oshirib borish orqali **valyuta xatarlarini kamaytirish** hamda **tashqi qarzlarni jalb qilish** bo‘yicha **yillik imzolanadigan** yangi bitimlarning cheklangan hajmi oshishini oldini olish;

– joriy yilda davlat tomonidan qabul qilinadigan majburiyatlar (sotib olish yoki to‘lab berish) va tasdiq xatlari berilishi talab qilinadigan barcha DXSH tamoyillari asosidagi imzolanadigan yangi loyihalar qiymatining yuqori chegarasini belgilash;

– **yoqilg‘i-energetika** resurslari va aholini **jamoat transportida** tashish xizmatlari narxlarining shakllanishini bosqichma-bosqich bozor tamoyillariga o‘tkazishni davom ettirish orqali budjetdan ushbu sohalar uchun ajratiladigan subsidiyalar miqdorlari oshishining oldini olish;

– xalqaro ekspertlarni jalb qilgan holda budjet xarajatlari tuzilmasini to‘liq qayta ko‘rib chiqish choralari ko‘rish.

2) Budjet xarajatlari samaradorligi va natijadorligini yanada oshirish:

– yillik budjetni shakllantirishda “**Natijaga yo‘naltirilgan budjet**” tizimi qamrovini bosqichma-bosqich oshirib borish, bunda:

Iqtisodiyot va moliya vazirligi hamda Qishloq xo‘jaligi vazirligining 2025–2027-yillar uchun budjetlarini tajriba tariqasida **budjet dasturlari** asosida shakllantirish;

tajriba natijasidan kelib chiqib, o‘rta muddatda bosqichma-bosqich **barcha vazirlik va idoralarning budjet xarajatlarini budjet dasturlari** kesimida ishlab chiqish va buning uchun vazirlik va idoralarning salohiyatini oshirish, xodimlarga tegishli treninglar o‘tkazish.

– Davlat xaridlari tizimini yanada takomillashtirish.

3) Budjet kalendarini qayta ko‘rib chiqish orqali budjet jarayonini takomillashtirish:

budjet ko‘rsatkichlarini ishlab chiqish sifatini oshirish hamda ishonchliligini yanada kuchaytirish maqsadida budjet tashkilotlarining va budjet mablag‘lari oluvchilarning **vaqtinchalik xarajatlar smetalarini tuzish davrini 2025-yildan boshlab 3 oydan (amalda I chorak uchun tuziladi) 1 oyga** (yanvar oyi uchun) tushirish hamda **2026-yildan boshlab** vaqtinchalik xarajatlar smetasi tuzish tartibini **bekor qilish**;

Bunda, budjet tashkilotlari va budjet mablag‘lari oluvchilarning xarajatlar smetalarini, budjet mablag‘larini taqsimlovchilarning jamlanma xarajatlar smetalarini (*bazaviy smeta*) tasdiqlash muddatini oldinga surish orqali Fiskal strategiyani ishlab chiqish va Vazirlar Mahkamasiga kiritish muddatlari qayta ko‘rib chiqilib, Fiskal strategiyani Vazirlar Mahkamasida muhokama qilish davriyligini uzaytirish hamda buning natijasida hujjatning ishonchliligini oshirish bo‘yicha takliflar ishlab chiqiladi.

4) Budjet ochiqqligini ta’minlash:

– davlat moliyaviy statistikasi hisobotining sifatini yaxshilash uchun XVJning Kengaytirilgan ma’lumotlarni tarqatishning umumiy tizimidan Ma’lumotlarni tarqatishning maxsus tizimiga to‘liq o‘tish;

– tashqi qarz manbalari hisobidan davlat dasturlariga ajratilayotgan kreditlarning Davlat moliyaviy statistikasi qo‘llanmasi (GFSM 2014) asosida dasturlarni tasniflash va Davlat moliyaviy statistikasi hisobotida aks ettirish;

– “Ochiq budjet” portalini konsolidatsiyalashgan budjet balansi, Davlat budjeti daromadlari va xarajatlari, respublika ijro etuvchi hokimiyat organlarining xarajatlari, investitsiya loyihalari ijrosi, ajratilayotgan subsidiyalar to‘g‘risida ma’lumotlar va boshqa modullarni qo‘shish orqali takomillashtirish;

– Davlat budjetidan yo‘naltirilayotgan mablag‘larning xotin-qizlar va erkaklar uchun teng huquq hamda imkoniyatlarining ta’minlanishi bo‘yicha tayyorlanadigan tahliliy ma’lumotlarni har chorakda O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalariga taqdim etish va rasmiy veb saytda e’lon qilish.

5) Budjet jarayonini raqamlashtirish ishlarini davom ettirish:

– budjet tashkilotlarida shtat jadvallarini tuzish hamda ularni to‘ldirishni raqamlashtirish;

Bunda, budjet tashkilotlarini guruhlariga tasniflagan holda shtat jadvallarini tuzish hamda ularni to‘ldirishda lavozim birliklari, razryad va ularning

koeffitsiyentlarini hamda to'lov turlarini shakllantirishni avtomatlashtirish, shuningdek, shtatlar birliklari soni, vakant o'rinlar sonini doimiy ravishda tahlil qilish bo'yicha imkoniyat yaratish.

- budjet tashkilotlari bo'yicha tarmoq, shtatlar va kontingentga doir rejaning bajarilishi to'g'risidagi hisobotni avtomatlashtirish;

- DMJ budjetlarining ijrosi to'g'risidagi hisobotlar taqdim etilishini avtomatlashtirish;

- budjet tashkilotlari bazaviy ma'lumotlarini (*kadastr hujjati, quvvati, xodimlar soni, avtomobillar soni va boshqalar*) ko'rish imkoniyatini beruvchi **passport.imv.uz** dasturini ishga tushirish va uni takomillashtirish.

6) **G'aznachilik xizmatini** yanada takomillashtirish:

- O'zbekiston Respublikasida **G'aznachilik xizmati** qo'mitasining **istiqboldagi ustuvor yo'nalishlarini belgilash;**

- budjet qonunchiligi buzilishining oldini olishga qaratilgan ishlarni tizimli asosda tashkil etish hamda nazorat tadbirlarini **avtomatlashtirilgan xavf-tahlili** asosida o'tkazish imkoniyatini yaratish;

- Davlat budjeti likvidliligini oshirish va samarali boshqarishda zamonaviy instrumentlarni amaliyotga joriy etish ishlarini davom ettirish.

7) Budjet siyosatida **inson kapitali rivojlanishiga** doir xarajatlar ustuvorligini ta'minlash.

Bunda, keyingi yillarda ham Davlat budjeti xarajatlarini rejalashtirishda ta'lim, sog'liqni saqlash, ijtimoiy himoya, muhtoj aholini uy-joy bilan ta'minlash va boshqa shu kabi muhim ijtimoiy tadbirlarga ustuvorlik berish.

8) Aholi turmush darajasini oshirish, fuqarolarning real daromadlari o'sishini ta'minlash va ularning ijtimoiy muhofazasini kuchaytirish:

- budjet tashkilotlari xodimlarining ish haqi, pensiyalar va nafaqalar miqdorlarini yillik inflatsiya darajasidan kam bo'lmagan miqdorlarda oshirib borish;

- davlat pensiya tizimini isloh qilish.

9) Budjetni shakllantirishda **fuqarolar ishtirokini** yanada oshirish:

- jamoatchilik nazoratini kuchaytirish maqsadida "Ochiq budjet" portalida loyihalarni tashabbuskorlar tomonidan qabul qilib olish mexanizmini to'liq joriy etish;

- majburiy ovoz to'plashga qarshi kurashishni yangi bosqichga olib chiqish;

– oʻrta va yuqori sinf oʻquvchilari orasida **mahalliy budjetlardan** moliyalashtiriladigan “**Mening maktabim**” loyihasini ishga tushirish;

– aholi qamrovini oshirish maqsadida ovoz berish muddatini bosqichma-bosqich kamaytirish va yanada soddalashtirish hamda targʻibot ishlarini kuchaytirish;

– ijtimoiy va ishlab chiqarish infratuzilmasi loyihalarini shakllantirishda jamoatchilikning rolini yanada kengaytirish.

10) Davlat sektorida **ichki nazorat** va **ichki audit** xizmatini takomillashtirish:

– vazirlik va idoralarning ichki nazorat tizimini baholash orqali “Oʻzbekistonda ichki nazorat va ichki auditni rivojlantirish konsepsiyasi”ni ishlab chiqish;

– ichki audit tizimi qonunchilik asoslarini mustahkamlash, birlashtirish va tizimlashtirish maqsadida “Davlat ichki auditi toʻgʻrisida”gi qonunni ishlab chiqish.

11) Iqtisodiy va moliyaviy natijalarni hamda gender tenglikni yaxshilashni qoʻllab-quvvatlash uchun budjet jarayonini takomillashtirish:

a) Davlat budjeti loyihasini tayyorlash hamda koʻrib chiqishda **Milliy barqaror rivojlanish maqsadlarini** aks ettirish:

Bunda:

Milliy barqaror rivojlanish maqsadlari boʻyicha budjet tasnifini amalga oshirish;

Davlat budjetini tuzishda Milliy barqaror rivojlanish maqsadlari natijalarini hisobga olish;

Milliy barqaror rivojlanish maqsadlarini Davlat budjeti parametrlariga kiritish;

Milliy barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish uchun yoʻnaltirilayotgan budjet xarajatlarini baholash uslubiyotini ishlab chiqish;

Davlat budjeti loyihasini shakllantirish va ijrosi boʻyicha hisobotlarda budjet xarajatlarining Milliy barqaror rivojlanish maqsadlariga muvofiqligini joriy etish.

b) “**Yashil budjetlashtirish**” tamoyillarini bosqichma-bosqich joriy etish;

Bunda Davlat budjetini iqlim jihatidan tasniflash va “yashil” xarajatlar uslubiyoti asosida tasdiqlangan budjet xarajatlarining iqlim oʻzgarishi bilan bogʻliqligi boʻyicha markirovkalash hamda oʻrta muddatli davr uchun Fiskal strategiya, Budjetnoma, shuningdek, “Fuqarolar uchun budjet” axborot nashrida eʼlon qilib borish;

v) gender tenglikka erishishni budjet jarayonlariga integratsiyalash orqali **gender tenglikka yoʻnaltirilgan budjetlashtirish** hamda gender jihatlarni hisobga

olgan holda, dasturiy budjetlashtirish tizimini amaliyotga bosqichma-bosqich joriy etish;

g) **atrof-muhit muhofazasi** bo'yicha davlat monitoringini samarali tashkil etish, iqlim xavfini baholash va kamaytirishga qaratilgan iqlim monitoringi tizimini takomillashtirish, qishloq xo'jaligida suvni tejaydigan sug'orish texnologiyalari joriy qilinishini kengaytirish va suv yetkazish tizimiga ilg'or xorijiy tajribalarni keng joriy qilish.

12) Investitsiya dasturlarini shakllantirish va ijro etish tizimini yanada takomillashtirish:

a) Davlat investitsiyalarini boshqarishni baholash mezonlariga (PIMA) muvofiqligini hamda investitsiya dasturlarini shakllantirish tizimini **budjet jarayoni bilan to'laqonli bog'liqligini ta'minlash** maqsadida quyidagilarni amalga oshirish:

– aktivlarni yaratish, boshqarish hamda xizmat ko'rsatish bo'yicha javobgarlikni kuchaytirish maqsadida kapital qo'yilmalarni moliyalashtirish jarayonini budjet jarayoni bilan uyg'unlashtirish;

– markazlashmagan va davlat korxonalariga tegishli investitsiya loyihalarini boshqarish siyosatini ishlab chiqish;

– yangi davlat investitsiya xarajatlari bilan birgalikda ularning maqsadga muvofiqligi hamda atrof-muhitga ta'siri to'g'risidagi tahlilini taqdim etishni yo'lga qo'yish.

b) **DXSH** asosida amalga oshiriladigan loyihalarning daromadliligi va Davlat budjetiga yukini inobatga olib, ularni tasniflash hamda loyiha yo'nalishlari bo'yicha boshqarish tizimini joriy etish.

Yuqoridagi o'rta muddatli davr uchun soliq va budjet siyosati yo'nalishlarini tizimlashtirish maqsadida **2025–2030-yillarga mo'ljallangan Davlat moliyasini boshqarish tizimini takomillashtirish strategiyasi** ishlab chiqiladi.

III. O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSOLIDATSIYALASHGAN BUDJETI PARAMETRLARINING PROGNOZ KO‘RSATKICHLARI

3.1. Konsolidatsiyalashgan budget jamlanma parametrlarining 2024-yilgi kutilayotgan ijrosi va 2025–2027-yillar uchun prognozlari

2025–2027-yillar uchun konsolidatsiyalashgan budget parametrlari prognozlari global iqtisodiy noaniqliklar va geosiyosiy ziddiyatlar tufayli tashqi xatarlar saqlanib qolinishi inobatga olinib ishlab chiqilgan.

Bunda, hukumat tomonidan tashqi va ichki ta’sirlarga moslashuvchan fiskal siyosat olib borilishi maqsad qilingan bo‘lib, buning natijasida 2027-yilga borib O‘zbekiston Respublikasi konsolidatsiyalashgan budgeti **daromadlari** 2022-yildagi YIMning 28,8 foizidan 26,6 foizigacha, **xarajatlari** 32,3 foizidan 29,6 foizigacha pasayishi prognoz qilingan.

Fiskal maqsadlardan kelib chiqib, 2025–2027-yillarda **konsolidatsiyalashgan budget taqchilligi** YIMga nisbatan **3 foiz**, bunda Davlat budgeti va DMJ budgetlari **taqchilligi 2 foiz** miqdorida prognoz qilingan.

6-jadval. Konsolidatsiyalashgan budget jamlanma parametrlari, trln so‘m

		Ijro		Kutilma	Prognoz		
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
I.	Konsolidatsiyalashgan budget daromadlari	286,5	321,9	377,7	431,1	496,5	565,0
	Davlat budgeti daromadlari	201,9	231,7	271,0	308,5	353,8	406,1
	DMJ daromadlari*	37,7	47,0	54,8	66,5	81,8	94,1
	TTJga tushumlar	8,6	11,3	20,8	22,2	24,5	26,2
	Budget tashkilotlarining budgetdan tashqari jamg‘armalariga tushumlar	38,3	32,4	31,3	33,8	36,5	38,6
II.	Konsolidatsiyalashgan budget xarajatlari	321,7	381,0	434,8	480,3	551,9	629,1
	Davlat budgeti xarajatlari	236,7	281,1	317,7	344,6	395,6	453,7
	DMJ xarajatlari*	38,3	43,3	52,3	62,9	77,4	89,7
	TTJ mablag‘larining sarflanishi	8,1	36,9	21,2	20,3	21,5	22,9
	Budget tashkilotlarining budgetdan tashqari mablag‘larining sarflanishi	33,6	31,2	28,6	33,8	36,5	38,6
	Tashqi qarz hisobidan davlat dasturlariga xarajatlar	5,7	9,3	16,5	18,8	21,0	24,2
III.	DMJga transfertlar	27,7	30,7	34,0	54,4	52,1	53,5
IV.	Konsolidatsiyalashgan budget taqchilligi	-35,2	-59,2	-57,2	-49,3	-55,5	-64,1
V.	Davlat budgeti va DMJ taqchilligi	-35,4	-46,2	-44,5	-32,4	-37,5	-43,2

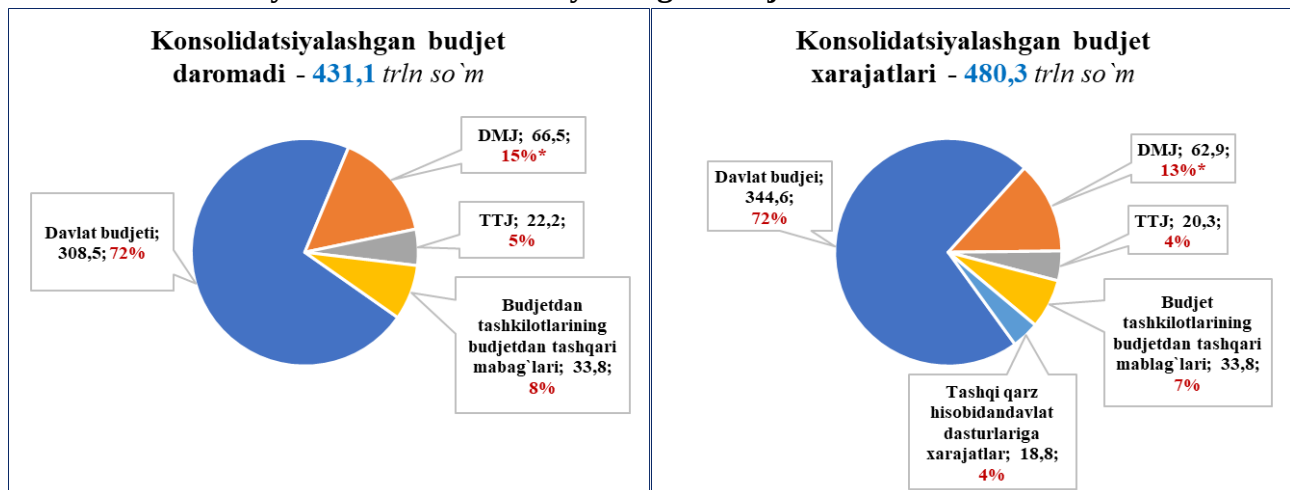
“*” – budgetlararo transfertlarsiz

7-jadval. Konsolidatsiyalashgan budget jamlanma parametrlari, YIMga nisbatan foizda

		Ijro		Kutilma	Prognoz		
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
I.	Konsolidatsiyalashgan budget daromadlari	28,8	27,0	26,7	26,4	26,6	26,6
	Davlat budjeti daromadlari	20,3	19,4	19,2	18,9	19,0	19,1
	DMJ daromadlari*	3,8	3,9	3,9	4,1	4,4	4,4
	TTJga tushumlar	0,9	0,9	1,5	1,4	1,3	1,2
	Budget tashkilotlarining budgetdan tashqari jamg'armalariga tushumlar	3,8	2,7	2,2	2,1	2,0	1,8
II.	Konsolidatsiyalashgan budget xarajatlari	32,3	32,0	30,8	29,4	29,6	29,6
	Davlat budjeti xarajatlari	23,8	23,6	22,5	21,1	21,2	21,3
	DMJ xarajatlari*	3,8	3,6	3,7	3,9	4,1	4,2
	TTJ mablag'larining sarflanishi	0,8	3,1	1,5	1,2	1,2	1,1
	Budget tashkilotlarining budgetdan tashqari mablag'larining sarflanishi	3,4	2,6	2,0	2,1	2,0	1,8
	Tashqi qarz hisobidan davlat dasturlariga xarajatlar	0,6	0,8	1,2	1,2	1,1	1,1
III.	DMJga transfertlar	2,8	2,6	2,4	3,3	2,8	2,5
IV.	Konsolidatsiyalashgan budget taqchilligi	-3,5	-5	-4	-3	-3	-3
V.	Davlat budjeti va DMJ taqchilligi	-3,6	-3,9	-3,1	-2	-2	-2

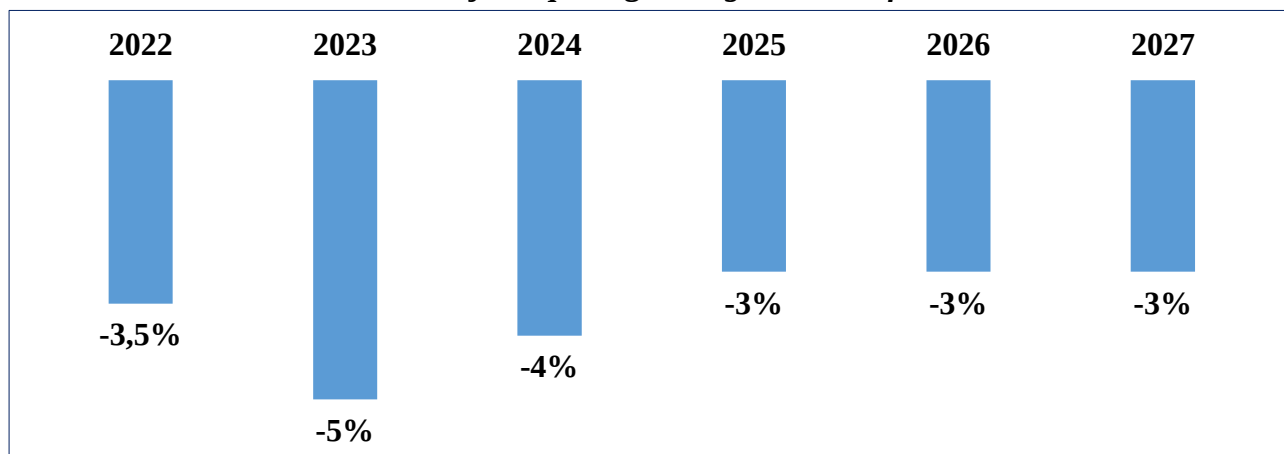
“*” – budgetlararo transfertlarsiz

3-rasm. 2025-yil uchun konsolidatsiyalashgan budget tarkibi

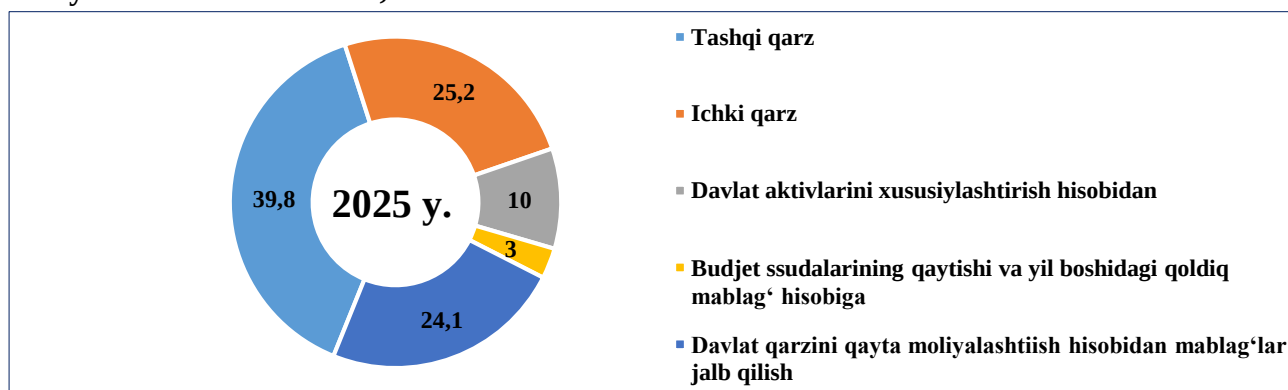

* transfertlarsiz

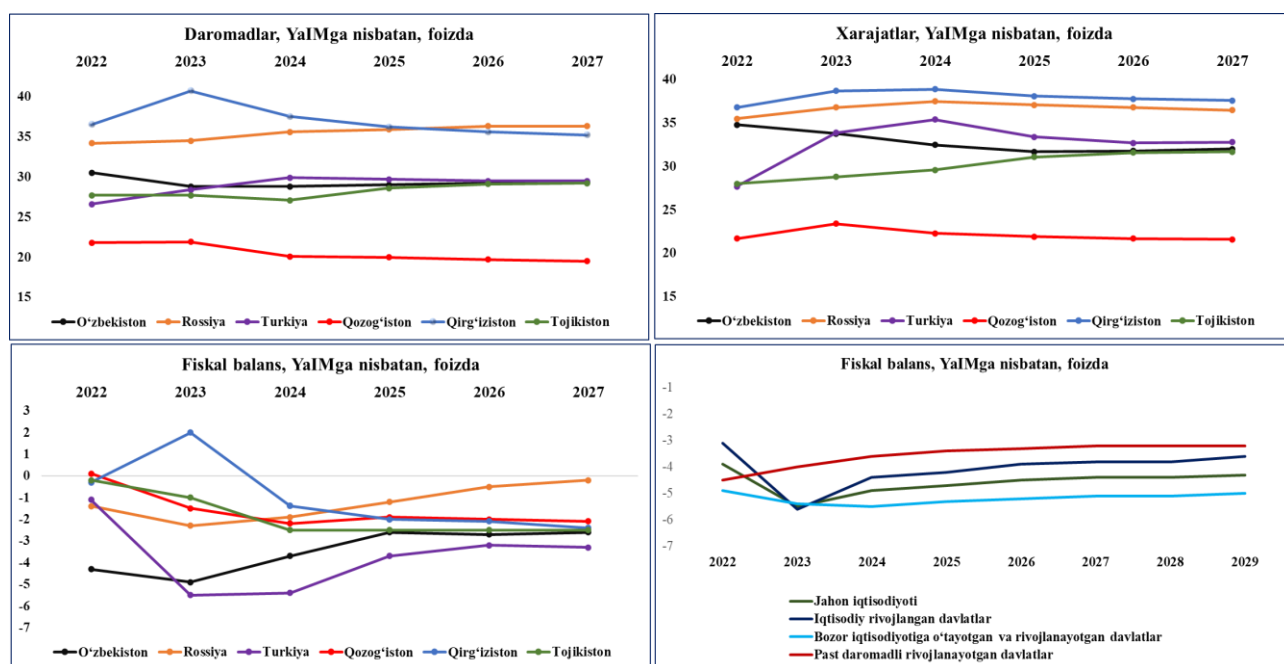
4-rasm. Yillar kesimida budjet taqchilligi, YIMga nisbatan foizda

5-rasm. 2025-yilgi Davlat budjet taqchilligi, davlat qarzining asosiy qismini qaytarish xarajatlari hamda uy joy dasturi uchun tijorat banklariga joylashtiriladigan resurslarni moliyalashtirish manbalari, trln so'm

6-rasm. O'zbekiston va hamkor davlatlar hamda boshqa davlatlarning budjet ko'rsatkichlari.

Manba: IMF/Fiscal monitor/Fiscal policy in the Great Election Year. 2024 apr.

3.2. 2024-yil uchun Davlat budjeti to'g'risidagi qonunida belgilangan budjet ko'rsatkichlarining yangilangan prognozlardan farqi.

Soliq va budjet siyosatidagi o'zgarishlar, jumladan, tushumlarni oshirish bo'yicha ko'rilayotgan chora-tadbirlar, 2023-yilning 4-choragida va 2024-yilning o'tgan davri mobaynida qabul qilingan dastur va tadbirlar uchun qo'shimcha xarajatlarning kelib chiqishi, shuningdek xarajatlarni optimallashtirish choralari natijasida 2024-yil uchun Davlat budjeti to'g'risidagi Qonun bilan tasdiqlangan **2024-2025-yillar uchun budjet ko'rsatkichlari taqchillikning tasdiqlangan prognozi doirasida** qayta ko'rib chiqildi.

8-jadval. 2024-yil uchun Davlat budjeti to'g'risidagi qonunda belgilangan budjet ko'rsatkichlarining yangilangan prognozlardan farqi, trln so'm

		O'RQ-886		Prognoz “-” kam, “+” ko'p	
		2024	2025	2024*	2025
I	Konsolidatsiyalashgan budjet daromadlari	375,0	452,6	+2,7	-21,5
1	Davlat budjeti daromadlari**	270,4	330,6	+0,3	-22,1
2	DMJ daromadlari**	55,3	63,9	-0,5	+2,6
3	TTJ tushumlari	18,9	22,8	+1,9	-0,6
4	Budjet tashkilotlarining budjetdan tashqari mablag'lariga tushumlar	30,5	35,3	0,8	-1,5
II	Konsolidatsiyalashgan budjet xarajatlari	427,6	498,3	+7,2	-18,0
1	Davlat budjeti xarajatlari**	280,7	323,8	+3,0	-33,6
2	DMJ xarajatlari	85,8	99,1	+0,4	+18,1
3	TTJ mablag'larining sarflanishi	18,8	22,8	+2,4	-2,5
4	Budjet tashkilotlarining budjetdan tashqari mablag'larining sarflanishi	30,5	35,3	-1,9	-1,5
5	Tashqi qarz hisobidan davlat dasturlariga xarajatlar	11,8	17,4	+4,7	+1,4
III	Konsolidatsiyalashgan budjet saldosi	-52,6	-45,7	+4,6	+3,6
IV	Davlat budjeti va DMJ saldosi	-40,9	-28,4	+3,6	+4,0

“*” - kutilayotgan ijro; “**” - budjetlararo transfertlarsiz.

9-jadval. 2024-yil uchun Davlat budjeti to'g'risidagi qonunda belgilangan budjet ko'rsatkichlarining yangilangan prognozlardan farqining izohi

Daromadlar bo'yicha

Xarajatlar bo'yicha

2024-yil	
– Dori vositalariga shu jumladan, veterinariya vositalariga hamda tibbiy xizmatlar uchun QQS bo'yicha imtiyozlarning bekor qilinishi; – Tarkibida shakar yoki boshqa shirinlashtiruvchi yoki xushbo'ylashtiruvchi moddalar bo'lgan, gazlangan hamda iste'mol qadog'iga qadoqlangan ichimliklarga aksiz solig'ining kiritilishi; – TTJga qo'shimcha tushumlar tushishi va DMJ daromadlarining qayta ko'rib chiqilishi; – Moliya yili davomida budjet tashkilotlarining budjetdan tashqari mablag'larining qayta ko'rib chiqilishi.	– O'zbekiston Respublikasi Prezidentining tegishli qarorlariga muvofiq ayrim sohalarga qo'shimcha mablag'lar ajratilishi; – Moliya yili davomida qabul qilingan qarorlar bilan strategik loyihalarni moliyalashtirish hisobiga TTJ xarajatlarining oshishi; – 2024-yil 1-sentabrdan pensiya miqdorlarining 15 foizga oshirilishi natijasida Pensiya jamg'armasi xarajatlarining oshishi; – Moliya yili davomida budjet tashkilotlarining budjetdan tashqari mablag'larining qayta ko'rib chiqilishi va boshqalar.
2025-yil	
– Eksport va elektron tijorat imtiyozlarining bekor qilinishi; – Iqtisodiy o'sish natijasida korxonalar faolligining oshishi; – Mol-mulk, yer va suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqlarning indeksatsiya qilinishi; – Import qiymatining 2023-yildagi ko'zda tutilgan prognozga nisbatan qayta ko'rib chiqilishi natijasida bojxonadan tushumlar prognozining kamayishi; – Jahon bozorida tovar narxlari o'zgarishining budjet daromadlariga ta'siri; – Budjet tashkilotlarining budjetdan tashqari jamg'armalari daromadlari prognozlarning aniqlashtirilishi.	– 2025-yil 1-yanvardan boshlab hududlardagi tibbiyot muassasalari Davlat tibbiy sug'urtasi jamg'armasi tomonidan moliyalashtirishi sababli jamg'armaga ajratiladigan budjet transfertlar miqdorlari oshishi. – Davlat dasturlari va markazlashgan investitsiya xarajatlari uchun XMI hisobidan jalb qilinadigan mablag'lar oshishi hisobiga budjetdan ushbu yo'nalishlarga ajratiladigan xarajatlarning qayta ko'rib chiqilishi; – Elektr energiya tariflari bosqichma-bosqich bozor tamoyillariga o'tkazilishi natijasida elektr energiyasi xarid qilish va sotish narxlari o'rtasidagi salbiy tafovutni moliyalashtirish uchun budjet xarajatlarining kamayishi; – TTJ xarajatlarining kamayishi; – Budjet tashkilotlarining budjetdan tashqari jamg'armalari xarajatlari mo'ljallarining aniqlashtirilishi va boshqalar.

3.3. O‘zbekiston Respublikasi Davlat budjeti parametrlarining prognoz ko‘rsatkichlari

3.3.1. Davlat budjeti daromadlarining 2024-yilgi kutilayotgan ijrosi va 2025–2027-yillar uchun prognozlari

2024-yilda soliq siyosati va ma‘muriyatchiligiga oid bir qator o‘zgartirishlar amalga oshirildi.

Foyda solig‘i bo‘yicha:

Soliq to‘lovchilarning toifasi, soliqning stavkalari, soliqni hisoblab chiqarish va to‘lash tartibi saqlab qolindi.

Foyda solig‘i bo‘yicha oylik bo‘nak (avans) to‘lovlarini to‘lashi lozim bo‘lgan soliq to‘lovchilar daromadlarining chegaraviy miqdori **5 milliard so‘mdan 10 milliard so‘mgacha** oshirildi.

Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig‘i bo‘yicha:

Soliq to‘lovchilarning toifasi, soliqlarning stavkalari, soliqlarni hisoblab chiqarish va to‘lash (*shu jumladan, shaxsiy jamg‘arib boriladigan pensiya hisobvaraqlariga 0,1 foiz o‘tkazish*) tartibi saqlab qolindi.

Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig‘ini to‘lashdan quyidagilar ozod qilindi:

ota-onalarga farzandlarining **yoshidan qat’i nazar** (*bunga qadar chegara 26 yoshgacha edi*), ularning O‘zbekiston Respublikasining professional va oliy ta‘lim tashkilotlarida ta‘lim olishi uchun yo‘naltirgan mablag‘lari qismiga;

fuqarolarning mahalliy fond bozorida emissiya qilingan qimmatli qog‘ozlarni sotib olish uchun yo‘naltiriladigan biroq yil davomida jami mehnatga haq to‘lash eng kam miqdorining yuz baravaridan oshmaydigan daromadlari.

2024-yil 1-yanvardan boshlab jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig‘ini hisoblab chiqarish maqsadida mulkni ijaraga beruvchi jismoniy shaxslar uchun belgilangan oylik **minimal ijara miqdorlari** quyidagi miqdorlarda belgilandi:

– turar joylar uchun umumiy maydonning Toshkent shahrida 1 kv metri uchun – **25 ming so‘m**, Nukus shahri, viloyat markazi bo‘lgan shaharlarda – **12 ming so‘m** va boshqa hududlarda – **5 ming so‘m**;

– noturar joylar uchun umumiy maydonning Toshkent shahrida 1 kv metri uchun – **40 ming so‘m**, Nukus shahri, viloyat markazi bo‘lgan shaharlarda – **23,5 ming so‘m** va boshqa hududlarda – **10 ming so‘m**;

– yengil avtomobillar uchun – **780 ming so‘m**;

– mikroavtobuslar, avtobuslar va yuk avtomobillari uchun – **1 550 ming so‘m** miqdorida.

Aylanmadan olinadigan soliq bo‘yicha:

O‘zini o‘zi band qilgan jismoniy shaxslarning yillik daromadi **100 mln so‘mdan oshgan taqdirda** ular soliq solish maqsadlarida yakka tartibdagi tadbirkorlar uchun **belgilangan tartibda** soliqqa tortilishi belgilandi.

Aylanmadan olinadigan soliqni qat’iy belgilangan summada to‘lovchilar uchun jami daromadi **500 mln so‘mdan oshmagan taqdirda** – yiliga **25 mln so‘m, 500 mln so‘mdan** yuqori bo‘lgan taqdirda esa – yiliga **34 mln so‘m** soliq stavkalari belgilandi.

Boshqa o‘zgartirishlar:

2024-yil 1-yanvardan soliq majburiyati bo‘yicha da’vo qilish muddati 5 yildan 3 yilgacha qisqartirildi.

2024-yil 1-iyuldan boshlab avtomobil shinalarining bir donasi vaznidan (*kg uchun*) kelib chiqqan holda bazaviy hisoblash miqdorining **0,3 foizi** (*1 020 so‘m*) miqdorida utilizatsiya yig‘imi joriy etildi.

QQS bo‘yicha:

QQS stavkasi **12 foizda** saqlab qolindi.

Soliq to‘lovchilarning toifasi, soliqni hisoblab chiqarish va to‘lash tartibi, shuningdek, soliq hisobotini taqdim etish muddatlari saqlab qolindi.

Dori vositalari hamda veterinariya dori vositalari realizatsiyasi bo‘yicha aylanma, dori vositalarini, veterinariya dori vositalarini ishlab chiqarish uchun olib kiriladigan xomashyolar, tibbiy xizmatlar realizatsiyasi bo‘yicha aylanmalar bo‘yicha QQS imtiyozlari **2024-yil 1-apreldan boshlab** bekor qilindi. Bunda, “Ijtimoiy himoya yagona reyestri”ga kiritilgan fuqarolarga ular tomonidan xarid qilingan dori vositalari va tibbiy xizmatlar bo‘yicha **to‘langan QQS summasi “keshbek” sifatida** qaytarib beriladi.

Suv ta’minoti, kanalizatsiya, sanitariya jihatdan tozalash, issiqlik ta’minoti bo‘yicha aholiga ko‘rsatiladigan xizmatlarni realizatsiya qilishga doir aylanmaga, shu jumladan, bunday xizmatlarni uy-joy mulkdorlari shirkatlari tomonidan aholi nomidan, shuningdek, idoraviy uy-joy fondi uylarida yashayotgan aholi uchun O‘zbekiston Respublikasi Mudofaa vazirligining va O‘zbekiston Respublikasi Milliy

gvardiyasining bo‘linmalari tomonidan olishga qo‘llaniladigan **QQSning “nol” darajali stavkasi** bekor qilindi.

Xorijiy va mahalliy yakka tartibdagi tadbirkorlar uchun bir xil shart-sharoit yaratish maqsadida, O‘zbekiston hududida tovarlarni (xizmatlarni) realizatsiya qiluvchi chet davlatlarning qonunchiligiga muvofiq tadbirkor sifatida ro‘yxatdan o‘tgan, tadbirkorlik faoliyatini amalga oshiruvchi jismoniy shaxslar **QQS to‘lovchisi** sifatida e‘tirof etildi.

Aksiz solig‘i bo‘yicha:

Soliq to‘lovchilarning toifasi, shuningdek, soliq hisobotini taqdim etish va soliqni to‘lash muddatlari saqlab qolindi.

2024-yil 1-yanvardan boshlab:

– tamaki mahsulotlarini ishlab chiqarish va importda (*sigara, chilim uchun tamaki, chekiladigan, o‘rama tamaki va boshqalar*) aksiz solig‘i stavkalari 12 foizga indeksatsiya qilindi;

– oziq-ovqat xomashyosidan rektifikatsiyalangan etil spirti, rektifikatsiyalangan va efiroaldegidli fraksiyadan texnik etil spirti va etil spirtining boshlang‘ich fraksiyasi uchun aksiz solig‘i stavkasi 1 litr uchun 14 900 so‘m etib belgilandi;

– alkogol mahsulotlari, shuningdek filtrli, filtrsiz sigaretalar, papirosalar, sigarillalar (sigaritlar), bidi, kretek importi uchun aksiz solig‘i stavkasi 5 foizga pasaytirildi.

2024-yil 1-apreldan boshlab neft mahsulotlari uchun belgilangan aksiz solig‘i stavkalari 12 foizga indeksatsiya qilindi. Bunda, 2023-yilda o‘rnatilgan soliq stavkalari AI-91 va undan yuqori oktanli benzinlar uchun 2024-yilda ham saqlab qolindi.

2024-yil 1-iyuldan boshlab respublikada ishlab chiqarilgan alkogol mahsulotlari uchun aksiz solig‘i stavkasi 5 foizga indeksatsiya qilindi.

2024-yil 1-apreldan boshlab tarkibida shakar yoki boshqa shirinlashtiruvchi yoki xushbo‘ylashtiruvchi moddalar bo‘lgan, gazlangan hamda iste‘mol qadog‘iga qadoqlangan ichimliklarga 1 litr uchun 500 so‘m hamda energetik va tetiklashtiruvchi ichimliklarga 1 litr uchun 2 000 so‘m miqdorida aksiz solig‘i kiritildi.

Resurs soliqlari bo‘yicha:

Turar joy fondi, ko‘p kvartirali uylarga uzviy bog‘liq bo‘lgan avtomashina turar joylari bo‘yicha jismoniy va yuridik shaxslardan olinadigan mol-mulk solig‘i, qishloq xo‘jaligiga mo‘ljallanmagan yerlar uchun yer solig‘i bazaviy stavkalari, suv

resurslaridan foydalanganlik uchun soliq stavkalari, yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliqning qat'iy miqdorda belgilangan soliq stavkalari o'rtacha **12 foizga** indeksatsiya qilindi;

Bunda, mahalliy davlat hokimiyati organlari tomonidan bazaviy stavkalarga kamaytiruvchi va oshiruvchi koeffitsiyentlarni qo'llagan holda ularning iqtisodiy rivojlanishiga qarab, soliq stavkalarining aniq miqdorini aniqlash huquqi saqlab qoling.

Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq bo'yicha:

Yuridik shaxslarning mol-mulk solig'i bo'yicha soliq solinadigan bazani aniqlash maqsadida 1 kv.m uchun mutlaq qiymatda belgilangan minimal miqdorlar o'rtacha **12 foizga** indeksatsiya qilindi.

Shuningdek, 2024-yilda quyidagilar saqlab qolindi:

– Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi va xalq deputatlari viloyatlar Kengashlarining ko'chmas mulk obyektlarining belgilangan eng kam qiymatiga, tumanlarning iqtisodiy rivojlanishiga qarab **0,5** gacha bo'lgan kamaytiruvchi koeffitsiyentni belgilash huquqi;

– soliq bazasiga nisbatan **1,5 foiz** miqdoridagi soliq stavkasi;

– yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan pasaytirilgan soliq stavkasi **0,6 foiz** miqdorida saqlab qolindi. Yuridik shaxslar uchun pasaytirilgan soliq stavkasi 2020-yildan boshlab ilgari soliq imtiyozlari berilgan obyektlar bo'yicha joriy etilgan edi.

Jismoniy shaxslardan olinadigan mol-mulk solig'i bo'yicha:

Jismoniy shaxslardan olinadigan mol-mulk solig'i stavkalari o'rtacha **12 foizga** indeksatsiya qilindi;

jismoniy shaxslarga tegishli **yashash uchun mo'ljallanmagan** mol-mulkiga solinadigan soliqlar yuridik shaxslarning mol-mulkiga belgilangan eng kam qiymat miqdorlarida to'lanishi belgilab qo'yildi;

Shuningdek, 2024-yilda quyidagilar saqlab qolindi:

turar joy fondi obyektlariga (*shu jumladan, ko'p xonadonli uylarga uzviy bog'liq bo'lgan mashina turar joylariga*) ega bo'lgan jismoniy shaxslar uchun soliq summasini o'tgan yildagiga nisbatan oshirishga cheklov qo'llash amaliyoti saqlab qolindi.

Xususan, 2024-yilda 2018-yilda belgilangan kadastr qiymati asosida hisoblab chiqarilgan soliq summasi 2023-yil uchun hisoblangan soliq summasidan **1,3 baravardan** ortiq miqdorda oshishi mumkin emas.

Ushbu cheklov mol-mulk solig'ini inventarizatsiya qiymatidan hisoblab chiqarishdan (2018-yilgacha) mol-mulkka kadastr qiymatidan kelib chiqib soliq solishga o'tgandan so'ng soliq yuki keskin oshishiga yo'l qo'ymaslik maqsadida 2018-yildan boshlab jismoniy shaxslarga tegishli barcha ko'chmas mulk obyektlariga nisbatan qo'llanib kelinmoqda.

Yer solig'i bo'yicha:

Qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yerlar uchun 2023-yilda amalda bo'lgan yer solig'ining bazaviy stavkalari o'rtacha **12 foiz**ga indeksatsiya qilindi.

Shuningdek, 2024-yilda quyidagilar saqlab qolindi:

yuridik va jismoniy shaxslardan olinadigan yer solig'ini hisoblab chiqarish tartibi, shuningdek, qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan yerlar uchun qishloq xo'jaligi yerlarining normativ qiymatiga nisbatan **0,95 foiz** miqdorida belgilangan soliq stavkasi saqlab qolindi;

soliq stavkalarining aniq miqdorini mahalliy davlat hokimiyati organlari tomonidan bazaviy stavkalar asosida, tumanlarning iqtisodiy rivojlanishiga qarab, oshiruvchi va kamaytiruvchi koeffitsiyentlarni qo'llagan holda aniqlash tartibi saqlab qolindi;

qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yer solig'i bo'yicha pasaytiruvchi koeffitsiyent **0,4** miqdorida saqlab qolindi. Yuridik shaxslar uchun pasaytirilgan koeffitsiyent 2020-yildan boshlab ilgari soliq imtiyozlari berilgan obyektlar bo'yicha joriy etilgan edi.

2024-yilda uy-joy fondining ko'chmas mulk obyektlari egallagan qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yer uchastkalariga ega bo'lgan jismoniy shaxslar uchun soliq summasini o'tgan yildagiga nisbatan oshirishga cheklov qo'llash amaliyoti saqlab qolindi.

Xususan, soliq yukining keskin oshishiga yo'l qo'ymaslik maqsadida, 2024-yilda soliq summasi 2023-yilda hisoblangan soliq summasidan 1,3 baravardan ortiq miqdorda oshmasligi lozim.

Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq bo'yicha:

qishloq xo'jaligi yerlarini sug'orish va baliqlarni o'stirish (yetishtirish) uchun foydalaniladigan suv hajmi bo'yicha suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq stavkasi **100 so'm** miqdorida belgilandi;

sanoat korxonalari, elektr stansiyalari va kommunal xizmat ko'rsatish korxonalari, shuningdek, avtotransport vositalarini yuvish uchun ishlatilgan suv hajmi, alkogolsiz

ichimliklarni hamda alkogol mahsulotlarini (*pivo va vinodan tashqari*) ishlab chiqarish uchun foydalaniladigan suv hajmlari bo'yicha – **12 foiz miqdorida**;

iqtisodiyotning boshqa tarmoqlaridagi korxonalar uchun suv solig'i stavkalari **30 foizga** indeksatsiya qilindi.

Shuningdek, 2024-yilda quyidagilar saqlab qolindi:

suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqni hisoblab chiqarish va to'lash tartibi saqlab qolindi;

Qishloq xo'jaligi korxonalari tomonidan suv solig'ini 2 muddatda soliqni: 1-oktabrga qadar qishloq xo'jaligi korxonalari uchun – qishloq xo'jaligi yerlarini sug'orish va baliqlarni yetishtirish uchun soliq organlari tomonidan aniqlanadigan avvalgi soliq davrida foydalanilgan suv hajmining **70 foizi** miqdorida, 15-dekabrga qadar soliqning qolgan summasini to'lash tartibi saqlab qolindi.

Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq bo'yicha:

Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliqning qat'iy belgilangan stavkalari (*bundan sement ishlab chiqarishga mo'ljallangan ohaktosh uchun belgilangan soliq stavkasi mustasno*) o'rtacha **12 foizga** indeksatsiya qilindi;

Mahalliy ishlab chiqaruvchilar raqobatbardoshligini ta'minlash maqsadida, yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq stavkasi sement ishlab chiqarishga mo'ljallangan ohaktoshning 1 tonnasi uchun **6 000 so'm** miqdorida belgilandi.

2024 yilda Davlat budjeti daromadlarining kutilayotgan ijrosi.

2024-yilda Davlat budjeti daromadlari, 2023-yilgi ko'rsatkichlarga nisbatan 39,3 trln so'mga yoki 17 foizga foizga o'sib, 271 trln so'm bo'lishi hamda yil boshidagi prognoz ko'rsatkichlari bajarilishi kutilmoqda. Bunda davlat budjeti daromadlarining yalpi ichki mahsulotdagi salmog'i 19,2 ni tashkil qilishi kutilmoqda.

Davlat budjeti daromadlarining kutilayotgan ijrosi quyidagi asosiy omillar ta'sirida shakllanmoqda:

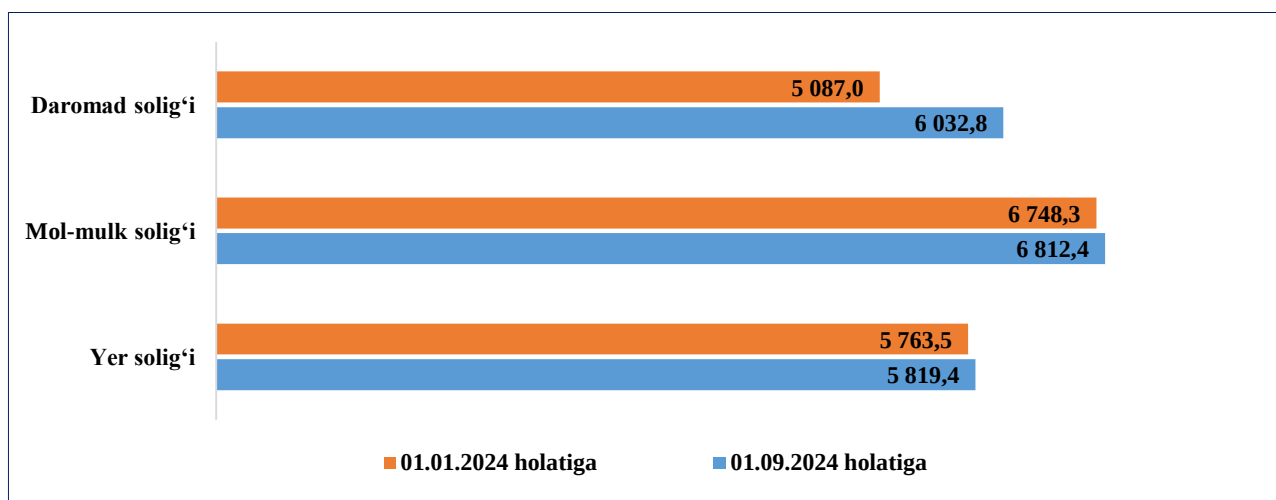
- Soliq-bojxona siyosatining 2024-yilda amalga kiritilgan o'zgarishlari natijasida budjetga qo'shimcha 4,9 trln so'm tushishi kutilmoqda. Misol uchun, yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq stavkasining minimal qiymati oshirilishi hisobiga 250 mlrd so'm qo'shimcha daromad undiriladi;

- Xalq deputatlari kengashlari o'z vakolatlari doirasida, mahalliy budjetlar daromadlarini mustahkamlash hamda soliq solishning adolatli tamoyilini ta'minlash maqsadida, mol-mulk solig'i hamda yer solig'i bo'yicha qo'llanilgan koeffitsiyentlar

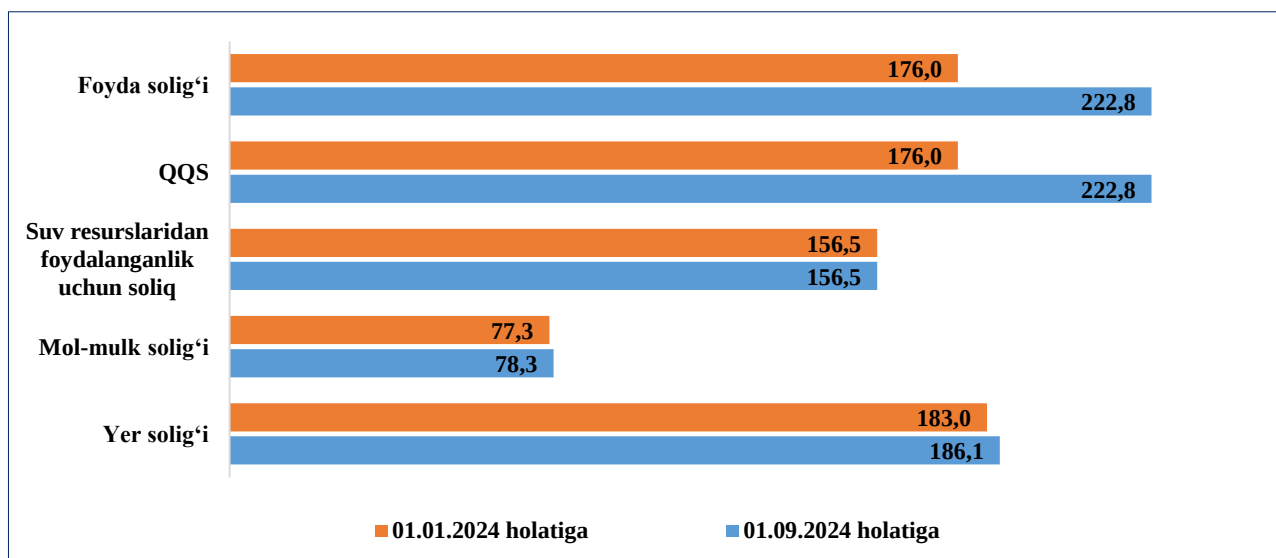
hisobiga qariyb 800 mlrd qo‘shimcha soliqlar hisoblangan va yil oxirigacha undirib olinishi kutilmoqda;

- Soliq to‘lovchilar soni yil boshiga nisbatan 01.09.2024-y. holatiga foyda solig‘i bo‘yicha 46,8 ming taga (222,8 ming tani tashkil qildi), qo‘shilgan qiymat solig‘i bo‘yicha 46,8 ming taga (222,8 ming ta), yuridik shaxslar yer solig‘i bo‘yicha 3,1 ming taga (186,1 ming ta) oshdi. Jumladan, yillik oboroti belgilangan chegaradan oshgani hisobiga 9 533 ta subyekt aylanmadan olinadigan soliq to‘lashga hamda 1 002 ta subyekt umumbelgilangan soliq to‘lashga o‘tdi.

7-rasm. 2024-yilda soliq to‘lovchi jismoniy shaxslar soni, ming nafar

8-rasm. 2024-yilda soliq to‘lovchi yuridik shaxslar soni, ming nafar

2024-yilda Soliq qo‘mitasi nazoratidagi daromadlar 196,3 trln so‘mni tashkil qilishi kutilmoqda va 2023-yilga nisbatan 30,4 trln so‘mga (118 foiz) ko‘p bo‘ladi.

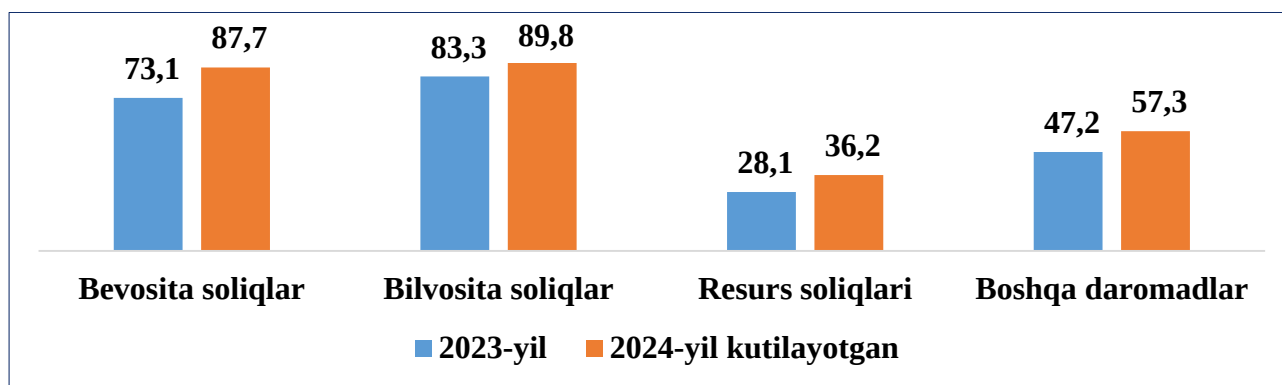
Bojxona qo‘mitasi nazoratidagi tushumlar 2023-yildagiga nisbatan 5,1 trln so‘m (108,7 foiz) o‘shib, 63,5 trln so‘m tashkil qilishi kutilmoqda.

Davlat budjetining Soliq va Bojxona qo‘mitalari nazoratidan tashqari daromadlari 11,3 trln so‘mni tashkil qilishi kutilmoqda.

Joriy yilda to‘lovchilarga 29,6 trln so‘m (2023-yilga nisbatan 8 trln so‘m ko‘p) qo‘shilgan qiymat solig‘ining salbiy farqi qaytarib berilishi ko‘zda tutilmoqda, shundan 6,2 trln so‘m (4,2 trln so‘m) bojxona to‘lovlarini to‘lash uchun o‘zaro hisob-kitob orqali qaytariladi.

Shuningdek, joriy yilda fuqarolarning xaridlaridan 1 foiz miqdorida “keshbek” rag‘batlantirish to‘lovlari **840 mlrd so‘mni** kutilmoqda.

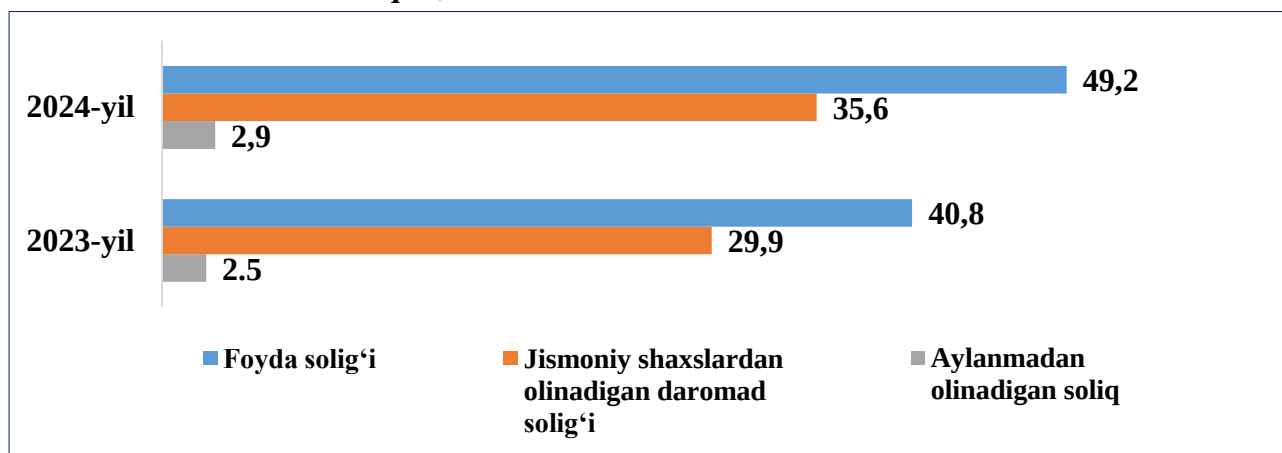
9-rasm. 2023-2024 yillarda Davlat budjeti daromadlari tuzilmasi, trln so‘m

Bevosita soliqlar

Bevosita soliqlar bo‘yicha tushumlar, o‘tgan yilgi daromadlarga nisbatan 14,6 trln so‘mga yoki 20 foizga o‘shib, **87,7 trln so‘m** bo‘lishi kutilmoqda. Jami daromadlardagi salmog‘i esa 32,4 foizni (2023-yilda 31,5 foiz) tashkil qiladi.

10-rasm. Bevosita soliqlar, trln so‘m

Xususan, foyda solig‘i bo‘yicha tushumlar 49,2 trln so‘m (2023-yilga nisbatan 8,4 trln so‘mga yoki 20,7 foizga ko‘p), **jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig‘i – 35,6 trln so‘m** (5,7 trln so‘m yoki 19 foiz), aylanmadan olinadigan soliq tushumlari **2,9 trln so‘m** bo‘lishi (478 mlrd so‘m yoki 19,9 foiz) kutilmoqda.

Bevosita soliqlar tushumlari quyidagi omillar ta’sirida shakllanmoqda:

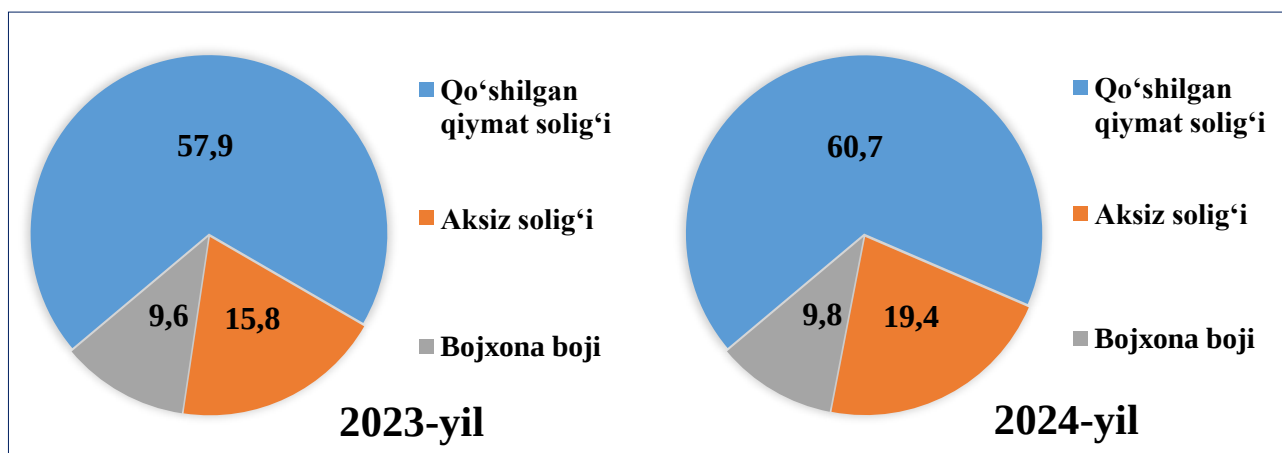
- soliq to‘lovchilar sonining oshishi bilan birga, o‘rtacha ish haqining o‘shish sur‘atlari joriy yilning 1-yarim yilligida **117,7 foizni** tashkil qildi (*aholining real umumiy daromadlarining o‘shishi 108,6 foiz*);

- aylanmadan olinadigan soliqning minimal stavkalarining indeksatsiya qilinishi hisobiga qo‘shimcha **100 mlrd so‘m** tushishi kutilmoqda.

Bilvosita soliqlar

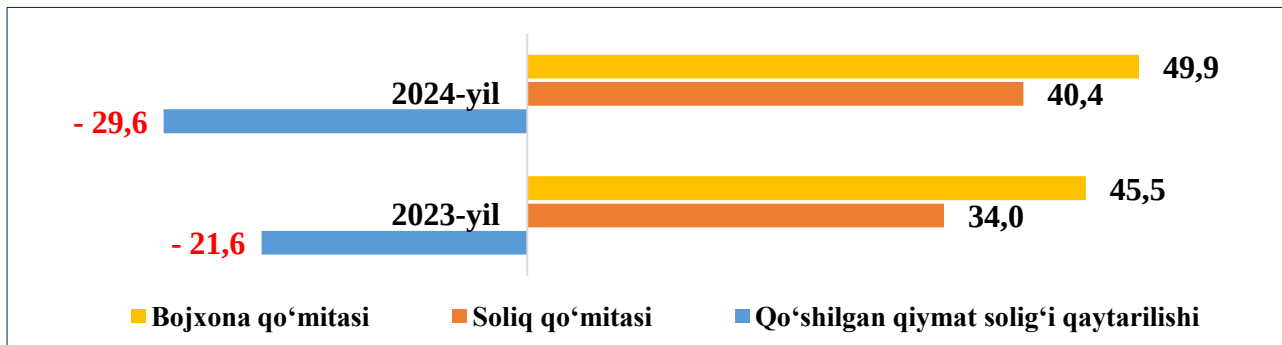
Bilvosita soliqlar bo‘yicha tushumlar **89,8 trln so‘m** bo‘lishi va o‘tgan yilgi daromadlarga nisbatan 6,5 trln so‘mga yoki 7,8 foizga o‘shishi kutilmoqda. Joriy yilda bu soliqlarning umumiy daromadlardagi ulushi **33,1 foizga teng bo‘ladi (2023-yilda 36 foiz)**.

11-rasm. Bilvosita soliqlar, trln so‘m

QQS bo‘yicha tushumlar, o‘tgan yilgi tushumlarga nisbatan 2,8 trln so‘mga o‘shib, 60,7 trln so‘m bo‘lishi kutilmoqda. Xususan, Soliq qo‘mitasi tomonidan 40,4 trln so‘m (2023-yilga nisbatan +19 foiz), Bojxona qo‘mitasi tomonidan 49,9 trln so‘m (+ 9,5 foiz) undiriladi va to‘lovchilarga 29,6 trln so‘m (+ 36,8 foiz) qaytarib berilishi hisob-kitob qilinmoqda.

12-rasm. QQS tushumlari, trln so‘m

Joriy yilda tadbirkorlik subyektlari tomonidan hisobga (*zachyotga*) olingan hamda tegishli tartibda budjetdan qaytarib (*qoplab*) beriladigan QQS summasi **29,6 trln so‘m** (2023-yilda – 21,6 trln so‘m) bo‘lishi, shundan **6,2 trln so‘m** qismi bojxonadagi QQS to‘lovlari bilan hisob-kitob qilish yo‘li orqali qaytarilishi kutilmoqda.

Qo‘shilgan qiymat solig‘i tushumlarining o‘shishiga quyidagi omillar ta’sir qilganligi tahlil qilindi:

A) Soliq qo‘mitasi ma’lumotlariga ko‘ra, 2024-yil 1-iyul holatiga QQS to‘lovchilar soni **222,7 mingta** subyektni tashkil etib, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan **46,8 mingta**ga oshdi;

B) 2024-yilda bekor qilingan imtiyozlar (misol uchun, dori vositalari, tibbiy xizmatlar) hisobiga qo‘shimcha **2,1 trln so‘m** undirilishi kutilmoqda;

Aksiz solig‘i bo‘yicha tushumlar **19,4 trln so‘m** bo‘lishi kutilmoqda va o‘tgan yilgi daromadlarga nisbatan **3,5 trln so‘mga** yoki **22,3 foizga** ko‘p bo‘ladi. Tushumlarning o‘shishi quyidagi tadbirlar hisobiga ta’minlanmoqda:

1) tarkibida shakar yoki boshqa shirinlashtiruvchi yoki xushbo‘ylashtiruvchi moddalar bo‘lgan mineral va gazlangan ichimliklarga 1 litri uchun 500 so‘m hamda energetik va tetiklashtiruvchi ichimliklarga 1 litri uchun 2 000 so‘m miqdorda aksiz solig‘ining joriy etilishi orqali yil yakuniga qadar budjetga **635 mlrd** so‘m mablag‘ undirilishi kutilmoqda;

2) joriy yil boshidan Ai-80 markali benzin uchun aksiz solig‘i imtiyozining bekor qilinishi hisobiga **420 mlrd so‘m** qo‘shimcha tushum ta’minlanadi;

3) alkogol ichimliklar, sigaret va benzin, dizel yoqilg‘isi va gazni yakuniy iste’mol uchun sotishdagi aksiz solig‘i stavkalari indeksatsiya qilinishi hisobiga qo‘shimcha **663 mlrd so‘m** daromad tushishi hisob-kitob qilinmoqda;

4) tabiiy gaz qiymatidan olinadigan aksiz solig‘i tushumlari esa o‘tgan yilgiga nisbatan **250 mlrd so‘mga** oshishi kutilmoqda.

Bojxona bojlari bo'yicha kutilayotgan tushumlar **9,8 trln so'mni** tashkil qiladi va tushumlarning o'tgan yildagi daromadlar miqdori darajasida saqlanib qoladi.

Bojxona qo'mitasi ma'lumotlariga ko'ra, to'lovga tortiladigan import hajmi 2024-yil yanvar-sentabr oylarida davomida **2,4 foizga** o'sgan (*prognoz bo'yicha 13,5 o'sishi hisob-kitob qilingan edi*).

Resurs soliqlari va mol-mulk solig'i

Resurs soliqlari va mol-mulk solig'i bo'yicha kutilayotgan tushumlar **36 trln so'mni** tashkil qiladi. Bu soliqlarning umumiy daromadlardagi ulushi 2023-yildagi 12,1 foizdan 13,3 foizgacha oshadi, tushumlar o'tgan yilgi daromadlarga nisbatan 7,7 trln so'mga yoki 28,2 foizga ko'p bo'ladi.

Resurs soliqlarining asosiy, ya'ni **55,6 foizi yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliqqa** to'g'ri keladi (*2023-yilda 54,5 foizga teng bo'lgan*). Mazkur soliq bo'yicha tushumlar **20 trln so'm** yoki o'tgan yilgi daromadlarga nisbatan **4,7 trln so'mga** (*30,9 foizga ko'p*) bo'lishi kutilmoqda.

Bunda oltin (+ 22 foiz) va mis (+ 7,5 foiz) narxlarining yuqori sur'atlarda oshishi va yoqilg'i-energetika sohasidagi tushumlarning **24 foizga** o'sishi asosiy omil bo'lmoqda.

Shuningdek, energiya resurslari tariflari oshishi natijasida sement ishlab chiqaruvchi tarmoqni qo'llab-quvvatlash maqsadida, sement ishlab chiqarish uchun foydalaniladigan ohaktosh uchun soliq stavkasining 4 barobarga kamaytirilishi (*22,5 ming so'm/tn dan 6 ming so'm/tn gacha*) natijasida tarmoq korxonalari ixtiyorida **250 mlrd so'm** mablag' qoldirilmoqda.

Mol-mulk solig'i, yer solig'i va suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq bo'yicha tushumlar **16 trln so'm** bo'lishi va o'tgan yilgi daromadlarga nisbatan 3,2 trln so'mga yoki 25 foizga o'sishi kutilmoqda.

Tushumlarning o'tgan yilga nisbatan o'sishiga quyidagi asosiy omillar ta'sir ko'rsatdi:

2023-yilda amalda bo'lgan qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yerlar uchun bazaviy soliq stavkalarini o'rtacha 12 foizga indeksatsiya qilinishi (*+642 mlrd so'm*);

mahalliy davlat hokimiyati organlari tomonidan bazaviy yer solig'i stavkalariga kamaytiruvchi va oshirish koeffitsiyentlarining qo'llanilishi (*+ 299 mlrd so'm*);

jismoniy shaxslarning noturar obyektlariga yuridik shaxslar kabi mol-mulk solig'i undirilishi joriy qilinishi (*+400 mlrd so'm*);

soliq ma'muriyatchiligida mahallabay ishlash tizimining joriy etilishi.

Boshqa soliqsiz tushumlar

Yil yakuniga qadar soliqsiz tushumlarning umumiy daromadlardagi salmog'i **21,3 foizni** tashkil qilib (*2023-yilda 20,4*), **57,7 trln so'm** bo'lishi kutilmoqda. O'tgan yilgi daromadlarga nisbatan **10,5 trln so'mga** yoki **22,3 foizga** o'sish ta'minlanadi.

Xususan, davlat ishtirokidagi subyektlardan dividendlar 28,7 trln so'm (+3,3 trln so'm), Markaziy bank foydasi 5 trln so'm (+ 2 trln so'm), davlat boji 3 trln so'm, yig'imlar 1,2 trln so'm, jarimalar 2,3 trln so'm kelib tushishi hisob-kitob qilingan.

Dividendlar miqdorining o'sishi oltin va misning yuqori narxlari hisobiga ta'minlanadi.

10-jadval. Respublika bo'yicha soliq to'lovchilar soni

	2023 yil 1-yanvar	2024 yil 1-yanvar	2024 yil 1 iyul
1. Asosiy soliq turlari bo'yicha to'lovchilar soni birlik)			
Foyda solig'i	164 449	183 488	222 758
QQS	164 449	183 488	222 758
Aksiz solig'i	4 590	4 600	4 909
Yer qa'ridan foydalanilganlik uchun soliq	2 052	2 102	2 102
Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq	147 595	156 467	156 467
Yuridik shaxslar mol-mulk solig'i	77 137	78 272	78 272
Yuridik shaxslar yer solig'i	180 247	186 131	186 131
2. Soliq to'lovchi jismoniy shaxslar soni (ming nafar)			
Daromad solig'i (<i>qat'iy belgilangan daromad solig'i to'lovchi YaTT bilan birga</i>)	5 252	5 527	6 033
Mol-mulk solig'i	7 608	7 765	6 812
Yer solig'i	6 925	7 056	5 819

Davlat budjeti daromadlarining 2025-yilgi prognozi va 2026-2027-yillar uchun mo'ljallari

2025-yil uchun davlat budjeti daromadlari prognozi:

- makroiqtisodiy ko'rsatkichlar prognozi (YIM – 1 629,8 trln so'm, real o'sishi 6 foiz, inflatsiya darajasi 7 foiz);
- soliq-bojxona siyosatida ko'zda tutilayotgan o'zgarishlar (hisob-kitoblarga ko'ra 3,2 trln so'm qo'shimcha daromad);
- yashirin iqtisodiyotga qarshi kurashish doirasida soliq-bojxona ma'murchiligini yaxshilash bo'yicha tadbirlar (7 trln so'm);
- oltin va misning jahon bozoridagi narxiga nisbatan “ehtiyotkorlik” bilan yondashuv;
- energiya resurslari uchun tariflarning ko'zda tutilayotgan indeksatsiyalari asosida hisob-kitob qilindi.

Shuningdek, Davlat budjeti daromadlarini prognozlashtirish hisob-kitoblarida 2024-yil Davlat budjeti daromadlari kutilmalari, iqtisodiy tarmoqlarning o'sish sur'atlari, tashqi iqtisodiy omillar, asosiy xom-ashyo resurslarini qazib olish va qayta ishlash hajmlari, berilgan soliq imtiyozlari muddatlarining tugashi ham hisobga olingan.

2025-yil uchun Davlat budjeti daromadlari prognozini ishlab chiqishda quyidagilar inobatga olingan:

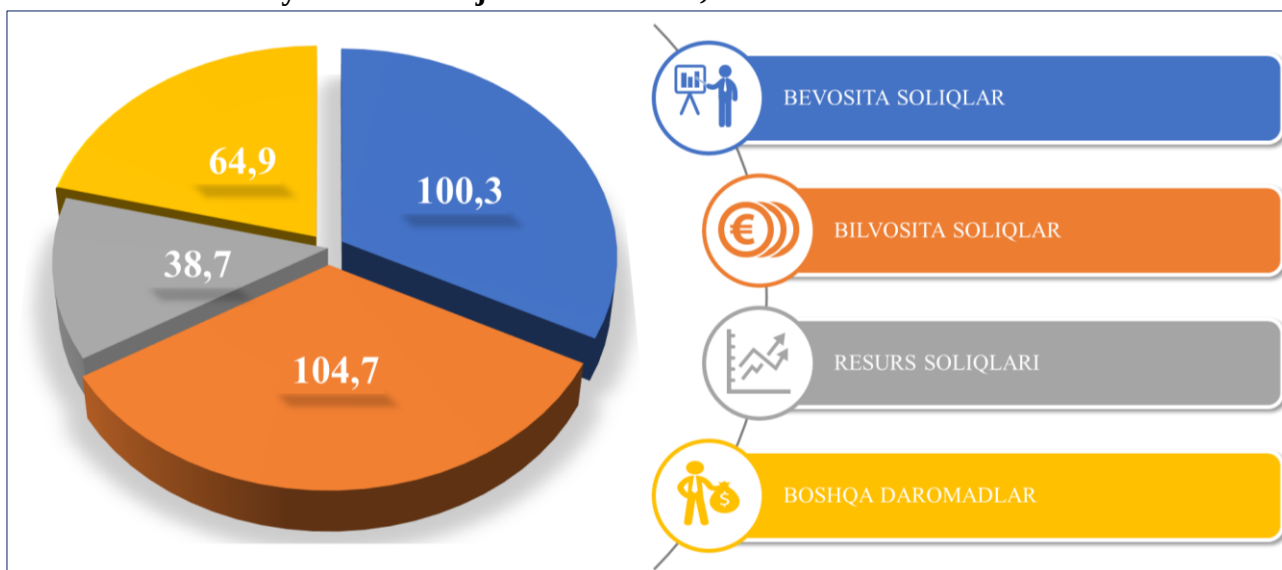
- makroiqtisodiy ko'rsatkichlar prognoziga asosan import hajmining oshishi (41,3 mlrd AQSH dollaridan 46,2 mlrd AQSH dollariga) ko'zda tutilmoqda;
- jahon bozoridagi oltin va mis narxlariga “**ehtiyotkorlik**” tamoyili asosida yondashilgan;
- daromadlarning salmoqli qismini tashkil qiluvchi asosiy mahsulotlar va aksiz solig'iga tortiladigan tovarlarning ishlab chiqarish hajmlari (*alkogol mahsulotlari 31,9 mln dall, tamaki 12,6 mlrd dona, tabiiy gaz 42,4 mlrd metr kub*) yashirin iqtisodiyotga qarshi kurashish tadbirlari doirasida inobatga olingan;
- asosiy daromad turlari bo'yicha soliq solish bazalari prognozlari Soliq qo'mitasi ma'lumotlari asosida makroiqtisodiy ko'rsatkichlari yordamida hisob-kitob qilingan.

Shulardan kelib chiqib, 2025-yil uchun Davlat budjeti daromadlari **308,5 trln so'm** yoki YIMga nisbatan **18,9 foiz** miqdorida prognoz qilinmoqda. Kelgusi yilda budjet daromadlari 2024-yilgi kutilayotgan daromadlar miqdoriga nisbatan 14 foizga o'sishi prognoz qilinmoqda.

11-jadval. 2025-yilda Davlat budjeti daromadlari prognozi, trln so'm

Soliq turlari	ijro		kutilma	prognoz	o'sish, foizda
	2022	2023	2024	2025	
Davlat budjeti daromadlari, jami	201,9	231,7	271,0	308,5	13,8
<i>YIMga nisbatan, foizda</i>	<i>20,3</i>	<i>19,4</i>	<i>19,2</i>	<i>18,9</i>	
Bevosita soliqlar	64,4	73,1	87,5	100,3	114,6
Foyda solig'i	37,7	40,8	48,9	54,8	112,0
Aylanmadan olinadigan soliq	2,5	2,4	2,9	3,5	118,3
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i	24,3	29,9	35,6	42,0	117,9
Bilvosita soliqlar	71,4	83,3	89,8	104,7	116,5
QQS	52,2	57,9	60,7	71,8	118,3
Aksiz solig'i	13,5	15,8	19,4	21,4	110,3
Bojxona boji	5,7	9,6	9,8	11,5	117,6
Resurs soliqlari	23,9	28,1	36,0	38,7	107,5
Mol-mulk solig'i	4,0	5,1	6,8	7,7	113,4
Yer solig'i	5,3	6,9	8,2	9,2	112,6
Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq	13,9	15,3	20,0	20,7	103,1
Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq	0,7	0,8	1,0	1,2	114,0
Boshqa daromadlar	42,1	47,2	57,7	64,9	112,4

13-rasm. 2025-yil Davlat budjeti daromadlari, trln so‘m

Bevosita soliqlar

Hisob-kitoblarga ko‘ra, bevosita soliqlar bo‘yicha tushumlar **100,3 trln so‘m** yoki 2024-yilgi kutilayotgan tushumlarga nisbatan **12,8 trln so‘mga** (14,6 foiz) ko‘p bo‘lishi prognoz qilinmoqda. 2025-yilda **bevosita soliqlar** Davlat budjeti daromadlaridagi salmog‘i **32,5 foizni** (2024-yilda 32,3 foiz kutilmoqda) tashkil etadi.

Foyda solig‘i bo‘yicha tushumlar **54,8 trln so‘m** yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan **5,8 trln so‘mga** (12 foiz) ko‘p bo‘lishi prognoz qilinmoqda. Oltin qazib chiqaruvchi korxonalardan tashqari to‘lovchilar bo‘yicha prognoz ko‘rsatkichlari **29,6 trln so‘m** (o‘sish sur‘ati 7,4 foiz) hisob-kitob qilingan.

Mazkur soliq turi prognozini hisob-kitob qilishda xo‘jalik yurituvchi subyektlar foydasining 2024-yil kutilayotgan miqdoriga nisbatan o‘sish sur‘atlari 17 foiz miqdorida ko‘zda tutilgan.

Milliy qonunchilikni JST talablariga moslashtirish maqsadida eksport imtiyozlarining bekor qilinishi hisobiga **1,1 trln so‘m**, mobil aloqa uchun aksiz solig‘ining bekor qilinishi hisobiga **165 mlrd so‘m** qo‘shimcha daromad tushishi inobatga olingan.

Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig‘i bo‘yicha tushumlar **41,9 trln so‘m** yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan 6,4 trln so‘mga (17,9 foiz) ko‘p bo‘lishi prognoz qilinmoqda.

Bunda mehnatga haq to‘lash jamg‘armasining bazaviy o‘sishi **15,5 foiz** miqdorida hamda legalizatsiya qilish tadbirlari hisobiga qo‘shimcha **800 mlrd so‘m** daromad ta‘minlanishi ko‘zda tutilmoqda. (2024-yilda legalizatsiya hisobiga qo‘shimcha 1,5 trln so‘m daromad tushishi hisob-kitob qilinmoqda).

Aylanmadan olinadigan soliq bo'yicha tushumlar **3,5 trln so'm** yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan **543 mlrd so'mga** (18,3 foiz) ko'p bo'lishi prognoz qilinmoqda. Ushbu soliq turini prognoziga qat'iy miqdorlarda belgilangan stavkalarni o'rtacha 19 foiz indeksatsiya qilish hisobiga **235 mlrd so'm** qo'shimcha daromad tushishi inobatga olingan (*indeksatsiyalash 2024-yilda ham amalga oshirilgan va hisob-kitoblarga ko'ra, buning natijasida qariyb 100 mlrd so'm qo'shimcha daromad kutilmoqda*).

Bilvosita soliqlar

Bilvosita soliqlar bo'yicha tushumlar **104,7 trln so'm** yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan **14,9 trln so'mga** (16,5 foiz) ko'p bo'lishi prognoz qilinmoqda.

2025 yilda ham **bilvosita soliqlar** Davlat budjeti daromadlarning asosiy qismini tashkil qilib, umumiy daromadlar prognozining **33,9 foizini** tashkil etadi (*2024-yilda 33,1 foizni tashkil etishi kutilmoqda*).

QQS bo'yicha tushumlar **71,8 trln so'm** yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan **11,1 trln so'mga** (18,3 foiz) ko'p bo'lishi prognoz qilinmoqda. Soliq qo'mitasi tomonidan **47,6 trln so'm**, Bojxona qo'mitasi tomonidan **57,9 trln so'm** daromad undirilishi ko'zda tutilmoqda.

Mazkur soliq bo'yicha prognozni hisob-kitob qilishda imtiyozlarni bekor qilish hisobiga **96 mlrd so'm**, energoresurslar ta'riflarining o'zgarishi hisobiga **477 mlrd so'm** hamda soliq-bojxona ma'murchiligini yaxshilash yuzasidan ko'riladigan tadbirlar natijasida **2,7 trln so'm** tushishi inobatga olingan.

Shu bilan birga, soliq to'lovchilarga QQSning **33,8 trln so'mini** (*QQS bo'yicha jami yig'iladigan mablag'larning 32 foizi*) qaytarib berish prognoz qilingan.

Aksiz solig'i bo'yicha tushumlar **21,4 trln so'm** yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan **2 trln so'mga** (10,3 foiz) ko'p bo'lishi prognoz qilinmoqda.

Prognozni hisoblashda stavkalarni indeksatsiyalash hisobiga **1,2 trln so'm**, soliqqa tortiladigan tovarlar ro'yxatini kengaytirish hisobiga **177 mlrd so'm** qo'shimcha daromad undiriladi. Shuningdek, mobil aloqa xizmati uchun soliqni bekor qilinishi tushumlarni **1,1 trln so'mga** kamaytirishi inobatga olinmoqda.

Bojxona bojlari bo'yicha tushumlar **11,5 trln so'm** yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan **1,7 trln so'mga** (17,6 foiz) ko'p bo'lishi prognoz qilinmoqda.

Resurs soliqlari va mol-mulk solig'i

Resurs soliqlari va mol-mulk solig'i bo'yicha tushumlar **38,7 trln** so'm yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan **2,7 trln** so'mga (7,5 foiz) ko'p bo'lishi prognoz qilinmoqda.

2025-yilda **resurs soliqlari va mol-mulk solig'i** Davlat budjeti daromadlari prognozining **12,5 foizini** tashkil etadi.

Prognoz ko'rsatkichlariga ko'ra, resurs soliqlarining asosiy, ya'ni **52,9 foizi** qismi **yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliqqa** to'g'ri keladi.

Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq bo'yicha tushumlar **20,7 trln** so'm yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan **622 mlrd** so'mga (3,1 foiz) ko'p bo'lishi prognoz qilinmoqda.

Mol-mulk solig'i, yer solig'i va suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq bo'yicha tushumlar **18,4 trln** so'm yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan **2,4 trln** so'mga (14,9 foiz) ko'p bo'lishi prognoz qilinmoqda.

Boshqa soliqsiz tushumlar

Boshqa soliqsiz tushumlar **64,9 trln** so'm yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan **7,2 trln** so'mga (12,4 foiz) ko'p bo'lishi kutilmoqda.

2025-yilda **boshqa soliqsiz tushumlar** Davlat budjeti daromadlari prognozining **21 foizini** tashkil etadi.

Shuningdek, davlat ulushlari bo'yicha dividendlar **34,6 trln so'm** hamda budjet ssudasi va depozitlar bo'yicha foizli tushumlar **5,1 trln so'm** miqdorida prognoz qilingan.

Soha va tarmoqlar kesimida tushumlar

2025-yil davlat budjeti daromadlarining tarkibida asosiy yirik tarmoqlari prognozi quyidagicha tashkil etdi:

– Tog'-kon va metallurgiya sanoati tarmog'iga **70,9 trln so'm** (*ulushi 22,9 foiz*) miqdorida yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan **6,4 trln** so'mga (10 foiz) ko'p;

– Energetika tarmog'iga **27,9 trln so'm** (*ulushi 9 foiz*) yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan **4,2 trln** so'mga (18 foiz) ko'p;

– Savdo va umumiy ovqatlanish sohasi **17,9 trln so'm** (*ulushi 5,8 foiz*) yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan **2,5 trln** so'mga (16 foiz) ko'p;

– Xizmat ko‘rsatish sohasi **12,3 trln so‘m** (*ulushi 4 foiz*) yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan **1,7 trln** so‘mga (16 foiz) ko‘p;

– Qurilish sohasi **7,9 trln so‘m** (*ulushi 2,5 foiz*) yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan **2,5 trln** so‘mga (16 foiz) ko‘pni tashkil etdi.

Davlat budjeti daromadlarining 2026-2027 yillarga mo‘ljallari.

2026-2027-yillar uchun Davlat budjeti daromadlari mo‘ljallari asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlar prognozidan va soliq-bojxona siyosatidagi ko‘zda tutilayotgan o‘zgarishlardan kelib chiqqan holda ishlab chiqilgan.

Ko‘zda tutilayotgan o‘zgarishlar, iqtisodiy o‘sish ko‘rsatkichlaridan kelib chiqib, 2026-yil uchun Davlat budjeti daromadlari mo‘ljallari **353,8 trln so‘m**, 2027-yilda **406,1 trln so‘m** miqdorida belgilanmoqda.

12-jadval. Iqtisodiy o‘sishdan kelib chiqib o‘rta muddatli davrda Davlat budjeti daromadlari prognozi va mo‘ljallari, trln so‘m

Soliq turlari	2025-yil prognoz	2026-yil mo‘ljal	2027-yil mo‘ljal
Davlat budjeti daromadlari, jami	308,5	353,8	406,1
Bevosita soliqlar	100,3	115,3	136,2
Bilvosita soliqlar	104,7	120,9	136,2
Resurs soliqlari	38,7	44,4	50,4
Boshqa daromadlar	64,9	73,2	83,3

3.3.2. Davlat budjeti xarajatlarining 2024-yilgi kutilayotgan ijrosi va 2025–2027-yillar uchun prognozlari

Davlat budjeti jami xarajatlari 2025-yilda YIMga nisbatan 2022-yilgi 23,8 foizdan 21,1 foizgacha pasayishi prognoz qilinmoqda.

2025-yilda Davlat budjeti xarajatlari 344,6 trln so‘m miqdorida yoki 2024-yil uchun kutilayotgan ijroga nisbatan 8,5 foiz ko‘p mablag‘lar ajratilishi prognoz qilingan.

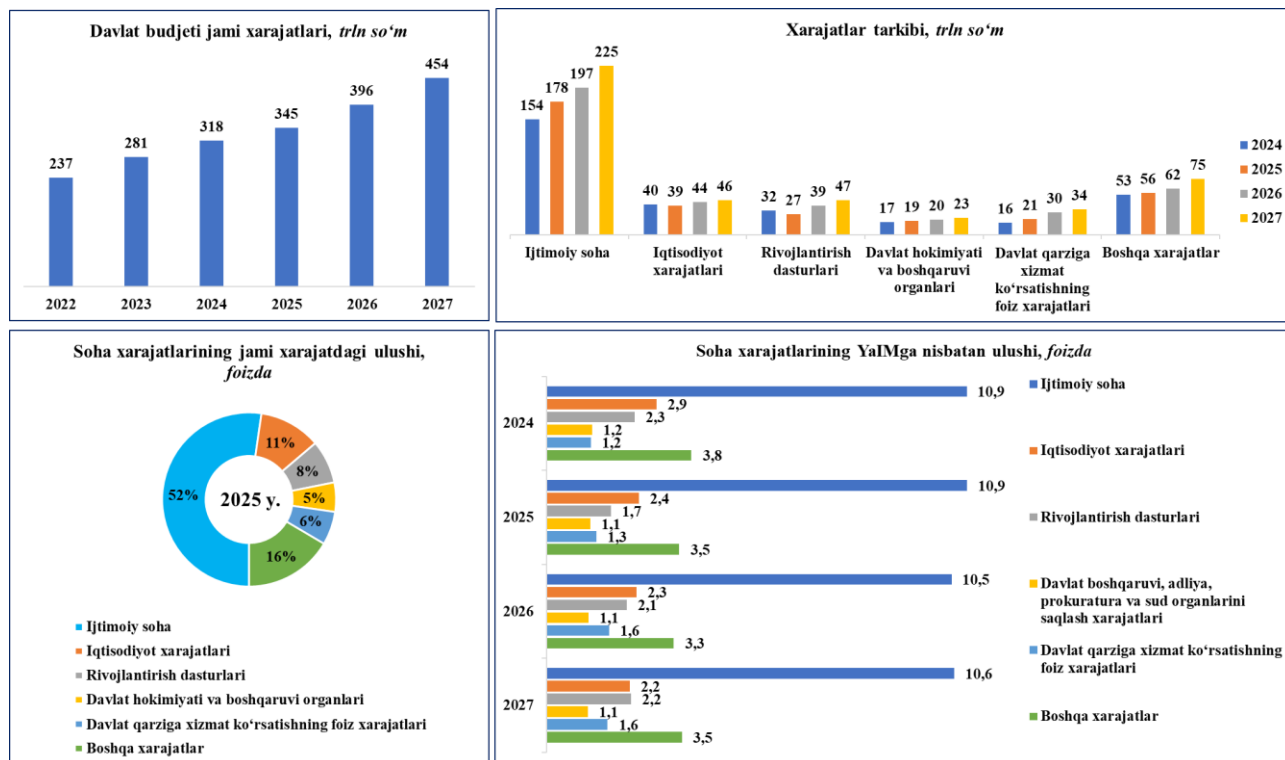
Keyingi yilda ham xarajatlarning ijtimoiy yo‘naltirilganligi saqlab qolingan bo‘lib, Davlat budjeti xarajatlarining asosiy qismi yoki 52 foizi ijtimoiy sohaga yo‘naltirilishi ko‘zda tutilgan.

13-jadval. Davlat budjeti xarajatlari, trln so‘m

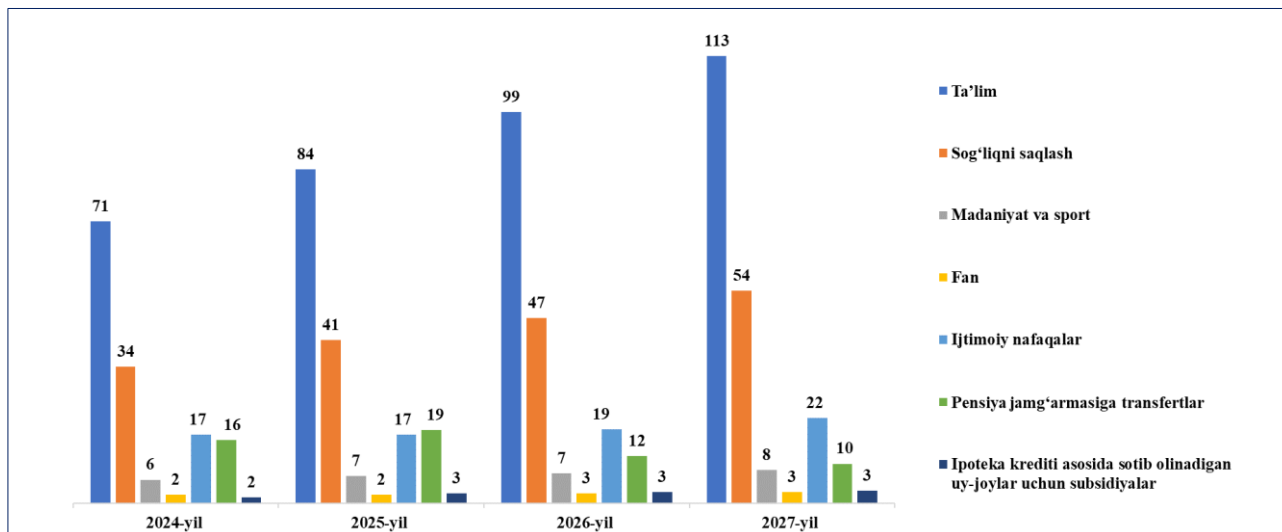
		Ijro		Kutilma	Prognoz		
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Xarajatlar, jami	236,7	281,1	317,7	344,6	395,6	453,7
1	Ijtimoiy soha	117,7	137,2	154,4	178,2	196,6	225,5
	Ta‘lim	50,3	61,2	71,1	84,3	98,7	112,9
	Sog‘liqni saqlash	27,3	31,1	34,4	41,3	46,7	53,6
	Madaniyat	2,3	2,7	3,1	3,8	4,3	4,9
	Sport	2,0	2,6	3,0	3,3	3,5	3,8
	Fan	1,4	1,8	2,1	2,3	2,5	2,8
	Ijtimoiy nafaqalar	19,4	19,2	17,3	17,3	18,6	21,6
	Pensiya jamg‘armasiga transfertlar	11,1	13,8	16,0	18,5	12,0	10,0
	Ipoteka krediti bo‘yicha dastlabki badal va foiz to‘lovlarining bir qismini qoplash	1,0	1,1	1,5	2,5	2,8	3,2
2	Iqtisodiyot xarajatlari, shundan	32,3	42,2	40,5	39,2	43,7	46,2
	Suv xo‘jaligi ekspluatatsiyasi xarajatlari	7,1	8,7	10,7	9,7	9,9	10,2
	Obodonlashtirish	4,8	4,7	4,4	4,5	4,3	4,8
	Tabiiy gaz narxlaridagi tafovutni qoplash	6,7	18,0	9,5	7,0	6,5	6,9
	Elektr energiyasi narxlaridagi tafovutni qoplash	-	-	2,5	0,5	0,3	-
	Issiqlik korxonalariga subsidiyalar	0,9	1,7	4,2	4,8	4,2	4,7
3	Rivojlantirish dasturlari	35,1	33,6	32,4	27,4	39,0	46,6
	Markazlashgan investitsiya	23,4	17,4	20,4	16,2	25,0	30,0
	Tashabbusli budjetlashtirish	2,5	4,0	5,8	6,0	8,0	10,0
	Prezident topshiriqlariga asosan hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish xarajatlari	2,6	3,3	3,5	2,5	3,0	3,0
	Tadbirkorlik faoliyati hamda aholining barcha qatlamiga yashash va dam olishi uchun qulay sharoit yaratish xarajatlari	-	-	-	1,0	1,0	1,0
	Tanlab olingan tumanlarni jadal kompleks rivojlantirish loyihalari uchun mablag‘lar	-	-	0,5	0,5	0,5	0,5
4	Davlat boshqaruvi, hokimiyati, adliya, prokuratura va sud organlari	12,6	15,9	16,8	18,6	20,5	22,9
5	Zaxira jamg‘armalari	1,8	1,7	2,1	1,8	1,7	1,7
6	Davlat qarziga xizmat ko‘rsatish bo‘yicha foiz to‘lovlari	3,5	8,2	16,4	21,1	30,3	33,8
7	Boshqa xarajatlar	25,5	40,7	53,3	56,3	61,8	75,0

Izoh: Ish haqi, pensiyalar, stipendiyalar va nafaqalar miqdorini, shuningdek ayrim xizmatlar turlari bo‘yicha tariflarni oshirish bilan bog‘liq mablag‘lar tegishli sohalarga taqsimlangan.

14-rasm. 2025-yilda Davlat budjeti xarajatlari tarkibi

15-rasm. Ijtimoiy soha xarajatlari tarkibi, trln so'm

Davlat budjeti xarajatlarining iqtisodiy tasnif bo'yicha tahlili.

Davlat budjeti xarajatlarining iqtisodiy tasnifi xarajatlarni iqtisodiy yo'nalishiga ko'ra kodlashdan iborat bo'lib, bu xarajatlarni iqtisodiy yo'nalishi va to'lov turlari bo'yicha guruhlash imkonini beradi.

Iqtisodiy tasnif bo'yicha Davlat budjeti xarajatlarining asosiy qismini **ish haqi va ijtimoiy soliq xarajatlari** tashkil etib, ushbu xarajatlar jami Davlat budjeti xarajatlarining 2025-yilda 44,8 foizini tashkil etishi yoki YIMga nisbatan 9,5 foizni tashkil etishi prognoz qilinmoqda.

Jumladan, 2025-yilda ish haqi va ijtimoiy soliq xarajatlari uchun 154,3 trln so'm yoki 2024-yilgi tasdiqlangan rejaga nisbatan 27,6 trln so'mga ko'p mablag' ajratilishi ko'zda tutilgan.

Shundan ijtimoiy sohaning ish haqi xarajatlari 97,2 trln so'mni (*ta'lim 62,1 trln so'm, sog'liqni saqlash – 30,1 trln so'm, madaniyat va sport – 3,9 trln so'm*) yoki jami **ish haqi** xarajatlarining 63,2 foizini tashkil qiladi.

14-jadval. Xarajatlarning iqtisodiy tasnif bo'yicha yoyilmasi, trln so'm

		ijro	ijro	parametr	prognoz	mo'ljal	
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Jami xarajatlar	236,7	281,1	312,9	344,6	395,6	453,7
1	Ish haqi va ijtimoiy soliq xarajatlari	100,0	116,9	126,7	154,3	169,7	190,1
	<i>YIMga nisbatan, foizda</i>	<i>11,3</i>	<i>11,0</i>	<i>9,0</i>	<i>9,5</i>	<i>9,1</i>	<i>8,9</i>
2	Stipendiyalar	1,2	1,5	1,9	2,0	2,2	2,4
3	Kapital qo'yilmalar	14,0	10,7	20,4	16,2	25,0	30,0
4	Tovar va xizmatlar bo'yicha xarajatlar	21,3	24,5	26,0	26,4	28,6	30,6
4.1	Xizmat safarlari xarajatlari	0,2	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4
4.2	Kommunal to'lovlar, shundan:	6,3	8,3	10,1	10,3	11,8	13,7
	<i>elektroenergiya</i>	<i>5,6</i>	<i>7,3</i>	<i>8,7</i>	<i>8,4</i>	<i>9,3</i>	<i>10,2</i>
	<i>tabiiy gaz</i>	<i>0,3</i>	<i>0,4</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,7</i>
	<i>issiq suv va issiqlik energiyasi</i>	<i>0,2</i>	<i>0,3</i>	<i>0,4</i>	<i>0,7</i>	<i>1,0</i>	<i>1,5</i>
	<i>sovuq suv va kanalizatsiya</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,3</i>	<i>0,5</i>	<i>0,8</i>	<i>1,2</i>
4.3	Saqlash va joriy ta'mirlash	2,7	2,1	1,4	1,7	1,8	2,0
4.4	Tovar-moddiy zaxiralariga xarajatlar, shu jumladan:	7,1	8,5	12,5	13,5	14,5	15,7
	<i>oziq-ovqat mahsulotlari</i>	<i>2,5</i>	<i>3,3</i>	<i>5,5</i>	<i>6,1</i>	<i>6,6</i>	<i>7,1</i>
	<i>dori-darmonlar va tibbiy vositalar</i>	<i>2,5</i>	<i>2,8</i>	<i>3,5</i>	<i>4,2</i>	<i>4,5</i>	<i>4,9</i>
	<i>yonilg'i va YoMM</i>	<i>0,8</i>	<i>0,7</i>	<i>1,5</i>	<i>1,7</i>	<i>1,8</i>	<i>2,0</i>
5	Asosiy vositalar bo'yicha xarajatlar	5,2	5,1	5,1	5,3	5,7	6,1
5.1	asosiy vositalarni sotib olish	3,7	4,0	4,0	3,8	4,1	4,4
6	Foiz to'lovlari	4,1	8,8	16,4	21,1	30,3	33,8
7	Subsidiyalar	16,0	30,6	29,8	28,3	26,8	25,5
8	Grantlar	26,9	30,6	36,7	39,4	42,5	45,9
9	Ijtimoiy nafaqalar	20,3	21,7	18,6	17,3	20,6	23,7
10	Boshqa xarajatlar	28,9	32,1	26,4	28,8	38,1	59,0

Davlat budjeti taqchilligi oshishining oldini olish maqsadida 2025-yilda 4-guruh (boshqa) xarajatlar miqdori joriy yilgi miqdorlarda saqlab qolinmoqda hamda faqat oziq-ovqat, dori-darmon va kommunal xizmatlar xarajatlari yillik inflatsiya ko'rsatkichlari doirasida oshirilmoqda.

Davlat budjetining joriy va rivojlantirish xarajatlari.

Davlat budjeti xarajatlarining asosiy qismi **doimiy joriy xarajatlarga**, ya'ni ish haqi, stipendiyalar, ijtimoiy nafaqalar, oziq-ovqat, dori-darmon va kommunal to'lovlar uchun xarajatlar, davlat qarzigacha xizmat ko'rsatishning foiz xarajatlari, joriy ta'mirlash, asosiy vosita va inventarlar xarid qilish va boshqa xizmatlar uchun to'lovlar va boshqalarga to'g'ri keladi.

Davlat budjeti joriy xarajatlarining jami xarajatdagi ulushi 2025-yilda 2022-yildagi jami xarajatlarning 67,3 foizidan 75,9 foizgacha oshishi prognoz qilinmoqda.

15-jadval. Davlat budjetining doimiy joriy va rivojlantirish xarajatlari, trln so'm

	ijro		kutilma	prognoz	mo'ljal	
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Davlat budjeti xarajatlari	236,7	281,1	317,7	344,6	395,6	453,7
Doimiy joriy xarajatlar	159,2	193,7	230,3	261,7	282,8	305,4
Jami xarajatlardagi ulushi, foizda	67,3	67,9	72,5	75,9	71,5	67,3
Ish haqi (ijtimoiy soliq bilan), stipendiyalar, ijtimoiy nafaqalar va Pensiya jamg'armasiga transfertlar	131,9	150,2	176,5	197,9	210,5	232,7
Oziq-ovqat, dori darmon va kommunal to'lovlar uchun xarajatlar	13,0	16,5	16,4	18,4	22,9	25,7
Rivojlantirish xarajatlari	77,5	81,7	87,4	82,9	112,9	148,3
Jami xarajatlardagi ulushi, foizda	32,7	32,1	27,5	24,1	28,5	32,7
Markazlashgan investitsiya dasturi xarajatlari	22,4	17,4	20,4	16,2	25,0	30,0
Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish	2,5	3,5	4,0	4,0	4,5	4,5
Tashabbusli budjetlashtirish xarajatlari	2,5	4,0	5,8	6,0	8,0	10,0
Boshqa rivojlantirish tadbirlari	50,1	56,8	57,2	56,7	75,4	103,8

16-jadval. Budget subsidiyalari, trln so'm

		ijro 2022	ijro 2023	kutilma 2024	prognoz 2025
1	Jami subsidiyalar	16,0	30,6	28,9	28,3
	Ijtimoiy ahamiyatga ega subsidiyalar, shundan:	4,3	5,6	7,4	9,9
	Nodavlat MTTlarga subsidiyalar	2,4	2,7	3,3	3,8
	Aholi tomonidan uy-joylar sotib olish uchun subsidiyalar	1,0	1,1	1,5	2,5
	Jamoat transporti zararlarini qoplash	0,5	0,9	1,8	2,7
2	Tadbirkorlikni rivojlantirish va aholini bandligini ta'minlash, shundan:	2,5	3,0	2,8	2,7
	“Tadbirkorlikni rivojlantirish kompaniyasi” AJ ning mablag'larini shakllantirish	0,9	0,9	1,2	0,8
	Eksportni qo'llab-quvvatlash uchun subsidiyalar	0,5	0,7	0,7	0,7
3	Energetika sohasini qo'llab-quvvatlash, shundan:	7,6	19,7	16,2	12,3
	Tabiiy gazni sotib olish va sotish narxlaridagi tafovutni qoplash	6,7	18,0	9,5	7,0
	Elektr energiyasini sotib olish va sotish narxlaridagi tafovutni qoplash	-	-	2,5	0,5
4	Qishloq va suv xo'jaligi sohasi, shundan	0,5	1,1	1,6	2,5
	Qishloq xo'jaligini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash jamg'armasi orqali moliyalashtiriladigan xarajatlar	0,3	0,8	0,8	0,8
	Paxta xomashyosini yetishtiruvchilar tomonidan tomchilatib sug'orishni joriy etish xarajatlarning bir qismini qoplash uchun xarajatlar	0,1	0,1	0,1	0,3
	Qishloq xo'jaligida foydalanilmayotgan sug'oriladigan maydonlar va cho'l hududlardagi yerlarni qayta foydalanishga kiritish xarajatlari	-	-	0,1	0,1
5	Geologiya-qidiruv ishlari	1,0	1,0	0,9	0,9

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 30-dekabrdagi PF-287-son “Respublika hududlarini toifalarga ajratish va tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashning tabaqalashtirilgan tizimini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida”gi Farmonining 8-bandiga muvofiq:

a) barcha turdagi subsidiyalar “2+1” tamoyili asosida joriy etilishi, bunda, subsidiya dastlabki ikki yil davomida taqdim etilishi va uni baholash natijalari bo‘yicha samaradorlik ko‘rsatkichlari ijobiy deb topilganda, subsidiyaning amal qilish muddati qo‘shimcha bir yilga uzaytirilishi;

b) amal qilish **muddati belgilanmagan subsidiyalar 2025-yil 1-yanvarga** qadar joriy etilgan deb hisoblanishi belgilangan.

Shundan kelib chiqib, Davlat budjetidan iqtisodiyotning ayrim tarmoqlariga ajratiladigan subsidiya mablag‘larining samaradorligi va o‘tgan davrlarda o‘zlashtirilishidan kelib chiqib 2025-yilgi budjet loyihasida ayrim subsidiyalar miqdorlari qayta ko‘rib chiqildi.

2025-yilda budjetdan ajratiladigan subsidiyalar miqdorlari to‘g‘risidagi kengroq ma‘lumot Budjetnomaning 4-ilovasida keltirilgan.

Davlat budjeti xarajatlarining sohalar kesimidagi prognozi hamda budjet siyosati konsepsiyasiga takliflar.

Ta‘lim va fan sohasi.

“O‘zbekiston – 2030” strategiyasidan kelib chiqib, **o‘rta muddatli** davrda **ta‘lim** va **fan** sohasida bir qator islohotlarni amalga oshirish uchun Davlat budjetidan mablag‘lar yo‘naltirish ko‘zda tutilgan. Jumladan:

maktabgacha ta‘limdagi qamrov darajasini **80 foizga** yetkazish, jumladan, maktabgacha ta‘lim xizmatlari nodavlat sektorini yanada rivojlantirish orqali qamrab olingan bolalarning nodavlat MTTlaridagi qamrovini **45 foizga** yetkazish;

DXSH shaklidagi nodavlat bog‘chalarga davlat tomonidan bolalarni imtiyozli shartlarda qabul qilish bo‘yicha o‘rnatilgan majburiyatlarni qayta ko‘rib chiqish orqali ular daromadlarini oshirish;

davlat MTTlarini kompyuter sinfi bilan ta‘minlash orqali tarbiyalanuvchilarda boshlang‘ich kompyuter savodxonligi ko‘nikmalarini shakllantirish;

MTT va umumiy o‘rta ta‘lim muassasalarini toza ichimlik suv va zamonaviy sanitariya-gigiyena infratuzilmasi bilan to‘liq ta‘minlashning 5 yillik dasturini qabul qilish;

umumiy o‘rta ta‘lim maktablarida yangi o‘quv o‘rinlarini yaratish, shu jumladan, ushbu yo‘nalishga xususiy sektorni keng jalb qilish;

umumiy o‘rta ta‘lim muassasalarida darsliklarni to‘liq yangilash;

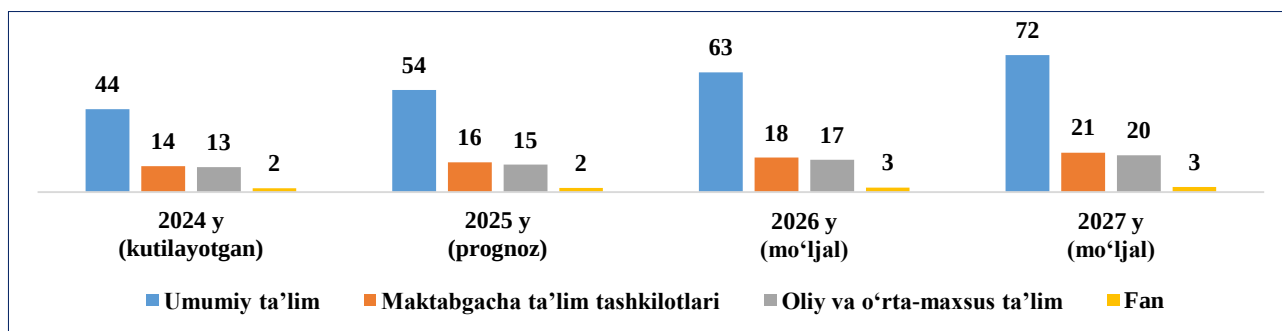
oliy ta‘lim bilan qamrab olish darajasini jami bitiruvchilar soniga nisbatan **50 foizga** yetkazish;

oliy ta'lim muassasalarida talabalarni turar joy bilan qamrab olish darajasini oshirish, barcha qulayliklarga ega bo'lgan zamonaviy talabalar turar joylarini qurish uchun qo'shimcha sharoitlar yaratish.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, 2025-yilda **ta'lim va fan sohasi** uchun **86,6 trln so'm** (2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan 18,2 foiz ko'p) yoki Davlat budjeti xarajatlarining 25,1 foizi miqdoridagi mablag'lar rejalashtirilmoqda.

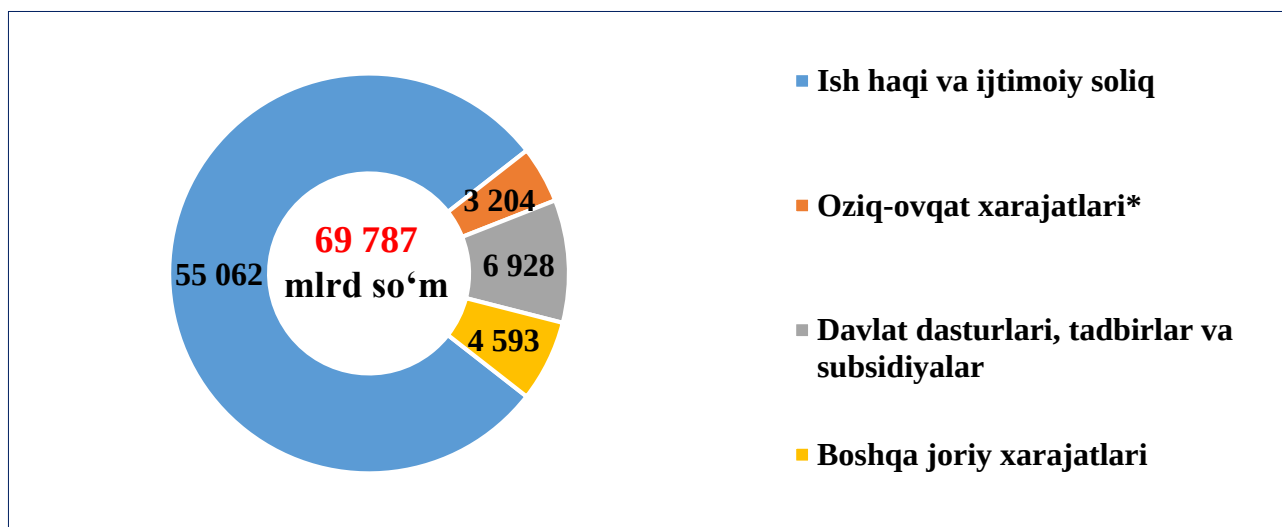
2026-2027-yillarda ushbu sohalarga tegishincha 101,2 trln so'm va 115,7 trln so'm mablag'lar yo'naltirish ko'zda tutilgan.

16-rasm. Ta'lim va fan xarajatlari, trln so'm

Maktabgacha va maktab ta'limi sohasi

17-rasm. Maktabgacha va maktab ta'limi sohasi tashkilotlari xarajatlari tarkibi, mlrd so'm

* - Davlat MTTlarga 2 464 mlrd so'm, umumta'lim muassasalariga 740 mlrd so'm oziq-ovqat xarajatlari ajratiladi

17-jadval. Maktabgacha va maktab ta'limi sohasidagi davlat dasturlari va tadbirlar, mlrd so'm

Davlat dasturlari va tadbirlar	Kutilma	Prognoz
	2024	2025
Jami xarajatlar	5 770	6 928
Nodavlat MTTga subsidiyalar	3 321	3 810
Darsliklarni yangilash xarajatlari	1 311	1 300
Umumta'lim maktablarida to'garaklarni tashkil etish va ularga "Kambag'al oilalar reyestri"ga kiritilgan oilalar farzandlarini jalb qilish xarajatlari	-	500
Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri va islohotlarga ko'maklashish jamg'armalari	300	370
1 500 nafar xorijiy o'qituvchilarni jalb qilish	190	250
Yetim bolalarni uy-joy bilan ta'minlash	143	140
Boshqa dasturlar	505	558

2025-yilda **MTTlarni moliyalashtirishga** Davlat budjetidan **15,8 trln so'm** yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan 15 foiz ko'p mablag' yo'naltirish rejalashtirilgan.

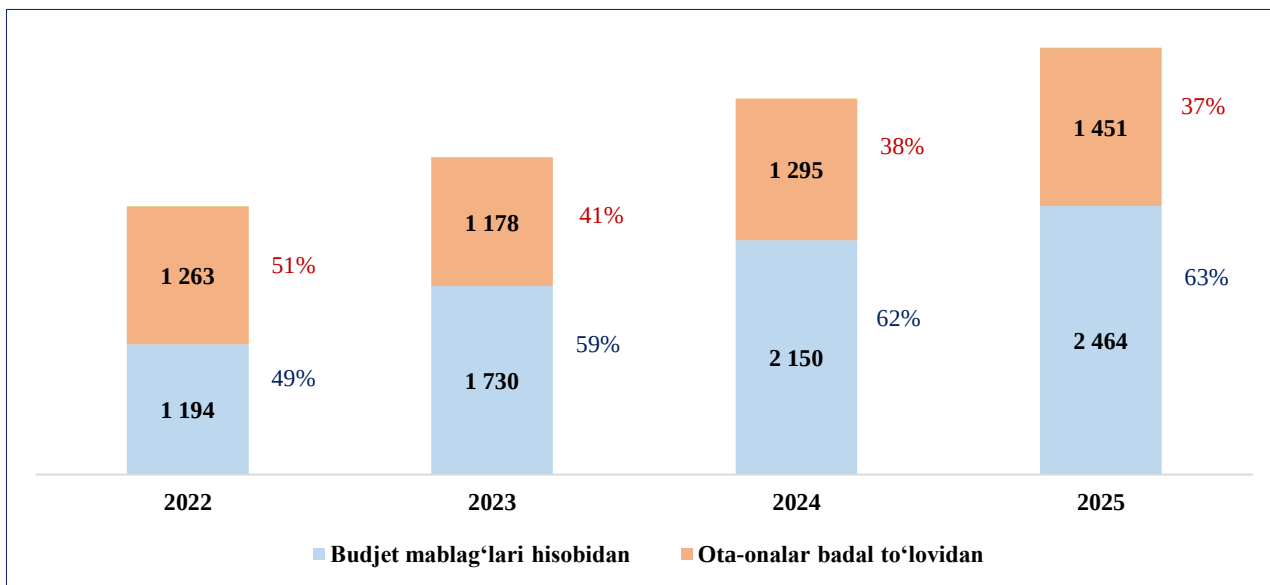
Ushbu xarajatlar jami 6 893 ta davlat MTTdagi 1 mln 411 mingdan (2022 yildan 165 mingga ko'p) ortiq tarbiyalanuvchilarni sifatli maktabgacha ta'lim berish uchun yo'naltiriladi.

Maktabgacha ta'limdagi qamrov darajasini oshirish, jumladan, maktabgacha ta'lim xizmatlari nodavlat sektorini yanada rivojlantirish orqali qamrab olingan bolalarning nodavlat maktabgacha ta'limdagi qamrovini oshirish maqsadida 2025-yilda Davlat budjetidan 3,8 trln so'm (2022-yilda 2,4 trln so'm) subsidiya mablag'lari ajratilishi ko'zda tutilgan.

Buning natijasida 2025-yilda 846 mingga yaqin bolalar nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari bilan qamrab olinishi prognoz qilingan.

Davlat MTTlarda ovqatlantirish xarajatlari uchun ajratiladigan mablag'larning yildan yilga oshirilishi hamda ayrim tumanlarda ota-onalar badali to'lovlariga imtiyozlar o'rnatilganligi sababli ovqatlantirish xarajatlari 2025-yilda 2022-yilga solishtirganda 1,6 baravarga (ota-ona badali to'lovlari bilan birga), **bunda budjet mablag'lari hisobidan ovqatlantirish xarajatlari 2 baravarga oshishi** prognoz qilinayotgan bo'lib, ushbu maqsadlar uchun budjetdan 2,5 trln so'mga yaqin mablag' ajratilishi rejalashtirilmoqda (18-rasm).

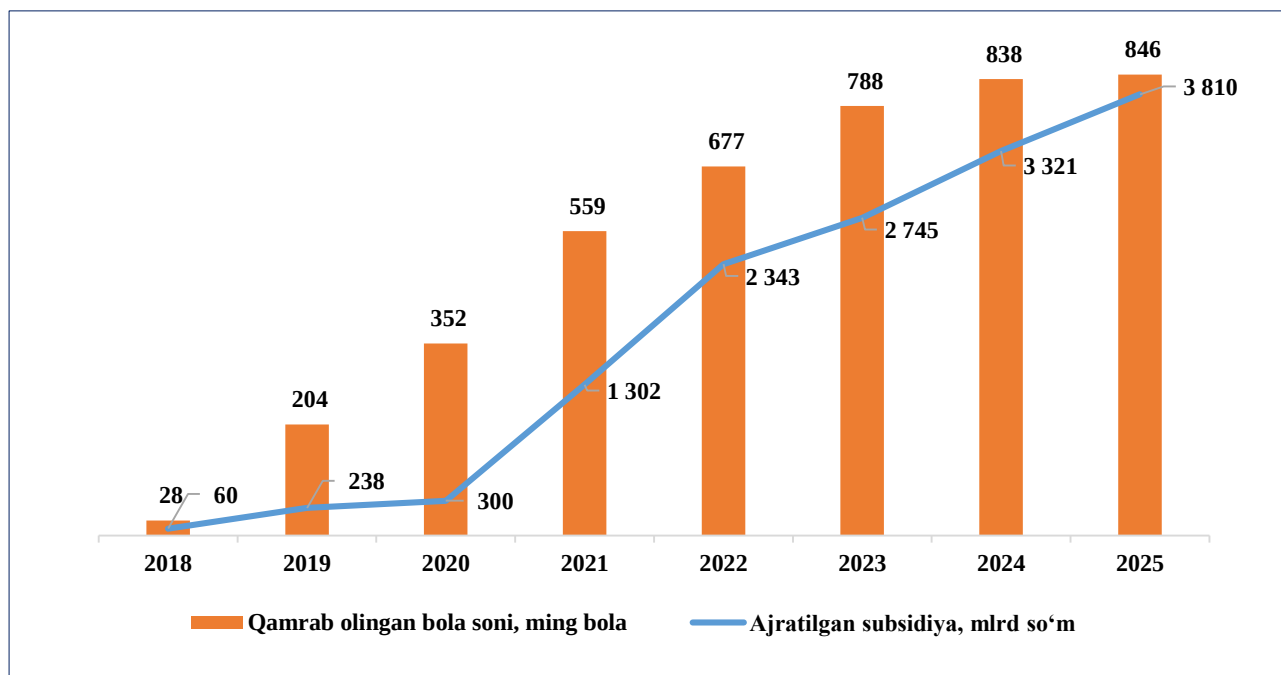
18-rasm. MTTlar uchun oziq-ovqat xarajatlariga ajratilayotgan mablag'lar, mlrd so'm

18-jadval. MTTning asosiy ko'rsatkichlari

		ijro 2022	ijro 2023	kutilma 2024	prognoz 2025
I	Maktabgacha ta'lim bilan qamrov darajasi, foiz	69,4	72,8	74,5	77,5
	davlat MTT	46,3	45,9	45,7	46,7
	nodavlat MTT (<i>budjet subsidiyasi hisobidan</i>)	23,1	26,9	28,8	30,8
II	Davlat MTT soni, birlik	6 384	6 780	6 830	6 893
	Tarbiyalanuvchilar soni (<i>ming nafar</i>)	1 245,7	1 341,0	1 391,1	1 411,0
	Joriy xarajatlar (<i>trln so'm</i>)	7,8	9,0	10,5	12,0
	shundan: bir nafar tarbiyalanuvchiga (<i>mln so'm</i>)	6,2	6,7	7,5	8,5
	Kapital xarajatlar (<i>trln so'm</i>)	1,1	0,9	1,0	1,0
III	DXSH asosida MTTlar soni, birlik	1 162	1 328	1 334	1 434
	Tarbiyalanuvchilar soni (<i>ming nafar</i>)	104,3	104,3	125,4	134,5
IV	Oilaviy MTTlar soni, birlik	19 450	21 941	28 384	29 661
	Tarbiyalanuvchilar soni (<i>ming nafar</i>)	541,4	541,4	712,4	759,2
V	Nodavlat MTTlarga subsidiyalar (<i>trln so'm</i>)	2,4	2,7	3,3	3,8

19-rasm. Nodavlar MTTga budjetdan ajratilayotgan subsidiyalar

Umumiy o'rta ta'lim xarajatlari **54 trln so'mni** yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan 22,9 foizga oshgan holda Davlat budjeti jami xarajatlarining 15,7 foizini tashkil etishi prognoz qilingan.

Ushbu xarajatlar asosan 10 mingdan ortiq **umumiy o'rta ta'lim** tashkilotlaridagi 6 mln 800 mingga (*o'tgan o'quv yilidan 207 ming bolaga ko'p*) yaqin o'quvchilarga sifatli ta'lim berish uchun yo'naltiriladi.

19-jadval. Umumiy o'rta ta'lim tashkilotlarining asosiy ko'rsatkichlari

	ijro 2022	ijro 2023	kutilma 2024	prognoz 2025
Jami tashkilotlar soni, birlik	10 384	10 322	10 376	10 441
Umumta'lim maktablar soni	9 874	9 897	9 973	10 038
Maktab-internatlar soni	227	266	244	244
Mehribonlik uylari soni	127	3*	3	3
Prezident maktablari soni	14	14	14	14
Ijod va ixtisoslashtirilgan maktablar soni	142	142	142	142
Jami umumiy o'rta ta'lim tashkilotlarida o'quvchilar soni, ming kishi	6 192,9	6 234,4	6 565,2	6 772,6
o'qituvchilar soni, ming kishi	483	509,6	514,3	516,8
joriy xarajatlar, trln so'm	33,1	39,7	44,0	54,0
shundan: bir nafar o'quvchiga, mln so'm	5,3	6,3	6,9	8,0
Kapital xarajatlar, trln so'm	3,0	2,5	4,4	3,0

Izoh*- 2023-yilda mehribonlik uylari faoliyati tugatildi.

20-jadval. 2021-2030-yillarda umumta'lim maktablarida o'quvchilar sonining o'sib borish dinamikasi, yil boshiga nisbatan

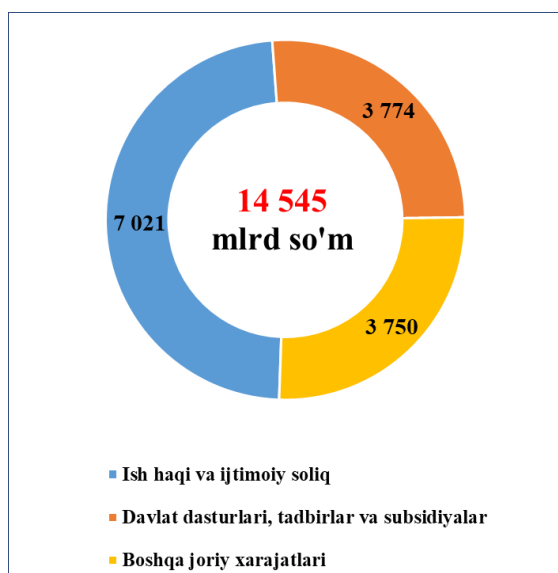
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Jami o'quvchilar soni, ming o'quvchi	6 155,4	6 192,9	6 234,4	6 366,5	6 772,6	6 995,9	7 232,2	7 539,2	7 892,7	8 300,9
O'tgan yilga nisbatan o'sish	120,7	37,5	41,4	132,1	207,4	223,3	236,3	307,0	353,5	408,2
O'rtacha qo'shimcha ochilgan sinflar soni, birlik	4 830	1 499	1 658	5 286	8 296	8 933	9 451	12 279	14 140	16 330
O'rtacha bitta sinfni yillik saqlash xarajati, mln so'm	80,1	88,1	96,9	106,6	129,0	141,9	156,1	171,7	188,8	207,7
O'rtacha yillik qo'shimcha xarajat, mlrd so'm	386,8	132,1	160,7	563,5	1 070,1	1 267,4	1 475,0	2 108,1	2 670,3	3 392,3

Ma'lumot uchun: 2022/2023 o'quv yilidan boshlab umumta'lim maktablardagi o'quvchilar soni Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligining ERP elektron tizimi orqali FHDYO organlarining yagona elektron bazasi bilan integratsiya qilingan holda shakllantirib kelinmoqda.

O'rta maxsus va oliy ta'lim sohasi

O'rta maxsus va oliy ta'lim sohasi xarajatlari **14,5 trln so'mni** yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan 9,1 foizga ko'p mablag' yo'naltirish rejalashtirilgan.

20-rasm. Oliy va o'rta maxsus ta'lim muassasalari xarajatlari tarkibi, mlrd so'm

Davlat dasturlari va tadbirlar	Kutilma	Prognoz
	2024	2025
Jami	3 867	3 774
Ta'lim krediti uchun resurslar ajratish	2 991	2 800
Talabalar turar joyini barpo etish uchun subsidiyalar	270	300
Talabalarni oylik ijara to'lovi xarajatlarini bir qismini kompensatsiya qilish	214	236
Magistraturada o'qiyotgan xotin-qizlarning kontrakt to'lovlariga subsidiyalar	120	125
Boshqa dasturlar	312	313

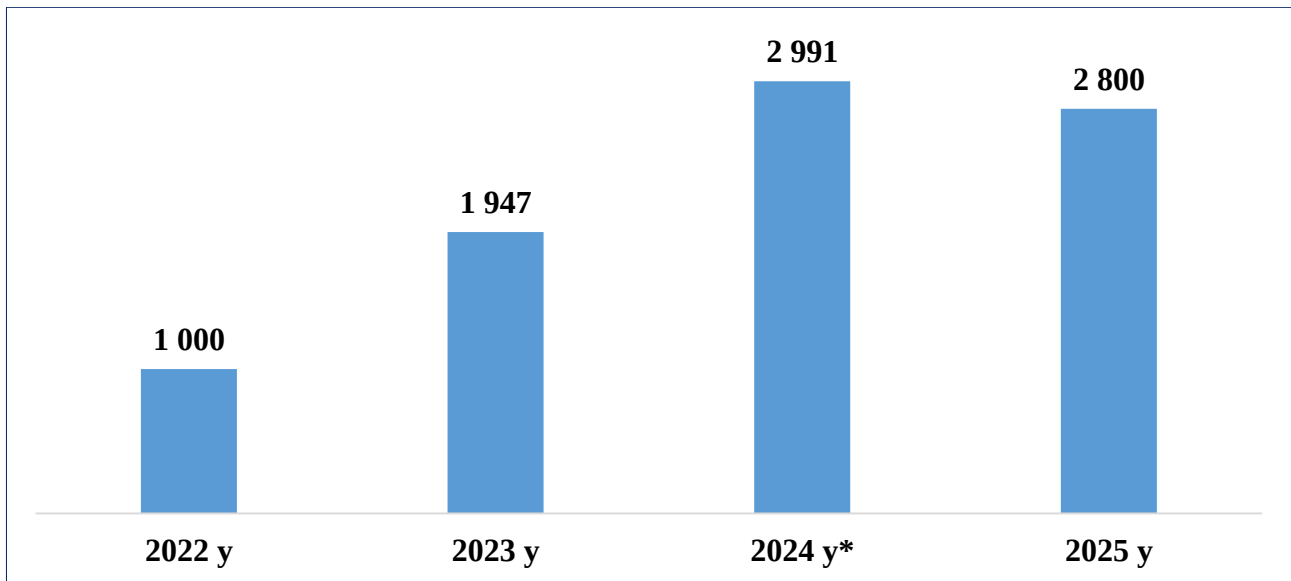
21-jadval. Davlat oliy ta'lim muassasalarining asosiy ko'rsatkichlari

	Ijro	ijro	kutilma	prognoz
	2022	2023	2024	2025
Oliy ta'lim muassasalari soni - jami	126	129	127	120
Talabalar soni, (ming kishi)	957,6	989,2	1 044,6	1 092,7
davlat grant asosida	146,3	158,9	181,5	197,5
kontrakt hisobiga	811,3	830,3	863,1	895,2
Jami xodimlar soni (ming kishi)	95,3	98,6	100,2	100,2
shu jumladan: professor-o'qituvchilar soni (ming kishi)	51,6	54,3	55,7	58,0
Muassasalarni saqlash xarajatlari (mlrd so'm), shundan:	10 664,4	13 689,6	19 583,8	21 021,2
budjet mablag'lari	3 340,8	4 524,5	5 736,4	6 683,3
kontrakt hisobidan	7 323,6	9 165,1	13 847,4	14 337,9
ilmiy unvonga ega katta o'qituvchining o'rtacha bir oylik ish haqi miqdori (ming so'm)	8 262,7	8 841,1	9 460,0	10 406,0

22-jadval. O'rta-maxsus va professional ta'lim muassasalarining asosiy ko'rsatkichlari

	ijro	ijro	kutilma	prognoz
	2022	2023	2024	2025
Akademik litseylar soni, birlik	69	71	73	73
o'quvchilar soni (ming kishi)	27,5	28,0	29,9	30,2
o'qituvchilar soni (pedstavka, ming kishi)	2,7	2,2	3,0	3,0
Kasb-hunar maktablari soni, birlik	339	332	333	333
o'quvchilar soni (ming kishi)	165,7	195,5	228,7	228,9
o'qituvchilar soni (pedstavka, ming kishi)	10,7	12,6	14,7	14,7
Kollejlar soni, birlik	175	139	136	136
o'quvchilar soni (ming kishi)	103,4	85,8	46,7	46,7
o'qituvchilar soni (pedstavka, ming kishi)	7,2	6,5	4,2	4,2
Texnikumlar soni, birlik	217	235	236	223
o'quvchilar soni (ming kishi)	108,2	157,4	161,8	159,8
o'qituvchilar soni (pedstavka, ming kishi)	8,0	8,7	8,0	7,8
Qurilish sohasida kadrlar tayyorlash markazlar soni, birlik	13	13	13	13
o'quvchilar soni (ming kishi)	2,4	2,5	2,2	2,2
o'qituvchilar soni (pedstavka, ming kishi)	0,2	0,2	0,1	0,1
Professional ta'lim muassasalarini jami saqlash xarajatlari (mlrd so'm)	2 222,1	2 746,1	3 188,7	3 535,7

21-rasm. Ta'lim krediti uchun ajratilayotgan budget mablag'lari, trln so'm

* 2024-yil kutilyotgan ijro (tasdiqlangan budget – 2 200 mlrd so'm)

Izoh. Tijorat banklarining o'z mablag'lari hisobidan talabalarga ta'lim krediti uchun 2021–2023-yillarda ajratilgan mablag'lari Ta'lim krediti jamg'armasi tomonidan 2024-yilda qoplab berildi.

Fan va ilmiy tadqiqot sohasi

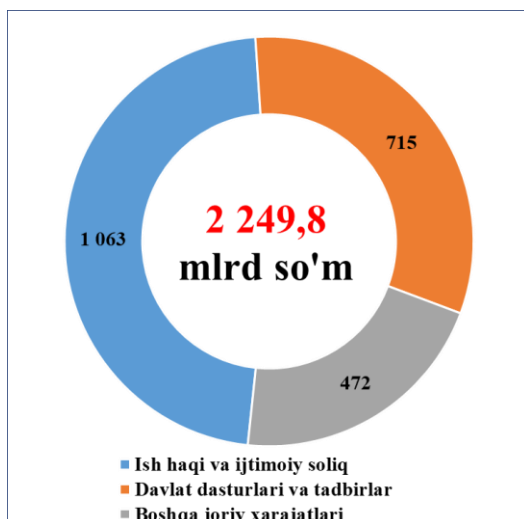
Fanni yanada rivojlantirish tadbirlari uchun 2025-yilda **2,3 trln so'm** mablag' yo'naltirish rejalashtirilmoqda. Bunda:

doktoranturaga ajratilayotgan kvotalar sonini oshirish xarajatlariga 1,3 trln so'm ajratilishi rejalashtirilayotgan bo'lib, bunda yangi qabul kvotalari sonini joriy yildagi 4,7 ming o'rindan 4,9 ming o'ringacha oshirish hamda oliy ta'lim va ilmiy-tadqiqot muassasalarida doktorantura stajyori sifatida faoliyat yuritadiganlar uchun 350 o'rinlik grant kvotalari joriy qilish;

Ilm-fanni moliyalashtirish va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash jamg'armasiga 715 mlrd so'm mablag' ajratilishi kutilmoqda.

Jamg'arma hisobidan asosan ilmiy faoliyatga oid davlat dasturlari doirasidagi loyihalarni moliyalashtirish uchun 570 mlrd so'm hamda yangi va zamonaviy yuqori texnologik asbob-uskunalar bilan jihozlangan ilmiy laboratoriyalarni tashkil qilish va qo'shimcha jihozlash uchun 96,6 mlrd so'm mablag' ajratilishi rejalashtirilgan.

22-rasm. Fanga ajratilgan xarajatlar tarkibi, mlrd so‘m

Davlat dasturlari va tadbirlar	Kutilma	Prognoz
	2024	2025
Jami	1 865	2 048
Doktoranturaga kvotalar sonini oshirish xarajatlari*	1 150	1 333
Ilm-fanni moliyalashtirish va innovatsiyalarni qo‘llab-quvvatlash jamg‘armasi mablag‘lari	715	715

* doktorantura kvotalarini oshirish xarajatlari sohalarga taqsimlangan

23-jadval. 2025-yilda doktorantura kvotalari soni

	Parametr	Prognoz				
	2024 yilda kvotalar soni (birlik)	2025 yilda kvotalar soni (birlik)	Stipendiya miqdori (ming so‘m)	Bir yillik stipendiya (mlrd so‘m)	Rahbariyat bir yillik ish haqi (mlrd so‘m)	Jami xarajatlar (mlrd so‘m)
Jami	13 107	14 257	x	1 044,7	288,7	1 333,4
Ilmiy-tadqiqot muassasalari	2 466	2 650	x	197,7	55,0	252,7
Doktorantura	886	964	7 213,5	83,4	20,0	103,4
Tayanch doktorantura (PhD)	1 580	1 686	5 645,9	114,2	35,0	149,2
Oliy ta‘lim muassasalari	10 141	11 257	x	847,0	233,7	1 080,7
Doktorantura	4 088	4 485	7 213,5	388,2	93,1	481,3
Tayanch doktorantura (PhD)	6 053	6 772	5 645,9	458,8	140,6	599,4

Ta‘lim va fan sohasini yanada rivojlantirish bo‘yicha o‘rta muddatda quyidagilarni amalga oshirish **taklif etiladi**:

1. Davlat MTTga bolalar qatnovini nazorat qilishni raqamlashtirish maqsadida davlat MTTda xodimlar va bolalarning kunlik davomatini shaxsni biometrik identifikatsiya qilish texnologiyasi orqali yuritish amaliyotini joriy etish.

2. Umumta‘lim maktablarini darsliklar bilan ta‘minlashda ota-onalar ishtirokini oshirish maqsadida 2025-2026 o‘quv yilidan 2–11 sinflarda bir to‘plam darslik va mashq daftarlari uchun ijara to‘lovi undirish tizimini qayta yo‘lga qo‘yish.

Ma'lumot uchun: 2024-yilda bir bola uchun darslik va mashq daftarlari bir to'plam o'rtacha narxi 450-500 ming so'mni tashkil etgan (shundan mashq daftarlari 100-150 ming so'm).

Bir to'plam uchun 80 ming so'm (bir to'plam tan narxining 16-18 foizi) miqdorida ota-onalar to'lovini qayta tiklash.

Ushbu to'lovlar hisobiga shakllangan 376,6 mlrd so'm mablag'lar har yili o'quvchilarni mashq daftarlari bilan ta'minlash xarajatlarining bir qismini qoplashga yo'naltiriladi.

Darsliklar va mashq daftarlarning to'liq Davlat budjeti hisobidan chop etilishi ota-onalar mas'uliyati pasayib ketishi va darsliklarga nisbatan e'tiborsiz munosabatda bo'lish holatlarini keltirib chiqarmoqda.

3. Xalqaro tan olingan ta'lim dasturlarini joriy qilish hisobiga "Pearson Education Limited" kompaniyasining "Biznes va texnologiyalar ta'limi kengashi" (BTEC) dasturlari asosida kadrlar tayyorlash tizimini yo'lga qo'yish choralarini ko'rish.

4. Oliy ta'lim va ilmiy tadqiqot muassasalarida tayanch doktoranturaga va doktoranturaga hamda stajyor tadqiqotchilar qabul kvotasini oshirish maqsadida yangi qabul kvotalari sonini joriy yildagi 4,7 ming o'ringacha oshirish.

5. Oliy ta'lim muassasalari faoliyati ko'lamini kengaytirish va institutsional salohiyatini oshirish orqali oliy ta'lim muassasalarini ularning quvvati, ilmiy salohiyati va boshqa asosiy ko'rsatkichlaridan kelib chiqib bosqichma-bosqich yiriklashtirish (birlashtirish).

6. "El-yurt umidi" jamg'armasi tomonidan bakalavriat uchun e'lon qilinayotgan ochiq stipendiya tanlovlari sonini qayta ko'rib chiqish orqali magistratura va doktorantura bo'yicha tanlovlari sonini oshirish.

7. "El-yurt umidi" jamg'armasi ta'lim dasturlari bo'yicha ta'lim olgan stipendiatlarni uzrsiz sabablarga ko'ra stipendiat bilan tuzilgan shartnoma bekor qilingan taqdirda, jamg'arma moliyaviy xarajatlarini ikki hissa miqdorida (o'tgan yillar davomida iste'mol narxlari indeksining o'rtacha yillik darajasiga teng jarima bilan) qoplash tartibini joriy etish.

Sog'liqni saqlash sohasi

"O'zbekiston – 2030" strategiyasidan kelib chiqib, **o'rta muddatli** davrda **sog'liqni saqlash** sohasida bir qator islohotlarni amalga oshirish uchun Davlat budjetidan mablag'lar yo'naltirish ko'zda tutilgan. Jumladan:

aholining oʻrtacha umr davomiyligini oshirish uchun tibbiyotga yoʻnaltiriladigan mablagʻlar hajmini bosqichma-bosqich oshirish, jumladan, onkologik kasalliklarni I-II bosqichlarda erta aniqlash darajasini 47 foizga, onkologik bemorlarning 5 yillik yashovchanlik koʻrsatkichini 40 foizga yetkazish, bolalar oʻlimi koeffitsiyentini yildan yilga pasaytirib borish, sil kasalligi bilan kasallanish darajasini keskin kamaytirish;

bolalarni emlash kalendari boʻyicha vaksinatsiyalash orqali aholining epidemiologik barqarorligini taʼminlash maqsadida immunizatsiya milliy dasturiga asosan vaksina bilan emlanadigan bolalarning qamrovini 95 foizga yetkazish;

onalar va bolalar oʻlimini qisqartirish, sogʻlom bolalikni taʼminlash, tugʻruq oʻrinlari sonini yildan yilga oshirish, bolalar orasidagi yuqumli va yuqumli boʻlmagan kasalliklarni yanada qisqartirish va boshqalar.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, **2025-yilda sogʻliqni saqlash sohasi** xarajatlari **41,3 trln soʻmni** yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan 19,8 foizga oshgan holda jami xarajatlarning 12 foizi, YIMning esa 2,5 foiz miqdorida mablagʻlar rejalashtirilgan.

23-rasm. Sogʻliqni saqlash sohasi xarajatlari tarkibi, mlrd soʻm

Davlat dasturlari va tadbirlar	Kutilma	Prognoz
	2024	2025
Jami	2 342,3	2 792,8
Tibbiyotni rivojlantirish davlat maqsadli jamgʻarmasi	530,0	600,0
Bolalarni vaksinatsiya qilish	246,0	242,0
Nefrologiya va gemodializ yordamini koʻrsatish	115	241,8
Bolalar va bolali ayollarni preparatlar bilan taʼminlash	26,4	176,0
Onkologiya yordamini takomillashtirish	151,3	166,3
Sogʻliqni saqlash sohasidagi boshqa dasturlar	1 273,6	1 366,7

* davlat dasturlarida dori uchun rejalashtirilgan xarajatlar bilan birga

24-jadval. Statsionar tibbiyot muassasalariga oziq-ovqat va dori-darmon sotib olish xarajatlariga bir o‘rin-kun uchun ko‘zda tutilgan mablag‘lar, so‘m

	parametr		prognoz	
	2024		2025	
	Oziq-ovqat	Dori-darmon	Oziq-ovqat	Dori-darmon
Tuman (shahar) markaziy shifoxonalari	17 530	20 205	20 159	22 220
Tuman (shahar) shoshilinch tibbiy yordam bo‘limlari	29 450	37 655	33 867	41 420
RSHTYOIM va uning hududiy filiallari	29 450	66 938	33 867	73 632
Silga qarshi kurash muassasalari	35 060	26 761	40 318	29 438
Onkologiya muassasalari	35 060	64 272	40 318	70 699
Narkologiya muassasalari	29 450	27 338	33 867	30 072
Endokrinologiya muassasalari	30 853	32 003	35 480	35 202
Kardiologiya muassasalari	15 146	39 143	17 417	43 057
Yuqumli kasalliklar shifoxonalari	29 450	25 172	33 867	27 689
Bolalar shifoxonalari	30 853	34 162	35 480	37 578
Sil kasalligiga chalingan bolalar uchun sanatoriyalar	35 060	10 794	40 318	11 873
OITSga qarshi kurash markazlari	29 450	18 323	33 897	37 287

25-jadval. Budjetdan moliyalashtiriladigan sog‘liqni saqlash tizimi muassasalaridagi xodimlar soni

	ijro	ijro	parametr	prognoz
	2022	2023	2024	2025
Shifokorlar soni, <i>ming kishi</i>	114,3	114,3	114,2	114,2
O‘rta tibbiy xodimlar, <i>ming kishi</i>	239,6	237,5	244,1	244,1
Kichik tibbiy xodimlar, <i>ming kishi</i>	84,2	84,2	81,3	81,3
Boshqa xodimlar, <i>ming kishi</i>	77,6	77,6	72,4	72,4
Jami, <i>ming kishi</i>	515,6	513,6	512,0	512,0

26-jadval. Tibbiyot muassasalari soni, birlik

	ijro	ijro	parametr	prognoz
	2022	2023	2024	2025
Ko'p tarmoqli markaziy poliklinikalar soni	208	209	209	209
Oilaviy poliklinikalar soni*	1 023	1 083	1 083	1 083
Qishloq vrachlik punktlari soni	942	1 185	1 185	1 185
Tez tibbiy yordam stansiyalari soni	204	210	210	210
Umumiy statsionar muassasalar soni	285	282	282	282
Shoshilinch tibbiy yordam markaz va bo'limlari soni**	195	130	130	130
Ixtisoslashgan statsionar muassasalar soni	217	213	213	213
Boshqa muassasalar soni***	701	663	663	663
Jami	3 775	3 975	3 975	3 975

*-O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 12-noyabrda PF-6110-sonli Farmoniga muvofiq tashkil etilgan oilaviy shifokorlik punktlari va oilaviy poliklinikalar hisobiga poliklinikalar soni oshgan.

** O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 16-iyundagi PQ-283-sonli Qaroriga asosan markaziy tuman (shahar) shifoxonalarining shoshilinch tibbiy yordam bo'limlaridagi o'rinlari pediatriya, terapiya va xirurgiya bo'limlari tarkibiga o'tkazilishi hisobiga shoshilinch tibbiy yordam markaz va bo'limlari soni kamaygan.

*** O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 16-iyundagi PQ-283-sonli Qaroriga muvofiq, Respublika tez tibbiy yordam markazi hududiy filiallarining tashkil etilishi natijasida hududiy avtoxo'jalik korxonalarining qisqartirilishi va O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 8-sentabrda PQ-296-sonli Qaroriga muvofiq, hududiy perinatal, aholi reproduktiv salomatligi hamda Ona va bola skrining markazlari negizida Respublika ixtisoslashtirilgan ona va bola salomatligi ilmiy-amaliy tibbiyot markazi hududiy filiallari tashkil etilishi hisobiga boshqa muassasalar soni kamaygan.

Sog'liqni saqlash sohasini yanada rivojlantirish bo'yicha quyidagilarni amalga oshirish taklif etiladi:

1. Davlat tibbiy sug'urtasi tizimi mexanizmlarini bosqichma-bosqich respublikaning boshqa hududlarida tatbiq etish.

Ma'lumot uchun: 2025-yilda Davlat tibbiy sug'urtasi mexanizmlarini Sirdaryo viloyati va Toshkent shahrida to'liq joriy etilishini yakunlagan holda Qoraqalpog'iston Respublikasi, Navoiy, Samarqand, Buxoro, Xorazm va Qashqadaryo viloyatlarida bosqichma-bosqich amalga oshirish ko'zda tutilmoqda.

2. Birlamchi tibbiy-sanitariya yordami muassasalarini tashkil etish mezonlarini ishlab chiqish orqali aholiga birlamchi tibbiy-sanitariya yordami ko'rsatish tizimini takomillashtirish hamda uning samaradorligini oshirish.

3. Samarasiz foydalanib kelinayotgan respublikadagi yirik shifoxonalarni (*shu jumladan, ixtisoslashtirilgan tibbiyot muassasalari*) xususiy sektorga DXSH asosida o'tkazish.

4. Sog'liqni saqlash sohasida xususiy sektor ulushini oshirish va bosqichma-bosqich ular tomonidan aholiga ko'rsatiladigan xizmatlarni davlat buyurtmasi sifatida xarid qilishni kengaytirish maqsadida ixtisoslashtirilgan tibbiy yordamni ko'rsatish borasida davlat va nodavlat tibbiyot tashkilotlarining hamkorligini ta'minlash va ular o'rtasida sog'lom raqobat muhitini yaratish.

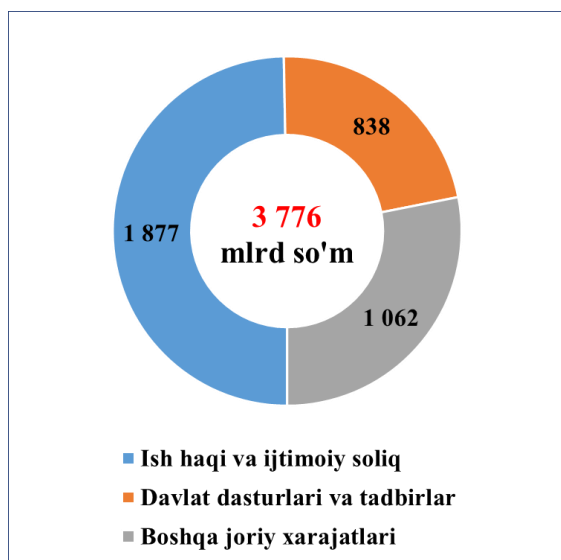
Bunda, xususiy tibbiyot muassasalaridan Davlat tibbiy sug'urta jamg'armasi orqali tibbiy xizmatlarni xarid qilish ko'lamini kengaytirish va xususiy tibbiyot tashkilotlari uchun ta'qiqlangan tibbiy faoliyatning ayrim turlari bo'yicha xizmat ko'rsatishga ruxsat berish bo'yicha huquqiy asoslar ishlab chiqiladi.

5. Sog'liqni saqlash sohalarida samarasiz va bir-birini takrorlovchi shtat birliklarini maqbullashtirish maqsadida amaldagi sog'liqni saqlash sohasida shtat me'yorlarini inventarizatsiyadan o'tkazish.

Madaniyat sohasi

Madaniyat sohasiga **2025-yilda 3,8 trln so'm** yoki 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan 21,8 foizga ko'p mablag' ajratilishi prognoz qilingan.

24-rasm. Madaniyat sohasi xarajatlari tarkibi, mlrd so'm

Davlat dasturlari va tadbirlar	kutilma	prognoz
	2024	2025
Jami	595	838,0
Madaniyat va san'atni rivojlantirish jamg'armasi	192,8	190,0
Madaniy meros obyektlarini restavratsiya qilish va tiklash	97,0	125,0
Badiiy, qisqa metrajli, hujjatli, multiplikatsion filmlarni ishlab chiqarish	105,0	110,0
Ma'naviyat va ijodni qo'llab-quvvatlash jamg'armasi mablag'lari	45,0	50,0
Boshqa dasturlar	155,2	363,0

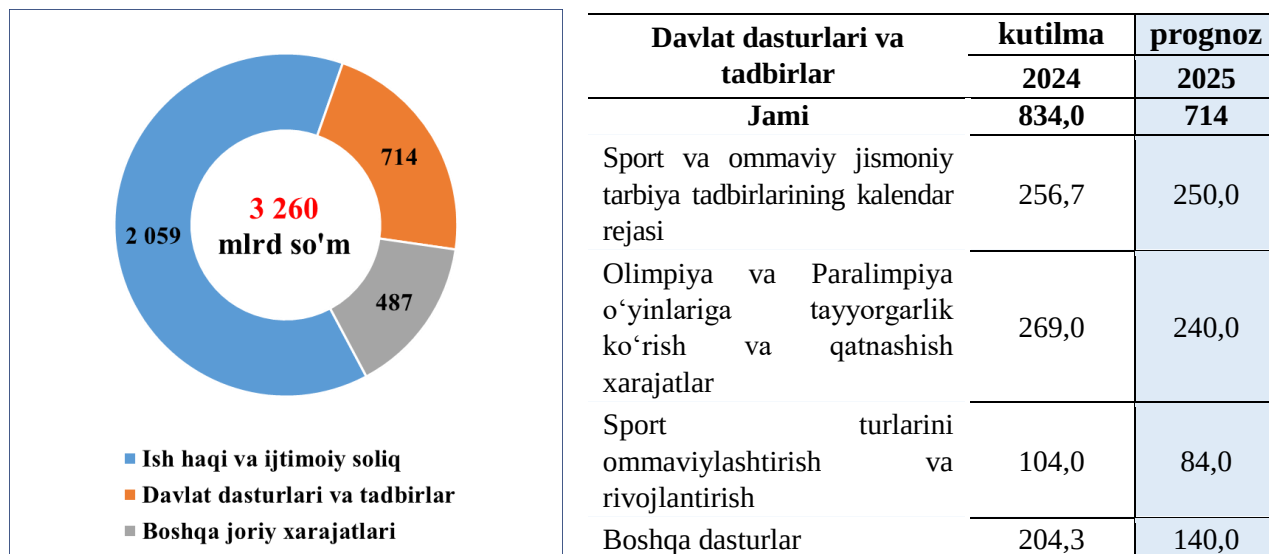
27-jadval. Madaniyat sohasi tashkilotlarining asosiy ko'rsatkichlari

	ijro 2022	ijro 2023	parametr 2024	prognoz 2025
Teleradiokanallar, birlik	25	24	24	24
<i>Xodimlar soni, ming kishi</i>	2,8	2,8	2,8	2,8
Axborot-resurs markazlari, birlik	203	203	203	203
<i>Xodimlar soni, ming kishi</i>	4,5	4,5	4,3	4,3
Ma'naviyat va ma'rifat markazlari, birlik	15	15	15	15
<i>Xodimlar soni, ming kishi</i>	0,7	0,7	0,7	0,7
Ko'zi ojizlar kutubxonalar, birlik	91	91	91	91
<i>Xodimlar soni, ming kishi</i>	0,6	0,6	0,6	0,6
Muzeylar va ko'rgazmalar, birlik	45	49	50	50
<i>Xodimlar soni, ming kishi</i>	2,4	2,3	2,1	2,1
Madaniyat uylari va saroylar, birlik	824	825	825	825
<i>Xodimlar soni, ming kishi</i>	8,4	8,6	8,1	8,1
Teatr, akademik xalq badiiy jamoalari, birlik	70	71	72	72
<i>Xodimlar soni, ming kishi</i>	8,1	8	8	8
Boshqa tashkilotlar, birlik	442	498	498	498
<i>Xodimlar soni, ming kishi</i>	3,8	3	3	3
Tashkilotlarni saqlash xarajatlari	2 259,3	2 485,9	2 923	3 186,1

Sport sohasi

Sport sohasiga xarajatlar **2025-yilda 3,3 trln so'mni** tashkil qilib, 2024-yilgi kutilayotgan ijroga nisbatan 9,3 foizga oshishi ko'zda tutilgan.

25-rasm. Sport sohasi xarajatlari tarkibi, mlrd so'm.

28-jadval. Sport sohasi tashkilotlarning asosiy ko'rsatkichlari, birlik

	ijro 2022	ijro 2023	parametr 2024	prognoz 2025
Tashkilotlar – jami	403	451	452	460
<i>shu jumladan:</i>				
Bolalar-o'smirlar sport maktablari	254	254	254	254
Futbol akademiyalari	14	14	14	15
Ixtisoslashtirilgan bolalar-o'smirlar sport maktablari	56	56	56	56
Chavandozlar maktablari	14	14	14	14
Futbol bo'yicha bolalar-o'smirlar sport maktablari	11	11	11	14
Oliy sport mahorati maktablari	11	15	16	17
Ixtisoslashtirilgan olimpiya zaxiralari sport maktablari	6	4	4	7
O'zbekiston "Yoshlik" sport jamiyati	15	15	15	15
Boshqa tashkilotlar	22	68	68	68
Tarbiyalanuvchilar soni (ming kishi)	401	394,6	414,4	435,1
Jami xodimlar soni (ming kishi)	28,2	27,9	28,8	29,8
shu jumladan, murabbiylar soni	13,3	15,3	16,2	17,3
Jami ajratilgan mablag'lar, mlrd so'm	2 030,3	2 029,8	2 577,6	2 850,5

Madaniyat va sport sohasi uchun ajratilayotgan budget mablag'lari samaradorligini oshirish va budget barqarorligini ta'minlash maqsadida quyidagilarni amalga oshirish **taklif etiladi:**

1. Samarasiz foydalanib kelinayotgan respublikadagi yirik madaniyat va sport inshootlarini (*shu jumladan, madaniyat markazlari va saroylari, stadionlar, suzish havzalari, konsert zallari, istirohat bog'lari*) xususiy sektorga DXSH asosida o'tkazish.

2. O'zbekiston Milliy olimpiya qo'mitasi, O'zbekiston Milliy paralimpiya qo'mitasi va sport federatsiya (assotsiatsiya)lariga Olimpiya va Paralimpiya o'yinlariga tayyorgarlik ko'rish uchun ajratilayotgan mablag'larni g'azna ijrosi bilan qamrab olish.

Aholini ijtimoiy himoya qilish

Aholini ijtimoiy himoya qilish jami xarajatlari uchun (*nafaqalar, moddiy yordam, dafn to'lovlari, homiladorlik nafaqalari va boshqa kompensatsiya to'lovlari ko'rinishida*) 2025-yilda jami budget xarajatlarining 5 foizi yo'naltiriladi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi tomonidan O‘zbekiston Respublikasida kambag‘allik darajasi bo‘yicha 2023-yilning yanvar-dekabr oylarida o‘tkazilgan tahliliga⁸ ko‘ra 2023-yilning oxiriga kelib kambag‘allik darajasi 2022-yilgi 14,1 foizdan 11 foizgacha pasaygan.

“Ijtimoiy himoya yagona reyestri” orqali to‘lanadigan nafaqalar bo‘yicha amaldagi mezonlarning takomillashtirilishi va nafaqalarning manzilliligini oshirish orqali ushbu xarajatlarni optimallashtirish va buning natijasida boshqa muhim ijtimoiy soha va ijtimoiy himoya tadbirlariga yo‘naltiriladigan mablag‘lar miqdorini oshirish choralari davom ettiriladi.

29-jadval. Ijtimoiy himoya tashkilotlarining asosiy ko‘rsatkichlari

	ijro	parametr	prognoz
	2023	2024	2025
Jami, birlik	89	89	89
Ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash markazlari soni	7	7	7
Muruvvat uylari soni	29	29	29
Nogironlar uchun mintaqaviy rehabilitatsiya markazlari soni	12	12	12
Qariyalar va nogironlar uchun sanatoriyalar soni	11	11	11
Ayollarni rehabilitatsiya markazi hamda uning hududiy bo‘limlari soni	15	15	15
Odam savdosi respublika rebilitatsiya markazi	1	1	1
Tibbiy-ijtimoiy ekspert komissiyalari soni	14	14	14
Koyka soni, birlik	13 196	13 519	13 519
Ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash markazlarida	931	931	931
Muruvvat uylarida	9 154	9 195	9 195
Nogironlar uchun mintaqaviy rehabilitatsiya markazlarida	975	1 025	1 025
Ayollarni rehabilitatsiya markazi hamda uning hududiy bo‘limlari	384	384	384
Odam savdosi respublika rebilitatsiya markazi	30	30	30
Qariyalar va nogironlar uchun sanatoriyalarida	1 722	1 954*	1 954
Muassasalarni saqlash xarajatlari mlrd so‘m, shu jumladan:	855,1	955,4	1 050,9
Dori-darmon xarajatlari, mlrd so‘m	18,1	21,9	24,1
Oziq-ovqat xarajatlari, mlrd so‘m	134,5	159,6	175,6

* – Ijtimoiy himoya milliy agentligining 24.03.2024-yildagi 77-son buyrug‘iga asosan Qariyalar va nogironlar uchun sanatoriyalarida qo‘shimcha 232 ta koyka qo‘shilib 1 954 taga yetgan (2023-yilda 1 722 koyka).

2025-yilda “Kambag‘allikdan farovonlik sari” dasturini amalga oshirish uchun jami **2,9 trln so‘m** mablag‘ ko‘zda tutilgan. Xususan:

⁸ <https://stat.uz/uz/matbuot-markazi/qo-mita-yangiliklar/50233-o-zbekiston-respublikasida-kambag-allik-darajasi>

tanlab olingan 15 ta tuman va shaharlarni jadal kompleks rivojlantirish uchun **1 trln so‘m**;

tuman va shaharlarning ixtisoslashuvidan kelib chiqib, sanoat, qishloq xo‘jaligi hamda xizmat ko‘rsatish sohalarida tadbirkorlikni rivojlanishiga turtki beruvchi “drayver” loyihalar uchun zarur infratuzilmani yaratishga **500 mlrd so‘m**;

eng og‘ir ahvoldagi 1 000 ta mahalla infratuzilmasini yaxshilash uchun **900 mlrd so‘m** mablag‘lar ko‘zda tutilgan.

Shuningdek, Kambag‘allikdan chiqarish dasturi doirasida “Nuroniylar jamg‘armasiga **504 mlrd so‘m** mablag‘ ajratilishi rejalashtirilgan.

Ipoteka kreditlarini ajratish mexanizmlarini takomillashtirish va aholining uy-joy sharoitlarini yaxshilash

2025-yilda daromadi yuqori bo‘lmagan va uy-joy sharoitlarini yaxshilashga muhtoj fuqarolarga ipoteka krediti bo‘yicha dastlabki badal va foizlarning bir qismini qoplash uchun Davlat budjeti mablag‘lari hisobidan **2,5 trln so‘m** yoki 2024-yilga nisbatan 67 foizga ko‘p subsidiyalar ajratilishi prognoz qilingan. 2026–2027-yillarda tegishincha 2,8 trln so‘m va 3,2 trln so‘m mablag‘ yo‘naltirish prognoz qilingan.

Shuningdek, uy-joy dasturida ishtirok etuvchi tijorat banklariga ipoteka kreditlarini qayta moliyalashtirish uchun Davlat budjeti mablag‘lari hisobidan **2025-yilda 13 trln so‘m maqsadli resurslar** joylashtirilishi prognoz qilingan.

Joriy yilda subsidiyaga kelib tushgan arizalarni ijtimoiy mezonlarga muvofiq baholash va xulosa berish hamda inson aralashuvini qisqartirish maqsadida xulosa beruvchi tashkilotlar soni **7 taga qisqartirildi** hamda “**subsidiya.idm.uz**” elektron platformasi ushbu tashkilotlar ma’lumotlar bazasi bilan **integratsiya qilindi** va **to‘liq avtomatlashtirildi**.

Buning natijasida arizalarga xulosa berish muddatini **1-3 kungacha** qisqartirishga (*oldin 12-19 kun*) erishildi.

2025–2027-yillarda amalga oshirilishi rejalashtirilayotgan ishlar:

– “Urbanizatsiya to‘g‘risida”gi Qonun loyihasini ishlab chiqish;

Bunda, urbanizatsiya siyosatining asosiy mezonlarini ishlab chiqish hamda davlat organlarining rolini belgilash.

– “Renovatsiya to‘g‘risida”gi qonun loyihasini ishlab chiqish;

Bunda, renovatsiya obyektlarini tanlab olish, moliyalashtirish mexanizmlari hamda renovatsiya dasturi ishtirokchilari vazifalarini belgilash.

– “Urbanizatsiyani 2040-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi” loyihasini ishlab chiqish;

Bunda, urbanizatsiyaning maqsadli ko‘rsatkichlari va ularga erishishning vazifalarini belgilash, aholi o‘sishi va iqtisodiyot tarmoqlarining rivojlanish vektoridan kelib chiqib, aglomeratsiya hududlarini belgilash hamda shaharlarning vertikal o‘rishini ta‘minlash.

– ipoteka kreditlari orqali aholini uy-joy bilan ta‘minlash dasturini ishlab chiqish hamda aholiga uy-joy uchun subsidiya ajratish tartibini takomillashtirish;

– ipoteka krediti bo‘yicha subsidiya to‘lab beriladigan fuqarolarni saralash tizimi “**subsidiya.idm.uz**” dasturiy ta‘minotini to‘liq avtomatlashtirish;

– ipoteka krediti bo‘yicha subsidiya to‘lab berish tizimi hisoblanadigan “**subsidyplatform.mf.uz**” maxsus platformasini takomillashtirish;

– ipoteka bozorini budjet mablag‘lari hisobidan resurslar bilan ta‘minlash uchun “**resurs.imv.uz**” maxsus platformasini to‘liq ishga tushirish;

– “Barqaror shahar” yagona elektron platformasini ishlab chiqish.

Iqtisodiyot xarajatlari

Davlat budjetidan 2025-yilda iqtisodiyotga ajratilishi rejalashtirilayotgan xarajatlar 39,2 trln so‘mni, YIMga nisbatan 2,4 foizni tashkil etib, jami xarajatlarning 11,4 foizini tashkil etadi.

Iqtisodiyot xarajatlari tarkibida asosan quyidagilar uchun mablag‘lar ko‘zda tutilmoqda:

suv xo‘jaligi ekspluatatsiya xarajatlari qariyb **9,7 trln so‘m**;

geologik qidiruv ishlari **900 mlrd so‘m**;

aholi punktlarini obodonlashtirish ishlarini amalga oshirish hamda uy-joy kommunal xizmatlari bilan bog‘liq xarajatlar **4,5 trln so‘m**.

Bundan tashqari:

tabiiy gaz narxlaridagi tafovut uchun **7 trln so‘m**;

elektr energiya narxlaridagi tafovut uchun **500 mlrd so‘m** subsidiya mablag‘lari rejalashtirilmoqda.

Suv xo‘jaligi sohasi

2025-yilda **Suv xo‘jaligi sohasi** tashkilotlarini saqlash va dasturlarini amalga oshirish uchun ajratilayotgan qariyb **9,7 trln so‘m** mablag‘larning asosiy qismi yoki

6,8 trln so‘m (2024-yilda 7,1 trln so‘m) mablag‘ nasos stansiyalari tomonidan iste‘mol qilinadigan elektr energiyasi xarajatlarini qoplash uchun yo‘naltiriladi.

Buning natijasida, transchegaraviy daryolardan mamlakat hududiga suv chiqarish, suv omborlarini to‘ldirish va 2,4 mln gektar ekin maydonlarini sug‘orishga 6,8 mlrd kv/soat elektr energiyasi sarflanib, nasos stansiyalari yordamida qishloq xo‘jaligi ekin maydonlarini 32,5 mlrd metr kub suv bilan ta‘minlash xarajatlari moliyalashtiriladi.

Shuningdek, 2025 yil davomida Suv xo‘jaligi vazirligi tizimidagi suv xo‘jaligi obyektlarida quyidagi bir qator tadbirlar amalga oshirilishi kutilmoqda, jumladan:

paxta xomashyosini yetishtiruvchilar tomonidan tomchilatib sug‘orishni joriy etish xarajatlarining bir qismini qoplash xarajatlariga 290 mlrd so‘m;

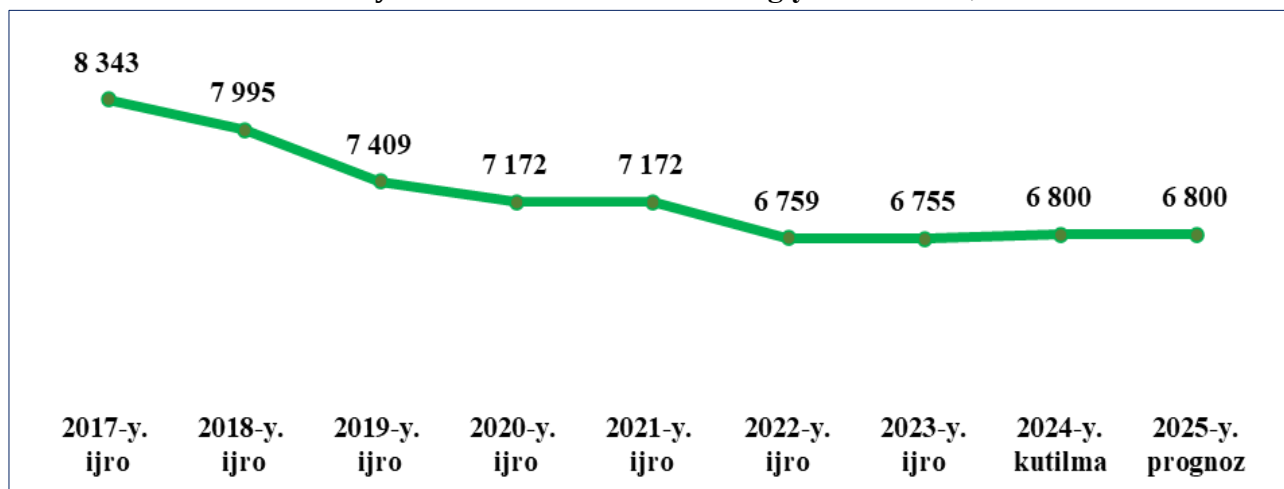
suv fondi yerlarini davlat ro‘yxatidan o‘tkazish xarajatlariga 100 mlrd so‘m;

nasos stansiyalarida energiya samarador nasoslar (21 mlrd so‘m) va elektrodvigatellarni (37,2 mlrd so‘m) sotib olish uchun jami 58,2 mlrd so‘m va energiya tejankor qurilmalar sotib olish uchun 13,3 mlrd so‘m;

alohida dastur asosida suv xo‘jaligi sohasini raqamlashtirish tadbirlarini amalga oshirish uchun 52,7 mlrd so‘m ko‘zda tutilgan.

Shuningdek, suv xo‘jaligi obyektlarini DXSH tamoyillari asosida xususiy tashabbuskorlarga foydalanishga berish bo‘yicha 110 ta loyiha amalga oshirilishi rejalashtirilgan.

26-rasm. Nasos stansiyalari tomonidan elektr energiyasi iste‘moli, mln.kVt.soat

30-jadval. Suv xo‘jaligi sohasi tashkilotlarining asosiy ko‘rsatkichlari

	ijro 2022	ijro 2023	kutilma 2024	prognoz 2025
1. Jami tashkilotlar soni, birlik	285	285	290	290
1.1. “Amudaryo” va “Sirdaryo” havzalari suv xo‘jaligi birlashmalari soni	10	10	10	10
1.2. Suv xo‘jaligi vazirligi tashkilotlari soni	275	275	280	280
<i>shu jumladan:</i>				
Hududiy suv xo‘jaligi tashkilotlari (QR SXV va ITHB)	13	13	13	13
Hududiy suv xo‘jaligi inspeksiyalari		13	13	13
Irrigatsiya tizimi boshqarmalari	49	41	41	41
Magistral kanallar (tizim) boshqarmalari	11	8	8	8
Viloyatlararo mashina kanallarni ishlatish boshqarmalari	3	3	3	3
Nasos stansiyalari va energetika boshqarmalari	14	14	14	14
Meliorativ ekspeditsiyalar	13	13	13	13
Suv omborlaridan (gidrouzeldan) foydalanish boshqarmalari	9	8	8	8
Tumanlar irrigatsiya bo‘limlari	154	154		
“Suv yetkazib berish xizmati” davlat muassasalari			159	159
Boshqa tashkilotlar	9	8	8	8
2. Shtat birliklari soni, ming kishi	34,3	33	34,4	34,4
3. Saqlash xarajatlari, trln so‘m	7,1	8,7	10,7	10,0

31-jadval. Yirik elektr energiya iste‘mol qiluvchi tashkilotlarning asosiy ko‘rsatkichlari

	ijro 2022	ijro 2023	kutilma 2024	prognoz 2025
Tashkilotlar soni, birlik	18	18	18	18
obyektlarini saqlash xarajatlari trln so‘m	5,6	7,2	8,1	8,5
<i>shundan, IV guruh xarajatlari</i>	5,2	6,7	7,5	7,7
<i>shu jumladan, suv xo‘jaligi tashkilotlarining elektr energiyasi uchun to‘lovlari</i>	4,9	6,6	6,8	6,8
elektr energiyasi iste‘moli (mln.kVt.soat)	6 759	6 755	6 800	6 800
yetkazib berilgan suv miqdori (mlrd/m3)	31,4	31,8	32,5	32,5
nasos stansiyalari soni	1 688	1 698	1 698	1 698
nasos agregatlari soni, <i>shu jumladan:</i>	5 231	5 204	5 204	5 204
<i>ta‘mirlangan nasos agregatlari</i>	2 372	2 382	2 234	2 334
<i>yangisiga almashtirilgan elektrovigatellari</i>	354	234	149	166
<i>yangisiga almashtirilgan nasoslar</i>	181	174	148	150

Qishloq xo‘jaligi sohasi

2025-yilda **qishloq xo‘jaligini** davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash dasturlarini moliyalashtirish ishlari davom ettirilib, ushbu sohada asosan quyidagi dastur va tadbirlar uchun mablag‘ ajratish ko‘zda tutilmoqda, jumladan:

Qishloq xo‘jaligini davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash jamg‘armasi tadbirlarini moliyalashtirish uchun **782 mlrd so‘m;**

qishloq xo‘jaligi korxonasiga qishloq xo‘jaligi texnikasini xarid qilish uchun ajratilgan lizing yoki kredit foizini qoplash uchun xarajatlari **110 mlrd so‘m;**

qishloq xo‘jaligi texnikalari va lazerli tekislash uskunalari hamda don urug‘ seyalkalarini xarid qilish uchun **250 mlrd so‘m;**

Qishloq xo‘jaligi yerlarining normativ qiymatini aniqlash va qayta baholash, tuproq bonitirovkasi va tuproq xaritalarining korrektirovkasini o‘tkazish, sug‘oriladigan yerlarda tuproq agrokimyoviy tadqiqot ishlarini bajarish va agrokimyoviy kartogrammalar tuzish, tuproq (yer) monitoringini o‘tkazish, yaylov yerlarini xatlovdan o‘tkazish va maydonlarning elektron xaritalarini ishlab chiqish xarajatlari uchun **95 mlrd so‘m;**

fermer xo‘jaliklari tomonidan iste‘mol qilinadigan elektr energiyasi qiymatini qoplash uchun subsidiyalar – **170 mlrd so‘m;**

Fermer, dehqon xo‘jaliklari va tomorqa yer egalarini qo‘llab-quvvatlash jamg‘armasi mablag‘larini shakllantirish – **70 mlrd so‘m;**

uy hayvonlarini vaksinatsiya qilish uchun xarajatlari – **160 mlrd so‘m;**

qishloq xo‘jaligida foydalanilmayotgan sug‘oriladigan maydonlar va cho‘l hududlardagi yerlarni qayta foydalanishga kiritish uchun xarajatlari – **100 mlrd so‘m;**

qishloq xo‘jaligida suv tejovchi texnologiyalarni joriy etish uchun subsidiyalar – **120 mlrd so‘m;**

Chigirtka va zararkunandalarga qarshi kurashni hamda favqulodda vaziyatlarda hosilni saqlab qolishni ta‘minlash, shu jumladan, maxsus transportlar, texnika vositalari va kimyoviy preparatlar xarid qilish bilan bog‘liq xarajatlari – **55 mlrd so‘m;**

davlat zaxirasiga qabul qilingan bug‘doyni saqlash xarajatlari – **60 mlrd so‘m;**

tuproqdagi gumus miqdorini oshirish xarajatlarning bir qismini qoplash uchun subsidiyalar – **58 mlrd so‘m** va boshqalar.

32-jadval. Qishloq xo‘jaligi sohasi tashkilotlari asosiy ko‘rsatkichlari

	ijro 2022	ijro 2023	parametr 2024	prognoz 2025
Jami tashkilotlar soni, birlik	397	397	398	398
<i>shu jumladan:</i>				
Qishloq xo‘jalik ekinlari navlarini sinash markazi, <i>birlik</i>	1	1	1	1
Veterinariya va chorvachilik bo‘limlari soni, <i>birlik</i>	217	217	217	217
Davlat chegarasi va transportdagi davlat veterinariya nazorati boshqarmasi, <i>birlik</i>	1	1	1	1
Veterinariya dori vositalari va ozuqabop qo‘shimchalari sifati va muomalasi nazorati bo‘yicha davlat ilmiy markazi, <i>birlik</i>	1	1	1	1
Respublika hayvonlar kasalliklari tashxisi va oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligi davlat markazi va uning hududiy bo‘linmalari, <i>birlik</i>	147	147	147	147
O‘simliklar karantini davlat inspeksiyasi va uning huzuridagi tashkilotlar, <i>birlik</i>	30	30	30	30
Hayvonlarni identifikatsiya qilish, ro‘yxatga olish va kuzatish markazi			1	1
Jami shtat birliklari soni (ming kishi)	14,5	13,5	13,5	13,5

Qishloq xo‘jaligi sohasida quyidagilarni amalga oshirish taklif etiladi

1. Lalmi va yaylov yer uchastkalarida tomchilatib va yomg‘irlatib sug‘orish texnologiyasini joriy qilish uchun ozuqabop ekinlar yetishtiruvchilarning sug‘orish tik quduqlarini burg‘ulash bilan bog‘liq xarajatlarini qoplash uchun budjetdan ajratilayotgan subsidiya mablag‘lari 2021–2024-yillar davomida umuman o‘zlashtirilmaganligi sababli ushbu amaliyotni bekor qilish.

2. JST talablaridan kelib chiqib, qorako‘lchilik subyektlariga ular tomonidan eksport qilingan qorako‘l va qorako‘lcha teri uchun subsidiya ajratish amaliyotini bekor qilish.

3. Meva-sabzavotchilik klasterlariga (kooperatsiyalarga) xorijdan malakali agronom, entomolog va laboratoriya mutaxassislarini jalb qilish xarajatlarining 50 foizini qoplash uchun budjetdan ajratilayotgan subsideyalar 2022–2024-yillar davomida umuman o‘zlashtirilmaganligi sababli ushbu amaliyotni bekor qilish.

Aholi punktlarini obodonlashtirish

2025-yilda **Obodonlashtirish sohasi** tashkilotlari **231 tani** tashkil etishi va ularda **65,7 mingdan** ortiq shtat birliklari faoliyat yuritishi hamda sohaning joriy xarajatlari uchun **4,5 trln so‘m** ajratilishi ko‘zda tutilgan.

Shu jumladan, obodonlashtirish sohasi tashkilotlarining 2025-yilgi ish haqi va unga ajratmalar uchun **3 trln so‘mga** yaqin mablag‘ ajratilishi rejalashtirilmoqda.

33-jadval. Obodonlashtirish tashkilotlarining asosiy ko'rsatkichlari

	ijro	ijro	kutilma	prognoz
	2022	2023	2024	2025
Obodonlashtirish tashkilotlari soni, birlik	227	231	231	231
shtat birliklari soni (ming kishi)	64,8	65,5	65,7	65,7
Jami saqlash xarajatlari, mlrd so'm	4 831	4 737	4 401,6	4 142,3
shundan, ish xaqi xarajatlari, mlrd so'm	2 047	2 329	2 488	2 997,2

Shuningdek, 2025-yilda:

- Respublikada ko'kalamzorlashtirish ishlarini jadallashtirish, va obodonlashtirish boshqarmalari moddiy texnikasini mustahkamlash xarajatlari – **169 mlrd so'm**;
- 2024–2026-yillarda respublika hududida qattiq maishiy chiqindilar bilan bog'liq ishlarni amalga oshirishga **150 mlrd so'm** ajratiladi.

Obodonlashtirish sohasida quyidagilarni amalga oshirish taklif etiladi.

1. Qoraqalpog'iston Respublikasi tuman (shahar) hokimliklariga qarashli tuproq yo'llarni qum-shag'alli yo'llarga o'tkazish uchun Davlat budjetidan ajratiladigan mablag'larni har bir shahar/tuman obodonlashtirish boshqarmalariga mablag'lar rejalashtirilayotganligi sababli ushbu tadbirni ajratiladigan mablag'lar doirasida amalga oshirishga o'tkazish taklif etiladi.

2. Toshkent shahri hokimligi "Toshshaharnur" DUK to'liq budjet mablag'lari hisobidan faoliyat yuritayotganligi, Davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanish maqsadida "Toshshaharnur" davlat unitar korxonasi negizida "Toshshaharnur" davlat muassasasini tashkil etish taklif etiladi.

Ma'lumot uchun: Hozirgi kunda "Toshshaharnur" DUK sifatida budjetdan mablag' oluvchi tashkilot hisoblanib, unga ajratilgan mablag'lar xarajatlar smetasining bir satrida rejalashtirilgan holda moliyalashtirilib kelinmoqda.

Rivojlantirish dasturlari xarajatlari

1. 2025-yilgi Davlat budjeti loyihasida **Ijtimoiy va ishlab chiqarish infratuzilmasini rivojlantirish dasturi** uchun **16,2 trln so'm**, Davlat budjeti jami xarajatlarining 4,7 foizi yoki YIMning 1 foizi miqdorida mablag' ajratilishi ko'zda tutilgan.

2. 2025-yilda Tashabbusli budjetlashtirish xarajatlari uchun **6 trln so'm** mablag' yo'naltirilishi rejalashtirilgan bo'lib, bu jami xarajatlarning 1,7 foizini tashkil etadi.

3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti topshiriqlariga asosan hududlarni va tarmoqlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish uchun **2,5 trln so'm** mablag'lar ko'zda tutilgan.

Rivojlantirish dasturlari doirasida ajratilayotgan budjet mablag'larining samaradorligini oshirish va budjet barqarorligini ta'minlash maqsadida quyidagilarni amalga oshirish **taklif etiladi:**

1. Investitsiya loyihalarini shakllantirishda jamoatchilikning rolini yanada kengaytirish maqsadida 2025-yildan boshlab maktabgacha ta'lim, umumta'lim va tibbiyot tashkilotlarini rekonstruksiya qilish va kapital ta'mirlash uchun ajratiladigan mablag'larning kamida 50 foiz qismini jamoatchilik fikri asosida yo'naltirish.

Ma'lumot uchun: 2024-yilda sinov tariqasida MTTni rekonstruksiya qilish va kapital ta'mirlash uchun ajratiladigan mablag'larning 50 foiz qismi jamoatchilik fikri asosida yo'naltirilmoqda.

2. Umumta'lim maktablarini toza ichimlik suv va zamonaviy sanitariya-gigiyena infratuzilmasi bilan to'liq ta'minlanishini tashkil etish maqsadida Umumta'lim maktablarini toza ichimlik suv va zamonaviy sanitariya-gigiyena infratuzilmasi bilan to'liq ta'minlashning 5 yillik dasturini qabul qilish.

Ma'lumot uchun: "O'zbekiston-2030" strategiyasi ijrosi ta'minlanishi bilan birga, 2030-yilgacha umumiy o'rta ta'lim va MTT 100 foiz toza ichimlik suv va zamonaviy sanitariya-gigiyena infratuzilmasi bilan ta'minlanadi, yosh avlodga sog'lom turmush sharoiti yaratib beriladi, sanitar- gigiyena infratuzilma sababli dars qoldirish holatlariga chek qo'yiladi.

34-jadval. Ijtimoiy va ishlab chiqarish infratuzilmasini rivojlantirish dasturi, mlrd so'm

		ijro	parametr	prognoz
		2023	2024	2025
Jami		16 592,0	20 424,5	16 155
	<i>jumladan:</i>			
1	Ijtimoiy sohalar, shu jumladan:	5 934,7	7 939,0	5 555
	Oliy ta'lim muassasalari	664,8	474,0	100
	Umumta'lim maktablari	2 366,7	4 100,0	3 000
	Maktabgacha ta'lim muassasalari	915,9	1 020,0	1 005
	Tibbiy va tibbiy-ijtimoiy muassasalar	1 295,7	1 320,0	1 150
	Jismoniy tarbiya va sport	413,7	460,0	150
	Madaniyat va san'at	117,2	162,5	100
	Ilm-fan va innovatsiya	36,7	57,5	50
2	Muhandislik-kommunikatsiya tarmoqlari	2 723,7	1 547,5	1 650
3	Yo'l-transport infratuzilmasini yaxshilash bilan bog'liq xarajatlar	3 107,8	2 722,0	2 650
4	Irrigatsiya va melioratsiya obyektlarini qurish ta'mirlash ishlari uchun	1 314,3	1 880,0	1 350
5	Turizm obyektlari atrofidagi yer maydonlari, suv va yo'l infratuzilmalarini yaxshilash	56,6	322,0	400
6	Boshqa yo'nalishlar	3 454,9	6 014,0	4 550

Davlat hokimiyati, boshqaruvi, adliya, prokuratura, sud va fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organlarini, NNT va fuqarolik jamiyatning boshqa institutlarini qo‘llab-quvvatlash xarajatlariga 2025-yilda **20 trln so‘m** yoki jami xarajatlarning 5,8 foizini tashkil qiladi.

35-jadval. Davlat hokimiyati va boshqaruv organlarining asosiy ko‘rsatkichlari

	ijro	parametr	prognoz
	2023	2024	2025
Davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari soni, birlik	2 938	2 941	2 941
<i>shu jumladan:</i>	x	x	x
vazirliklar soni	21	21	21
qo‘mitalar soni	12	14	14
inspeksiyalar soni	12	12	12
agentliklar soni	31	32	32
markazlar soni	23	23	23
davlat mahalliy hokimiyat organlari soni	2 812	2 812	2 812
O‘zini o‘zi boshqarish organlari soni, birlik	9 236	9 452	9 452
Xodimlar soni (idoraviy boshqaruv), ming kishi	56,5	53,4	53,4

36-jadval. Sud, adliya va prokuratura organlarining asosiy ko‘rsatkichlari

	ijro	parametr	prognoz
	2023	2024	2025
Sud, adliya va prokuratura organlari soni, birlik	875	882	882
adliya organlari soni, birlik	223	223	223
sud organlari soni, birlik	403	403	403
prokuratura organlari soni, birlik	249	256	256
Jami boshqaruv xodimlari soni, ming kishi	12,6	13,3	13,5

Birinchi darajali budjet mablag'larini taqsimlovchilariga 2025-yilda respublika budjetidan ajratiladigan budjet mablag'lari va 2026-2027-yil uchun mo'ljallari

Mazkur bo'limda O'zbekiston Respublikasi respublika budjetidan birinchi darajali budjet mablag'larini taqsimlovchilarga ajratiladigan mablag'larning cheklangan miqdorlari to'g'risidagi ma'lumotlar **ayrim birinchi darajali budjet mablag'larini taqsimlovchilar kesimida** keltiriladi.

Davlat budjeti xarajatlarining ochiqligini ta'minlash va Davlat dasturlarining rejalashtirilgan davlat xarajatlari bilan uyg'unligining nazoratini kuchaytirish maqsadida har yilgi Davlat budjeti to'g'risidagi Qonunda birinchi darajali budjet mablag'larini taqsimlovchilarining Davlat dasturlariga ajratilayotgan mablag'lari yo'nalishlari alohida qatorlarda ko'rsatib kelinmoqda.

2025-yilda respublika budjetidan 60 ta birinchi darajali budjet mablag'larini taqsimlovchilarga ajratiladigan mablag'larning cheklangan miqdorlari prognozi **281,4 trln so'mni** tashkil etishi prognoz qilingan.

O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi

Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligiga 2025-yilda respublika budjetidan **59,5 trln so'm**, shu jumladan, vazirlikning joriy xarajatlariga 55,5 trln so'm, obyektlarni loyihalashtirish, qurish (rekonstruksiya qilish) va jihozlash uchun kapital qo'yimalarga 4 trln so'm rejalashtirilmoqda.

2025-yilda Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligining quyidagi **rivojlantirish dasturlari** uchun 6,6 trln so'm mablag'lar ko'zda tutilgan:

umumiy o'rta ta'lim muassasalarida darsliklarni yangilash bilan bog'liq xarajatlar – 1,3 trln so'm;

xorijiy o'qituvchilarni jalb qilish uchun 250 mlrd so'm;

Ta'lim sohasidagi islohotlarga ko'maklashish jamg'armasi mablag'larini shakllantirish – 250 mlrd so'm;

Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri jamg'armasi mablag'larini shakllantirish – 120 mlrd so'm;

maktablarda ma'nan eskirgan kompyuter sinflarini yangilash uchun 200 mlrd so'm;

Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tizimidagi muassasalarni sport jihozlari bilan ta'minlash uchun xarajatlar – 62,1 mlrd so'm;

umumta'lim maktablarida to'garaklarni tashkil etish va ularga "Kambag'al oilalar reyestri"ga kiritilgan oilalar farzandlarini jalb qilish uchun 500 mlrd so'm;

DXSH asosida tashkil etilgan maktabgacha ta'lim tashkilotlariga subsidiyalar – 3,8 trln so'm rejalashtirilgan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi

Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga 2025-yilda respublika budjetidan **6,3 trln so'm**, shu jumladan, vazirlikning joriy xarajatlariga 5,5 trln so'm, obyektlarni loyihalashtirish, qurish (rekonstruksiya qilish) va jihozlash uchun kapital qo'yimalarga 64,8 mlrd so'm rejalashtirilmoqda.

2025-yilda vazirlikning quyidagi **rivojlantirish dasturlari** uchun 480 mlrd so'm mablag'lar ko'zda tutilgan:

oliy ta'lim muassasasida magistratura bosqichida o'qiyotgan barcha xotin-qizlarning kontrakt to'lovlarini qaytarish shartisiz qoplash uchun xarajatlar – 125 mlrd so'm;

DXSH va davlat oliy ta'lim tashkilotlarining buyurtmalari asosida talabalar turar joyini barpo etish bo'yicha loyihalar uchun subsidiyalar – 300 mlrd so'm;

DXSH asosida qurilgan talabalar turar joyida yashaydigan talabalar uchun davlat sherigiga ajratiladigan subsidiyalar – 50 mlrd so'm;

"Yoshlar daftari"ga kiritilgan yoshlarga ularning amaliyotni o'tashi davrida bazaviy hisoblash miqdorining ikki baravari miqdorida beriladigan har oylik subsidiyalar – 5 mlrd so'm.

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi

Sog'liqni saqlash vazirligiga 2025-yilda respublika budjetidan **5,1 trln so'm**, shu jumladan, vazirlikning joriy xarajatlariga 4,1 trln so'm, obyektlarni loyihalashtirish, qurish (rekonstruksiya qilish) va jihozlash uchun kapital qo'yimalarga 360,1 mlrd so'm rejalashtirilmoqda.

2025-yilda vazirlikning quyidagi **rivojlantirish dasturlari** uchun 1,8 trln so'm mablag'lar ko'zda tutilgan:

bolalarni vaksinatsiya qilish bilan bog'liq xarajatlar – 242 mlrd so'm;

onalar va chaqaloqlar salomatligini muhofaza qilish hamda aholining reproduktiv salomatligini yanada mustahkamlash xarajatlari–150,4 mlrd so'm;

bolalarni hamda tugʻish yoshidagi ayollarni, homilador ayollarni va bola emizuvchi onalarni profilaktik maxsus preparatlar bilan bepul taʼminlash uchun xarajatlar – 176 mlrd soʻm;

onkologiya yordamini takomillashtirish va onkologiya xizmatini yanada rivojlantirish uchun xarajatlar – 166,4 mlrd soʻm;

onkologik, gematologik va immunologik kasalliklarga chalingan bolalarga tibbiy yordam koʻrsatish uchun xarajatlari – 135 mlrd soʻm;

nefrologiya va gemodializ yordami koʻrsatish uchun xarajatlar – 241,8 mlrd soʻm;

endokrin kasalliklarning oldini olish, erta tashxislash va davolash chora-tadbirlarini moliyalashtirish uchun xarajatlar – 96,8 trln soʻm;

ftiziatriya va pulmonologiya xizmatini yanada rivojlantirish uchun xarajatlar – 69,2 mlrd soʻm;

odamning immunitet tanqisligi virusi keltirib chiqaradigan kasallik tarqalishiga qarshi kurashish tadbirlari xarajatlari – 86 mlrd soʻm;

okklyuder xarid qilish uchun xarajatlar – 44 mlrd soʻm;

otorinolaringologiya xizmatini rivojlantirish uchun xarajatlar – 50 mlrd soʻm;

onalar va bolalar, reproduktiv yoshdagi ayollar salomatligini saqlash uchun zarur dori vositalari va tibbiy buyumlar (“K” vitamini, surfaktant va boshqalar) bilan taʼminlash uchun xarajatlar – 38,2 mlrd soʻm va boshqalar.

Bundan tashqari, Tibbiyotni rivojlantirish davlat maqsadli jamgʻarmasiga 600 mlrd soʻm transfert koʻzda tutilgan.

Oʻzbekiston Respublikasi Madaniyat vazirligi

Madaniyat vazirligiga 2025-yilda respublika budjetidan **1,2 trln soʻm**, shu jumladan, vazirlikning joriy xarajatlari 1,1 trln soʻm, obyektlarni loyihalashtirish, qurish (rekonstruksiya qilish) va jihozlash uchun kapital qoʻyilmalarga 120 mlrd soʻm rejalashtirilmoqda.

2025-yilda vazirlikning quyidagi **rivojlantirish dasturlari** uchun 252 mlrd soʻm mablagʻlar koʻzda tutilgan:

davlat buyurtmasiga asosan milliy kino mahsulotlarini yaratish uchun xarajatlar – 110 mlrd soʻm;

Madaniyat vaziri jamgʻarmasi mablagʻlari – 50 mlrd soʻm;

milliy seriallar ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish uchun respublika miqyosida faoliyat yurituvchi telekanallarga ajratiladigan subsidiyalar– 12 mlrd so'm;

“Ipak yo'li durdonasi” Toshkent xalqaro kinofestivalini o'tkazish uchun xarajatlar – 10 mlrd so'm;

xorijiy kinokompaniyalar tomonidan O'zbekiston hududida kino ishlab chiqarish xarajatlarning bir qismini qoplash uchun xarajatlar –5 mlrd so'm.

O'zbekiston Respublikasi Sport vazirligi

Yoshlar siyosati va sport vazirligiga 2025-yilda respublika budjetidan **1,1 trln so'm**dan ortiq, shu jumladan, vazirlikning joriy xarajatlarga 984,8 mlrd so'm, obyektlarni loyihalashtirish, qurish (rekonstruksiya qilish) va jihozlash uchun kapital qo'yimalarga 150 mlrd so'm rejalashtirilmoqda.

2025-yilda vazirlikning quyidagi **rivojlantirish dasturlari** uchun 659,1 mlrd so'm mablag'lar ko'zda tutilgan:

Olimpiya o'yinlariga samarali tayyorgarlik ko'rish uchun xarajatlar– 190 mlrd so'm;

Paralimpiya o'yinlariga samarali tayyorgarlik ko'rish uchun xarajatlar– 50 mlrd so'm;

sport va ommaviy jismoniy tarbiya tadbirlarining kalendar rejasiga kiritilgan tadbirlar uchun xarajatlar–250 mlrd so'm;

“Besh tashabbus olimpiadasi” doirasida o'tkazilgan sport musobaqalarida g'olib bo'lgan hamda sport infratuzilmasi rivojlanmagan mahallalarda sport maydonchalarini barpo etish uchun xarajatlar – 84 mlrd so'm;

“Xalqaro Kurash assotsiatsiyasi” faoliyatini qo'llab-quvvatlash uchun xarajatlar – 10,1mlrd so'm;

O'zbekiston futbolini qo'llab-quvvatlash jamg'armasi mablag'larini shakllantirish – 25 mlrd so'm.

O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi

Qishloq xo'jaligi vazirligiga 2025-yilda respublika budjetidan **1,8 trln so'm**, shu jumladan, vazirlikning joriy xarajatlarga 1,6 trln so'm rejalashtirilgan.

2025-yilda vazirlikning quyidagi **rivojlantirish dasturlari** uchun 939,7 mlrd so'm mablag'lar ko'zda tutilgan:

qishloq xo‘jaligida suv tejovchi texnologiyalarni joriy etish uchun subsidiyalar–120 mlrd so‘m;

paxta va boshqoli don yetishtiruvchi fermer xo‘jaliklarining nasos agregatlari iste’mol qiladigan elektr energiyasi xarajatini qoplash uchun subsidiyalar–170 mlrd so‘m;

qishloq xo‘jaligi yerlarining normativ qiymatini aniqlash va qayta baholash, tuproq bonitirovkasi va tuproq xaritalarining korrektirovkasini o‘tkazish, sug‘oriladigan yerlarda tuproq agrokimyoviy tadqiqot ishlarini bajarish va agrokimyoviy kartogrammalar tuzish, tuproq (yer) monitoringini o‘tkazish, yaylov yerlarini xatlovdan o‘tkazish va maydonlarning elektron xaritalarini ishlab chiqish xarajatlari–95 mlrd so‘m;

Respublika hududidagi gidrografik obyektlarni raqamlashtirish va elektron xaritalarini yaratish uchun xarajatlar – 14 mlrd so‘m.

O‘zbekiston Respublikasi Suv xo‘jaligi vazirligi

Suv xo‘jaligi vazirligiga 2025-yilda respublika budjetidan **10,4 trln so‘m**, shu jumladan, vazirlikning joriy xarajatlarga 9,2 trln so‘m, obyektlarni loyihalashtirish, qurish (rekonstruksiya qilish) va jihozlash uchun kapital qo‘yilmalarga 1,2 trln so‘m rejalashtirilmoqda.

2025-yilda vazirlikning quyidagi **rivojlantirish dasturlari** uchun 7,5 trln so‘m mablag‘lar ko‘zda tutilgan:

paxta xomashyosini yetishtiruvchilar tomonidan tomchilatib va diskret sug‘orish tizimini joriy etish xarajatlarning bir qismini qoplash uchun xarajatlar–290 mlrd so‘m;

Suv xo‘jaligi tizimidagi tik sug‘orish quduqlariga suv o‘lchash uskunalarini o‘rnatish tadbirlari uchun mablag‘lar–20 mlrd so‘m;

“Termiz suv yo‘llari texnik uchastkasi”, “Xo‘jayli suv yo‘llari texnik uchastkasi” va “Cholish suv yo‘llari texnika bo‘limi” davlat muassasalarining moddiy-texnika bazasini mustahkamlash tadbirlari uchun–46,4 mlrd so‘m;

Suv fondi yerlarini davlat ro‘yxatidan o‘tkazish (daryo, soylar va ko‘llar kadastri) uchun xarajatlar–100 mlrd so‘m;

suv xo‘jaligi tizimidagi nasos stansiyalarining elektr energiyasi xarajatlari qoplash uchun xarajatlar–6,4 trln so‘m;

DXSH shartlari asosida amalga oshiriladigan loyihalar doirasida davlat sherigining xarajatlar–451,3 mlrd so‘m.

O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligi

Tashqi ishlar vazirligiga 2025-yilda respublika budjetidan **1 trln so‘m**, shu jumladan, vazirlikning joriy xarajatlariga 906,2 trln so‘m, obyektlarni loyihalashtirish, qurish (rekonstruksiya qilish) va jihozlash uchun kapital qo‘yilmalarga 120,8 mlrd so‘m rejalashtirilmoqda.

O‘zbekiston Respublikasi delegatsiyalarining xorijiy mamlakatlarga tashriflarini hamda chet el delegatsiyalarini, davlat va siyosiy arboblarni qabul qilish bilan bog‘liq xarajatlar – 22 mlrd so‘m ko‘zda tutilgan.

O‘zbekiston Respublikasi Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi

Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligiga 2025-yilda respublika budjetidan **1,1 trln so‘m**, shu jumladan, vazirlikning joriy xarajatlariga 1,1 trln so‘m rejalashtirilmoqda.

2025-yilda vazirlikning quyidagi **rivojlantirish dasturlari** uchun 936,6 mlrd so‘m mablag‘lar ko‘zda tutilgan:

O‘zbekiston Respublikasi delegatsiyalarining xorijiy mamlakatlarga tashriflarini hamda chet el delegatsiyalarini, davlat va siyosiy arboblarni qabul qilish bilan bog‘liq xarajatlar–23,1 mlrd so‘m;

Savdoga ko‘maklashish jamg‘armasiga ajratiladigan mablag‘lar–714,7 mlrd so‘m.

O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi

Iqtisodiyot va moliya vazirligiga 2025-yilda respublika budjetidan **95,9 trln so‘m** ajratish rejalashtirilmoqda.

2025-yilda vazirlikning **joriy xarajatlari** tarkibida asosan quyidagi davlat dasturlarini va tadbirlarni moliyalashtirish uchun 36,8 trln so‘m mablag‘lar ko‘zda tutilmoqda:

aholini uy-joy bilan ta‘minlash dasturlarini moliyalashtirish uchun xarajatlar–2,5 trln so‘m;

davlat qarziga xizmat ko‘rsatish bo‘yicha foiz to‘lovlari uchun xarajatlar–20,4trln so‘m;

budjet taqchilligini qoplash yoki davlat dasturlarini moliyalashtirish uchun jalb qilingan chet el valyutasidagi mablag‘larning valyuta xatarlarini boshqarish

maqsadida amalga oshiriladigan xedjirlash operatsiyalariga oid xarajatlar–59,6 mlrd so‘m;

budjetdan tashqari Pensiya jamg‘armasi tomonidan moliyalashtiriladigan ijtimoiy xarajatlar–215,3 mlrd so‘m;

Qishloq xo‘jaligini davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash jamg‘armasiga moliyaviy taqchilikni bartaraf etish uchun jalb etilgan mablag‘lar, shu jumladan, budjet ssudasi va tijorat banklariga qishloq xo‘jaligi mahsulotlari yetishtirish xarajatlarini moliyalashtirish uchun joylashtirilgan resurslarning foiz stavkalari o‘rtasida yuzaga keladigan salbiy tafovutni hamda paxta xom-ashyosini mashinada terish xarajatlarining bir qismini qoplash uchun mablag‘lar – 1 232,1 mlrd so‘m;

qishloq xo‘jaligi korxonalariga qishloq xo‘jalik texnikasini xarid qilishga ajratilgan lizing yoki kreditlar bo‘yicha foizlarni qoplash uchun xarajatlar–360 mlrd so‘m;

Kredit foiz xarajatlarini kompensatsiya qilish jamg‘armasi xarajatlari–842 mlrd so‘m;

Iqtisodiyot va moliya vazirligi va uning tuzilmasidagi tashkilotlarning joriy va boshqa xarajatlari–2 trln so‘m;

rivojlantirish dasturlari uchun 9,1 trln so‘m, shundan:

ichki bozorda tabiiy gazni ulgurji sotib olish va sotish bo‘yicha ixtisoslashtirilgan kompaniya zararlarini qoplash va joriy faoliyatini moliyalashtirish uchun xarajatlar – 7 trln so‘m;

elektr energiyasini xarid qilish va sotish narxlari o‘rtasidagi salbiy tafovutni moliyalashtirish uchun xarajatlar – 500 mlrd so‘m;

Tijorat banklarning ustav kapitalini oshirish uchun yo‘naltiriladigan mablag‘lar – 1,6 trln so‘m;

Kadastr agentligi tomonidan ma‘muriy-hududiy birliklar chegaralarini belgilash, yer resurslarini xatlovdan o‘tkazish uchun xarajatlar – 50 mlrd so‘m.

Shuningdek, **obyektlarni loyihalashtirish, qurish (rekonstruksiya qilish) va jihozlash uchun kapital qo‘yilmalarga** keyinchalik qayta taqsimlanadigan mablag‘lar – 2,6 trln so‘m, shundan:

erkin iqtisodiy va kichik sanoat zonolari hamda to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi yirik ishlab chiqarish loyihalarining infratuzilmasini rivojlantirish uchun xarajatlar – 1,7 trln so‘m;

DXSH shartlari asosida loyihalarni amalga oshirishni moliyalashtirish, shu jumladan suv xo‘jaligi obyektlarini rekonstruksiya va modernizatsiya qilish bo‘yicha

xususiy sheriklar tomonidan kiritilgan investitsiya mablagʻlarini qoplash uchun xarajatlar – 50 mlrd soʻm;

“Yangi Oʻzbekiston” massivlarida barpo etiladigan infratuzilma obyektlari uchun xarajatlar – 300 mlrd soʻm;

turizm obyektlari atrofidagi yer maydonlari, suv va yoʻl infratuzilmasini yaxshilash uchun xarajatlar – 400 mlrd soʻm;

kelgusi yillar uchun loyihalash-qidiruv ishlari uchun xarajatlar – 100 mlrd soʻm;

kreditor qarzdorliklar va boshqa xarajatlar – 60,3 mlrd soʻm.

Bundan tashqari:

budjetdan tashqari Pensiya jamgʻarmasiga transfertlar – 18,5 trln soʻm;

taʼlim kreditini moliyalashtirish jamgʻarmasiga transfertlar – 2,8 trln soʻm;

davlat tibbiy sugʻurtasi jamgʻarmasiga transfertlar – 1,3 trln soʻm;

Oʻzbekiston Respublikasining respublika budjetidan Qoraqalpogʻiston Respublikasi budjetiga, viloyatlar va Toshkent shahar mahalliy budjetlariga ajratiladigan tartibga soluvchi transfertlar – 18,4 trln soʻm;

qayta taqsimlanadigan mablagʻlar – 15 trln soʻm, jumladan:

budjet tashkilotlari xodimlariga homiladorlik va tugʻish nafaqalarini toʻlash bilan bogʻliq xarajatlar – 1 trln soʻm;

xususiy sektorda ishlovchi ayollarning homiladorlik nafaqa pulini budjet mablagʻlari hisobidan toʻlash bilan bogʻliq xarajatlar – 40 mlrd soʻm;

ish beruvchilarga olti oy davomida uzluksiz mehnat faoliyatini amalga oshirishi sharti bilan 25 yoshdan oshmagan xodimlar uchun toʻlanadigan ijtimoiy soliq summasi boʻyicha xarajatlar – 40 mlrd soʻm;

Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti topshiriqlariga asosan hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish uchun maqsadli xarajatlar – 2,5 trln soʻm;

“Kambagʻallikdan farovonlik sari” dasturini amalga oshirish uchun xarajatlar – 900 mlrd soʻm;

Kambagʻallikdan chiqarish dasturini amalga oshirish uchun "Nuroni" jamgʻarmasiga ajratiladigan mablagʻlar – 504 mlrd soʻm;

15 ta tuman va shaharlarni jadal kompleks rivojlantirish, shu jumladan, ularda kamida bittadan mahallada “yashil mahalla” loyihalarini amalga oshirish dasturi xarajatlari – 1 trln soʻm;

Tuman va shaharlarning ixtisoslashuvidan kelib chiqib, sanoat, qishloq xoʻjaligi hamda xizmat koʻrsatish sohalarida tadbirkorlikni rivojlanishiga turtki beruvchi

“drayver” loyihalar uchun zarur infratuzilmani yaratish uchun xarajatlar – 500 mlrd so‘m;

muntazam avtobus yo‘nalishlarida yo‘lovchi tashishni brutto-shartnoma asosida moliyalashtirish uchun mablag‘lar – 500 mlrd so‘m;

temir yo‘l orqali mahalliy yo‘nalishlarda yo‘lovchilarni tashish xizmatlarini ko‘rsatishdan ko‘rilgan zararlarni kompensatsiya qilish xarajatlari – 500 mlrd so‘m;

maxsus avtotransport vositalarini xarid qilish xarajatlari – 500 mlrd so‘m

O‘zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomalari bo‘yicha xalqaro va xorijiy hukumat moliya tashkilotlari tomonidan berilgan, kelgusida Davlat budjetidan so‘ndiriladigan qarzlar (kreditlar) hamda grant mablag‘lari hisobidan amalga oshirilgan loyihalar bo‘yicha QQS va aksiz solig‘i to‘lovlari bilan bog‘liq xarajatlar – 50 mlrd so‘m;

Fermer, dehqon xo‘jaliklari va tomorqa yer egalarini qo‘llab-quvvatlash jamg‘armasi mablag‘larini shakllantirish – 70 mlrd so‘m;

qishloq xo‘jaligida foydalanilmayotgan sug‘oriladigan maydonlar va cho‘l hududlardagi yerlarni qayta foydalanishga kiritish uchun xarajatlar – 100 mlrd so‘m;

Qoraqalpog‘iston Respublikasi va Xorazm viloyatida qishloq xo‘jaligi mahsulotlari yetishtiruvchilariga suvni tejaydigan texnologiyalarni joriy qilish uchun jalb etilgan kreditlar foiz to‘lovining bir qismini qoplash uchun subsidiyalar – 15 mlrd so‘m;

qishloq xo‘jaligi mahsuloti ishlab chiqaruvchilarining hosilni sug‘urtalash xarajatlari 50 foizini subsidiyalashga – 30 mlrd so‘m;

Savdo-sanoat palatasining “Tarmoqlarni qo‘llab-quvvatlash jamg‘armasi”ga ajratiladigan mablag‘lar – 100 mlrd so‘m;

mahallalarda aholi bandligini oshirishda hamda yangi ish o‘rinlari yaratishda yetakchi bo‘lgan tadbirkorlarga davlat granti uchun mablag‘lar – 10 mlrd so‘m;

JSTga a‘zo bo‘lishi bilan bog‘liq tadbirlarni amalga oshirish uchun xarajatlar – 15 mlrd so‘m;

davlat kosmik monitoringini amalga oshirish dasturi uchun xarajatlar – 30 mlrd so‘m.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Ijtimoiy himoya milliy agentligi

Ijtimoiy himoya milliy agentligiga 2025-yilda respublika budjetidan **21,1 trln so'm** mablag' yo'naltirish prognoz qilingan.

2025-yilda agentlikning quyidagi **joriy xarajatlari** uchun 21 trln so'm mablag'lar ko'zda tutilgan:

kam ta'minlangan oilalarga bolalar nafaqalari va moddiy yordamlar to'lash uchun ajratilgan mablag'lar – 7,4 trln so'm;

nogironligi bo'lgan bolalarni parvarishlayotgan onalar uchun nafaqalarni to'lash uchun ajratilgan mablag'lar – 2 trln so'm;

mehnatga layoqatsiz va zarur ish stajiga ega bo'lmagan fuqarolarga nafaqalar uchun ajratilgan mablag'lar – 5,6 trln so'm;

bola tug'ilishi uchun beriladigan nafaqalar (suyunchi puli)ni to'lash uchun 275,1 mlrd so'm;

dafn marosimi xarajatlarini qoplash uchun 271,3 mlrd so'm;

nogironligi bo'lgan shaxslarga ko'rsatilayotgan tibbiy-ijtimoiy xizmatlar sifatini yanada yaxshilash uchun 70 mlrd so'm;

Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm viloyatidagi muxtoj oilalarga bir marta beriladigan moddiy yordam to'lash uchun 22,6 mlrd so'm;

yetim bolalar va ota-ona qaramog'idan mahrum bo'lgan bolalarni uy-joy bilan ta'minlash uchun 140,1 mlrd so'm mablag'lar ajratilishi ko'zda tutilgan.

Bundan tashqari, obyektlarni loyihalashtirish, qurish (rekonstruksiya qilish) va jihozlash uchun kapital qo'yimalarga 110 mlrd so'm rejalashtirilmoqda.

3.3.3 Mahalliy budjetlar daromadlari va xarajatlari prognozlari

O'zbekiston Respublikasining Budget kodeksiga asosan, Qoraqalpog'iston Respublikasi budjeti, viloyatlar va Toshkent shahar mahalliy budjetlari balanslashtirilgan daromadlar va xarajatlarga ega bo'lishi lozimligi hamda Qoraqalpog'iston Respublikasi budjeti, viloyatlar va Toshkent shahar mahalliy budjetlarining taqchilligiga yo'l qo'yilmasligi belgilangan.

Mahalliy budjetlar xarajatlarning tegishli daromadlar prognozlari oshgan qismini qoplash O'zbekiston Respublikasi respublika budjetidan tartibga soluvchi budjetlararo transfertlar ajratish orqali amalga oshiriladi.

O'zbekiston Respublikasining respublika budjetidan Qoraqalpog'iston Respublikasi respublika budjetiga, viloyatlar viloyat budjetlariga va Toshkent shahri shahar budjetiga 2025-yilda 18,4 trln so'm (*shundan, aksiz solig'i tushumlari hisobidan 3,2 trln so'm*) tartibga soluvchi budjetlararo transfertlar o'tkazilib berilishi prognoz qilingan.

37-jadval. Mahalliy budjet parametrlarining 2025-yil uchun prognozlari, trln so'm

		Daromadlar*	Transfert**	Xarajatlar***
	Jami	65,8	18,4	84,3
1.	Qoraqalpog'iston Respublikasi	3,4	2,2	5,6
2.	Andijon viloyati	4,5	2,2	6,7
3.	Buxoro viloyati	4,6	0,7	5,3
4.	Jizzax viloyati	2,5	1,1	3,6
5.	Qashqadaryo viloyati	5,3	1,0	6,2
6.	Navoiy viloyati	3,4	0,1	3,5
7.	Namangan viloyati	3,9	2,2	6,2
8.	Samarqand viloyati	5,9	2,1	8,0
9.	Surxondaryo viloyati	3,5	2,0	5,5
10.	Sirdaryo viloyati	1,7	0,8	2,6
11.	Toshkent viloyati	6,8	0,3	7,1
12.	Farg'ona viloyati	6,0	2,2	8,2
13.	Xorazm viloyati	3,2	1,3	4,5
14.	Toshkent shahri	11,2	0,3	11,4

* – Tamaki mahsulotlari (import qilingan mahsulotlardan tashqari) uchun aksiz solig'i bo'yicha transfertlarni inobatga olmagan holda.

** – Tamaki mahsulotlari (import orqali kirgan mahsulotlardan tashqari) uchun aksiz solig'i tushumlari hisobidan ajratiladigan mablag'lar bilan birga.

*** – Mahalliy budjetlar hisobidan so'ndiriladigan davlat qarziga xizmat ko'rsatish bilan bog'liq xarajatlarni hamda Davlat tibbiy sug'urtasi jamg'armasiga ajratiladigan transfertlarni inobatga olgan holda.

Mahalliy budjetlarning barqarorligini ta'minlash va ularning mustaqilligini yanada oshirish maqsadida quyidagilarni amalga oshirish taklif etiladi:

1. **Tuman (shahar)lar hokimliklarining moliyaviy imkoniyatlarini** bosqichma-bosqich **kengaytirish** hisobiga kelgusi **2 yilda mahalliy** hokimliklarning xarajatlari **to'liq o'z daromadi** va ichki imkoniyatlari **hisobidan qoplanishi** ta'minlash bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshirish.

2. Tuman (shahar)lar budjetlaridan faqatgina to'g'ridan-to'g'ri tuman (shahar)lar mahalliy davlat hokimiyati organlari zimmasiga yuklatilgan vazifa va majburiyatlarni bajarilishi bilan bog'liq xarajatlarni (hudud infratuzilmasini yaxshilash, obodonlashtirish va boshqalar) amalga oshirishni belgilash.

Bunda, 2026-yil 1-yanvardan boshlab tuman (shahar)lar budjetlaridan mablag' bilan ta'minlanadigan **sog'liqni saqlash muassasalarini saqlash xarajatlarini** Qoraqalpog'iston Respublikasi respublika budjeti, viloyatlarning viloyat budjetlari va Toshkent shahrining shahar budjetidan moliyalashtirishga o'tkazish.

3. 2025-yil 1-yanvardan aylanmadan olinadigan soliq, yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq, yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'i, davlat aktivlarini ijaraga berishdan tushumlar **to'liq hajmda** hamda jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i tushumlarining **kamida 50 foizigacha qismi** tuman (shahar)lar budjetlariga o'tkazish.

Shuningdek, 2026-yil 1-yanvardan tuman (shahar)lar budjetlariga mazkur daromad tushumlaridan ajratmalar miqdoriga **kelgusi uch yil davomida o'zgartirish kiritilmasligini** belgilab qo'yish.

4. Toshkent va Nukus shahri hamda viloyatlar markazlaridan tashqari barcha tumanlarda baholangan qiymati 2 mlrd so'mgacha bo'lgan **davlat obyektlarini** tuman (shahar) hokimlari qarorlari asosida (auksionsiz) tadbirkorlarga **investitsiya kiritish va ish o'rni yaratish sharti asosida to'g'ridan-to'g'ri sotish yoki uzoq muddatlarga ijaraga berish** tizimini yo'lga qo'yish.

5. Mahalliy budjetlarga avval olingan budjet ssudasi to'liq qaytarilmaguncha hamda tegishli moliya yilidan oshiq muddatga budjet ssudalari ajratishni cheklash, zarur hollarda, budjet ssudalarini bir yilgacha muddatga Xalq deputatlari mahalliy Kengashlarining budjet ssudasini jalb qilish ma'qullanganligi to'g'risidagi qarorlari hamda bir yildan oshiq muddatga faqatgina O'zbekiston Respublikasi Prezidentining yoki Vazirlar Mahkamasining tegishli qarorlari asosida ajratish amaliyoti yo'lga qo'yish.

6. **"Hudud va respublika iqtisodiy o'sish dasturlariga moslashgan budjet"** amaliyotini joriy etish doirasida Davlat budjeti to'g'risidagi Qonun rasmiy e'lon qilinganidan so'ng Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi, Xalq

deputatlari viloyatlar va Toshkent shahar hamda tuman va shaharlar Kengashlari tomonidan belgilangan muddatda “O‘zbekiston – 2030” strategiyasida ko‘zda tutilgan maqsadlarga erishish bo‘yicha **har yil uchun ishlab chiqiladigan amaliy chora-tadbirlar dasturlarini** mahalliy budjetlar to‘g‘risidagi qarorlar bilan birga tasdiqlash.

3.4. DMJ hamda TTJ daromadlari va xarajatlarining 2024-yilgi kutilayotgan ijrosi va 2025 – 2027-yillar uchun prognozlari

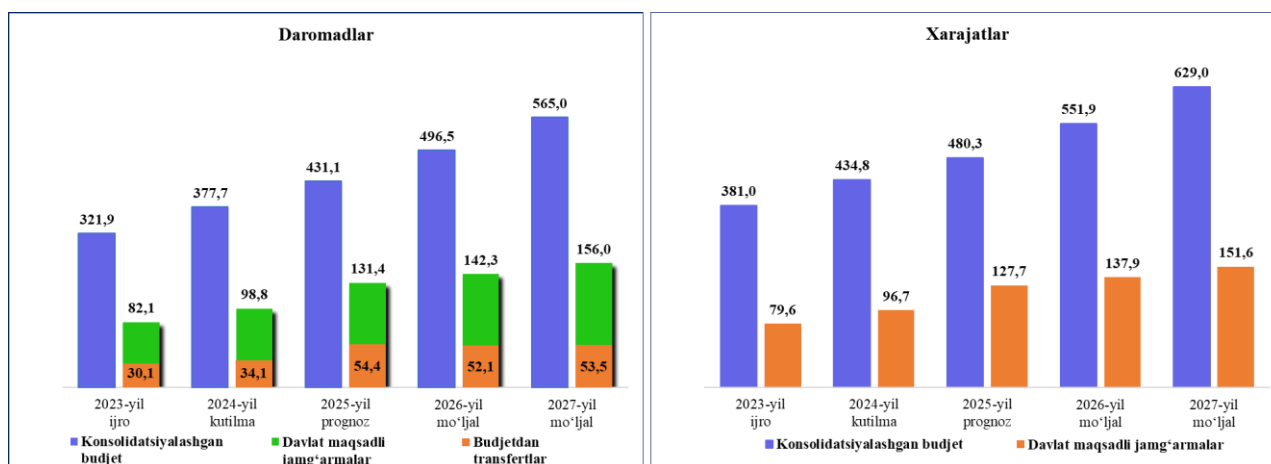
I. 2025-yilda DMJ daromadlari (*budjetga o'tkaziladigan transfertlarsiz*) **66,5 trln so'mni**, xarajatlari (*budjetdan o'tkaziladigan 54,4 trln so'm va budjetga o'tkaziladigan 10,5 trln so'm transfertlarsiz*) **62,9 trln so'mni** tashkil etishi prognoz qilinmoqda.

Ma'lumot uchun: 2024-yilda DMJ daromadlari (*budjetga o'tkaziladigan transfertlarsiz*) **54,5 trln so'mni**, xarajatlari (*budjetdan o'tkaziladigan 34,1 trln so'm va budjetga o'tkaziladigan 10,3 trln so'm transfertlarsiz*) **52,3 trln so'mni** tashkil etishi kutilmoqda.

2025-yilda DMJ daromadlari budjetdan ajratiladigan transfertlar bilan birga 131,4 trln so'm yoki konsolidatsiyalashgan budjet daromadlarining 30,5 foizini, xarajatlari Davlat budjetiga o'tkaziladigan transfertlar bilan birga 127,7 trln so'm yoki konsolidatsiyalashgan budjet xarajatlarining 26,6 foizini tashkil etishi prognoz qilingan.

2026-yilda DMJ daromadlari va xarajatlari konsolidatsiyalashgan budjetning tegishincha 28,7 foizi va 25,0 foizni tashkil etishi hamda 2027-yilda tegishincha 27,6 foizi va 24,1 foizni tashkil etishi mo'ljallanmoqda.

27-rasm. DMJ daromadlari va xarajatlarining yillik dinamikasi, trln so'm

Izoh - 2025-yil 1-yanvardan boshlab hudud darajasidagi tibbiyot muassasalarini moliyalashtirish Davlat tibbiy sug'urtasi jamg'armasi tomonidan amalga oshirilishi sababli jamg'armaga ajratiladigan transfertlar miqdori oshgan.

DMJ budjetlarining loyihalari 2025-yil boshiga kutilayotgan 15 trln so'mlik qoldiq mablag'larini inobatga olgan holda ishlab chiqildi.

DMJga o'zlariga yuklatilgan davlat funksiyalarini to'liq amalga oshirishlari uchun Davlat budjetidan **54,4 trln so'm** transfertlar ajratilishi ko'zda tutilgan.

DMJ budjetlari 2025-yil oxiriga 18,6 trln so'mlik qoldiq bilan ijro etilishi prognoz qilinmoqda.

38-jadval. DMJ daromadlari va xarajatlarning prognoz ko'rsatkichlari, mlrd so'mda

	Yil boshiga qoldiq	2025 yil prognoz			Yil oxiriga qoldiq
		Daromadlar	Budjetdan transfertlar	Xarajatlar	
Jami – DMJ	14 979	76 996,1	54 367,2	127 714,5	18 627,9
1 “El-yurt umidi” jamg'armasi	7,3	20,0	600,0	627,3	
2 Jismoniy va yuridik shaxslarga yetkazilgan mulkiy zararlarni kompensatsiya qilish bo'yicha respublika maqsadli jamg'armasi			550,0	550,0	
3 Pensiya jamg'armasi	2 402,4	58 926,4	18 546,0	74 939,3	4 935,5
4 Bandlikka ko'maklashish davlat jamg'armasi	0,1	216,3	240,0	456,4	
5 Xorijda mehnat faoliyatini amalga oshiruvchi shaxslarni qo'llab-quvvatlash hamda ularning huquq va manfaatlarini himoya qilish jamg'armasi	97,2	115,0		177,0	35,2
6 Raqamli texnologiyalarni rivojlantirish jamg'armasi	182,8	1 715,2		1 696,1	202,0
7 Turizmni qo'llab-quvvatlash jamg'armasi	58,8	240,0	100,0	383,0	15,9
8 Davlat qarzig'a xizmat ko'rsatish bo'yicha kafolat jamg'armasi	1 049,9	1 353,0		2 112,9	290,0
9 Oila va xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlash DMJ	62,1	45,9	50,0	113,5	44,4
10 Davlat aktivlarini boshqarish, transformatsiya va xususiylashtirish jamg'armasi	3 326,0	11 800,0		11 800,0*	3 326,0
11 Davlat tibbiy sug'urtasi jamg'armasi	43,4	5,0	22 386,2	22 386,2	48,4
12 Ta'lim kreditini moliyalashtirish jamg'armasi	6 172,7	500,0	2 800,0	550,0	8 922,7
13 Avtomobil yo'llarini rivojlantirish maqsadli jamg'armasi	240,7		6 180,0	6 420,7	
14 Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jamg'armasi	118,2		1 150,0	1 150,0	118,2
15 Ilm-fanni moliyalashtirish va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash jamg'armasi	2,5	98,6	715,0	816,1	
16 Ijtimoiy himoya davlat jamg'armasi	974,1	1 354,6		1 789,3	539,4
17 Tibbiyotni rivojlantirish jamg'armasi	149,8	50,0	600,0	671,1	128,7
18 Kambag'allikni qisqartirish davlat maqsadli jamg'armasi	22,8	164,6	300,0	485,6	1,8
19 Agrosanoatni rivojlantirish va qo'llab-quvvatlash davlat maqsadli jamg'armasi	68,2	391,5	150,0	590,0	19,7

* – Davlat budjetiga transfertlar – 10 480 mlrd so'm.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 23-sentabrdagi PQ-330-son “Kambag'allikdan farovonlik sari” dasturini amalga oshirish bo'yicha birinchi navbatdagi chora-tadbirlar to'g'risida”gi Qaroriga asosan Jamoat ishlari jamg'armasi, Hunarmandchilik va kasanachilikni qo'llab-quvvatlash jamg'armasi hamda Aholini tadbirkorlikka jalb qilish jamg'armasi **negizida Kambag'allikni qisqartirish davlat maqsadli jamg'armasi** tashkil etildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabrdagi PF-151-son "Respublikada agrosanoat sohasiga yangi bozor mexanizmlarini joriy etish hamda sanoatlashgan bog' va tokzorlarni barpo qilishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoniga asosan Bog'dorchilik va issiqxona xo'jaligini rivojlantirish jamg'armasi hamda Vinochilikni rivojlantirish jamg'armasi **negizida Agrosanoatni rivojlantirish va qo'llab-quvvatlash davlat maqsadli jamg'armasi** tashkil etildi.

1. "El-yurt umidi" jamg'armasiga 2025-yilda respublika budjetidan **600 mlrd so'm** transfert ajratilishi (2024-yil oxirigacha 500 mlrd so'm ajratilishi kutilmoqda) rejalashtirilmoqda.

Jamg'arma xarajatlari **627,3 mlrd so'm** miqdorida prognoz qilinayotgan bo'lib, quyidagilarga sarflanishi ko'zda tutilmoqda:

– 1 300 atrofida jamg'arma stipendiatlarini xorijdagi nufuzli ta'lim muassasalarida ta'lim olishini va stajirovkadan o'tishini tashkil etishga 618,5 mlrd so'm;

– xorijiy olim va mutaxassislarni, shu jumladan, vatandoshlarimizni respublikada mehnat faoliyatini amalga oshirishga jalb etishga 675 mln so'm;

– jamg'armani saqlash bilan bog'liq xarajatlarga 6,6 mlrd so'm;

– boshqa xarajatlarga 1,5 mlrd so'm.

2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Jismoniy va yuridik shaxslarga yetkazilgan mulkiy zararlarni kompensatsiya qilish bo'yicha respublika maqsadli jamg'armasiga respublika budjetidan 550 mlrd so'm transfert ajratilishi rejalashtirilgan.

Jamg'arma mablag'lari to'lig'i bilan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti va Vazirlar Mahkamasi tomonidan qabul qilingan dasturlar, topshiriqlar asosida jismoniy va yuridik shaxslarga yetkazilgan zararlarni qoplashga yo'naltiriladi.

3. Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi budjetdan tashqari Pensiya jamg'armasining 2025-yil boshiga qoldiq mablag'lari 2,4 trln so'm, daromadlari **58,9 trln so'm**, xarajatlari **75 trln so'm** miqdorida prognoz qilinmoqda.

Jamg'arma taqchilligini qoplash hamda pensiya va nafaqa oluvchilar oldidagi majburiyatlarni o'z vaqtida moliyalashtirish uchun respublika budjetidan keyingi yilda **18,5 trln so'm** miqdorida transfert ajratilishi ko'zda tutilgan.

Jamg'armaning 2025-yil oxiriga qoldiq mablag'lari 4,9 trln so'm miqdorida prognoz qilingan.

Buning natijasida jamg'arma mablag'lari hisobidan 2025-yilda jami 4 mln 300 mingdan ortiq kishining pensiyalari o'z vaqtida moliyalashtirilishi ta'minlanadi.

39-jadval. Pensiya jamg'armasining asosiy ko'rsatkichlari

	ijro	ijro	kutilma	prognoz	Mo'ljal	
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Daromadlar, trln so'm	33,2	39,8	47,5	58,9	72,2	83,5
<i>O'tgan yilga nisbatan o'zgarishi, foizda</i>	<i>125%</i>	<i>120%</i>	<i>119%</i>	<i>124%</i>	<i>123%</i>	<i>116%</i>
<i>shundan: Ijtimoiy soliq tushumlari</i>	<i>32,3</i>	<i>38,6</i>	<i>46,2</i>	<i>55,5</i>	<i>64,1</i>	<i>74,6</i>
Davlat budjetidan transfertlar, trln so'm	11,1	13,8	16,0	18,5	12,0	10,0
<i>O'tgan yilga nisbatan o'zgarishi, foizda</i>	<i>103%</i>	<i>124%</i>	<i>116%</i>	<i>116%</i>	<i>65%</i>	<i>83%</i>
Xarajatlar, trln so'm	44,9	53,6	64,1	75,0	83,3	92,6
<i>O'tgan yilga nisbatan o'zgarishi, foizda</i>	<i>123%</i>	<i>119%</i>	<i>120%</i>	<i>117%</i>	<i>111%</i>	<i>111%</i>
Pensiya oluvchilar soni (ming nafar)	3 766	3 930	4 110	4 304	4 513	4 738
Yangi pensiya tayinlanuvchilar soni (ming nafar)	300	292	300	309	318	327
Pensiya to'lovining o'rtacha miqdori (ming so'm)	994,2	1 136,2	1 299,1	1 451,0	1 538,8	1 629,0

4. 2025-yilda Bandlikka ko'maklashish davlat jamg'armasi tushumlari **216,3 mlrd so'mni** tashkil qilishi prognoz qilinmoqda. Jamg'armaning asosiy tushum manbasi 155,9 mlrd so'm miqdoridagi ijtimoiy soliq tushumlari hisoblanadi.

Jamg'armaga kelgusi yilda aholi bandligini ta'minlash, aholini mehnat faoliyatiga jalb qilish uchun qulay sharoitlarni yaratishda davlat organlarining ish samaradorligini oshirish, shuningdek, tadbirkorlik faoliyatini rag'batlantirish bo'yicha dasturlarni maqsadli moliyalashtirishga respublika budjetidan **240 mlrd so'm** miqdoridagi maqsadli transfertlar ajratilishi rejalashtirilmoqda.

Jamg'arma xarajatlari **456,4 mlrd so'mni** tashkil etib, xarajatlar asosan aholi bandligiga ko'maklashish markazlarida ish qidirayotgan va ishsiz maqomiga ega shaxs sifatida ro'yxatdan o'tgan shaxslarni kasbga tayyorlash, qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish, ishsizlik bo'yicha nafaqalar, ishsizlarga kompensatsiyalar, stipendiyalar, moddiy yordam va boshqa to'lovlarni to'lash, subsidiyalar to'lash va boshqalarga yo'naltiriladi.

5. 2025-yilda Raqamli texnologiyalarni rivojlantirish jamg'armasining yil boshiga kutilayotgan qoldiq mablag'lari 182,8 mlrd so'mni hamda daromadlari **1,7 trln so'mni** tashkil etishi prognoz qilinmoqda.

Jamg'arma daromadlari asosan 1,3 trln so'm abonent raqamidan foydalanganlik uchun to'lovlardan, 116 mlrd so'm telekommunikatsiyalar sohasidagi faoliyatni amalga oshirish huquqi uchun litsenziya berilganligi uchun davlat bojidan tushumlardan, 264 mlrd so'm respublikada o'rnatilgan avtomatlashtirilgan foto va video qayd etish texnika vositalari orqali qayd etilgan qoidabuzarliklar uchun undirilgan jarimalardan va 20 mlrd so'mlik boshqa daromadlardan shakllanishi prognoz qilingan.

Jamg'arma tomonidan 2025-yilda **1,7 trln so'm** miqdorida xarajatlar amalga oshirilishi prognoz qilinmoqda.

6. 2025-yilda Oila va xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlash DMJning yil boshiga kutilayotgan qoldiq mablag'lari 62,1 mlrd so'm va daromadlari 45,9 mlrd so'm miqdorida prognoz qilinmoqda.

Jamg'arma tushumlari asosan tijorat banklariga imtiyozli kredit ajratish uchun berilgan resurslarning qaytishidan (35,4 mlrd so'm) va ushbu resurslar bo'yicha hisoblangan foizlardan (9,4 mlrd so'm) shakllanadi.

Shuningdek, jamg'armaga respublika budjetidan **50 mlrd so'm** miqdoridagi transfert ajratilishi ko'zda tutilgan.

Jamg'arma xarajatlari yil boshiga qoldiq mablag'lar bilan birga **113,5 mlrd so'mni** tashkil etishi prognoz qilingan. Jamg'arma mablag'lari hisobidan quyidagi xarajatlarni amalga oshirish rejalashtirilgan:

- og'ir ijtimoiy vaziyatga tushib qolgan, shu jumladan, nogironligi bo'lgan, kam ta'minlangan oilalardagi xotin-qizlarni moddiy qo'llab-quvvatlashga 50 mlrd so'm;

- xotin-qizlarni kasbga o'rgatish va bandligini ta'minlashga ko'maklashadigan hamda ularning muammolari bilan shug'ullanadigan NNTga va tadbirkorlik subyektlariga grant mablag'larini ajratishga 10 mlrd so'm;

- respublika xotin-qizlar jamoatchilik kengashi tomonidan xotin-qizlar masalalari bo'yicha o'tkaziladigan xalqaro tadbirlarni tashkil etish va O'zbekiston delegatsiyasining xalqaro tadbirlarda ishtirok etishi bilan bog'liq xarajatlarini qoplashga 14 mlrd so'm;

- respublika xotin-qizlar tadbirkorlik markazi, uning hududiy bo'linmalarini (filiallarini) saqlash bilan bog'liq xarajatlarni qoplash, ularning faoliyatini moliyaviy qo'llab-quvvatlash, ularda tashkil etilgan o'quv kurslarining mutaxassislariga soatbay haq to'lash xarajatlariga 24,6 mlrd so'm;

- jamg'armaning Ijro etuvchi direksiyasini saqlash bilan bog'liq xarajatlarga 5,5 mlrd so'm ajratish ko'zda tutilgan.

7. 2025-yilda Davlat tibbiy sug'urtasi jamg'armasining yil boshiga qoldiq mablag'lari 43,4 mlrd so'mni va daromadlari 5 mlrd so'mni tashkil etishi prognoz qilinmoqda.

Jamg'armaga Davlat budjetidan ajratiladigan transfertlar miqdori **22,4 trln so'mni** tashkil etishi prognoz qilingan.

Jamg'arma xarajatlari budjet transfertlariga mos ravishda 22,4 trln so'mni tashkil etishi prognoz qilingan bo'lib, ushbu mablag'lar, asosan, davlat tomonidan kafolatlangan tibbiy yordam doirasida tibbiy xizmatlarni davlat va xususiy tibbiyot tashkilotlaridan xarid qilish uchun hamda jamg'armani saqlash uchun yo'naltiriladi.

8. Kambag'allikni qisqartirish davlat maqsadli jamg'armasining 2025-yilgi daromadlari 164,5 mlrd so'm, xarajatlari 485,6 mlrd so'mni tashkil etishi prognoz qilinmoqda. Jamg'armaga respublika budjetidan 300 mlrd so'm transfert ajratilishi ko'zda tutilgan.

II. 2025-yilda O'zbekiston Respublikasi TTJ tushumlari 22,2 trln so'm va xarajatlari 20,3 trln so'm miqdorida bo'lishi prognoz qilinmoqda.

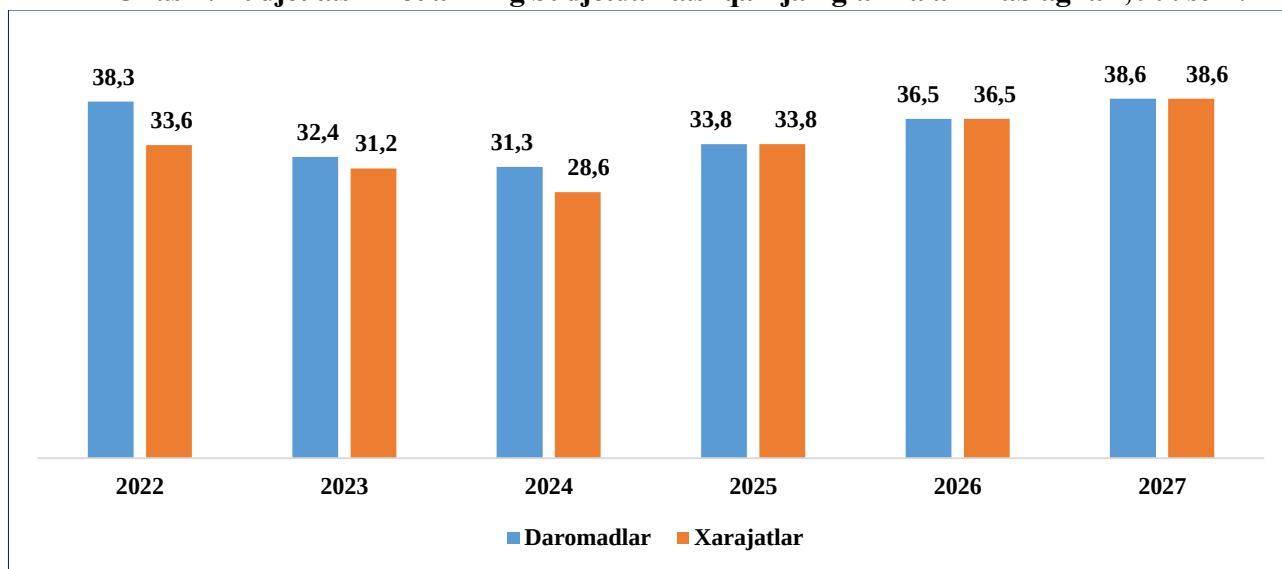
3.4. Budget tashkilotlarining budgetdan tashqari jamg'armalari tushumlari va xarajatlari prognozlari

Xalqaro tashkilotlar ekspertlarining tavsiyalariga muvofiq hamda O'zbekiston Respublikasining konsolidatsiyalashgan budjeti qamrovini oshirish, budget tashkilotlarining budgetdan tashqari jamg'armalari mablag'laridan foydalanish samaradorligini oshirish hamda budgetdan tashqari jamg'armalari mablag'larining ishlatilishida budget tashkilotlari rahbarlarining hisobdorligini va mas'uliyatini kuchaytirish maqsadida 2022-yildan boshlab barcha budget tashkilotlarining budgetdan tashqari jamg'armalari O'zbekiston Respublikasining konsolidatsiyalashgan budjeti bilan qamrab olindi.

2023-yildan boshlab soliqlar, majburiy yig'imlar, bojlar va jarimalar hisobidan davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari, vazirliklar va idoralarning budgetdan tashqari jamg'armalariga kelib tushgan mablag'larning hamda mazkur jamg'armalarning bo'sh turgan mablag'larini tijorat banklariga joylashtirishdan olingan daromadlarning 40 foizini har oy yakunlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasining respublika budjetiga o'tkazish tartibi joriy etildi.

2025-yilda barcha budget tashkilotlarining budgetdan tashqari jamg'armalari daromadlari va xarajatlari mos ravishda 33,8 trln so'm miqdorida prognoz qilingan.

28-rasm. Budget tashkilotlarining budgetdan tashqari jamg'armalari mablag'lari, trln so'm

IV. DAVLAT QARZI PROGNOZLARI VA MAQSADLI KO'RSATKICHLARI

4.4.1. Davlat qarzining joriy holati

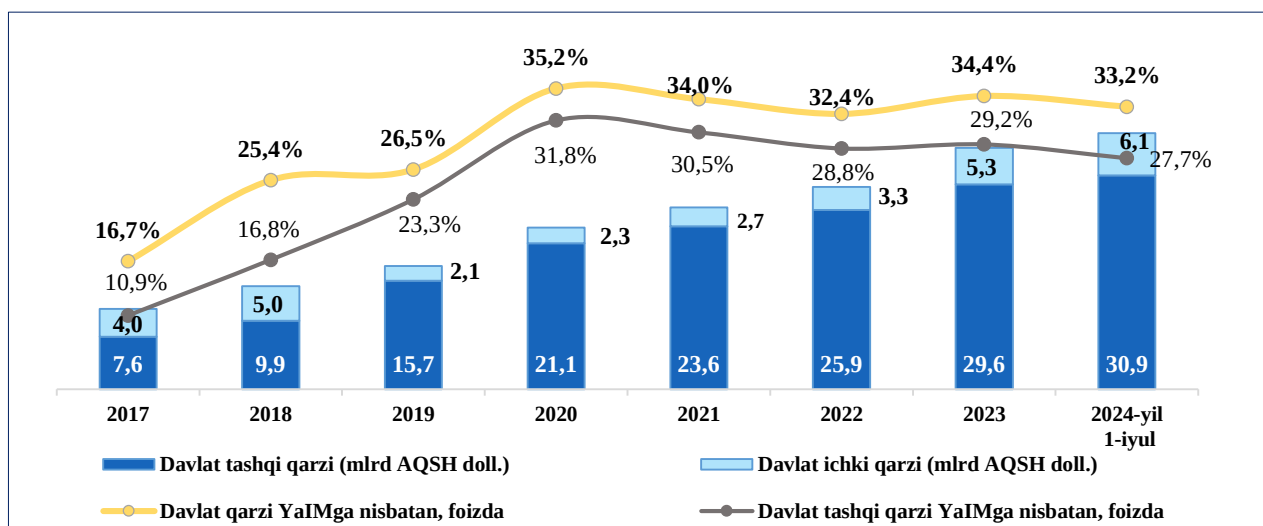
Davlat qarzi 2024-yil 1-iyul holatiga 37 mlrd AQSH dollarini yoki YIMga nisbatan 33,2 foizni tashkil qildi. Shundan:

davlat tashqi qarzi – 30,9 mlrd AQSH doll. yoki YIMga nisbatan 27,7 foiz;

davlat ichki qarzi – 6,1 mlrd AQSH doll. yoki YIMga nisbatan 5,5 foiz.

XVJ tomonidan 2024-yil iyul oyida e'lon qilingan davlat qarzi barqarorligi hisobotida⁹ O'zbekiston Respublikasining davlat qarzigi xizmat ko'rsatish salohiyati yuqori darajada, davlat qarzi va mamlakatning umumiy tashqi qarzi bilan bog'liq xatarlar past darajada baholangan.

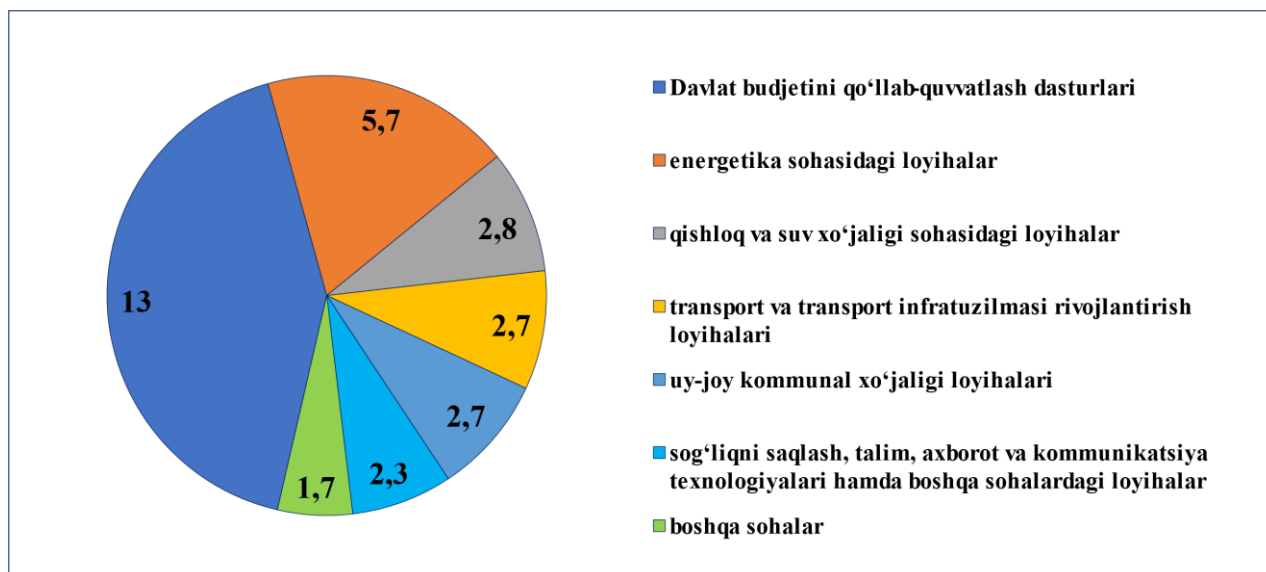
29-rasm. O'zbekiston Respublikasining davlat qarzi dinamikasi¹⁰

⁹ <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2024/07/11/Republic-of-Uzbekistan-2024-Article-IV-Consultation-Press-Release-and-Staff-Report-551710>

¹⁰ O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi tomonidan 2017-2023 yillar uchun mamlakat YIMning qayta ko'rib chiqilgan ma'lumotlaridan foydalanildi. <https://stat.uz/uz/matbuot-markazi/qo-mita-yangiliklar/55725-foydalanuvchilar-diqqatiga11111111>

30-rasm. O‘zbekiston Respublikasining davlat tashqi qarzi iqtisodiyot tarmoqlari kesimida, 2024-yil 1-iyul holatiga, mlrd AQSH doll.

4.4.2. Davlat qarzini samarali boshqarish choralari

So‘nggi yillarda davlat qarzini mo‘tadil darajada saqlash va samarali boshqarish yuzasidan bir qator ishlar amalga oshirib kelinmoqda. Xususan:

– O‘zbekiston Respublikasining “Davlat qarzi to‘g‘risida”gi Qonunida Davlat qarzining eng yuqori miqdori YIMning yillik prognoz ko‘rsatkichiga nisbatan 60 foizdan oshishiga yo‘l qo‘yilmasligi belgilandi. Bunda, Davlat qarzining miqdori YIMga nisbatan 50 foizga yetgan taqdirda O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi davlat qarziga belgilangan me‘yorlardan oshmasligini ta‘minlovchi chora-tadbirlarni O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining palatalariga kiritadi;

– 2020-yildan boshlab yangi jalb qilinadigan davlat qarzi miqdorlarini qonuniy chegaralash amaliyoti yo‘lga qo‘yildi;

– Davlat qarzi portfelini diversifikatsiya qilish va valyuta xatarlarini boshqarish maqsadida milliy valyutada qarz jalb qilish hamda ichki moliya bozorlarini rivojlantirish choralari ko‘rilmoqda.

Xususan, yillik davlat g‘aznachiligi obligatsiyalarini joylashtirish hajmi 2018-yildagi 597 mlrd so‘mdan 2023-yilda 25 trln so‘mga yetkazildi, obligatsiyalarning muomala davri **10 yilgacha** uzaytirildi. Shuningdek, 2020–2024-yillarda 11,8 trln so‘mlik milliy valyutadagi suveren xalqaro obligatsiyalar London fond birjasida joylashtirildi.

– Davlat korxonalari va banklari o‘z loyihalarini moliyalashtirish uchun, transformatsiya jarayonlariga muvofiq, jahon moliya bozorlarida davlat kafolatisiz mablag‘ jalb qilishga o‘tkazilmoqda;

Davlat korxonalari hamda banklari tomonidan xalqaro me‘yorlar va talablar asosida o‘z moliyaviy hisobotlarining shaffofligini ta‘minlash, “Fitch”, “S&P” va “Moody’s” xalqaro reyting agentliklari bilan hamkorlikni yo‘lga qo‘ygan holda xalqaro kredit reytingi olinishi natijasida 2019–2024-yillarda “O‘zsanoatqurilishbank” ATB, “O‘zmilliybank” AJ, “Ipoteka-bank” ATIB, “UzAvto Motors” AJ va “O‘zbekneftgaz” AJ tomonidan umumiy hajmi qariyb 3,2 mlrd AQSH dollarlik mablag‘lar xalqaro obligatsiyalar chiqarish orqali jalb qilindi.

– XVJ tavsiyalariga asosan har chorakda davlat qarziga oid statistik ma‘lumotlar¹¹ Iqtisodiyot va moliya vazirligi rasmiy veb-sahifasida doimiy ravishda e‘lon qilinib kelinmoqda.

4.4.3. Davlat qarzining prognoz ko‘rsatkichlari

O‘rta muddatli istiqbol uchun makroiqtisodiy prognozlar, tarmoqlarni rivojlantirish dasturlari va strategiyalarida belgilangan maqsadli ko‘rsatkichlarga asoslangan ko‘p ssenariyli tahlillarga ko‘ra, 2024-yil yakunida davlat qarzi YIMga nisbatan 35,5 foiz, 2025–2027-yillarda 36,7-37 foiz oralig‘ida shakllanishi prognoz qilinmoqda.

4.4.4. Davlat qarzini xavfsiz darajada saqlash va samarali boshqarish bo‘yicha amalga oshiriladigan chora-tadbirlar

Davlat qarzini xavfsiz darajada saqlash va samarali boshqarish bo‘yicha quyidagi chora-tadbirlar amalga oshirilishi belgilab olindi:

– Davlat qarzini to‘lashning o‘rtacha muddatini uzaytirish (masalan, o‘rta va uzoq muddatli davlat qimmatli qog‘ozlari chiqarishni ko‘paytirish), shuningdek, davlat qarzini manbalar bo‘yicha diversifikatsiya qilish;

– Davlat g‘aznachilik obligatsiyalari bozoriga xalqaro investorlarni keng jalb qilish jarayonini jadallashtirish;

– Davlat qarzi bo‘yicha xizmat ko‘rsatish bilan bog‘liq xatarlarning oldini olish, ularni bartaraf etish yoki kamaytirish yuzasidan qat’iy choralar ko‘rish;

– Davlat qarziga oid ma‘lumotlar ochiqqligini ta‘minlash.

¹¹ <https://www.imv.uz/static/umumiy-jadval>

V. FISKAL TAVAKKALCHILIKLAR BAHOSI

5.1. Makroiqtisodiy va fiskal tavakkalchiliklar.

Davom etayotgan murakkab tashqi vaziyat va buning O'zbekiston va asosiy savdo hamkor davlatlarimiz iqtisodiyotiga ta'siri mamlakatimizning barqaror iqtisodiy o'sish maqsadlariga erishishida bir qator makro-fiskal xatarlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Jumladan, global inflatsiya darajasining ko'tarilishi, yuqori foiz stavkalarining saqlanib qolishi, oltin narxining keskin tebranishi, global ta'minot zanjiridagi uzilishlar, valyuta kursidagi tebranishlar kabi xatarlar makroiqtisodiy rivojlanish tendensiyalariga ta'sir o'tkazishi mumkin.

Mazkur bo'limda yuqorida qayd etilgan **xatarlar 3 ta muqobil ssenariy** asosida baholanib, ularning makroiqtisodiy va budjet barqarorligiga ta'siri o'rganiladi.

Shu bilan birga, asosiy makro-fiskal ko'rsatkichlarga bir martalik ichki va tashqi shoklarning ta'siri va ularga iqtisodiyotning bardoshliligini oshirish hamda xatarlar ta'sirini yumshatish choralari ko'rsatib o'tiladi.

1-ssenariy. Geosiyosiy ziddiyatlarning yanada keskinlashuvi natijasida asosiy savdo-hamkor mamlakatlarimizda iqtisodiy o'sish sur'atlarining sekinlashishi.

Hisob-kitoblarga ko'ra, mazkur ssenariyda yalpi talab omillarining qisqarishi hisobiga iqtisodiy o'sish sur'ati asosiy ssenariyga nisbatan 0,9 f.b.ga qisqarishi mumkin.

Bunda, real yalpi iste'molning 1,6 f.b.ga, eksport hajmining 1,1 f.b.ga hamda pul o'tkazmalarining o'tgan yilga nisbatan 11,5 f.b.ga qisqarishi iqtisodiy o'sish sur'atini 0,9 f.b.ga pasayishining asosiy omillari bo'lishi prognoz qilingan.

1-ssenariy bo'yicha yo'l qo'yilayotgan asosiy taxmin va farazlar:

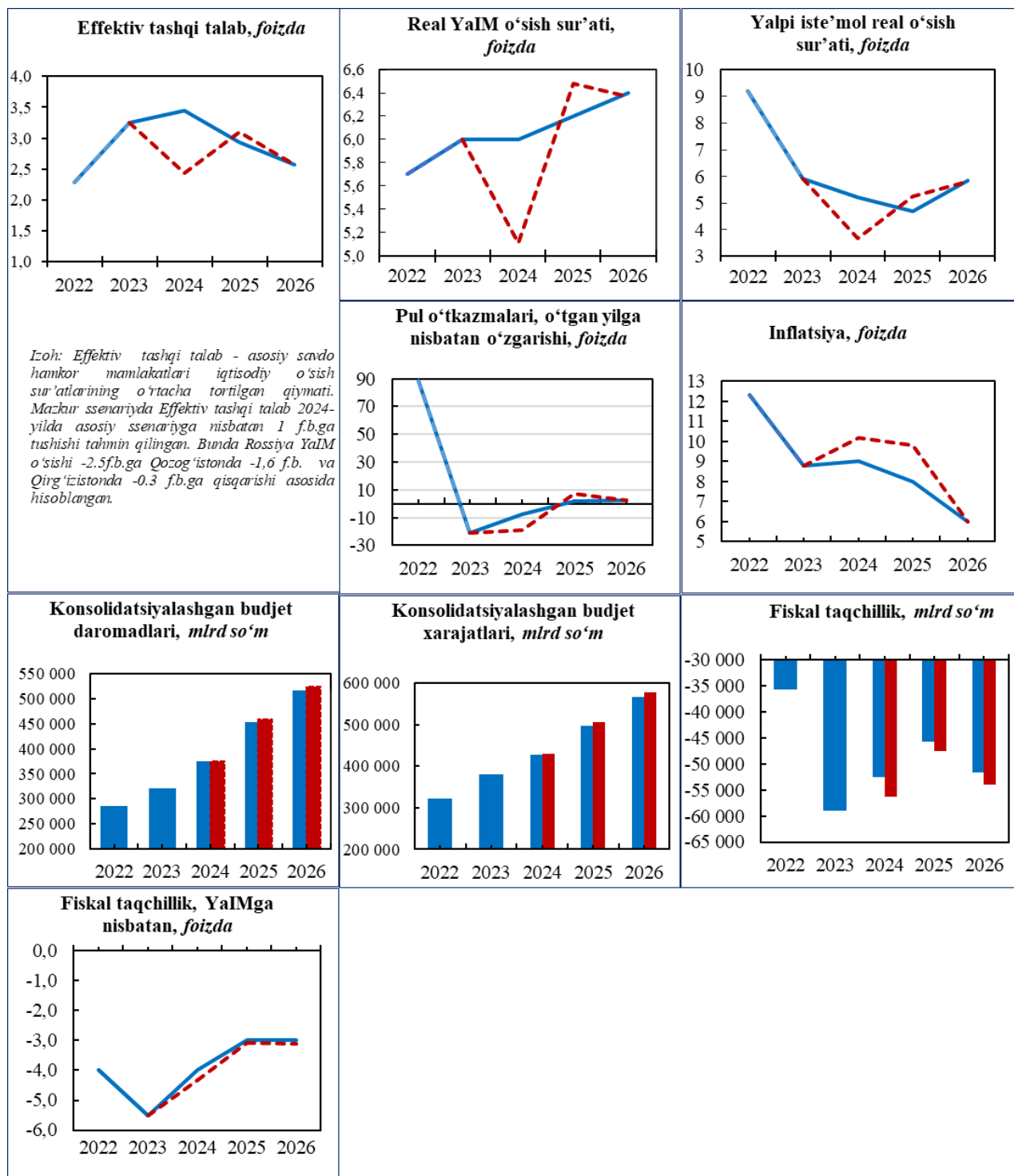
– tashqi talabning, ya'ni asosiy savdo hamkorlarimizning o'rtacha tortilgan iqtisodiy o'sish sur'ati 1 f.b.ga qisqarishi natijasida eksport hajmining asosiy ssenariydagi prognozlarga nisbatan sekinlashishi;

– pul o'tkazmalari hajmining kamayishi hamda buning natijasida iste'mol talabining sustlashishi;

– sanksiyalar qo'llanilishi natijasida asosiy savdo hamkor mamlakatlarimiz valyutalarining qadrsizlanishi;

– iqtisodiy noaniqlik oshishi natijasida oltin narxining ko'tarilishi.

31-rasm. Asosiy savdo hamkor mamlakatlarining iqtisodiy o'sish sur'atlari pasayishining O'zbekiston iqtisodiyotiga ta'siri. ("—" – asosiy ssenariy, "—" muqobil ssenariy)

2-ssenariy. Global inflatsiyaning oshishi.

So'nggi vaqtlarda Yaqin Sharqda davom etayotgan ziddiyatlar natijasida savdo logistikasida kuzatilayotgan uzilishlar hamda transport koridorlarining yopilishi savdo xarajatlarining ortishiga, shuningdek, energetika, oziq-ovqat, xizmatlar va boshqa turdagi xom-ashyo mahsulotlarining narxi oshishiga ta'sir o'tkazmoqda.

Bir qator xalqaro tashkilotlar kelgusida mojaroning keskin tus olishi, inflatsiyaning yangi to'liqini kelib chiqishi borasida xavotirlarini keltirib o'tgan.

Xususan, energetika, oziq-ovqat, xizmatlar va boshqa turdagi xomashyo mahsulotlarining narxi oshishi borasidagi xatarlar yuqoriligicha saqlanib qolmoqda.

2-ssenariy bo'yicha yo'l qo'yilayotgan asosiy taxmin va farazlar:

– import narxlarining ko'tarilishi hamda ishlab chiqarish xarajatlarining ortishi orqali inflatsiyaning o'sishi;

– jahon bozorida asosiy eksport tovarlari narxlarining oshishi natijasida mazkur tovarlar eksporti hajmining ortishi;

– jahonda inflatsiyaning jilovlash maqsadida monetar sharoitlarning yanada qat'iyashtirilishi hamda moliya bozorida foiz stavkalarining ko'tarilishi;

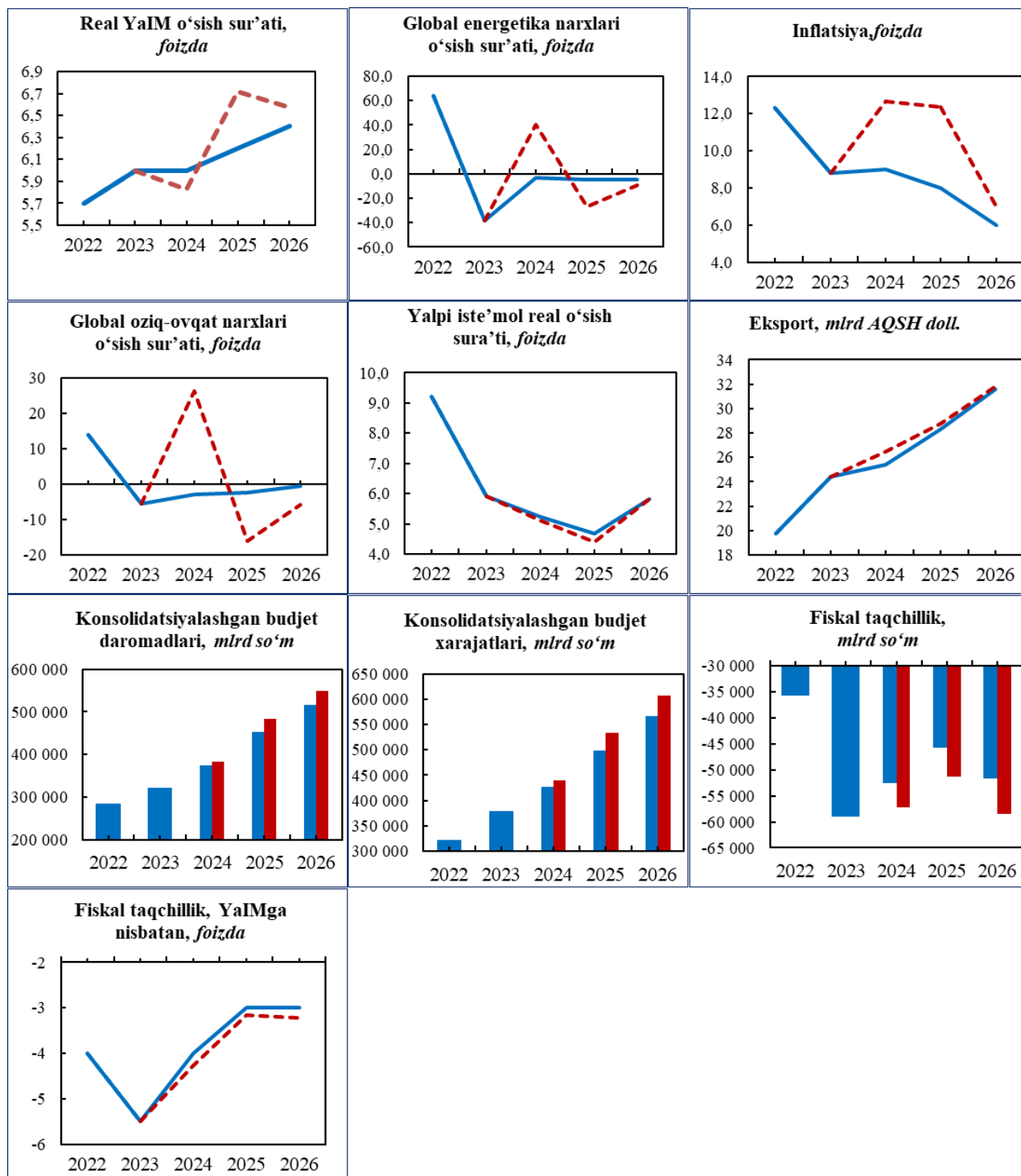
– valyuta kursining nisbatan yuqoriroq qadrsizlanishi;

– inflatsiya oshishi natijasida aholi real daromadlarining qisqarishi hamda iste'mol talabining sekinlashishi.

Yuqori inflatsiya ish haqi, pensiya va nafaqalarning yuqoriroq indeksatsiya bo'lishi, shuningdek xalqaro foiz stavkalarining ko'tarilishiga va buning natijasida qarzga xizmat ko'rsatish xarajatlarining ortishi budjet xarajatlarini tasdiqlangan parametrlarga nisbatan oshishiga olib kelishi mumkin.

Ushbu holatda ham valyuta kursining qadrsizlanishi o'rta muddatda tashqi raqobatbardoshlikni oshirishi, shu bilan birga, eksport tovarlari uchun qulay konyunktura shakllanishi shok ta'sirini qisman yumshatuvchi vazifani bajarishi mumkin.

32-rasm. Global inflatsiya oshishining ta'siri. (“–” – asosiy ssenariy, “---” – muqobil ssenariy)

3-ssenariy. Oltin narxining pasayishi.

2024-yilning dastlabki oylarida jahon bozorida O'zbekistonning asosiy eksport tovarlari hisoblangan oltin, mis kabi qimmatbaho metallar narxlari tarixiy rekord darajasigacha ko'tarilishi o'z navbatida eksport tushumlari va budjet daromadlarining oshishiga olib keldi.

Kelgusida, mazkur tovarlarning jahon bozoridagi narxi asosiy ssenariyga nisbatan kutilganidan ko‘ra ko‘proq pasayishi hamda uzoq muddatli trendiga qaytish ehtimollari mavjud.

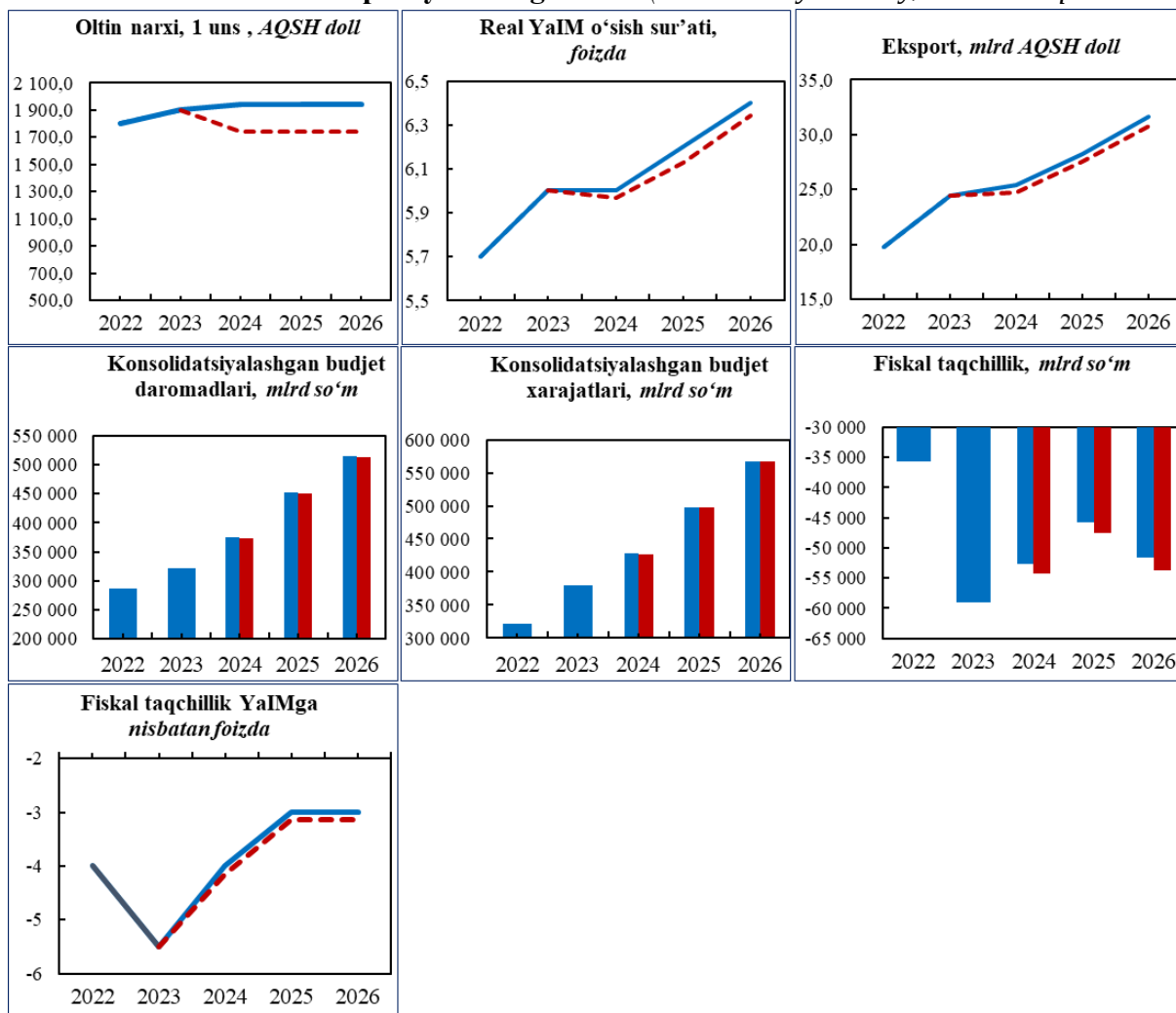
3-ssenariy bo‘yicha yo‘l qo‘yilayotgan asosiy taxmin va farazlar.

Oltin narxining bazaviy ssenariyga nisbatan 1 unsiya uchun 200 AQSH dollariga arzonlashishi natijasida, soha korxonalari, budget va eksport tushumlariga ta’siri orqali makroiqtisodiy ko‘rsatkichlarning o‘zgarishi.

Mazkur ssenariyda oltinning 1 troy unsiyasi narxining asosiy ssenariyga nisbatan 200 dollarga (11 foizga) tushishi borasidagi tashqi shokning yuzaga kelishi YIM o‘shish sur‘atini 0,1 f.b.gacha sekinlashtirsa, budget daromadlari tushumlarini mos ravishda qisqarishiga va fiskal taqchillikni YIMga nisbatini 0,2 f.b.gacha oshirishi mumkin.

Qayd etish lozimki, hozirgi kundagi shakllanayotgan oltin narxi konyunkturasi qisqa muddatda oltin narxidagi keskin tushish sodir bo‘lishi ehtimolining pastligini ko‘rsatmoqda.

33-rasm. Oltin narxi pasayishining ta’siri. (“—” – asosiy ssenariy, “---” – muqobil ssenariy)

5.1.1. Xatarlar ta'sirini yumshatish choralari

Tashqi shoklar asosidagi muqobil ssenariylarda tegishli choralar ko'rilmagan taqdirda iqtisodiy o'sish sur'atlarining pasayishi, makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash bo'yicha belgilangan maqsadli ko'rsatkichlarga erishishning kechikishi kabi oqibatlar xatarlari ortadi.

Iqtisodiyotni turli shoklarga ta'sirchanligini qisqartirish va makro-fiskal barqarorlikni ta'minlash bo'yicha bir qator davlat dasturi va qonun hujjatlarida zarur choralar va tarkibiy islohotlar belgilangan. Xususan, quyidagi yo'nalishlarda kompleks choralar ko'rilmoqda:

bozor islohotlarini to'laqonli amalga oshirish orqali budget taqchilligi, shu jumladan, subsidiyalar va qo'shimcha xarajatlar oshib ketishining oldini olish (tarif islohoti, narxlarni erkinlashtirish, fiskal qoidalar va boshqalar);

budget intizomini ta'minlash, budget xarajatlari natijadorligiga erishish, davlat moliyasini boshqarish sohasidagi islohotlarni tizimlashtirish;

budget jarayonlarining shaffofligini yanada oshirish;

budget daromadlarini diversifikatsiya qilish, ayrim tarmoqlarga bog'liqligini kamaytirish chora-tadbirlarini belgilash;

soliq ma'murchiligini yaxshilash, samarasiz soliq imtiyozlaridan voz kechish va bu orqali yashirin iqtisodiyot ko'lamini qisqartirish;

2025-2030-yillar uchun davlat moliyasini boshqarish tizimini takomillashtirish strategiyasini ishlab chiqish;

davlat xaridlari tizimini takomillashtirish, shaffoflikni oshirish orqali raqobat muhitini kuchaytirish;

ijtimoiy va ishlab chiqarish infratuzilmalarini rivojlantirish orqali iqtisodiyot potensialini yanada oshirish;

iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish va eksport sohalarda samaradorlikni oshirish hamda uning tarkibida yuqori qo'shilgan qiymatli mahsulotlar ulushini kengaytirish;

iqtisodiy tahlil va prognozlash jarayonlarini xalqaro ekspertlar bilan hamkorlikda yanada takomillashtirish, natijalarning aniqliligi va ular asosida iqtisodiy va siyosiy choralarni ishlab chiqish ko'nikmalarini yanada oshirish kabi masalalar ustuvor hisoblanadi.

5.2. Davlat korxonalarining moliyaviy holati tahlili.

Budjetga salbiy ta'sir etishi mumkin bo'lgan fiskal xatarlarni pasaytirish va davlat ishtirokidagi korxonalar tomonidan tashqi qarzlarini jalb qilishni tartibga solish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 9-martdagi "Davlat ishtirokidagi korxonalar tomonidan tashqi qarzlarini jalb qilish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 107-sonli qarori qabul qilindi.

2022-yil ikkinchi yarim yilligidan boshlab XVJ texnik ko'magida ishlab chiqilgan metodologiyaga muvofiq, yirik davlat ishtirokidagi korxonalarning moliyaviy holati baholab borilmoqda.

Moliyaviy holati baholab boriladigan yirik davlat ishtirokidagi korxonalarning 6 tasi energetika, 6 tasi transport, 4 tasi neft-gaz va kimyo, 5 tasi tog'-kon sanoati, 3 tasi aloqa va kommunikatsiya, 3 tasi boshqa sohadagi korxonalardan iborat.

40-jadval. Korxonalarning moliyaviy ko'rsatkichlari

Moliyaviy ko'rsatkich	2022-yil (mlrd so'm)	2023-yil (mlrd so'm)	O'zgarish (foiz)
Jami aktivlar	538 413,5	624 786,2	+16,0
Jami majburiyatlar	286 307,0	336 308,1	+17,5
Sof foyda	23 651,0	32 056,1	+35,5
Jami tashqi qarz qoldig'i (mln. AQSH doll.)	12 975,2	12 670,1	-2,3
shundan:			
Davlat kafolati ostida jalb qilingan qarz qoldig'i (mln. AQSH doll.)	5 453,2	4 770,1	-12,5

2023-yil yakuni bo'yicha 27 ta davlat ishtirokidagi korxonalarning jami aktivlari 2022-yilning shu davriga nisbatan 16 foizga ko'payib, 625 trln so'mni tashkil qildi.

Bunda, jami majburiyatlar 17,5 foizga oshib, 2023-yil yakunida 336,3 trln so'mni tashkil etdi. Hisobot davrida ushbu korxonalarning sof foydasi 35,5 foizga oshgan va 32 trln so'mga yetdi. Davlat ishtirokidagi korxonalarning jami tashqi qarzi 2,3 foizga kamayib, 12,7 mlrd AQSH dollarni tashkil etdi.

41-jadval. Korxonalarning likvidlik ko'rsatkichlari to'g'risida ma'lumot

Moliyaviy ko'rsatkich	2022-yil	2023-yil	O'rta xatar normasi
Joriy likvidlik darajasi (foiz)	137,3	139,5	125-150
Tez likvidlik darajasi (foiz)	97,3	97,4	80-100
Kunlik debitor qarzlar aylanmasi (kun)	46,5	35,6	40-50

2023-yil yakunlari bo'yicha 27 ta yirik davlat korxonasining o'rtacha likvidlik ko'rsatkichlari ijobiy o'zgargan. Xususan, kunlik debitor qarzar aylanmasidagi o'zgarish o'tgan yilning shu davriga nisbatan 27,9 kunga kamaygan.

42-jadval. Korxonalarning to'lov qobiliyati ko'rsatkichlar to'g'risida ma'lumot

Moliyaviy ko'rsatkich	2022-yil (nisbat)	2023-yil (nisbat)	Past xatar normasi (nisbat)
Majburiyatlarning kapitalga nisbati	1,1	1,2	1,0 dan past
Majburiyatlarning aktivlarga nisbati	0,5	0,5	0,5 dan past
EBITDA ning foizlarga nisbati	15,9	10,0	1,3 dan yuqori
Foiz xarajatlarining qoplanishi nisbati	9,7	6,9	1,5 dan yuqori

To'lov qobiliyati ko'rsatkichlari tahliliga ko'ra, jami majburiyatlarning jami aktivlarga nisbati past xatar darajasida saqlanib qolgan.

Foydaning (EBITDA) foiz xarajatlariga nisbati hamda foiz xarajatlarning qoplanish nisbati (EBIT) hisobot davrida pasaygan bo'lsa-da, past xatar darajasidadir. 2023-yilda majburiyatlar mablag'larining kapitalga nisbati 1,1 dan 1,2 ga ko'tarilgan.

43-jadval: Korxonalarning daromadlilik ko'rsatkichlari

Moliyaviy ko'rsatkich	2022-yil (foiz)	2023-yil (foiz)	O'rta xatar normasi (foiz)
Sof foyda marjasi	9,2	8,5	4–8
Operatsion foyda marjasi	17,6	16,5	5–10
Aktivlarning rentabelligi	4,4	5,1	0–5
Kapitalning rentabelligi	9,4	11,1	0–8

Tahlillarga ko'ra, 27 ta davlat ishtirokidagi korxonalarning o'rtacha daromadlilik ko'rsatkichlarida 2022-2023-yillarda past xatar darajasi qayd etildi. O'rtacha sof foyda marjasi 9,2 foizdan 8,5 foizga, o'rtacha operatsion foyda marjasi 17,6 foizdan 16,5 foizga pasaygan bo'lsa-da, mazkur ko'rsatkichlar xalqaro me'yorlarga ko'ra past xatar darajasida saqlanmoqda.

Shu bilan birga, davlat ishtirokidagi korxonalarning o'rtacha rentabellik ko'rsatkichlarida ijobiy o'zgarishlar kuzatildi. Xususan aktivlar va kapitalning rentabellik darajasi 2023-yil davomida oshgan.

2023-yil yakunlari bo'yicha 27 ta yirik davlat korxonalarining tanlanma fiskal xatar ko'rsatkichlari 2022-yilga nisbatan yaxshilangan. Xususan, o'rtacha likvidlik

ko'rsatkichlaridan kunlik debitor qarzlar aylanmasi o'rta xatar darajasidan past xatar darajasiga tushgan. Korxonalar kesimda o'rtacha to'lov qobiliyati va daromadlilik ko'rsatkichlari fiskal xatar darajalarida sezilarli o'zgarishlar kuzatilmagan.

44-jadval. Korxonalarning ayrim fiskal xatar ko'rsatkichlari

Moliyaviy ko'rsatkichlar	2022-yil	2023-yil
Likvidlik ko'rsatkichlar		
Joriy likvidlik darajasi	O'rta	O'rta
Tez likvidlik darajasi	O'rta	O'rta
Kunlik debitor qarzlar aylanmasi	O'rta	Past
To'lov qobiliyati ko'rsatkichlar		
Qarz (majburiyatlar)ning kapitalga nisbati	O'rta	O'rta
Qarz (majburiyatlar)ning aktivlarga nisbati	O'rta	O'rta
Daromadlilik qobiliyati ko'rsatkichlar		
Sof foyda marjasi	Past	Past
Operatsion foyda marjasi	Past	Past
Aktivlarning rentabelligi	Past	Past
Kapitalning rentabelligi	Past	Past

5.2.1. Davlat korxonalarining moliyaviy barqarorligini mustahkamlash va transformatsiya jarayonlari

Davlat ishtirokidagi korxonalarning samaradorligini oshirish hamda moliyaviy barqarorligini mustahkamlash maqsadida 21 ta davlat ishtirokidagi korxonalarning oʻrta va uzoq muddatli transformatsiya strategiyalari XMI va konsalting kompaniyalari bilan hamkorlikda tayyorlandi.

Xususan, quyidagi choralar davlat ishtirokidagi korxonalarning kuzatuv kengashi faoliyati samaradorligini oshirishga qaratildi:

- Kuzatuv kengashlari tarkibida strategiya va investitsiyalar, audit, tayinlash va mukofotlash, korrupsiyaga qarshi kurash va axloq boʻyicha qoʻmitalar tashkil etildi.

- Xalqaro hamkorlar bilan korxonalar kuzatuv kengashlariga xorijiy tajribaga ega mustaqil aʼzolar jalb etilmoqda. Jumladan, 2024-yil oxirigacha davlat kompaniyalarida mustaqil aʼzolar sonini kamida 5 foizdan 20 foizgacha oshirish rejalashtirilgan.

- Korxonalarning tashkiliy-boshqaruv tuzilmasi va ichki boshqaruv hujjatlari xalqaro andozalar asosida qayta koʻrib chiqilmoqda.

Davlat ishtirokidagi korxonalarning transformatsiya jarayonlarini sifatli bajarish maqsadida korxonalarda ijroiya organi rahbarining transformatsiya masalalari boʻyicha birinchi oʻrinbosari lavozimi joriy etilib, unga boʻysunuvchi loyiha byurosi tashkil etildi.

8 ta davlat ishtirokidagi korxonalarda (“Oʻzbekneftgaz” AJ, “Oʻztransgaz” AJ, “IES” AJ, “Oʻzavtosanoat” AJ, “Oʻzkimyosanoat” AJ, “Uzbekistan Airways” AJ, “Oʻzbekiston temir yoʻllari” AJ, “NKMK” AJ) xorijiy mutaxassislar rahbar lavozimlariga jalb qilingan.

12 ta davlat ishtirokidagi korxonalarning moliyaviy holatini mustahkamlash va faoliyat samaradorligini oshirishga 4 ta XMI va 15 ta konsalting kompaniyalari jalb etildi.

Korxonalar faoliyatida Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti tomonidan ishlab chiqilgan ekologik, ijtimoiy va boshqaruv (ESG) tamoyillari, tashkilotning mavjud resurslarini rejalashtirish (ERP) tizimi, xatarlar tahliliga asoslangan korporativ boshqaruv bilan bir qatorda moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari izchillik bilan joriy qilinmoqda.

Jumladan, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 28-fevraldagi PF-27-sonli Farmoniga muvofiq, 2023–2026-yillarda ustav kapitalida davlat ulushi

mavjud transformatsiya qilinadigan aksiyadorlik jamiyatlari faoliyatiga ekologik, ijtimoiy va boshqaruv (ESG) tamoyillarini joriy etish ishlari olib borilmoqda.

45-jadval. 2024-yildan boshlab xususiylashtiriladigan yirik korxonalar

2021-2023-yillarda xususiylashtirilgan yirik korxonalar	2024-yildan boshlab xususiylashtiriladigan yirik korxonalar
✓ “Birinci rezina texnika zavodi” MCHJ ✓ “Coca-Cola Ichimligi O‘zbekiston” MCHJ ✓ “ UzPaynet” MCHJ ✓ “Qo‘qon biokimyo” AJ ✓ “Kvars” AJ ✓ “ Angren Pipe Line” AJ va boshqalar.	✓ “Dehqonobod kaliy zavodi” AJ ✓ “Issiqlik elektr stansiyalari” AJ ✓ “O‘zbekinvest” EISK” AJ ✓ “O‘zagrosug‘urta” AJ ✓ “Samarqand Avtomobili zavodi” MCHJ ✓ “Toshkent metallurgiya zavodi” MCHJ ✓ “Inter Hotel” MCHJ va boshqalar.

Davlat korxonalarini isloh qilishni takomillashtirish maqsadida 2023-yil 9-martda “Davlat mulkini boshqarish to‘g‘risida”gi O‘RQ-821-sonli Qonun, 2024-yil 14-fevralda “Davlat mulkini xususiylashtirish to‘g‘risida”gi O‘RQ-907-sonli Qonun, 2023-yil 18-yanvarda “Korporativ boshqaruv tizimini takomillashtirish munosabati bilan ayrim normativ-huquqiy hujjatlarga o‘zgartish va qo‘shimchalar kiritish to‘g‘risida”gi O‘RQ-814-sonli Qonuni qabul qilindi.

Xususiylashtirish jarayonlarini jadallashtirish maqsadida 2024-yil 19-aprelda “Davlat ishtirokidagi yirik korxonalarni transformatsiya qilish va xususiylashtirish jarayonlarini jadallashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi va “Iqtisodiyotda davlat ishtirokini qisqartirishning qo‘shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Prezident qarorlari qabul qilindi.

Yuqoridagi qarorlarga muvofiq, 2025-yil 1-iyulga qadar professional konsultantlarni jalb etgan holda, 7 ta yirik davlat ishtirokidagi korxonalarning 50 foizdan ortiq ulushini savdoga chiqarish, shuningdek, 2026-yilga qadar 4 ta yirik davlat ishtirokidagi korxonalarning 5 foiz ulushini savdoga chiqarish belgilandi.

5.2.2. Xalqaro kredit reytingiga ega davlat ishtirokidagi korxonalar

Bugungi kunda 8 ta yirik davlat ishtirokidagi korxonalari xalqaro reyting agentliklarining kredit reytingiga ega. Xususan, 2024-yil 1-yanvar holatiga ko‘ra barcha 8 ta korxonalar kredit reytinglari xalqaro reyting agentliklari tomonidan o‘zgartirilmagan.

46-jadval. Xalqaro kredit reytingiga ega davlat ishtirokidagi korxonalar (2024-yil 1-yanvar holatiga)

O‘zbekiston Respublikasi	“Fitch”	“S&P”	“Moody’s”
	BB- (Barqaror)	BB- (Barqaror)	Ba3 (Barqaror)
Davlat korxonalari			
1. “Olmaliq KMK” AJ	BB- (Barqaror)	B+ (Barqaror)	-
2. “Hududiy elektr tarmoqlari” AJ	BB- (Barqaror)	-	-
3. “Issiqlik elektr stansiyalari” AJ	BB- (Barqaror)	-	-
4. “O‘zbekgidroenergo” AJ	BB- (Barqaror)	-	-
5. “Uzavtomotors” AJ	BB- (Barqaror)	B+ (Ijobiy)	-
6. “Uzmetkombinat” AJ	BB- (Barqaror)	-	-
7. “O‘zbekneftgaz” AJ	BB- (Barqaror)	B+ (Salbiy)	-
8. “O‘zkimyosanoat” AJ	BB- (Barqaror)	-	B1 (Barqaror)

5.3. DXSH loyihalarining tahlili

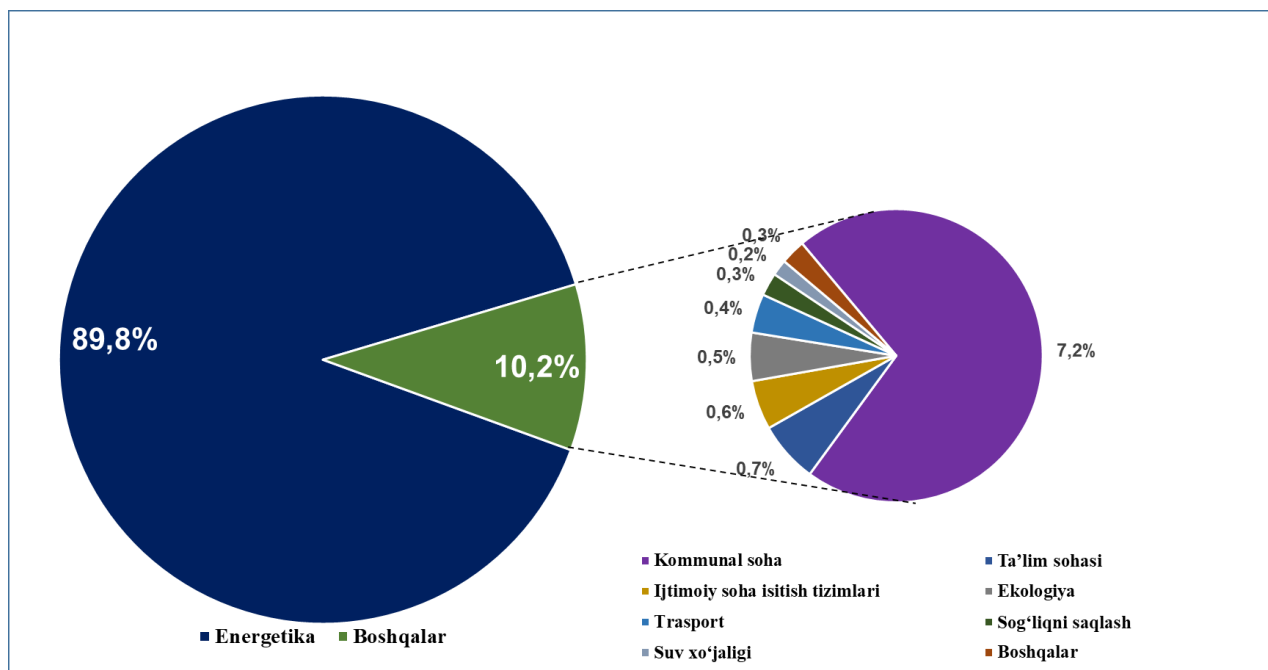
2023-yil yakuniga ko‘ra mamlakatimizda jami loyiha qiymati (kapital qo‘yilmalari) 233 trln so‘mga teng jami 978 ta (936 ta DXSH va 42 ta investitsiya) bitimlar imzolangan.

Shundan:

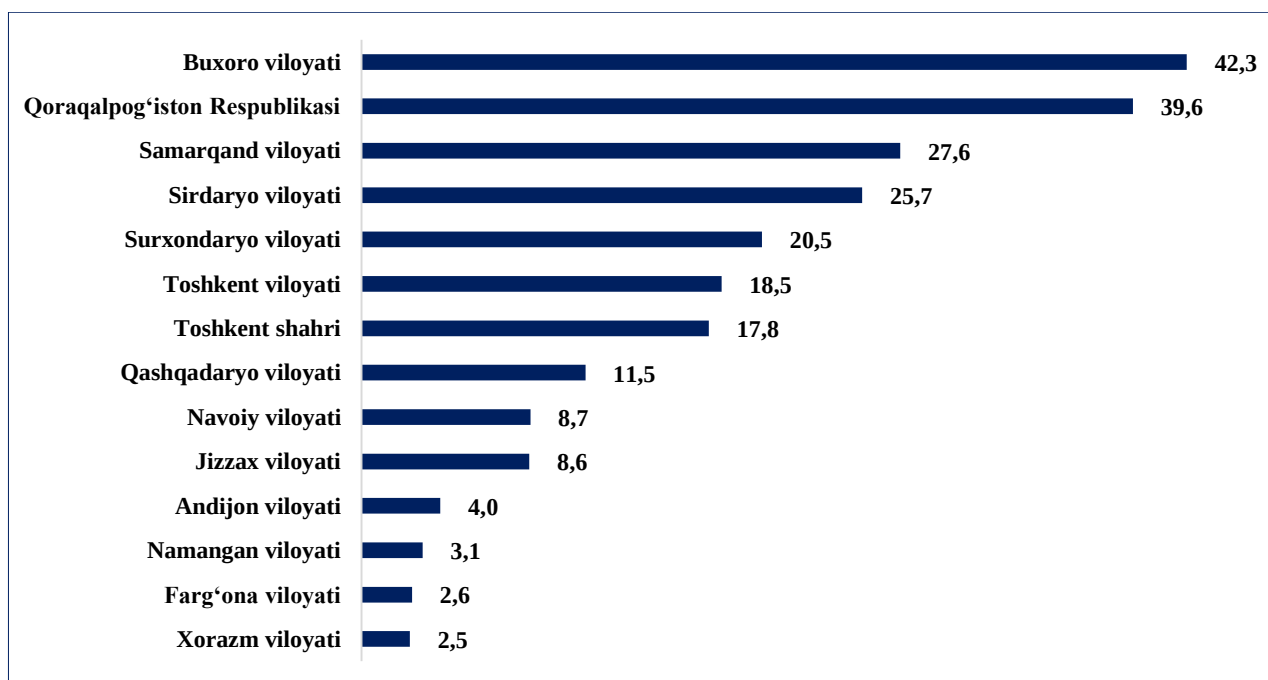
qiymati 1 mln AQSH dollarigacha bo‘lgan loyihalar – 796 ta;

qiymati 1 mln AQSH dollaridan ortiq bo‘lgan loyihalar – 182 ta.

34-rasm. Sohalar kesimida amalga oshirilayotgan 978 ta DXSH loyihalari (loyiha qiymati bo'yicha)

35-rasm. Hududlarda amalga oshirilayotgan DXSH loyihalari (trln so'm)

5.3.1. Davlat oldida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan fiskal majburiyatlar

DXSH tamoyillari asosida amalga oshirilayotgan loyihalardan yuzaga kelishi mumkin bo'lgan davlatning fiskal majburiyatlarini boshqarish va tartibga solish mexanizmlarini takomillashtirish maqsadida Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 23-oktabrdagi "Davlat-xususiy sheriklik loyihalaridan yuzaga kelishi mumkin bo'lgan

davlatning fiskal majburiyatlarini boshqarish tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi 558-sonli qarori qabul qilindi.

Dastlabki bosqichda 2023-yil yakuniga qadar imzolangan har birining qiymati 1 mln AQSH dollaridan ortiq bo‘lgan (*umumiy qiymati 231,2 trln so‘m yoki YIMga nisbatan 21,7 foiz*) 182 ta¹² loyihalar bo‘yicha bitimlardan kelib chiqadigan davlatning to‘g‘ridan-to‘g‘ri majburiyatlari hisob-kitob qilindi (47-jadval).

47-jadval. 2024-yil uchun 182 ta yirik DXSH loyihalaridagi davlatning to‘g‘ridan-to‘g‘ri majburiyatlarning qiymati (trln so‘m)

Soha nomi	Loyiha soni	Loyiha qiymati	To‘g‘ridan-to‘g‘ri majburiyatlar ¹³		
			2024	2025	2026
Energetika*	42	209,3	3,74	8,49	15,98
Kommunal	1	16,9	1,85	1,78	1,1
Ijtimoiy soha obyektlarini isitish	33	0,57	0,29	0,33	0,36
Sog‘liqni saqlash	7	0,38	0,11	0,12	0,13
Suv xo‘jaligi	5	0,14	0,09	0,09	0,1
Ta‘lim	47	1,4	0,04	0,04	0,05
Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish	39	1,04	-	-	-
Transport	1	1,01	-	-	-
Soliq	1	0,21	-	-	-
Agrosanoat	2	0,14	-	-	-
Madaniyat	2	0,03	-	-	-
Huquqni muhofaza qilish	1	0,03	-	-	-
Qurilish	1	0,01	-	-	-
Jami	182	231,2	6,1	10,8	17,7

*– Davlat ishtirokidagi korxona (“O‘zbekiston milliy elektr tarmoqlari” AJ) tomonidan to‘lanadi

Davlatning to‘g‘ridan-to‘g‘ri majburiyatlari – davlat sherigi tomonidan DXSH bitimida belgilangan hamda miqdorlari, shartlari va muddatlari aniq bo‘lgan, to‘lanishi lozim bo‘lgan to‘lovlar bo‘lib, ularning tarkibiga bir martalik avans ko‘rinishida, shartnoma muddati amal qilishi davomida to‘lanadigan doimiy to‘lovlar, kelishilgan natijalarga erishilgani uchun to‘lanadigan to‘lovlar, muayyan xizmatdan foydalanish darajasidan kelib chiqib, to‘lanadigan to‘lovlar yoki subsidiyalar kiradi.

Manba: Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 23-oktabrdagi 558-son qarori

¹² Qiymati 1 mln AQSH dollaridan yuqori bo‘lgan loyihalar.

¹³ O‘zbekiston Respublikasining 2023-yil 25-dekabrda O‘RQ-886-son Qonuni.

2024-yil uchun konsolidatsiyalashgan budget prognozi bilan solishtirganda, mazkur bitimlar doirasida yuzaga keladigan davlatning to'g'ridan to'g'ri majburiyatlarining¹⁴ budget daromadlariga nisbati 2024-yilda 1,6 foizni tashkil etishi kutilmoqda. Ushbu loyihalardagi to'g'ridan-to'g'ri majburiyatlar asosan loyihalarni amalga oshirish uchun binoni qurish va saqlashga, elektr energiyasini sotib olish xarajatlariga ajratiladigan mablag'lardan iborat.

DXSH loyihalaridan yuzaga kelishi mumkin bo'lgan fiskal majburiyatlardan yana biri davlatning shartli majburiyatlari hisoblanadi.

Davlatning shartli majburiyatlari – DXSH loyihasini amalga oshirish davrida yuzaga kelish muddatlari va hajmi noaniq bo'lgan, shuningdek davlat tomonidan nazorat qilish imkoni bo'lmagan kelajakdagi muayyan hodisalar natijasiga ko'ra Davlat budgeti oldida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan ehtimoliy moliyaviy majburiyatlar.

Manba: Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 23-oktabrdagi 558 son qarori

DXSH loyihalarida shartli majburiyatlar qarz kafolatlari, sotib olish bilan bog'liq xatarlar (*davlatga qarashli bo'lgan korxonalar bilan tuzilgan shartnomadan kelib chiqishi mumkin bo'lgan moliyaviy majburiyatlar*), talab bilan bog'liq xatarlar, valyuta risklari (*to'lovlar erkin valyutaga bog'langan loyihalardan*) va shartnomalar muddatidan oldin bekor qilingan hollarda yuzaga kelishi mumkin.

Mazkur xatarlardan birortasi yuzaga kelgan taqdirda, to'lovlar DXSH bitimi qoidalariga asosan amalga oshiriladi.

O'zbekistonda muddatidan oldin shartnomalarni bekor qilish ehtimoli juda past bo'lib, ushbu ko'rsatkich 2023-yil yakuniga ko'ra 3,7 foizni tashkil etmoqda. Shu sababli, shartnoma muddatidan oldin bekor qilinganligi uchun kompensatsiya to'lovlari amalga oshirilmagan. Xususiylar sheriklar tashabbusi bilan 2021–2023-yillarda isitish, hunarmandchilik, ta'lim, suv xo'jaligi va kommunal sohalarida jami 38 ta loyihalar muddatidan oldin bekor qilingan (*2021-yilda 2 ta, 2022-yilda 8 ta va 2023-yilda 28 ta bitim bekor qilingan, 48-jadval*).

¹⁴ Hisob-kitoblar loyiha baholash hujjatlari bilan birgalikda taqdim etilgan moliyaviy modellar, davlat sherigi tomonidan qoplanishi lozim bo'lgan xarajatlar va narxlarning yillik o'sishi, valyuta kursi o'zgarishi hamda xizmatlardan to'liq foydalanish bo'yicha yo'l qo'yilgan farazlarga asoslanadi.

48-jadval. Muddatidan oldin bekor bo'lgan DXSH loyihalari to'g'risida ma'lumot (01.01.2024-y. holatiga)

Soha nomi	Bekor bo'lgan bitimlar soni	Bekor bo'lgan bitimlar qiymati (mlrd so'm)	Kompensatsiya to'lovi ¹⁵
Ta'lim	3	47,8	0
Suv xo'jaligi	2	7,4	0
Madaniyat	1	6,0	0
Kommunal	2	14,0	0
Ijtimoiy soha obyektlari isitish tizimlarini modernizatsiya qilish	22	162,1	0
Hunarmandchilik	8	3,6	0
Jami	38	241,0	0

Ta'kidlash joizki, davlat sherigi hamda Iqtisodiyot va moliya vazirligi DXSH loyihalarining sifatli bajarilishini monitoring qiladi va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xatarlarni boshqaradi. Iqtisodiyot va moliya vazirligi kelgusi yillarda fiskal xatarlarni baholashni kengaytirishni va ta'sir darajasi to'g'risidagi ma'lumotlarni kelgusi hisobotlarda aks ettirishni rejalashtirmoqda.

5.4. Iqlim o'zgarishi bilan bog'liq xatarlar

Iqlim o'zgarishi xatarlari keng qamrovli bo'lib, ular iqlim o'zgarishining bevosita ta'siridan (misol uchun qurg'oqchilik, harorat ko'tarilishi, yog'ingarchiliklarning va vegetatsiya davridagi o'zgarishlar), shuningdek, suv toshqinlari, sel va zilzilalar kabi tabiiy ofatlar bilan bog'liq ikkilamchi ta'sirlardan kelib chiqadi.

O'zbekistonda ham, qurg'oqchilik, havo-haroratining keskin ko'tarilishi, chang bo'ronlari kabi holatlarning yuzaga kelayotgani, mazkur yo'nalishlarda iqtisodiy tahlillarni amalga oshirish, ularning mamlakat iqtisodiyotiga ta'sirini baholash ahamiyati oshib bormoqda.

¹⁵ DXSH bitimiga muvofiq.

5.4.1. Iqlim o'zgarishi bilan bog'liq xatarlarning umumiy tavsifi.

Jahon amaliyotida iqlim bilan bog'liq xatarlarni baholovchi turli indeks va reyting ko'rsatkichlari hukumatlar tomonidan mazkur xatarlar darajasini aniqlash va zarur choralarni ishlab chiqishda keng qo'llaniladi.

Xususan, INFORM iqlim o'zgarishi xavfi indeksi iqlim o'zgarishi xavfining umumiy ko'rsatkichini, shuningdek, zilzilalar, qurg'oqchilik, suv toshqini, epidemiyalar bilan bog'liq xavflarni baholaydi. Ushbu indeks 1 dan 10 gacha bo'lgan shkala doirasida o'lchanadi (*1 eng past va 10 eng yuqori xavf*).

O'zbekiston INFORM indeksiga ko'ra, iqlim o'zgarishi xavfi past mamlakat deb tavsiflangan hamda 2022-yilda 2,5 ball bilan umumiy iqlim xavfi bo'yicha 191 mamlakat ichida 124-o'rinni egallagan (*49-jadval*).

Ushbu indeksda O'zbekistonda umumiy xavf darajasi nisbatan past qayd etilgan bo'lsa-da, qurg'oqchilik, zilzila, suv toshqini xavflari yuqoriligicha baholanmoqda.

Xususan, 2050 va 2080-yillardagi prognoz ko'rsatkichlariga ko'ra, O'zbekistonda zilzilalar, qurg'oqchilik va suv toshqini ehtimoli yuqori bo'lgani sababli umumiy iqlim xavflarining oshishi yuzaga kelishi mumkin.

49-jadval. O'zbekiston uchun iqlim o'zgarishi xavfi indeksi

	Umumiy iqlim o'zgarishi xavfi	Zilzila ta'siri	Qurg'oqchilik	To'fon, (suv toshqini)	Epidemiyalar
2022	2,5	6,8	6,7	5,3	0,0
2050	2,7	6,9	9,0	5,4	0,7
2080	2,7	6,9	9,3	5,6	1,0
global o'rtacha ko'rsatkich (2022-yil)	3,6	3,6	5,1	4,6	3,7

Manba: INFORM iqlim o'zgarishi, Yevropa Komissiyasi, 2022

Yana bir muqobil kompozit iqlim indeksi ND-GAIN bo'lib, u 183 mamlakatning iqlim o'zgarishi va boshqa global muammolarga nisbatan moyilligi hamda ushbu o'zgarishlarga tayyorligini baholovchi indeks hisoblanadi. Ushbu indeksda O'zbekiston 2021-yilda 52,2 ball bilan 183 davlat orasida 72-o'rinni egallagan.

5.4.2. Iqlim o'zgarishi bilan bog'liq budjet xarajatlari

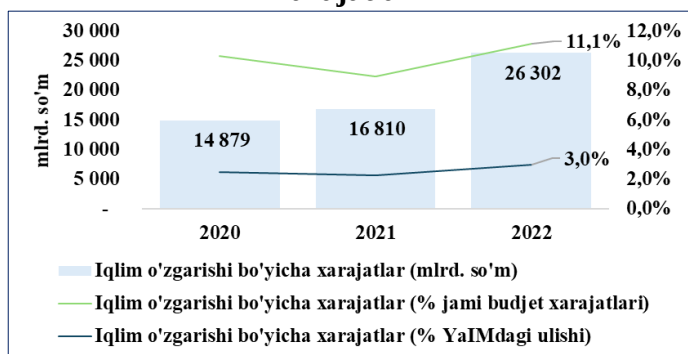
Mamlakatning iqlim o'zgarishlari ta'sirini yumshatish va unga moslashish bo'yicha tadbirlariga budjet xarajatlari 2020-yildagi 14,9 trln so'mdan (YIMga nisbatan 2,5 foiz) 2022-yilda 26,3 trln so'mga (YIMga nisbatan 3 foiz) o'sdi. 2022-yilda umumiy iqlim xarajatlarining 96,6 foizi moslashishga, 2,3 foizi oqibatlarini yumshatishga va 1,1 foizi mos ravishda yumshatish va moslashishga yo'naltirildi.

BMTTD va FTA tomonidan o'tkazilgan Iqlim bo'yicha davlat xarajatlari tahliliga ko'ra, yumshatish va moslashish bo'yicha sa'y-harakatlar, asosan, qishloq xo'jaligi (52 foiz) va transport (13 foiz) sohalariga yo'naltirilgan.

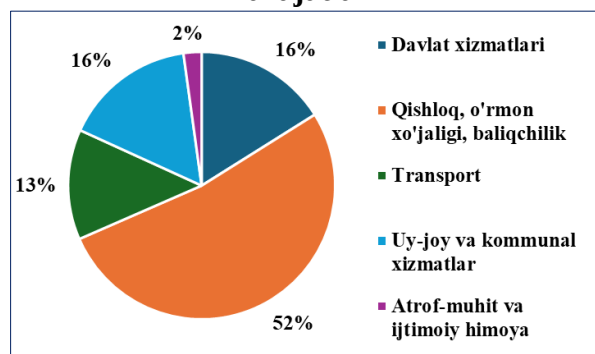
Bunda, qishloq xo'jaligi sohasida iqlim siyosati qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish, tashish, saqlash va qayta ishlashda suv va energiya sarfini kamaytirishga qaratilgan.

Transport sohasida esa, jamoat transportini rivojlantirish, elektr transport vositalari importini va ishlab chiqarishni rag'batlantirish, yo'llar va avtomobil yo'llarini noqulay iqlim ta'siriga chidamlroq qilishni o'z ichiga oladi.

36-rasm. Iqlim o'zgarishi bilan bog'liq budjet xarajatlari

37-rasm. Tarmoqlar kesimida iqlim xarajatlari

Manba : Iqlim o'zgarishi bo'yicha davlat xarajatlari va institutsional tahlil: O'zbekiston, BMTTD, FTA, Iqtisodiyot va moliya vazirligi, 2023

Iqlim o'zgarishining iqtisodiyotga ta'siri.

JB iqlim o'zgarishi oqibatida 2030-yilga kelib mamlakat YIMning 0,9 foizini tashkil etadigan iqtisodiy yo'qotishlarni taxmin qilmoqda. Bunda, iqlim o'zgarishi iqtisodiyotga uchta asosiy kanal orqali ta'sir qilishi qayd etilgan: atrof-muhit degradatsiyasi, sog'liqni saqlash xarajatlarning ortishi va tarmoqlar kesimidagi yo'qotishlar.

Ekstremal ob-havo hodisalari, suv toshqinlari va zilzilalar kabi tabiiy ofatlar, shuningdek, jamoat infratuzilmasiga zarar yetkazishi oqibatida katta fiskal xarajatlarga olib kelishi mumkin (50-jadval).

Shu bilan birga, iqlim o'zgarishi qishloq xo'jaligi va chorvachilik tarmoqlariga bevosita ekinlar hosildorligi va mehnat unumdorligining pasayishi, shuningdek, sanoat tarmoqlarida sovitish ehtiyojlari bilan bog'liq qo'shimcha xarajatlar orqali bilvosita ta'sir qiladi.

O'zbekistonda ob-havoning iqtisodiy o'sish hajmini baholash uchun yalpi hududiy mahsulot 2016-yildan 2022-yilgacha bo'lgan choraklik hududiy ma'lumotlardan foydalangan holda, kvadratik spetsifikatsiya orqali harorat va yog'ingarchilik miqdorining iqtisodiy o'sishga ta'siri baholandi. Yozda haroratning o'rtacha havo haroratidan 1°C ga oshishi Yalpi Hududiy Mahsulot o'sish ko'rsatkichini **0,26 foizga** kamaytirsam, tarmoqlar kesimida esa, yozda haroratning 1°C ga ko'tarilishi qishloq xo'jaligi, sanoat va qurilishda qo'shilgan qiymatning **0,29 foiz, 0,22 foiz va 0,48 foizga** kamayishiga olib keladi.

50-jadval. O'zbekistondagi tabiiy ofatlarning taxminiy iqtisodiy oqibatlar

Muammolar	Iqtisodiy ta'sirning asosiy manbalari	YIMga nisbatan foizda
Tabiiy ofatlar xavfi	Aktivlar uchun tabiiy ofat xavfi	0,25
	Tabiiy ofatlarning farovonlik uchun xavfi	0,57
	Suv toshqini tufayli iqtisodiyot uchun xavf	5,00
	Zilzila va kapital yo'qotishdan iqtisodiyot uchun xavf	49,00
Yerning degradatsiyasi	Yer unumdorligi va ekotizim xizmatlarini yo'qotish	4,00

Manba: O'zbekistonda yashil iqtisodiyot sari, JB, 2022-yil

51-jadval. 2030-yilga kelib O'zbekistondagi iqlim ta'siridan kelib chiqishi mumkin bo'lgan qo'shimcha xarajatlar

Risklar	Oqibatlar	Iqtisodiy xarajatlar (2020-y narxlarida mln AQSH doll.)
Atrof-muhit degradatsiyasi	Biologik xilma-xillikning yo'qolishi	228,4
Salomatlik	Diareya infeksiyalari Haddan tashqari issiqlik Meningit	
Sanoat va iqtisodiyot	Qishloq xo'jaligi	403,0
	Isitish va sovitish	-40,3
	Baliqchilik	2,7
	Gidroenergetika	-242,0
	Mehnat unumdorligini yo'qotish	40,3
Jami		392,1
YIMga nisbatan		0,9 foiz

Manba: O'zbekistonda yashil iqtisodiyot sari, JB, 2022-yil

52-jadval. Harorat oshishining YHM va tarmoqlar kesimidagi qo'shilgan qiymat o'sishiga ta'siri

Bog'liq o'zgaruvchi	Yalpi hududiy mahsulotning o'sishi	Qishloq xo'jaligidagi o'sish	Sanoatdagi o'sish	Qurilishdagi o'sish
Optimal harorat (°C)	15,1	16,8	19,5	16,3
Qishdagi 1°C ↑ ta'sir	0,251***	0,372***	0,446***	0,575***
Bahordagi 1°C ↑ ta'sir	-0,029	0,008	0,082*	-0,007
Yozdagi 1°C ↑ ta'sir	-0,257***	-0,289*	-0,216	-0,483*
Kuzdagi 1°C ↑ ta'sir	0,029	0,083***	0,157***	0,114

Koeffitsiyentlar haroratni 1 darajaga oshirishning marjinal ta'siri

*** p<0,01, ** p<0,05, * p<0,1

VI. DAVLAT MOLIYASINI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH

Davlat moliyasini boshqarish tizimini takomillashtirish strategiyasi keyingi besh yilda davlat moliyasi tizimini takomillashtirishning o'ziga xos xususiyatlarini, jumladan, soliq-budjet siyosatining ustuvor yo'nalishlari, moliyaviy intizomni mustahkamlash, o'rta muddatli budjetni rejalashtirishni takomillashtirish, davlat xarajatlari va investitsiyalarining samaradorligini oshirish, budjet hisobi standartlarini xalqaro standartlarga moslashtirish, davlat organlarida ichki audit tizimini takomillashtirish va boshqa ustuvor yo'nalishlarni o'z ichiga olishi rejalashtirilgan.

Joriy yilda JB va mustaqil ekspertlar guruhi tomonidan davlat moliyasi PEFA mezonlari asosida baholashdan o'tkazildi.

Baholash natijalariga ko'ra 2025–2030-yillarga mo'ljallangan Davlat moliyasini boshqarish tizimini takomillashtirish strategiyasining dastlabki loyihasi ishlab chiqilgan bo'lib, quyidagi 5 ta ustuvor yo'nalishlarni va uning maqsadlarini o'z ichiga oladi.

1. Budjet intizomini ta'minlash mexanizmlarini kuchaytirish.

- Makroiqtisodiy prognozlar sifatini va tahliliy salohiyatni oshirish;
- Fiskal xatarlarni baholash, monitoring qilish, boshqarish va hisobot berishni takomillashtirish;
- Davlat qarzini samarali boshqarish;
- Davlat budjeti barqarorligi va boshqaruvini takomillashtirish.

2. Strategik ustuvorlik va budjetni o'rta muddatli rejalashtirishni takomillashtirish.

- O'rta muddatli budjetni tayyorlashni yanada takomillashtirish;
- Yillik budjetni shakllantirish jarayoni va uni tuzish tartiblarini takomillashtirish.

3. Davlat xarajatlari va investitsiyalarining samaradorligi hamda natijadorligini oshirish.

- Budjet natijadorligini takomillashtirish uchun natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirish tizimini samarali joriy etish;
- Davlat investitsiyalari samaradorligini oshirish institutlari va tartiblarini kuchaytirish.

4. Budjetning samarali ijrosini ta'minlash.

- Soliq ma'murchiligi sifatini oshirish;
- Yagona g'azna hisob raqami mablag'larini samarali boshqarish;
- Davlat moliyasini boshqarish jarayonlarini raqamlashtirish;
- Ichki audit va ichki nazoratni kuchaytirish;
- Shaffof va samarali davlat xaridlari.

5. Fiskal axborot sifati va hisobdorligini yanada oshirish.

- Fiskal hisobotlarni xalqaro standartlarga muvofiqlashtirish;
- Budjet hujjatlarining mazmuni va sifatini oshirish;
- Tashqi audit va budjet nazorati tizimini mustahkamlash.

Strategiyani amalga oshirishdan kutilayotgan natijalar:

Makro-fiskal prognozlar sifatini va tahliliy salohiyatni oshirish tizimi yaratiladi; mahalliy budjet parametrlarini shakllantirish va tasdiqlash jarayonida vazirliklar, idoralar va mahalliy hokimliklarning budjet sohasidagi vakolatlari va mustaqilligi kengaytiriladi va o'z navbatida ularning mas'uliyati sezilarli darajada oshiriladi;

davlat qarzini samarali boshqarish tizimi takomillashtiriladi;

Davlat budjeti ijrosi jarayonida samaradorlikka va natijadorlikka erishiladi;

yillik budjetni shakllantirish jarayoni va uni tuzish tartiblari takomillashtiriladi;

o'rta muddatli budjetni tayyorlash jarayoni yanada takomillashtiriladi;

budjet natijadorligini va samaradorligini oshirish uchun natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirish tizimi joriy etiladi;

davlat investitsiyalari samaradorligini oshirish institutlari va tartiblari kuchaytiriladi;

ichki audit va nazorat kuchaytiriladi;

fiskal hisobot xalqaro standartlarga muvofiqlashtiriladi.

6.1. Davlat budjeti xarajatlarining samaradorlik indikatorlarini belgilash

“O‘zbekiston – 2030” strategiyasida “Fiskal barqarorlikni ta’minlash va davlat majburiyatlarini samarali boshqarish” maqsadiga erishishning samaradorlik ko‘rsatkichlaridan biri sifatida 2030-yilgacha “Natijaga yo‘naltirilgan budjetlashtirish” (dasturiy budjetlashtirish) amaliyotiga to‘liq o‘tish belgilangan.

Dasturiy budjetlashtirish tizimiga o‘tishning dastlabki bosqichida vazirlik va idoralarning budjet mablag‘laridan foydalanishi bilan bog‘liq maqsadli indikatorlari tasdiqlanib, ularning ijrosi to‘g‘risidagi hisobotlar Oliy Majlis palatalarida muhokama qilinib kelinmoqda.

Dasturiy budjetlashtirish tizimini to‘laqonli joriy etishning huquqiy asoslarini yaratish maqsadida joriy yilda O‘zbekiston Respublikasida dasturiy budjetlashtirish tizimini joriy etishda budjet mablag‘larini taqsimlovchilarning budjet dasturlarini ishlab chiqish, monitoringini yuritish va ularning samaradorligini baholash tartibi to‘g‘risidagi Nizom qabul qilindi.

2025–2027-yillarda Dasturiy budjetlashtirish tizimi bo‘yicha amalga oshiriladigan istiqbolli rejalar:

- 2025-yil uchun Davlat budjeti loyihasida sinov tariqasida Qishloq xo‘jaligi hamda Iqtisodiyot va moliya vazirliklarining budjet xarajatlarini o‘rta muddatli davr uchun **budjet dasturlari** kesimida ishlab chiqish;

- qolgan birinchi darajali budjet mablag‘lari taqsimlovchilarning 2025–2027-yillar uchun budjet mablag‘laridan foydalanish bilan bog‘liq maqsadli indikatorlarini tasdiqlash;

- vazirlik va idoralarning mas’ul mutaxassislarini muntazam ravishda budjet dasturlarini ishlab chiqish, ijrosini monitoring qilish bo‘yicha o‘quv kurslarini tashkil qilish va **institutsional salohiyatni oshirib borish**;

- xalqaro konsultantlar bilan birgalikda vazirlik va idoralarning budjet dasturlari uchun **Dasturiy tasnifni** joriy etish bo‘yicha **takliflar ishlab chiqish**;

- vazirlik va idoralarning budjet dasturlarini shakllantirish, tasdiqlash, ro‘yxatga olish va ularning ijrosi to‘g‘risidagi hisobotlarni **elektronlashtirish** hamda keng jamoatchilikka ochiqqligini ta’minlash tizimini ishga tushirish;

- vazirlik va idoralarning budjet dasturlarida belgilangan vazifa va maqsadlariga erishganligini baholash bo‘yicha reyting tizimini joriy etish;

- sinov tariqasida 2 ta tuman misolida **mahalliy budjetdan moliyalashtiriladigan tashkilotlarning** budjet dasturlarini ishlab chiqish;

– O‘zbekiston Respublikasi **Budjet kodeksiga** vazirlik va idoralarning **budjet dasturi** tushunchalarini aks ettirish yuzasidan o‘zgartirish kiritish bo‘yicha taklif tayyorlash bo‘yicha vazifalar belgilab olindi.

2025–2027-yillar uchun **Fiskal strategiyada** Iqtisodiyot va moliya hamda Qishloq xo‘jaligi vazirliklarining **2025–2027-yillar** uchun budjet dasturlarining dastlabki ro‘yxati va ularga talab etiladigan mablag‘lar miqdori ko‘zda tutildi.

2025-yil uchun Davlat budjeti loyihasi Iqtisodiyot va moliya hamda Qishloq xo‘jaligi vazirliklarining 2025–2027-yillar uchun budjet va budjetdan tashqari mablag‘lari sinov tariqasida budjet dasturlari kesimida 53 va 54-jadvallarga muvofiq nazarda tutiladi.

Iqtisodiyot va moliya hamda Qishloq xo‘jaligi vazirliklari, shuningdek ular tasarrufidagi tashkilotlarning bir qator budjet dasturlarining pasportlari 6.1-ildavda keltirilgan.

***Ma‘lumot uchun:** Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 4-yanvarda tasdiqlangan qaroriga muvofiq 2025-yil uchun Davlat budjeti to‘g‘risidagi Qonun loyihasi tasdiqlangandan so‘ng Iqtisodiyot va moliya hamda Qishloq xo‘jaligi vazirliklari besh ish kuni ichida tasdiqlangan budjet parametrlariga muvofiq budjet dasturlarini qayta ko‘rib chiqadi hamda Iqtisodiyot va moliya vazirligiga ro‘yxatdan o‘tkazish uchun taqdim etadi.*

Mazkur sinov natijalaridan kelib chiqib, 2026-yil uchun Davlat budjeti loyihasini shakllantirishda O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Ijtimoiy himoya milliy agentligi, Maktabgacha va maktab ta‘limi vazirligi, Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligi, Suv xo‘jaligi vazirligi, Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o‘zgarishi vazirligining hamda Davlat aktivlarini boshqarish agentligining, shuningdek, ular tasarrufidagi tashkilotlarning budjet va budjetdan tashqari mablag‘lari budjet dasturlari kesimida tasdiqlash amaliyotiga o‘tiladi.

***Ma‘lumot uchun:** O‘zbekiston Respublikasida dasturiy budjetlashtirish tizimini joriy etishda budjet mablag‘larini taqsimlovchilarning budjet dasturlarini ishlab chiqish, monitoringini yuritish va ularning samaradorligini baholash tartibi to‘g‘risidagi nizomga muvofiq budjet dasturlari vazirlik va idoralar tomonidan ishlab chiqiladi va Iqtisodiyot va moliya vazirligi bilan kelishgan holda tasdiqlanadi.*

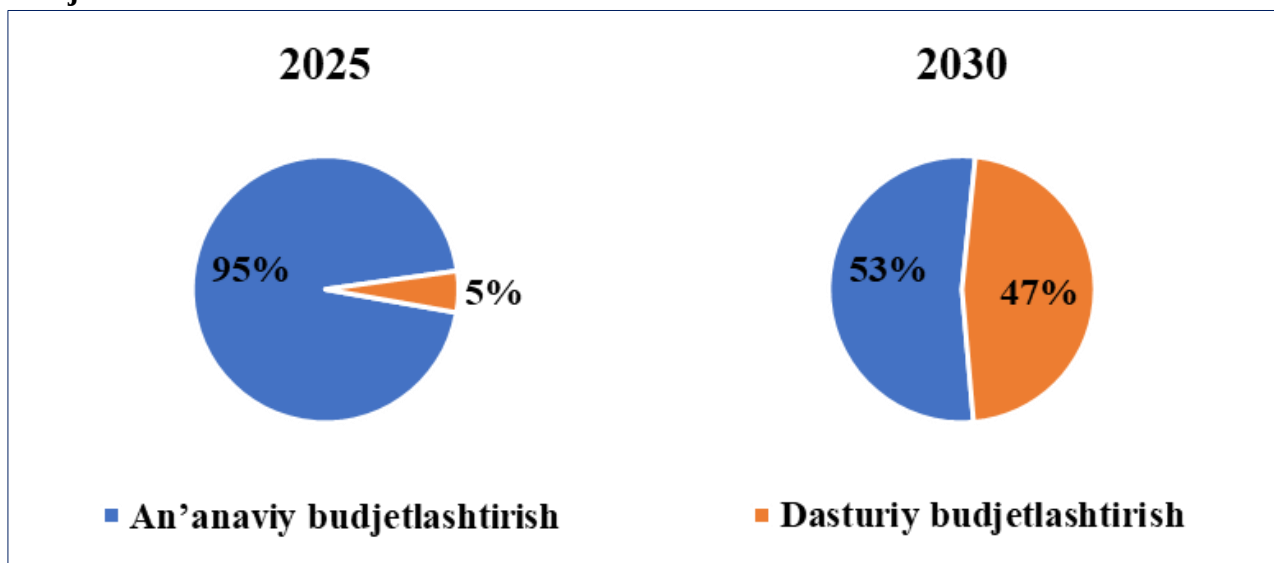
53-jadval. Iqtisodiyot va moliya vazirligining 2025–2027-yillarga mo'ljallangan budget dasturlari ro'yxati, mlrd so'm

Budget dasturlar nomi		2025-yil uchun prognoz	Budget mo'ljallari:	
			2026	2027
I.	Iqtisodiyot va moliya vazirligi hamda uning tuzilmasiga kiruvchi tashkilotlarning joriy va boshqa xarajatlari bo'yicha budget dasturlari:	106 711,5	118 863,8	130 552,4
	<i>shu jumladan:</i>			
	I. Markaziy apparat jami:	32 529,5	34 030,7	37 433,8
	Ma'muriy boshqaruv	117,9	129,6	142,6
	Makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash	7 575,8	8 333,4	9 166,7
	Soliq-budget siyosatini yuritish va budget barqarorligini ta'minlash	20 600,1	22 660,1	24 926,1
	Markazlashgan investitsiyalarni samarali boshqarish va urbanizatsiya jarayonlarini muvofiqlashtirish	2 560,1	2 816,1	3 097,7
	Davlat xaridlari va raqamli texnologiyalarni rivojlantirish	30,5	33,6	36,9
	Davlat aktivlarini muvofiqlashtirish va DXSH	1 612,9	22,4	24,7
	Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish	32,3	35,5	39,1
	II. Tasarruf tashkilotlarining budget dasturlari jami:	74 181	84 663,1	93 118,6
	Ma'muriy-hududiy birliklar chegaralarini belgilash, yer resurslarini xatlovdan o'tkazish, geodeziya va kartografiya ishlari	218,7	225,2	233,0
	Davlat zaxiralarini boshqarish	170,7	212,6	239,5
	Tarmoq bozorlari va ishlab chiqarishda mehnat unumdorligi bo'yicha tadqiqotlar o'tkazish	11,6	12,7	14
	Davlat asillik darajasi nazorati	18,6	17,9	19,1
	Davlat budjeti g'azna ijrosini ta'minlash	59,6	65,6	72,2
	Soliq-budget sohasida ilmiy tadqiqotlar o'tkazish	18,2	23,9	26,1
	O'quv markazida malaka oshirish faoliyatini tashkil etish	14,1	15,5	17,1
	Ma'muriy binolardan foydalanish	34,4	36,8	39,4
	Pensiya ta'minoti	73 635,1	84 052,9	92 458,2

54-jadval. Qishloq xo‘jaligi vazirligining 2025–2027-yillarga mo‘ljallangan budget dasturlari ro‘yxati, mlrd so‘m

Budget dasturlar nomi		2025-yil uchun prognoz	Budget mo‘ljallari:	
			2026	2027
I.	Qishloq xo‘jaligi vazirligi hamda uning tuzilmasiga kiruvchi tashkilotlarning joriy va boshqa xarajatlari bo‘yicha budget dasturlari:	2 732,3	2 973,4	3 295,4
	<i>shu jumladan:</i>			
	Markaziy apparat jami:	1 728,4	1 932,3	2 140,8
	Ma‘muriy boshqaruv	77,1	87,0	98,8
	Qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini yetishtirish	139,0	148,6	165,1
	Agrar sohani davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash	454,2	483,1	514,2
	Qishloq xo‘jaligida ilm-fan, ta‘lim, axborot va maslahat xizmatlari tizimini rivojlantirish	957,2	1 119,2	1 258,3
	Qishloq xo‘jaligini raqamlashtirish	101,2	94,2	104,2
	II. Tasarruf tashkilotlarining budget dasturlari jami:	1 003,4	1 041,1	1 154,5
	Respublikada veterinariya va chorvachilik sohasini rivojlantirish, epizootik barqarorlikni ta‘minlash va chorva hayvonlarini mahsuldorligini oshirish	472,0	444,3	488,8
	Ipakchilik va jun sanoatini rivojlantirish	14,4	14,8	15,2
	O‘simliklar karantini va himoyasi	337,0	360,8	397,3
	Qishloq xo‘jaligida xizmatlar ko‘rsatish	179,0	221,0	253,1

38-rasm. Respublika budgeti xarajatlarini budget dasturlari bilan qamrab olish darajasi

Shuningdek, qolgan birinchi darajali budjet mablagʻlarini taqsimlovchilarning navbatdagi 2025–2027-yillarga moʻljallangan amaldagi tadbirlari hamda rivojlantirish dasturlariga talab etiladigan mablagʻlar miqdori va maqsadli indikatorlari Budjetnomaning **6-ilovasiga** muvofiq shakllantirildi.

Vazirlik va idoralarga dasturiy budjetlashtirish tizimini joriy etish natijasida:

har-bir budjet dasturida maqsadli indikatorlar belgilanadi hamda ushbu indikatorlar vazirlikning **strategiya va konsepsiyalariga muvofiq** kelgusi **uch yil** uchun ishlab chiqiladi;

budjet dasturlarini moliyalashtirish manbasi etib **respublika budjeti, budjetdan tashqari jamgʻarmalar, DMJlar va grant mablagʻlari** belgilanadi;

maqsadli indikatorlarning ijrosi ichki audit xizmatlari tomonidan **baholanadi** hamda vazirlik va idoralarning faoliyatidagi **ijobiy va salbiy natijalari aniqlanadi**;

Davlat budjetidan ajratilgan **mablagʻlarning samaradorligi** va **natijadorligi yuzasidan** vazirlik va idoralarning **Parlament oldidagi hisobdorligi oshiriladi**;

budjet loyihasini tuzishda va uni qabul qilishda budjet mablagʻlarini taqsimlovchilarning **moliyaviy mustaqilligi oshiriladi**;

vazirlik va idoralarning budjet xarajatlari toʻliq budjet dasturlari bilan qamrab olinadi.

6.2 Davlat moliyaviy statistikasini yuritishning xalqaro standartlariga o'tish islohotlari

Konsolidatsiyalashgan budget ko'rsatkichlarini XVJning GFS – 2014 qo'llanmasiga muvofiqlashtirishdan maqsad sodir bo'layotgan iqtisodiy hodisalarning davlat moliyasiga, jumladan, soliq siyosatiga, davlat qarzi siyosatiga hamda investitsiya siyosatiga ta'sirini tahlil qilish va baholash hisoblanadi.

Bundan tashqari, Davlat budjeti likvidligi va barqarorligini izchil va tizimli ravishda baholash imkonini beradi. Ushbu ma'lumotlar to'plami davlat xarajatlarining to'liq ko'rinishini, jumladan, xodimlarga to'lanadigan haq, tovarlar va xizmatlardan foydalanish, asosiy kapital iste'moli, to'lanadigan foizlar, subsidiyalar, grantlar, ijtimoiy nafaqalar va boshqa xarajatlarning batafsil tasniflarini o'z ichiga oladi.

55-jadval. Xalqaro standartlarga muvofiq, milliy konsolidatsiyalashgan budget balansidan XVJning Davlat moliyasi statistikasiga o'tish jadvali, 2025-yil prognoz, mlrd so'm

	Daromad	Xarajat	Balans	YIMga nisbatan
A. Milliy konsolidatsiyalashgan budget balansi	430 365	480 031	-49 665	-3,0
A1 Davlat budjeti	308 547	344 576	-36 029	
A2. DMJ	65 816	62 567	3 249	
A3. TTJ	22 249	20 294	1 956	
A4. Budget tashkilotlarining budgetdan tashqari mablag'lari	33 753	33 753	0	
A5. Tashqi qarz hisobidan davlat dasturlariga xarajatlar		18 840	-18 840	
B. Xalqaro standartlarga muvofiq chegirib tashlangan moliyaviy operatsiyalar, jami	-15 402	-26 353	10 951	0,7
Moliyaviy operatsiyalarni chegirib tashlash (-):	-15 402	-26 353	10 951	0,7
Moliyaviy operatsiyalardan kirim:	-15 402	-416	-14 986	
TTJ	-14 642		-14 642	
DMJ tomonidan ajratiladigan kreditlar	-760	-416	-344	
Moliyaviy operatsiyalardan chiqim:		-25 938	25 938	
Tashqi manbalar hisobidan moliyalashtirilgan kreditlar		-6 280	6 280	
TTJ investitsiya portfeli		-4 299	4 299	
TTJning kredit portfeli		-15 359	15 359	
C. Davlat moliyasi statistikasi (GFS M2014) uslubiyoti asosida daromad, xarajat va sof kreditlash/ qarz olish hajmi (A+B)	414 963	453 677	-38 714	-2,4
D. Konsolidatsiyalashgan budget tarkibida ajratiladigan kreditlar hajmi (+)	15 402	26 353	-10 951	-0,7
TTJ				
Avval ajratilgan kreditlardan tushum	14 642		14 642	
Kredit portfeli		15 359	-15 359	
Investitsiya portfeli		4 299	-4 299	
Tashqi manbalar hisobidan moliyalashtirilgan kreditlar		6 280	-6 280	
DMJ tomonidan ajratiladigan kreditlar	760	416	344	
E. Umumiy fiskal balans (C+D)	430 365	480 031	-49 665	-3,0

XVJ ekspertlari tomonidan GFS va Davlat sektori qarzi statistikasi bo'yicha missiyasi davomida berilgan tavsiyalariga muvofiq, quyidagi vazifalarni amalga oshirish choralari ko'riladi:

– GFS hisobotlarini shakllantirishni avtomatlashtirish bo'yicha ishlarni yakunlash;

– Davlat ulushi mavjud korxonalar ro'yxatini shakllantirish va ushbu korxonalar tomonidan moliyaviy hisobotlarni doimiy ravishda Iqtisodiyot va moliya vazirligiga taqdim etib borish tartibini yo'lga qo'yish;

– GFSni shakllantirish to'g'risidagi milliy yo'riqnomani ishlab chiqish;

– GFSni takomillashtirish va XVJning "Kengaytirilgan ma'lumotlarni tarqatishning umumiy tizimi" (K-MTUT)ning "Ma'lumotlarni tarqatishning maxsus tizimi"ga (SDDS) 2025-yil 1-choragidan o'tish.

Ushbu tizimga o'tishda quyidagilar amalga oshiriladi:

umumiy hukumat operatsiyalarini choraklik taqdim etish;

markaziy hukumat operatsiyalarini oylik taqdim etish;

markaziy hukumat qarzi to'g'risidagi ma'lumotlarni choraklik taqdim etish.

6.3. Budjet ochiqligini ta'minlash hamda budjetni shakllantirishda fuqarolar ishtirokini yanada oshirish

Budjet mablag'laridan samarali foydalanishni tashkil etish, soliq to'lovchilarning budjet savodxonligini yanada oshirish orqali budjet tushumlarini oshirish hamda xarajatlarning samaradorligiga erishish bo'yicha mamlakatimizda ishlar izchil davom ettirilmoqda.

Jumladan, 2024-yilda tashabbusli budjet jarayonlari yangi bosqichga olib chiqildi: ovoz berish jarayonlari yanada shaffoflashdi, fuqarolar fikri asosida taqsimlanadigan mablag'lar hajmi oshirildi, mavsumlar optimallashtirildi, qonunchilik normalari qayta ko'rib chiqildi.

2024-yilda erishilgan asosiy natijalar:

a) 2024-yildan boshlab tashabbusli budjet jarayonida **“Bir fuqaro – bir ovoz”** tamoyili joriy etildi. Bu ovoz berish jarayonlarini yanada adolatli va shaffof o'tishiga va o'z navbatida fuqarolarning ushbu jarayonlarga bo'lgan ishonchini oshirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, fuqarolarning qamrovini baholash orqali hududlar kesimida aholini budjet jarayonlariga jalb etilishi darajasini tahlil qilish imkonini beradi.

Masalan, 2024-yil 1-mavsum doirasida respublika bo'ylab aholining 34 foizi ovoz berish jarayonlarida ishtirok etdilar. Bunda eng faol hududlar sifatida Qashqadaryo, Samarqand va Farg'ona viloyatlari qayd etildi.

b) Yil davomida fuqarolarni diqqat e'tiborini ovoz to'plashga qaratilishini kamaytirish hamda ovoz berish jarayonlarini optimallashtirish maqsadida **“Mening yo'lim”** loyihasi Tashabbusli budjetning 1-mavsumi bilan birlashtirgan holda o'tkazish amaliyoti joriy etildi.

v) Loyihalarni shakllantirish bosqichi to'liq raqamlashtirildi, **tovar va xizmatlar klassifikatori** joriy etildi. Natijada, g'olib loyihalarni amalga oshirishda erishiladigan **natija va samaradorlikni** baholash imkoniyati yaratildi.

Jumladan, “Tashabbusli budjet” jarayonlari doirasida ta'lim yo'nalishida nechta maktab qancha o'quv partalari bilan ta'minlanganligi yoki nechta tibbiyot tashkilotlariga qancha tibbiyot apparatlari xarid qilinganligi kabi ma'lumotlar bazasi shakllanib boradi.

Ma'lumot uchun, 2024-yil 1-mavsum yakunlariga ko'ra umumta'lim maktablarida 4 646 ta interaktiv doska, 68 mingta o'quv partalari va 2,7 mingta kompyuterlar xarid qilinadi. Natijada, 130 ming nafar o'quvchilar zamonaviy ta'lim olish imkoniyatlari yaratiladi.

g) tuman va shahar tasdiqlangan budjetlari hisobidan ajratiladigan mablag' hajmi **10 foizgacha** (avval 5 foiz edi) oshirildi. Natijada, bir mavsum doirasida har bir tuman va

shaharda g‘olib deb topiladigan loyihalar soni avvalgi yillarga nisbatan 7-8 taga oshib o‘rtacha **15 tani** tashkil etdi. Bu o‘z navbatida g‘olib loyihalar uchun to‘plangan ovozlar soni ko‘rsatkichini pasaytirdi.

d) Yosh avlodda budget jarayoni yuzasidan tushunchalarni dastlabki bosqichlardan shakllantirish hamda moliyaviy savodxonligini oshirish maqsadida **sinov tariqasida** 2024-yilda har bir hududdan **bittadan** tuman (shahar)da “**Mening maktabim**” jarayoni o‘tkaziladi.

Bunda 2024-yil uchun **tanlab olingan** tuman (shahar)lardagi mavjud umumta’lim maktablarining har biriga **50 mln so‘mdan** (*jami 32,3 mlrd so‘m*) mablag‘ ajratish hamda **oktabr oyida** loyihalarni shakllantirish va ovoz berish jarayonlarini o‘tkazish belgilandi.

Ushbu jarayon doirasida loyihalar faqat maktabning **yuqori sinf (5–11-sinflar)** o‘quvchilari tomonidan shakllantirilib, ajratilgan mablag‘lar aynan o‘quvchilar tanlagan loyihalarni moliyalashtirish uchun yo‘naltirilishi kutilmoqda.

Maktab o‘quvchilarida mazkur mablag‘ doirasida ta’lim olish imkoniyatlarini kengaytirish hamda bo‘sh vaqtlarini unumli tashkil etish maqsadida elektron doska, kompyuter to‘plamlari, sport inventarlar, kutubxona uchun kitoblar xarid qilish, shuningdek, sog‘lomlashtirish (basketbol, tennis yoki “workout”) maydonchalarini barpo etish imkoniyatlari yaratiladi.

e) 2024-yildan boshlab O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining tegishli Farmoniga asosan “**Yashil makon**” umummilliy loyihasini amalga oshirishda davlat budgetidan har yili ajratiladigan mablag‘larning kamida 50 foizi “yashil bog‘lar” va “yashil jamoat parklari”ni tashkil qilish uchun “Ochiq budget” portali orqali “**Mening bog‘im**” loyihalarini moliyalashtirishga yo‘naltirilishi belgilandi.

2024-yilning may oyida “Ochiq budget” portalida ilk marotaba mazkur jarayon o‘tkazilib, fuqarolar tomonidan **789 ta** loyihalar shakllantirildi. Ovoz berish jarayoni yakunlariga ko‘ra yashil bog‘ va parklar barpo etish bo‘yicha **215 ta** loyihalar g‘olib deb topilib, mazkur loyihalarni moliyalashtirish uchun **52 mlrd** so‘m mablag‘ ajratilishi belgilandi.

2025–2027-yillar uchun istiqboldagi rejalar:

Ushbu yo‘nalishda amalga oshirilayotgan islohotlarni izchil davom ettirgan holda, keng jamoatchlik, xalq vakillari, blogger va jurnalistlar ishtirokida muhokama uchrashuvlarini tashkillashtirgan holda tizimni doimiy takomillashtirib borish choralari ko‘riladi.

Jumladan, kelgusi yildan boshlab sinov natijalarini inobatga olgan holda barcha tuman va shaharlarda **mahalliy budjetlardan** moliyalashtiriladigan “**Mening maktabim**” loyihasini joriy etish orqali yosh avlodda budjet savodxonligini oshirish bo'yicha keng ko'lamli targ'ibot ishlarini amalga oshirish nazarda tutilmoqda.

Shuningdek, nazorat instrumentlarini kengaytirish, jumladan:

“Ochiq budjet” portalida loyihalarni tashabbuskorlar tomonidan qabul qilib olish mexanizmini to'liq joriy etish hamda **jamoatchilik nazoratini** yanada kuchaytirish;

loyihalarni amalga oshirilishini doimiy nazorat qilib borish va monitoringini kuchaytirish bo'yicha hududiy hokimliklar mas'uliyatini oshirishga alohida e'tibor qaratiladi.

Majburiy ovoz to'plashga jalb etilish holatlariga qarshi kurashishni yangi bosqichga olib chiqiladi. Xususan, ovoz berish jarayonlarida fuqarolar tomonidan kelib tushgan murojaatlarni tezkorlik bilan o'rganib chiqish hamda huquqiy baho berish, shu bilan birga aniqlangan holatlarni kunlik ommaviy axborot vositalarida yoritib borish bo'yicha tizimli ishlarni yo'lga qo'yish choralari ko'riladi.

Bunda, majburiy ovoz berishga jalb etilish holatlarini minimallashtirish maqsadida ovoz berish bosqichini bosqichma-bosqich kamaytirib borish choralari ko'riladi.

Shuni alohida ta'kidlash joizki, “O'zbekiston-2030” strategiyasiga ko'ra ajratilayotgan mablag'lar hajmini bosqichma-bosqich oshirish orqali 2030-yilga qadar Tashabbusli budjet jarayoni uchun yo'naltiriladigan mablag'lar hajmini **24 trln** so'mga yetkazish maqsad qilingan.

Shular bilan bir qatorda mamlakatimizda tashabbusli budjet jarayonida “**o'zini o'zi moliyalashtirish**” amaliyotini joriy etish bo'yicha xalqaro tajribalar o'rganiladi.

Bugungi kunga kelib, ovoz berish bosqichlarida fuqarolar targ'ibot kampaniyalari uchun turli moddiy rag'batlantirish tizimlarini taklif etmoqdalar. Bu kabi holatlar turlicha talqin qilinib, jumladan ayrim mutaxassislar tomonidan demokratik jarayonlarning bir ko'rinishi deb baholanmoqda.

Bunda mazkur holatni yanada shaffoflashtirish hamda fuqarolarga o'z mablag'larini “**legal**” yo'l orqali o'z loyihalariga yo'naltirish imkonini berish maqsadida xalqaro amaliyotda ommalashib borayotgan “**kraudfanding**” tizimini joriy etish imkoniyatlari o'rganilmoqda.

Birgalikda moliyalashtirish amaliyoti tashabbusli budjet jarayonlarida muhim rol o'ynaydi. Jumladan:

1. Fuqarolarning ishtirokini oshirish: birgalikda moliyalashtirish fuqarolarga budjetlashtirish jarayonida faol ishtirok etish imkonini beradi. Ular muhim deb hisoblagan loyihalarga hissa qo‘shishi va shu bilan budjet mablag‘larini taqsimlashga bevosita ta’sir qilishi mumkin.

2. Mavjud resurslarni kengaytirish: birgalikda moliyalashtirish loyihalar uchun mavjud bo‘lgan mablag‘larning umumiy miqdorini oshirishi mumkin. Bu, ayniqsa, turli xil tashabbuslarni moliyalashtirish zarur bo‘lganda, cheklangan budjet resurslari sharoitida juda muhim hisoblanadi.

3. Shaffoflik va mas’uliyatning oshishi: fuqarolar o‘z mablag‘larini loyihalar uchun sarmoya kiritganda, bu budjet jarayonida shaffoflik va mas’uliyatni oshirishi mumkin. Shuningdek, fuqarolarning budjetlashtirish jarayoniga bo‘lgan ishonchini oshirishga yordam beradi.

2021–2023-yillar davomida to‘plangan tajriba hamda mazkur yo‘nalishda mavjud xalqaro tajribalar tahlillari asosida bosqichma-bosqich tarzda ushbu amaliyotni mamlakatimizda tatbiq etish choralari ko‘riladi.

6.4. Xarajatlarni BRM bilan uyg'unlashtirish

Hozirgi kunda, BRMni moliyalashtirish bilan bog'liq taqchilliklar dunyo miqyosida dolzarb muammo bo'lib qolmoqda.

Tahlillarga ko'ra, hozirgi kunda dunyoda BRMni moliyalashtirishda 4,2 trln AQSH dollari miqdorida taqchilik mavjud. Jumladan, O'zbekiston Respublikasida ham BRMni moliyalashtirish bilan bog'liq taqchilikni bartaraf etish maqsadida rivojlantirish loyihalariga mablag' jalb qilish bo'yicha XMI bilan mustahkam aloqalarni yo'lga qo'yilmoqda.

BRMni moliyalashtirish va "Yashil" loyihalarni qo'llab-quvvatlash borasidagi islohotlarni jadallashtirish maqsadida mintaqada ilk bor 340 mln AQSH dollari miqdorida "Yashil" va 600 mln yevro miqdorida BRM suveren xalqaro obligatsiyalar joylashtirildi.

Shu bilan birga, O'zbekistonda BRMni moliyalashtirish uchun har yili qo'shimcha talab etiladigan mablag'lar miqdorini aniqlash va ularni jalb qilish bo'yicha aniq strategiyalarni ishlab chiqish maqsadida, XVJ bilan birgalikda 5 ta yo'nalish (*ta'lim, sog'liqni saqlash, energetika, toza suv va sanitariya, yo'l infratuzilmasi*) doirasida o'rganish ishlari olib borilmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 21-fevraldagi 83-sonli "2030-yilgacha bo'lgan davrda barqaror rivojlanish sohasidagi milliy maqsad va vazifalarni amalga oshirishni jadallashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qaroriga muvofiq, BRMM hisobga olinishi va O'zbekiston Respublikasi Davlat budjeti loyihasini tayyorlash hamda ko'rib chiqishda aks ettirilishini ta'minlash belgilangan. Qarorda tasdiqlangan 16 ta milliy maqsad va 127 ta vazifani monitoring qilish uchun 190 ta indikator belgilab olindi.

Davlat budjetining BRMMni amalga oshirish uchun xarajatlarini tasniflash uslubiyoti resurslarni taqsimlash, qo'shimcha moliyalashtirishni talab qiladigan sohalarni aniqlash va xarajatlar samaradorligini tahlil qilish to'g'risida qarorlar qabul qilish jarayonini takomillashtirish uchun mustahkam asos bo'lib xizmat qiladi. Shuningdek, budjet mablag'laridan foydalanishda shaffoflikni, xabardorlik va javobgarlikni oshiradi.

Xarajatlarni BRMM asosida tasniflash BRMM sohasida rivojlanishni davlat va xususiy moliyalashtirish, shuningdek, xalqaro moliyalashtirish doirasida kuzatish imkonini beradi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston – 2030" strategiyasini 2023-yilda sifatli va o'z vaqtida amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi

2023-yil 11-sentabrdagi PQ-300-son qarori ijrosini ta'minlash maqsadida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 1-maydagi 257-sonli "Davlat budjeti xarajatlarining barqaror rivojlanish milliy maqsadlariga muvofiqligi va iqlim o'zgarishiga ta'sirini ko'rsatib borish (tasniflash) mexanizmlarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori qabul qilindi.

Mazkur qaror Davlat budjeti xarajatlarining BRMM maqsadlariga muvofiqligi va iqlim o'zgarishiga ta'sirini ko'rsatib borish (tasniflash) tartibini joriy etishda konseptual yondashuvlarni belgilash maqsadida ishlab chiqilgan.

Davlat budjeti xarajatlarining BRMM maqsadlariga muvofiqligi va iqlim o'zgarishiga ta'sirini ko'rsatib borish (tasniflash) Konsepsiyasi tasdiqlangan bo'lib, quyidagi asosiy yo'nalishlarni o'z ichiga oladi:

tasniflash qamrovi, obyekti va darajasi;

xarajatlarni aniqlash;

chora-tadbirlarning budjet ma'lumotlariga muvofiqligini ta'minlash;

budjet jarayonlariga integratsiya qilish;

xarajatlarni iqlim jihatidan tasniflashni tatbiq qilishga qaratilgan qisqa va uzoq muddatli harakatlar;

xarajatlarni BRMM maqsadlari asosida tasniflash.

Xarajatlarni BRMM asosida tasniflash jarayonida Davlat budjeti mablag'larining kengroq qamrab olinishi, BRMM bo'yicha budjet xarajatlari miqdori haqida to'liqroq ma'lumot beradi.

Davlat moliyasini boshqarish tizimiga bog'liq BRMMga erishishga ko'maklashuvchi kelajakda amalga oshirilishi lozim bo'lgan quyidagi vazifalar rejalashtirilmoqda:

– xalqaro tashkilotlar va xorijiy ekspertlar hamkorligida Davlat budjeti xarajatlarining BRMM maqsadlariga muvofiqligi bo'yicha Davlat budjeti xarajatlarini tasniflash uslubiyoti va amaliyotga tatbiq qilish uchun qo'llanmasini ishlab chiqish;

– 2025-yil uchun tasdiqlangan budjet parametrlari hamda 2026-yil uchun ishlab chiqilgan budjet parametrlari loyihasi asosida Davlat budjeti xarajatlarni BRMM tasniflashni amalga oshirish va "Fuqarolar uchun budjet" nashrida e'lon qilish;

– xarajatlarni BRMM asosida tasniflashda budjet xarajatlarining vazifalar jihatidan tasnifidan foydalanilishi natijalarini Davlat moliyasini boshqarish axborot tizimiga integratsiya qilish, uni budjet xarajatlari bilan bog'lash;

- dasturiy budjetlashtirish to‘liq joriy etilganidan so‘ng xarajatlarni BRMM asosida tasniflashni Davlat moliyasini boshqarish axborot tizimiga integratsiya qilish;
- bir budjet satri bir nechta BRMMga erishishga ko‘maklashganda BRMMga erishishga foizdagi hissassi bo‘yicha vazn ko‘rsatkichlari tizimini ishlab chiqish.

39-rasm. Barqaror rivojlanish sohasidagi milliy maqsadlarni amalga oshirish uchun davlat budjeti xarajatlari

Barqaror rivojlanish sohasidagi milliy maqsadlar	2024 (parametr)		2025 (prognoz)	
	mlrd so‘m	Xarajat-dagi ulushi, foizda	mlrd so‘m	Xarajat-lardagi ulushi, foizda
 1-maqsad. Barcha joylarda aholining kam ta'minlanganlik darajasini pasaytirish	34 483,6	11	35 577,9	10,4
 2-maqsad. Oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlash, ovqatlanish ratsionini yaxshilash hamda qishloq xo‘jaligining barqaror rivojlanishiga ko‘maklashish	2 273,3	0,7	2 367,5	0,7
 3-maqsad. Sog‘lom turmush tarzini ta‘minlash va barcha yoshdagi kishilarning farovonligiga ko‘maklashish	36 690,7	11,7	43 419,6	12,7
 4-maqsad. Umumqamrovli va adolatli sifatli ta‘limni ta‘minlash hamda barchaga butun umri davomida ta‘lim olish imkoniyatini rag‘batlantirish	73 582,8	23,5	84 608,3	24,8
 5-maqsad. Gender tenglikni ta‘minlash va barcha xotin-qizlarning huquq va imkoniyatlarini kengaytirish	813,2	0,3	847,7	0,2
 6-maqsad. Barcha uchun suv resurslari va sanitariyaning mavjudligi hamda ulardan oqilona foydalanishni ta‘minlash	10 389,2	3,3	10 834,4	3,2
 7-maqsad. Arzon, ishonchli, barqaror va zamonaviy energiya manbalaridan barcha uchun umumfoydalanish imkoniyatini ta‘minlash	44,6	-	51,2	-
 8-maqsad. Samarali bandlikni oshirish hamda erkaklar va xotin-qizlarni munosib ish bilan ta‘minlash asosida barqaror va umumqamrovli iqtisodiy o‘rishga ko‘maklashish	4 840,9	1,5	5 568,0	1,6
 9-maqsad. Barqaror infratuzilmani yaratish, umumqamrovli va barqaror sanoatlashuv va innovatsiyalarga ko‘maklashish	7 876	2,5	8 635,7	2,5

39-rasm. Barqaror rivojlanish sohasidagi milliy maqsadlarni amalga oshirish uchun davlat budjeti xarajatlari (davomi)

Barqaror rivojlanish sohasidagi milliy maqsadlar		2024 (parametr)		2025 (prognoz)	
		mlrd so‘m	Xarajatlardagi ulushi, foizda	mlrd so‘m	Xarajatlardagi ulushi, foizda
	10-maqsad. Mamlakat ichida tengsizlikni uning barcha ko‘rinishlarida qisqartirish	496,4	0,2	340,0	0,1
	11-maqsad. Shaharlar va aholi yashash punktlarining ochiqligi, xavfsizligi va ekologik barqarorligini ta‘minlash	16 094,4	5,1	19 461,7	5,7
	12-maqsad. Iste‘mol va ishlab chiqarishning oqilona modellariga o‘tishni ta‘minlash	136,1	-	60,9	-
	13-maqsad. Iqlim o‘zgarishi va uning oqibatlariga qarshi kurash bo‘yicha tezkor choralarini qabul qilish	388,2	0,1	463,1	0,1
	15-maqsad. Quruqlik ekotizimlarini himoyalash va tiklash, ulardan oqilona foydalanishga ko‘maklashish, o‘rmonlardan oqilona foydalanish, cho‘llanishga qarshi kurashish, yerlarning yemirilishini to‘xtatish va ortga qaytarish, bioxilma-xillikning yo‘qolib ketish jarayonini to‘xtatish	1 032,4	0,3	1 161,8	0,3
	16-maqsad. BRM yo‘lida tinchliksevar va ochiq jamiyatlar barpo etilishiga ko‘maklashish, barcha uchun odil sudlov imkoniyatidan foydalanishni ta‘minlash va barcha darajalarda samarali, hisobdor va keng ishtirokka asoslangan muassasalarni tashkil etish	5 750,8	1,8	6 690,2	2,0
	17-maqsad. BRMda Global sheriklik doirasida amalga oshirish vositalarini mustahkamlash va ishlarni faollashtirish	21 063	6,7	26 329,2	7,7
Jami		215 955,6	69,0	246 417,2	72,2

6.4.1. “Yashil” iqtisodiyotga o‘tishga qaratilgan islohotlar

BMTTD hamda FTA bilan hamkorlikda “O‘zbekistonda Davlat budjeti xarajatlarini yashil tasniflash” uslubiyoti ishlab chiqilgan. 2023-yilgi Davlat budjeti ijrosi doirasida xarajatlarni “yashil” budjetlashtirish tamoyillari asosida tasniflash mazkur uslubiyot orqali amalga oshirildi.

Davlat budjeti xarajatlarini “yashil” budjetlashtirish tamoyillari asosida tasniflash (*keyingi o‘rinlarda – xarajatlarni “yashil” budjetlashtirish tamoyillari asosida tasniflash*) deganda – Davlat budjeti xarajatlarini iqlim, atrof-muhit o‘zgarishiga ta’siri va “yashil” budjetlashtirish tamoyillari bo‘yicha budjet tasnifi asosida baholash tushiniladi.

Xarajatlarni “yashil” budjetlashtirish tamoyillari asosida tasniflashda birinchi navbatda iqlim o‘zgarishi va atrof-muhitga ijobiy yoki salbiy ta’sirga ega tadbirlar aniqlab olinadi.

Iqlim o‘zgarishi va atrof-muhitga ijobiy yoki salbiy ta’sirga ega tadbirlar **3 ta asosiy guruhlarga** ajratiladi:

- 1) Iqlim o‘zgarishi **ta’sirini yumshatish** tadbirlari;
- 2) Iqlim o‘zgarishiga **moslashish** tadbirlari;
- 3) **Atrof-muhit masalalari bilan bog‘liq boshqa** ta’sirlar.

Ushbu guruhlarning har biri “ijobiy” va “salbiy” ta’siri bo‘yicha tahlil qilinadi.

Xarajatlarni “yashil” budjetlashtirish tamoyillari asosida tasniflash xarajatlarni iqlimga ta’siri bo‘yicha tasniflashning davomi va kengayishi sifatida qaralishi mumkin. Xarajatlarni “yashil” budjetlashtirish tamoyillari asosida tasniflashni joriy etish va qo‘llash uchun quyidagi shartlar asosida bosqichma-bosqich yondashuv taqdim etiladi (40-rasm).

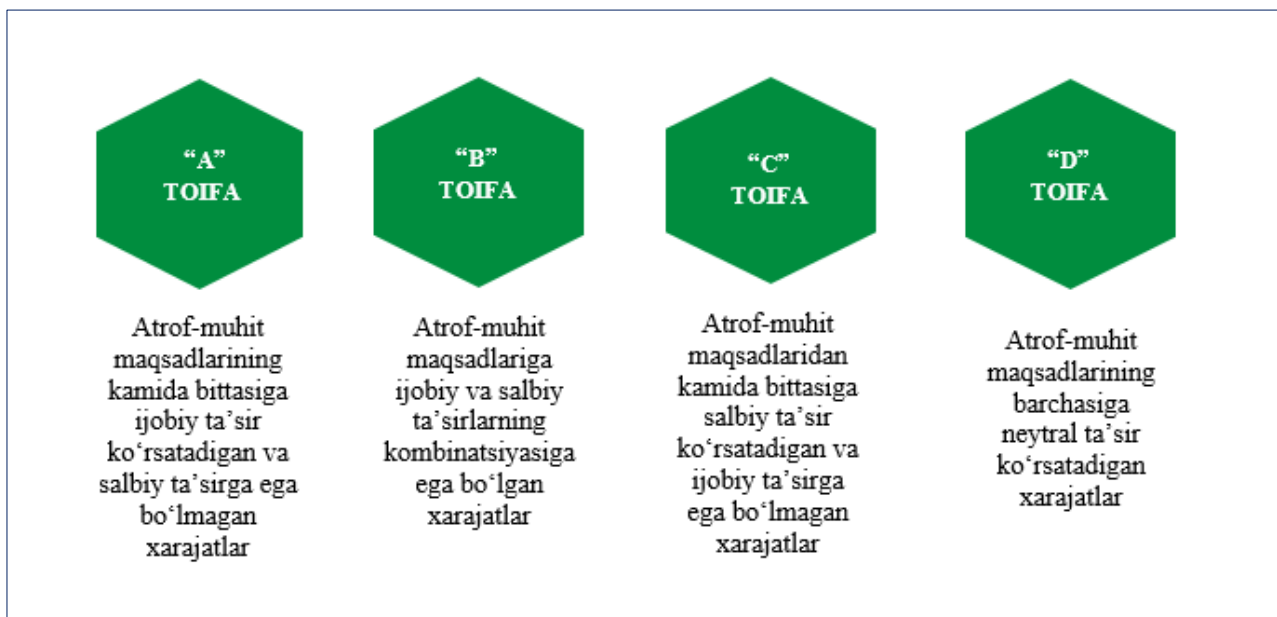
Vazifa jihatidan tasnifning ikkinchi darajasida har bir budjet satrini atrof-muhit maqsadlariga ta’sirini to‘g‘ridan-to‘g‘ri aniqlash imkoni bo‘lmaganda, mazkur budjet satrlari tarkibi bo‘yicha qo‘shimcha ma’lumotlardan foydalaniladi.

Jumladan, mazkur budjet satri bo‘yicha jami xarajatlarning 75 foizidan ko‘prog‘i “ijobiy” ta’sir ko‘rsatgan taqdirda, budjet satri atrof-muhit maqsadlariga “ijobiy” ta’sir ko‘rsatuvchi xarajatlar deb hisoblanadi. Agarda, jami xarajatlarning 75 foizi “salbiy” ta’sir ko‘rsatsa, unda budjet satri atrof-muhit maqsadlariga “salbiy” ta’sir ko‘rsatuvchi xarajatlar deb hisoblanadi. Qo‘shimcha ma’lumotlar ushbu xarajatlarni baholashda yordam bermasa, ularni neytral xarajatlar sifatida belgilanadi.

40-rasm. Xarajatlarni “yashil” budjetlashtirish tamoyillari asosida tasniflash bosqichlari.

Birinchi bosqich	Ikkinchi bosqich
Har bir budjet satri atrof-muhit maqsadlariga ta'sir ko'rsatishi nuqtayi nazaridan baholanadi, jumladan: ■ iqlim o'zgarishini yumshatish; ■ iqlim o'zgarishiga moslashish; ■ suv resurslaridan barqaror foydalanish; ■ resurslardan samarali foydalanish va aylanma iqtisodiyotga o'tish; ■ ifloslanishning oldini olish va nazorat qilish; ■ biologik xilma-xillik va ekotizimlarni muhofaza qilish va tiklash.	Budjet satrlari quyidagi toifalar bo'yicha guruhlanadi: ■ atrof-muhit maqsadlarining kamida bittasiga ijobiy ta'sir ko'rsatadigan va salbiy ta'sirga ega bo'lmagan xarajatlar; ■ atrof-muhit maqsadlariga ijobiy va salbiy ta'sirlarning kombinatsiyasiga ega bo'lgan xarajatlar; ■ atrof-muhit maqsadlaridan kamida bittasiga salbiy ta'sir ko'rsatadigan va ijobiy ta'sirga ega bo'lmagan xarajatlar.

41-rasm. Xarajatlarni “yashil” budjetlashtirish tamoyillari asosida tasniflashda guruhlash

“Yashil” soliqqa tortish paketini ishlab chiqish borasida amalga oshirilgan ishlar.

Korxonalar va uy xo'jaliklaridan atrof-muhitning ifloslanishiga va resurslarning ortiqcha sarflanishiga olib keladigan faoliyatlarni cheklash maqsadida soliq ma'muriyatchiligida bir qator o'zgarishlar kiritildi. Jumladan:

– 2023-yil 1-yanvardan 2026-yil 1-yanvargacha bo'lgan davrda chiqindilarni to'plash, olib chiqish, saralash va qayta ishlash faoliyati bilan shug'ullanuvchilar uchun

foyda solig'i (*bundan foizlar tarzidagi daromadlar mustasno*) va ijtimoiy soliq stavkasi 1 foiz miqdorda belgilandi;

– ko'mirdan foydalanuvchi zavodlar uchun soliq stavkasini 50 foizga kamaytirish tartibi bekor qilindi;

– 2024-yil 1-apreldan yuk ko'tarish quvvati 10 tonnadan yuqori bo'lgan yuk avtotransport vositalari va tirkamalarining avtomobil yo'llari bo'ylab harakatlanishi huquqi uchun bazaviy hisoblash miqdorining 5 baravaridan 10 baravarigacha tabaqalashtirilgan yillik miqdorlarda yig'im joriy etildi;

– 2024-yil 1-iyuldan boshlab avtomobil shinalarining bir donasi vaznidan (*kg uchun*) kelib chiqqan holda bazaviy hisoblash miqdorining 0,3 foizi miqdorida utilizatsiya yig'imi joriy etildi;

– qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishga asoslangan generatsiya obyektlarining "yashil energiya" sertifikatlari savdosidan tushgan daromdlari foyda solig'ini hisoblashda daromad sifatida hisobga olinmasligi belgilandi.

Davlat moliyasini boshqarish tizimiga bog'liq iqlim o'zgarishi siyosatiga yordam beradigan kelajakda amalga oshirilishi lozim bo'lgan quyidagi vazifalar rejalashtirilmoqda:

xarajatlarini "yashil" budjetlashtirish tamoyillari asosida tasniflash uslubiyoti va mexanizmini takomillashtirish;

xarajatlarning ijrosi bo'yicha "yashil" budjetlashtirish tamoyillari asosida tasniflash natijalarini tahlil qilish;

2025-yil uchun tasdiqlangan budjet parametrlari hamda 2026-yil uchun ishlab chiqilgan budjet parametrlari loyihasi asosida xarajatlarni "yashil" budjetlashtirish tamoyillari asosida tasniflash va "Fuqarolar uchun budjet" nashrida e'lon qilish;

dasturiy budjetlashtirish islohotlari doirasida iqlim bilan bog'liq davlat budjeti xarajatlari ijrosi to'g'risida hisobot berish mexanizmlari va tartiblarini ishlab chiqish va joriy etish;

xarajatlarni "yashil" budjetlashtirish tamoyillari asosida tasniflash jarayonlarini avtomatlashtirish va dasturiy ta'minotiga integratsiyalashtirish;

davlat budjetini shakllantirish jarayonining BRMni samarali tarzda amalga oshirishni qo'llab-quvvatlashini ta'minlash;

"yashil" budjetlashtirish uslubiyotini ishlab chiqish;

"yashil" va iqlim o'zgarishi bilan bog'liq budjet muhokamalari va budjet nazoratiga imkon beruvchi tizimni joriy etish;

iqlim o'zgarishi bilan bog'liq va "yashil" budjetlashtirish bo'yicha institutsional salohiyatni rivojlantirish.

Davlat budjeti xarajatlarining 2025-yilgi parametrlari hajmi **344,6 trln so'm** etib belgilanayotgan bo'lib, xarajatlarni "yashil" budjetlashtirish tamoyillari asosida **tasniflash natijalariga** ko'ra:

"A" toifa bo'yicha, ya'ni atrof-muhit maqsadlarining kamida bittasiga ijobiy ta'sir ko'rsatadigan va salbiy ta'sirga ega emas xarajatlar miqdori 26,4 trln so'm bo'lib, jami xarajatlardagi ulushi 7,7 foizni tashkil etadi. Ushbu toifada suv xo'jaligi tashkilotlarini saqlash va suv bilan ta'minlashga oid tadbirlar xarajatlari (*suv tadbirlari iqlim o'zgarishi sharoitida muhim o'rin tutadi*), arzonlashtirilgan gaz narxini qoplash uchun ajratilgan subsidiya xarajatlari (*jismoniy va yuridik shaxslarga arzonlashtirilgan gaz berilishi, ko'mir, o'tin kabi muqobil yoqilg'i sarfini kamaytiradi*), hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish va obodonlashtirish bo'yicha xarajatlar (*hududlarda infratuzilmalarni rivojlantirilishi, obodonlashtirish iqlim o'zgarishiga moslashtirish tadbirlari hisoblanadi*) va boshqa atrof-muhit maqsadlariga ijobiy ta'sir ko'rsatadigan xarajatlar inobatga olingan.

"V" toifa bo'yicha, ya'ni atrof-muhit maqsadlariga ijobiy va salbiy ta'sirlarning kombinatsiyasiga ega bo'lgan xarajatlar miqdori 8,5 trln so'm bo'lib, jami xarajatlardagi ulushi 2,5 foizni tashkil etadi. Ushbu toifada 3 issiqlik ta'minoti tizimi tashkilotlari xarajatlari (*tashkilot tomonidan issiqlik ishlab chiqarishda ko'mir, mazut yoqilg'ilaridan foydalanilishi iqlim o'zgarishi, ekologiyaga salbiy ta'sir ko'rsatsa-da, arzonlashtirilgan issiqlik ta'minoti ko'mir, o'tin kabi muqobil yoqilg'i sarfini kamaytiradi*), geologiya-qidiruv ishlari xarajatlari (*faoliyat atrof-muhitga salbiy ta'sir ko'rsatsada, kam uglerodli faoliyatlar uchun zarur bo'lgan minerallarni aniqlaydi*), veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish qo'mitasi va hududiy bo'linmalari xarajatlari (*veterinariya xizmati hayvonlarni iqlim o'zgarishi ta'siriga moslashtirishga yordam ko'rsatsa-da, chorvachilik faoliyati iqlim o'zgarishiga salbiy ta'sir ko'rsatadi*) ko'zda tutilgan.

"C" toifa bo'yicha, ya'ni atrof-muhit maqsadlaridan kamida bittasiga salbiy ta'sir ko'rsatadigan va ijobiy ta'sirga ega emas xarajatlar miqdori 1,3 trln so'm bo'lib, jami xarajatlardagi ulushi 0,4 foizni tashkil etadi. Bu toifaga issiqxona gazlari emissiyalarini oshishiga olib keluvchi, suv sarfini oshiruvchi, atrof-muhitni ifloslantiruvchi tadbirlar, biologik xilma-xillik va ekotizimga salbiy ta'sir ko'rsatuvchi tadbirlar kiradi.

"D" toifa bo'yicha, ya'ni atrof-muhit maqsadlarining barchasiga neytral ta'sir ko'rsatadigan xarajatlar miqdori 308,4 trln so'm bo'lib, jami xarajatlardagi ulushi 89,4 foizni tashkil etadi. Ushbu toifada iqlim o'zgarishi va atrof-muhit maqsadlariga hech qanday ta'sir ko'rsatmaydigan, tashkilotlarni saqlash xarajatlari kiritiladi.

56-jadval. Davlat budjeti xarajatlarining 2023-2025-yillardagi ko'rsatkichlarini "yashil" budjetlashtirish tamoyillari asosida tasniflash natijalari, trln so'm

Toifalar	2023 ijro	foiz	2024-yil tasdiqlangan	foiz	2025-yil prognoz	foiz
Jami	281,1	100	312,9	100	344,6	100
<i>“A” toifa</i>	39,1	13,9	32	10,2	26,4	7,7
<i>“V” toifa</i>	7,2	2,6	7,4	2,4	8,5	2,5
<i>“C” toifa</i>	0,9	0,3	2,4	0,8	1,3	0,4
<i>“D” toifa</i>	233,9	83,2	271,4	86,7	308,4	89,4

6.4.2 Gender tengligini ta'minlashga qaratilgan islohotlar.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining 2021-yil 28-maydagi "2030-yilga qadar O'zbekiston Respublikasida gender tenglikka erishish strategiyasini tasdiqlash haqida" SQ-297-IV-sonli qarorida O'zbekiston Respublikasi Davlat budjeti loyihasini ishlab chiqish jarayonida gender jihatlarni hisobga olgan holda, ularni gender ekspertizasidan o'tkazish, "Genderga yo'naltirilgan budjetlashtirish"ni rejalashtirish hamda uni budjet jarayonlariga bosqichma-bosqich joriy etish belgilangan.

Jahon tajribasidan shu narsa ma'lumki, gender tenglikni hisobga olgan holda davlat moliyasini boshqarish quyidagi asosiy yo'nalishlarni o'z ichiga oladi:

- budjet tuzilishini gender tenglikni hisobga olgan holda amalga oshirish;
- genderga yo'naltirilgan siyosatni budjet mablag'lari bilan bog'lash;
- budjetni ayollar va erkaklar manfaatlariga muvofiq darajada teng tarzda ijro etish;
- xarajatlar va daromadlar hajmini o'zgartirishning gender ta'sirini monitoring qilish.

Mazkur yo'nalishda "BMT Ayollar tuzilmasi" (UN Women), Osiyo taraqqiyot banki hamda Iqtisodiyot va moliya vazirligi o'rtasida hamkorlik ishlari yo'lga qo'yildi. "BMT Ayollar tuzilmasi" hamda Iqtisodiyot va moliya vazirligi o'rtasida ikki tomonlama hamkorlik memorandumi imzolandi. Hozirda, Iqtisodiyot va moliya vazirligi tomonidan xalqaro ekspertlar bilan hamkorlikda genderga yo'naltirilgan budjetlashtirish bo'yicha quyidagilarni nazarda tutuvchi Uslubiy qo'llanma ishlab chiqilmoqda:

- genderga yo'naltirilgan budjetlashtirish joriy etish uchun konseptual asoslar;
- jins bo'yicha ajratilgan gender budjet ko'rsatkichlari;
- gender budjet tahlili;
- gender budjet xisoboti;
- genderga yo'naltirilgan budjetlashtirishni institutsionallashtirish;
- genderga yo'naltirilgan budjetlashtirishni O'zbekistonda budjet jarayoniga integratsiya qilish istiqbollari.

Shuningdek, genderga yo'naltirilgan budjetlashtirishni bosqichma-bosqich joriy etish bo'yicha qo'yidagi tadbirlar rejalashtirilgan:

– genderga yoʻnaltirilgan budjetlashtirishni amaliyotga tatbiq etish boʻyicha tegishli chora-tadbirlarni ishlab chiqish;

– genderga yoʻnaltirilgan budjetlashtirish qoʻllanmasi asosida “dasturiy budjetlashtirish” tizimini sinov tariqasida joriy etilishida ikkita vazirlik (Oliy taʼlim, fan va innovatsiyalar vazirligi hamda Kambagʻallikni qisqartirish va bandlik vazirligi) misolida “gender tenglikni hisobga olgan holda namunaviy maqsadli koʻrsatkichlarni” ishlab chiqish;

– vazirlik va idoralar tomonidan genderga yoʻnaltirilgan budjetlashtirish boʻyicha tegishli maʼlumotlarni Iqtisodiyot va moliya vazirligiga davriy taqdim etib borish mexanizmini ishlab chiqish;

– genderga yoʻnaltirilgan budjetlashtirish tizimini budjet jarayoniga toʻliq tatbiq etish uchun amaliy tavsiyalar va uslubiy koʻrsatmalar ishlab chiqish;

– xorijiy ekspertlar bilan hamkorlikda genderga yoʻnaltirilgan budjetlashtirish uslubiyoti yuzasidan vazirlik va idoralar uchun amaliy seminarlar oʻtkazish koʻzda tutilmoqda.

6.5. Davlat sektorida ichki nazorat va ichki auditni takomillashtirish

So‘nggi yillarda mamlakatimizda davlat moliyaviy resurslarini samarali boshqarish hamda budjet mablag‘laridan maqsadli va oqilona foydalanishda davlat moliyaviy nazorati tizimini takomillashtirish yuzasidan ko‘plab islohotlar amalga oshirilmoqda.

Shuningdek, davlat sektoriga ichki nazorat va ichki audit tizimini joriy etish orqali davlat budjeti xarajatlarining samaradorligini oshirish, budjet qonunchiligi buzilishining profilaktikasini kuchaytirish va masofaviy auditni kengaytirish bo‘yicha izchil ishlar olib borilmoqda.

Bu borada, vazirlik va idoralarda tashkil etilgan ichki audit xizmatlari faoliyatini uslubiy ta‘minlash hamda ichki audit faoliyatini ilg‘or xorijiy tajriba asosida yo‘lga qo‘yish maqsadida tegishli qonunchilik hujjatlari qabul qilindi.

Jumladan, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 14-fevraldagi PQ-128-sonli “O‘zbekiston Respublikasi Davlat budjeti xarajatlarining samaradorligini yanada oshirish va davlat moliyaviy nazorati organlari faoliyatini takomillashtirish to‘g‘risida”gi qarori bilan vazirlik va idoralar ichki audit xizmatlari faoliyatida budjet qonunchiligi buzilishining profilaktikasiga qaratilgan asosiy yo‘nalishlar belgilandi.

Bunda asosan, vazirlik va idoralarning ichki audit xizmatlari faoliyatini rivojlantirish, ularning faoliyatida masofaviy auditni keng ko‘lamda qo‘llash orqali ichki audit tadbirlari samaradorligini oshirishga e‘tibor qaratildi.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 1-avgustdagi 416-sonli qarori bilan vazirlik va idoralarda tashkil etilgan ichki audit xizmatlarining maqsadi, vazifalari, funksiyalari, huquq va majburiyatlari hamda ularning faoliyatini tashkil etishning umumiy qoidalarini belgilovchi Vazirlik va idoralarning ichki audit xizmati to‘g‘risida namunaviy nizom tasdiqlandi.

Bundan tashqari, Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 13-fevraldagi 62-sonli qarori bilan Davlat moliyaviy nazorati inspeksiyasi va ichki audit xizmatlari xodimlari malakasini sertifikatlash tartibi to‘g‘risidagi nizom tasdiqlandi.

Ushbu nizom bilan ichki audit milliy malaka sertifikatini olish uchun talabgorlarga qo‘yiladigan malaka talablari, malaka imtihonini tashkil etish, o‘tkazish hamda malaka sertifikatini berish, muddatini uzaytirish va qayta rasmiylashtirish hamda ichki audit milliy malaka sertifikatiga ega xodimlarning malaka oshirish kursini tashkil etish va o‘tkazish tartibi belgilandi.

Shu bilan birga, nizomga muvofiq davlat moliyaviy nazorati inspeksiyasi va ichki audit xizmatlari xodimlari malakasini sertifikatlashni tashkil etish va ularning malakasini oshirish tizimi yo‘lga qo‘yildi. Natijada shu kunga qadar 642 nafar talabgor malaka imtihonini muvaffaqiyatli topshirib, ichki audit milliy sertifikatiga ega bo‘ldi.

Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 14-avgustdagi 377-sonli qarori bilan Vazirlik va idoralarning ichki audit xizmatlari faoliyatini baholash tartibi to‘g‘risida nizom tasdiqlandi.

Ushbu nizom bilan Iqtisodiyot va moliya vazirligi tomonidan vazirlik va idoralarning ichki audit xizmatlari faoliyatini baholash va takomillashtirib borish tartibi belgilandi. Mazkur tartib asosida 2024-yilda xavf tahlili asosida 15 ta vazirlik va idoralarning ichki audit xizmatlari tanlab olinib, ularda ichki audit faoliyatini sohaga oid qonunchilik hujjatlariga rioya etilishini ta’minlash hamda faoliyatni takomillashtirib borish maqsadida baholash amalga oshirilmoqda.

Bundan tashqari, JBning “Institutsional salohiyatni oshirish” loyihasi doirasida xorijiy ekspertlar bilan birgalikda Ichki auditning milliy standartlari (2022-yil 24-oktabrda 3394-son bilan Adliya vazirligidan ro‘yxatdan o‘tkazildi) va Ichki audit tadbirlarini o‘tkazish qo‘llanmasi (2022-yil 27-dekabrda 3406-son bilan Adliya vazirligidan ro‘yxatdan o‘tkazildi) ishlab chiqildi.

Ichki audit milliy standartlari bilan ichki audit faoliyatining asosiy tamoyillari, ichki audit xizmatining mustaqilligi, ichki audit xizmati faoliyati sifatini ta’minlash va oshirib borish hamda ichki audit tadbirlarini o‘tkazish bilan bog‘liq talablar belgilandi.

Ichki audit tadbirlarini o‘tkazish qo‘llanmasi bilan ichki audit tadbirlarining xavf tahlili asosida rejalashtirish, o‘tkazish, natijalar yuzasidan hisobot rasmiylashtirish hamda taklif va tavsiyalarning bajarilishini monitoring qilish tartibi belgilandi.

Ichki audit xizmati xodimlarining bilim va malakasini oshirish, ichki audit faoliyatiga oid qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlarni amaliyotga joriy etish maqsadida milliy va xorijiy ekspertlarni jalb etgan holda, seminar-treninglar o‘tkazildi. Shuningdek, vazirlik huzuridagi O‘quv markazida ichki audit xizmati xodimlari uchun malaka oshirish kurslari tashkil etildi.

Shu bilan birga, davlat sektorida ichki nazorat va ichki audit tizimini rivojlantirish bo‘yicha 2025 – 2027-yillarda quyidagi ishlarni amalga oshirish rejalashtirilmoqda:

a) Davlat sektorida ichki nazorat tizimini rivojlantirish bo'yicha:

– JBning “Institutsional salohiyatni rivojlantirish loyihasi” doirasida xalqaro ilg'or amaliyot asosida mamlakatimiz vazirlik va idoralarining ichki nazorat tizimini baholash orqali “O'zbekistonda ichki nazorat va ichki auditni rivojlantirish konsepsiyasi” va uni amalga oshirish “Yo'l xaritasi” hamda vazirlik va idoralarda ichki nazoratni tashkil etishning huquqiy va tashkiliy asoslarini belgilovchi “Ichki nazoratni tashkil etish qo'llanmasi” loyihasini ishlab chiqish va belgilangan tartibda Vazirlar Mahkamasiga kiritish;

– vazirlik va idoralar, mahalliy davlat hokimiyati organlari hamda davlat ulushiga ega korxonalarda xavflarni boshqarish tartibi hamda Xavflarni boshqarish qo'mitasi to'g'risidagi nizom loyihasini ishlab chiqish va belgilangan tartibda Vazirlar Mahkamasiga kiritish.

b) Ichki audit xizmatlari faoliyatini rivojlantirish va xodimlar salohiyatini oshirish bo'yicha:

– vazirlik va idoralar ichki audit xizmati xodimlarining ish samaradorligini baholash, reytingini yuritish va rag'batlantirish tartibini ishlab chiqish va tasdiqlash;

– amaldagi ichki audit xizmati xodimlarini sertifikatlash va malakasini oshirish tizimini xalqaro standartlar asosida qayta ko'rib chiqish va takomillashtirish;

– vazirlik va idoralarning ichki audit xizmatlari faoliyatini tartibga soluvchi qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlarning mazmun mohiyatini vazirlik va idoralarning ichki audit xizmatlari xodimlariga yetkazish maqsadida, xalqaro va milliy darajadagi seminarlar, davra suhbatlari hamda treninglar tashkil etish.

d) Ichki audit faoliyatiga axborot texnologiyalarini joriy etish orqali faoliyatni avtomatlashtirish bo'yicha “Davlat auditi” dasturiy kompleksida ichki audit xizmatlari faoliyatiga oid barcha jarayonlarni va hisobotlarni shakllantirish, sertifikatlar reyestrini yuritish, ichki audit xizmatlari faoliyatini baholash natijalarini qamrab olish.

e) Ichki audit xizmatlari faoliyatini institutsional rivojlantirish bo'yicha vazirlik va idoralarda ichki audit xizmatlarini tashkil etish shakllari, minimal normativlari va mezonlarini o'z ichiga oluvchi normativ – huquqiy hujjat loyihasini ishlab chiqish va belgilangan tartibda Vazirlar Mahkamasiga kiritish.

6.6. G‘aznachilik tizimi islohotlari

O‘zbekiston Respublikasida davlat moliyasini boshqarish tizimini takomillashtirish doirasida budget mablag‘larining samarali va maqsadli sarflanishini ta’minlash bo‘yicha Davlat budgetining G‘aznachilik ijrosi tizimi muhim o‘rin egallaydi.

Davlat budjeti g‘azna ijrosi bo‘yicha dastlabki qadam sifatida, 2007-yilda hududiy g‘azna hisobraqamlarini joriy etish orqali budget tashkilotlari va budgetdan mablag‘ oluvchilarning tijorat banklarida ochilgan budget mablag‘larining barcha bank hisob raqamlari yopilib, budget mablag‘lari g‘azna ijrosi bilan qamrab olingan.

So‘nggi yillarda mamlakatimizda G‘aznachilik tizimini rivojlantirish, budget mablag‘laridan maqsadli va samarali foydalanish bo‘yicha ko‘plab islohotlar amalga oshirildi.

Jumladan, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 23-maydagi 329-sonli “O‘zbekiston Respublikasi budget tizimi budgetlarining chet el valyutasidagi mablag‘larini samarali boshqarish to‘g‘risida”gi qarori asosida budget tashkilotlari, vazirliklar, idoralar va DMJning xorijiy valyutadagi budgetdan tashqari mablag‘lari g‘azna ijrosi bilan qamrab olindi.

Bunda, budget tashkilotlari, vazirliklar, idoralar va DMJning xorijiy valyutadagi bank hisobraqamlari yopilib, o‘rniga shaxsiy g‘azna hisobvaraqlari ochildi.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 24-iyundagi 345-sonli “Ta’sischisi budget tashkilotlari bo‘lgan unitar korxonalarga g‘aznachilik orqali xizmat ko‘rsatishni tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori bilan ta’sischisi budget tashkilotlari bo‘lgan unitar korxonalar g‘aznachilik xizmati bilan qamrab olindi.

Qaror ijrosini ta’minlash maqsadida, 2022-yilda 251 ta va 2023-yildan 554 ta jami 805 ta vazirlik, idora hamda mahalliy hokimliklar tarkibidagi unitar korxonalar g‘aznachilik xizmati bilan qamrab olingan.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 8-fevraldagi 63-sonli “Osiyo taraqqiyot banki ishtirokida “Moliya bozorini rivojlantirish dasturi” loyihasini amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” qaroriga muvofiq, Davlat qarziga tegishli moliyaviy xatarlarni boshqarish maqsadida Iqtisodiyot va moliya vazirligi OTB tomonidan ajratilgan mablag‘larning 20 mln AQSH dollari qismi miqdorida YeTTB bilan ilk sinov svop operatsiyasi amalga oshirildi.

Natijada xorijiy valyutadagi qarz mablag‘lari 218 mlrd so‘m ekvivalentidagi milliy valyutadagi qarz shakliga o‘girildi.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 25-yanvardagi 47-sonli “Budjetning birlamchi xarajatlarini qoplash uchun yagona g‘azna hisobvarag‘ida saqlanishi lozim bo‘lgan mablag‘larning eng kam miqdorini aniqlash chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori qabul qilinishi natijasida birlamchi xarajatlarni qoplash uchun yagona g‘azna hisobvarag‘ida saqlanishi lozim bo‘lgan mablag‘larning eng kam miqdorini aniqlash va ulardan foydalanish tartibi joriy qilindi.

Bunda, yagona g‘azna hisobvarag‘i, O‘zbekiston Respublikasi respublika budjeti, Qoraqalpog‘iston Respublikasi respublika budjeti va mahalliy budjetlar likvidligini ta‘minlash choralari ko‘rildi hamda budjet tushumlari va xarajatlarining qisqa va uzoq muddatli prognozlarini tuzish imkoni yaratildi.

Shu bilan birga, **G‘aznachilik tizimini rivojlantirish bo‘yicha 2025–2027-yillarda** quyidagi ishlarni amalga oshirish rejalashtirilmoqda:

a) Yagona g‘azna hisobvarag‘i likvidligini ta‘minlash bo‘yicha:

– Budjet-soliq hamda pul-kredit siyosatini amalga oshirishda Davlat budjeti barqarorligini va likvidligini ta‘minlash bo‘yicha muvofiqlashtiruvchi idoralararo guruhni tashkil etish;

– Yagona g‘azna hisobvarag‘i likvidligini ta‘minlash jarayonini Business intelligence (BI) texnologiyalaridan foydalangan holda yanada takomillashtirish;

b) Davlat budjeti g‘azna ijrosi jarayonida xatarlarni aniqlash va oldini olish bo‘yicha Moliyaviy xavflarni avtomatik aniqlash, ogohlantirish hamda xabardor qilish mexanizmi bo‘yicha tartib ishlab chiqib, xavflarni baholash asosida yo‘nalishlar, sohalar va hududlar kesimida “xavf zonalarini aniqlash” va “xavflar reyestri”ni shakllantirish.

v) G‘aznachilik tizimini raqamlashtirish bo‘yicha:

– SWIFT tizimi orqali amalga oshiriladigan chet el valyutasidagi to‘lov jarayonlarini raqamlashtirish;

– Budjet so‘rovini shakllantirish hamda uni to‘liq elektronlashtirish orqali sinov tariqasida Iqtisodiyot va moliya vazirligi tizim tashkilotlarida budjet jarayonini to‘liq raqamlashtirish.

BRM (Barqaror rivojlanish maqsadlari) – Birlashgan millatlar tashkiloti tomonidan ishlab chiqilgan kambag‘allik, tengsizlik, sog‘liq va atrof-muhit bilan bog‘liq muammolarni bartaraf etish hamda farovonlikni ta‘minlashga qaratilgan choralalar.

Budjet xarajatlarining samaradorlik indikatorlari – budjet xarajatlari hisobidan hamda rivojlantirish dasturlarida belgilangan maqsadlarga erishiladigan sifat va miqdor ko‘rsatkichlarini baholashda foydalaniladigan ko‘rsatkich.

Davlat budjetining birlamchi taqchilligi/profitsiti – muayyan davr uchun O‘zbekiston Respublikasining Davlat budjeti xarajatlaridan davlat qarziga xizmat ko‘rsatish bo‘yicha foiz to‘lovlarni chiqarib tashlagan holda hisoblanadigan Davlat budjeti taqchilligi/profitsiti.

Davlatning to‘g‘ridan-to‘g‘ri majburiyati – davlat sherigi tomonidan DXSH bitimida belgilangan hamda miqdorlari, shartlari va muddatlari aniq bo‘lgan, to‘lanishi lozim to‘lovlar bo‘lib, ularning tarkibiga bir martalik avans ko‘rinishida, shartnoma muddati amal qilishi davomida to‘lanadigan doimiy to‘lovlar, kelishilgan natijalarga erishilganligi uchun to‘lanadigan to‘lovlar, muayyan xizmatdan foydalanish darajasidan kelib chiqib, to‘lanadigan to‘lovlar yoki subsidiyalar kiradi.

Dasturiy budjetlashtirish – istiqbolli davlat dasturlarini hisobga olgan holda, strategik maqsadlar asosida ishlab chiqiladigan dasturlarni amalga oshirish natijalari bilan davlat xarajatlarini taqsimlash jarayonining bog‘liqligini ta‘minlovchi budjetni shakllantirish, ijro etish va ijrosini nazorat qilish metodologiyasi.

Ichki nazorat – xo‘jalik operatsiyalarini amalga oshirishning qonuniyligini, iqtisodiy jihatdan maqsadga muvofiqligini, aktivlarning but saqlanishini ta‘minlash, talon-toraj qilish hollari va xatolarning oldini olish hamda aniqlash maqsadida tashkil etilgan chora-tadbirlar tizimi.

Konsolidatsiyalashgan budjet – budjet tizimi budjetlarining barcha tushumlari va xarajatlarini hisobga olish va tahlil qilish maqsadida shakllantiriladigan budjet. Konsolidatsiyalashgan budjet tarkibiga Davlat budjeti, DMJ budjetlari, budjet tashkilotlarining budjetdan tashqari jamg‘armalari va O‘zbekiston Respublikasi TTJ mablag‘lari kiradi.

Kraudfanding – insonlar (donorlar)ning jamoa bo‘lib birlashuvi bo‘lib, ular beg‘araz maqsadda o‘z mablag‘lari va turli resurslarini biror bir loyiha yoki maqsadni amalga oshirmoqchi bo‘lgan tashkilot yoxud insonga sarflashlari hisoblanadi

Natijaga yo‘naltirilgan budjet – moliyalashtirish tuzilmasi va hajmlarining budjet mablag‘lari oluvchilarning faoliyati natijalari bilan bog‘liq bo‘lgan budjetni rejalashtirish tizimi

PIMA (Public investment management assesment) – Davlat investitsiya boshqaruvi samaradorligini baholash tizimi.

Fiskal siyosat – davlatning soliq solish va budget xarajatlari sohasidagi iqtisodiyotni tartibga solish maqsadida olib boradigan siyosati.

Fiskal qoidalar – davlat moliyasi holatini, ya'ni davlat qarzi, taqchilligi, davlat xarajatlari va daromadlarini tavsiflovchi miqdoriy maqsadli mo'ljallar va fiskal indikatorlar orqali ifodalanadigan soliq-budget siyosatining uzoq muddatli cheklavlari.

Gender tenglikka yo'naltirilgan budgetlashtirish – fiskal siyosat va davlat moliyaviy boshqaruvi instrumentlaridan foydalangan holda, gender tenglikni ta'minlashga hamda jamiyatda xotin-qizlar manfaatlariga xizmat qiluvchi budgetlashtirish jarayoni.

Ichki audit – vazirlik va idoralarda budget intizomini mustahkamlash, budget to'g'risidagi qonunchilik buzilishi holatlarining oldini olish, budget tizimi budjetlari hamda qonunchilik hujjatlari bilan taqiqlanmagan boshqa manbalardan foydalanish samaradorligini baholashga qaratilgan mustaqil faoliyat.

“Yashil” audit – vazirlik va idoralarga budgetdan “yashil maqsadlar” uchun ajratilgan mablag'lardan manzilli foydalanilishini baholash tizimi.

YADMB (“Yashil” davlat moliyaviy boshqaruvi) – davlat moliyasini boshqarish jarayonlari va tizimlarini (ayniqsa, budget jarayoni) iqlim o'zgarishlariga qarshi kurashish choralari bilan uyg'unlashtiruvchi tizim.

“Yashil” budgetlashtirish – budget xarajatlarini iqlim o'zgarishlariga qarshi choralarga yo'naltirishni nazarda tutuvchi budget jarayoni.

“Yashil” iqtisodiyot – atrof-muhitga zarar yetkazmagan holda barqaror rivojlanishni ta'minlovchi iqtisodiyot.

“Yashil” tasniflash – budget xarajatlarining atrof muhitga ijobiy, salbiy yoki neytral jihatdan ta'sirini tasniflash jarayoni

O'zbekiston Respublikasining asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlari

		2022-yil ijro	2023-yil ijro	2024-yil kutilma	2025-yil prognoz	Mo'ljal	
						2026-yil	2027-yil
1	YIM, mlrd so'm	995 573	1 192 163	1 412 097	1 629 765	1 865 723	2 125 286
	<i>AQSH doll. ekvivalentida, mln doll.</i>	<i>90 087</i>	<i>101 572</i>	<i>111 725</i>	<i>123 001</i>	<i>135 936</i>	<i>150 239</i>
	<i>YIMning real o'sishi, o'tgan yilga nisbatan foizda</i>	<i>6,0</i>	<i>6,3</i>	<i>6,0</i>	<i>6,0</i>	<i>6,1</i>	<i>6,3</i>
	<i>YIM deflyatori, foizda</i>	<i>14,5</i>	<i>12,7</i>	<i>11,7</i>	<i>8,9</i>	<i>7,9</i>	<i>7,2</i>
	Aholi jon boshiga YIM hajmi, AQSH doll.	2 527	2 789	3 011	3 251	3 526	3 826
2	Eksport, mln AQSH doll.	19 733	24 869	28 289	30 377	33 877	37 877
	<i>o'sish sur'ati, foizda</i>	<i>18,4</i>	<i>26,0</i>	<i>13,7</i>	<i>7,4</i>	<i>11,5</i>	<i>11,8</i>
	Import, mln AQSH doll.	30 768	38 659	39 120	40 802	42 720	44 941
	<i>o'sish sur'ati, foizda</i>	<i>20,6</i>	<i>25,6</i>	<i>1,2</i>	<i>4,3</i>	<i>4,7</i>	<i>5,2</i>
	<i>Tashqi savdo balansi, mln AQSH doll.</i>	-11 035	-13 790	-10 831	-10 425	-8 843	-7 064
	<i>YIMga nisbatan, foizda</i>	<i>-12,2</i>	<i>-13,6</i>	<i>-9,7</i>	<i>-8,5</i>	<i>-6,5</i>	<i>-4,7</i>
3	Asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar, mlrd so'm	266 240	356 071	473 418	563 557	665 659	774 586
	<i>o'sish sur'ati, foizda</i>	<i>0,2</i>	<i>23,4</i>	<i>19,8</i>	<i>9,7</i>	<i>9,5</i>	<i>9,2</i>
	<i>YIMga nisbatan, foizda</i>	<i>26,7</i>	<i>29,9</i>	<i>33,5</i>	<i>34,6</i>	<i>35,7</i>	<i>36,4</i>
4	sanoat, mlrd so'm	609 054	724 157	889 555	1 026 006	1 173 853	1 339 821
	<i>o'tgan yilga nisbatan, foizda</i>	<i>5,1</i>	<i>6,0</i>	<i>6,9</i>	<i>6,1</i>	<i>6,2</i>	<i>6,1</i>
5	qurilish, mlrd so'm	130 791	150 793	235 581	290 885	345 826	397 792
	<i>o'tgan yilga nisbatan, foizda</i>	<i>6,6</i>	<i>7,0</i>	<i>9,5</i>	<i>14,2</i>	<i>10,2</i>	<i>7,3</i>
6	qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaliklari, mlrd so'm	362 898	426 264	474 612	529 842	590 742	658 828
	<i>o'tgan yilga nisbatan, foizda</i>	<i>3,6</i>	<i>4,1</i>	<i>4,1</i>	<i>4,1</i>	<i>4,2</i>	<i>4,3</i>
7	Bozor xizmatlari, mlrd so'm	366 891	477 470	603 735	747 867	926 187	1 139 274
	<i>o'tgan yilga nisbatan, foizda</i>	<i>16,3</i>	<i>14,1</i>	<i>14,0</i>	<i>14,5</i>	<i>15,1</i>	<i>15,0</i>
8	Inflatsiya, o'tgan yil yakuniga nisbatan, foizda	12,3	8,8	9,0	7,0	5-6	5,0
9	Doimiy o'rtacha aholi soni, mln kishi	35,7	36,4	37,1	37,8	38,6	39,3

2025-yil uchun konsolidatsiyalashgan budjet daromadlari

mlrd so'm

	2024-yil (kutilayotgan)		2025-yil (prognoz)	
	summa	YIMga nisbatan, foizda	summa	YIMga nisbatan, foizda
YIM	1 412 097		1 629 765	
KONSOLIDATSIYALASHGAN BUDJET DAROMADLARI, JAMI	377 654	26,7	431 065	26,4
I. Davlat budjeti daromadlari	271 048	19,2	308 547	18,9
<i>shundan:</i>				
1. Bevosita soliqlar – jami	87 703	6,2	100 261	6,2
1.1 Foyda solig'i	49 210	3,5	54 756	3,4
1.2 Aylanmadan olinadigan soliq	2 885	0,2	3 513	0,2
1.3 Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i	35 608	2,5	41 992	2,6
2. Bilvosita soliqlar – jami	89 824	6,4	104 674	6,4
2.1 Qo'shilgan qiymat solig'i	60 707	4,3	71 838	4,4
2.2 Aksiz solig'i	19 367	1,4	21 367	1,3
2.3 Bojxona boji	9 750	0,7	11 469	0,7
3. Resurs to'lovlari va mol-mulk solig'i	36 249	2,6	38 697	2,4
3.1 Mol-mulk solig'i	6 785	0,5	7 691	0,5
3.2 Yer solig'i	8 159	0,6	9 186	0,6
3.3 Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq	20 282	1,4	20 653	1,3
3.4 Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq	1 024	0,1	1 166	0,1
4. Boshqa daromadlar va soliq bo'lmagan tushumlar	57 274	4,1	64 915	4,0
II. Davlat maqsadli jamg'armalari daromadlari (transfertlarsiz)	54 767	3,9	66 516	4,1
III. Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi daromadlari	20 817	1,5	22 249	1,4
IV. Budjet tashkilotlarining budjetdan tashqari jamg'armalari daromadlari	31 322	2,2	33 753	2,1

2025-yil uchun konsolidatsiyalashgan budjet xarajatlari

	2024-yil (kutilayotgan)		2025-yil (prognoz)	
	summa	YIMga nisbatan, foizda	summa	YIMga nisbatan, foizda
YIM	1 412 097		1 629 765	
KONSOLIDATSIYALASHGAN BUDJET XARAJATLARI, JAMI	434 844	30,8	480 331	29,5
I. Davlat budjeti xarajatlari	317 708	22,5	344 576	21,1
1. Ijtimoiy soha xarajatlari	154 350	10,9	178 232	10,9
<i>shu jumladan:</i>				
1.1 Ta'lim	71 111	5,0	84 332	5,2
1.2 Sog'liqni saqlash	34 433	2,4	41 256	2,5
1.3 Madaniyat	3 101	0,2	3 776	0,2
1.4 Sport	2 983	0,2	3 260	0,2
1.5 Fan	2 140	0,2	2 250	0,1
1.6 Nafaqalar, moddiy yordam va kompensatsiya to'lovlari	17 319	1,2	17 288	1,1
1.7 Pensiya jamg'armasiga transfertlar	16 000	1,1	18 546	1,1
1.8 Aholini uy-joy bilan ta'minlash dasturlarini moliyalashtirish uchun xarajatlar	1 500	0,1	2 505	0,2
2. Iqtisodiyot xarajatlari	40 474	2,9	39 228	2,4
<i>shu jumladan:</i>				
2.1 Suv xo'jaligi ekspluatatsiyasi xarajatlari	10 694	0,8	9 733	0,6
2.2 Geologik qidiruv ishlari	850	0,1	900	0,1
2.3 Aholi punktlarini obodonlashtirish ishlarini amalga oshirish hamda uy-joy kommunal xizmatlari bilan bog'liq xarajatlar	4 402	0,3	4 526	0,3
3. Tabiiy gaz narxlaridagi tafovut uchun subsidiyalar	9 500	0,7	7 000	0,4
4. Elektro energiya zararlarini qoplash uchun subsidiyalar	2 500		500	0,03
5. Rivojlantirish dasturlari, shundan:	32 388	2,3	27 413	1,7
Markazlashtirilgan investitsiya dasturi	20 425	1,4	16 155	1,0
Tashabbusli budjetlashtirish xarajatlari	5 789	0,4	6 000	0,4
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti topshiriqlariga asosan hududlarni va tarmoqlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish uchun xarajatlar	3 500	0,2	2 500	0,2
Tadbirkorlik faoliyati hamda aholining barcha qatlamiga yashash va dam olishi uchun qulay sharoit yaratish maqsadlari uchun xarajatlar	-	-	1 000	0,1
Tuman va shaharlarning istisoslashuvidan kelib chiqib, sanoat, qishloq xo'jaligi hamda xizmat ko'rsatish sohasida tadbirkorlikni rivojlanishiga turtki beruvchi "drayver" loyihalar uchun zarur infratuzilmani yaratish uchun xarajatlari	500	0,04	500	0,03
6. Davlat boshqaruvi, adliya, prokuratura va sud organlarini saqlash xarajatlari	16 849	1,2	18 597	1,1
7. O'zini o'zi boshqarish organlarini saqlash hamda Davlat tomonidan NNT va fuqarolik jamiyatning boshqa inistitutlarini qo'llab-quvvatlash xarajatlari	1 287	0,1	1 360	0,1
8. Zaxira jamg'armalari	2 128	0,2	1 775	0,1
9. Davlat qarziga xizmat ko'rsatishning foiz xarajatlari	16 381	1,2	21 112	1,3
10. Boshqa xarajatlar	53 252	3,8	56 310	3,5
II. Davlat maqsadli jamg'armalari xarajatlari (transfertsiz)	52 259	3,7	62 867	3,9
III. Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi xarajatlari	21 180	1,5	20 294	1,2
IV. Budjet tashkilotlarining budjetdan tashqari jamg'armalari xarajatlari	28 603	2,0	33 753	2,1
V. Tashqi qarz hisobidan davlat dasturlariga xarajatlar	16 501	1,2	18 840	1,2

Davlat budjetidan ajratiladigan subsidiyalar miqdorlari

mlrd so'm

Sohalar nomi		2024-yil kutlayotgan ijro	2025-yil prognoz
Jami		28 869,9	28 252,7
I	Ijtimoiy ahamiyatga ega subsidiyalar	7 405,3	9 862,8
1	Nodavlat maktabgacha ta'lim muassasalariga Davlat budjetidan subsidiyalar	3 321,1	3 809,6
2	Aholiga arzon uy-joylar qurish maqsadi uchun xarajatlar	1 500,0	2 505,5
3	Magistratura bosqichida o'qiyotgan barcha xotin-qizlarning kontrakt to'lovlarini budjet hisobidan qoplab berish xarajatlari	120,0	125,0
4	DXSH va davlat oliy ta'lim tashkilotlarining buyurtmalari asosida talabalar turar joyini barpo etish bo'yicha loyihalar uchun subsidiyalar	270,0	300,0
5	Talabalarning oylik ijara to'lovi xarajatlarining bir qismini kompensatsiya qilish uchun mablag'lar	214,0	236,2
6	Talabalar turar joyini barpo etgan xususiy sheriklarga yashagan har bir talaba uchun kompensatsiya to'lovlari uchun subsidiya	20,0	50,0
7	Avtobusda yo'lovchilar tashishni brutto-shartnoma asosida moliyalashtirish uchun mablag'lar	1 396,8	1 700,0
8	Temir yo'l orqali mahalliy yo'nalishlarda yo'lovchilarni tashish xizmatlarini ko'rsatishdan ko'rilgan zararlarni kompensatsiya qilish xarajatlari		500,0
9	"Toshkent metropoliteni" yo'lovchilar tashishni subsidiyalash (tarifni past narxlarda ushlab turish natijasida zararni qoplash uchun)	381,4	405,0
10	Shahar atrofi, shaharlararo hamda viloyat ichki avtobus yo'nalishlariga subsidiyalar	44,3	56,1
11	Mahalliy yo'nalishlardagi aviaqatnovlar uchun chiptalar narxining bir qismini qoplash uchun subsidiyalar	34,0	63,7
12	Farg'ona shahridan So'x tumaniga kichik aviatsiya transporti qatnovi bo'yicha ko'rilgan zararlarni qoplash uchun xarajatlar	5,7	1,7
13	Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm viloyatida istiqomat qilayotgan pensiya va nafaqa oluvchilar, nogironligi bo'lgan shaxslar uchun temir yo'l va aviayo'lovchilar chiptalarini imtiyozli tariflar bo'yicha sotishdan ko'rilgan zararni qoplash xarajatlari	20,0	20,0
14	"Zakovat" intellektual klubi NNT faoliyatini moliyalashtirish xarajatlari	50,0	50,0
15	Energetika vazirligi huzuridagi Tarmoqlararo energiyani tejash jamg'armasiga muqobil energiya uskunalari o'rnatgan aholi va tadbirkorlik subyektlariga kompensatsiya to'lovlari	15,9	20,0

Sohalar nomi		2024-yil kutilayotgan ijro	2025-yil prognoz
16	Jismoniy shaxslarga tegishli obyektlarda oʻrnatilgan quyosh panellarida ishlab chiqarilgan va oʻz isteʼmolidan orttirib yagona elektr energetika tizimiga uzatilgan elektr energiyasini sotib olish uchun subsidiya	10,0	10,0
17	“Yashil” isteʼmol krediti boʻyicha foiz toʻlovlarining bir qismini qoplab berish		5,0
18	"Yoshlar daftari"ga kiritilgan yoshlarga amaliyot oʻtagan vaqtida bazaviy hisoblash miqdorining ikki baravari miqdorida har oylik subsidiyalar	2,0	5,0
II	Tadbirkorlikni rivojlantirish va aholi bandligini taʼminlash yoʻnalishiga subsidiyalar	2 827,8	2 655,3
19	"Tadbirkorlikni rivojlantirish kompaniyasi" AJ ning mablagʻlarini shakllantirish	1 197,0	842,0
20	Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligining Savdoga koʻmaklashish jamgʻarmasiga ajratiladigan mablagʻlar	706,7	714,7
21	Tiklanish va taraqqiyot jamgʻarmasi huzuridagi Sanoatni rivojlantirish jamgʻarmasiga ajratiladigan mablagʻlar		198,8
22	Savdo-sanoat palatasining Tarmoqlarni qoʻllab-quvvatlash jamgʻarmasi mablagʻlarini shakllantirish		100,0
23	Bogʻdorchilik va issiqxona xoʻjaligini rivojlantirish jamgʻarmasiga transfertlar*	105,4	
24	Agrosanoatni rivojlantirish va qoʻllab-quvvatlash davlat maqsadli jamgʻarmasiga transfertlar*		150,0
25	Yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirishni kengaytirish va yoshlarni yanada qoʻllab-quvvatlash tadbirlari uchun xarajatlar	129,0	250,0
26	Yoshlar oʻrtasida oshpazlik, konditerlik, stilistik, dizaynerlik, hunarmandchilik yoʻnalishlarida “Kasb-hunar olimpiadalari”ni har yili tashkil qilish va gʻoliblariga ustaxonalar qurib berish, zarur dastgohlar olib berishni yoʻlga qoʻyish xarajatlari		10,0
27	Fermer, dehqon xoʻjaliklari va tomorqa yer egalarini qoʻllab-quvvatlash jamgʻarmasi mablagʻlarini shakllantirish	50,0	70,0
28	Gumusli oʻgʻitni qoʻllash xarajatlari uchun subsidiya mablagʻlari	88,2	57,8
29	Qishloq xoʻjaligi mahsulotlarini yetishtiruvchilarga kartoshka, piyoz va poliz ekinlari hosilini sugʻurtalash xarajatlarini bir qismini qoplash uchun subsidiya mablagʻlari	31,5	30,0
30	Meva-sabzavotchilik klasterlariga (kooperatsiyalarga) xorijdan malakali agronom, entomolog va laboratoriya mutaxassislarini jalb qilish xarajatlarining 50 foizini qoplash uchun subsidiyalar	5,0	5,0
31	Milliy seriallar ishlab chiqarishni qoʻllab-quvvatlash va rivojlantirish uchun respublika miqyosida faoliyat yurituvchi telekanallarga ajratiladigan subsidiya	12,0	12,0

Sohalar nomi		2024-yil kutlayotgan ijro	2025-yil prognoz
32	Xorijiy kinokompaniyalar tomonidan O'zbekiston hududida kino ishlab chiqarish xarajatlarining bir qismini qoplash uchun xarajatlar	5,0	5,0
33	Turizmni rivojlantirish jamg'armasi mablag'lari	137,0	100,0
34	Yo'lovchi tashuvchi yangi dor yo'llarini qurish va jihozlash uchun yo'naltirilgan xarajatlarning bir qismini qoplash bilan bog'liq xarajatlar	20,0	10,0
III	Energetika	16 196,6	12 345,7
35	Issiqlik ta'minoti korxonalari uchun aholiga tariflarni past narxlarda ushlab turish natijasida ko'rilgan zararni qoplash xarajatlari	4 196,6	4 845,7
36	Tabiiy gazni ulgurji sotib olish va sotish bo'yicha zararlarni qoplash uchun xarajatlar	9 500,0	7 000,0
37	Elektr energiyasini xarid qilish va sotish narxlari o'rtasidagi salbiy tafovutni moliyalashtirish uchun xarajatlar	2 500,0	500,0
IV	Qishloq va so'v xo'jaligi	1 590,3	2 489,0
38	Qishloq xo'jaligini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash jamg'armasi tadbirlarini moliyalashtirish uchun ajratilgan mablag'lar	776,6	782,1
39	Qishloq xo'jaligida paxtani mashina orqali terish xarajatlarini bir qismini subsidiyalash		350,0
40	Donni sotish va sotib olish xarajatlari o'rtasidagi tafovutni qoplash xarajatlari		100,0
41	Qishloq xo'jaligida foydalanilmayotgan sug'oriladigan maydonlar va cho'l hududlardagi yerlarni qayta foydalanishga kiritish uchun xarajatlar	100,0	100,0
42	Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm viloyati hududlarining qishloq xo'jaligi mahsulotlari yetishtiruvchilariga suvni tejaydigan texnologiyalarni joriy qilish uchun kreditlar 10 foiz stavkada (foiz stavkalarini subsidiyalash hisobiga) ajratish uchun mablag'lar	42,0	15,0
43	Xorazm viloyatining sholi yetishtiruvchi subyektlariga lazerli qurilmaga ega yer tekislagich agregatlar bilan yer tekislash xarajatlari va yangi urug' seyalkalari hamda ko'chatlab ekish uskunalari uchun subsidiya		14,2
44	Paxta xomashyosini yetishtiruvchilar tomonidan tomchilatib sug'orishni joriy etish xarajatlarining bir qismini qoplash uchun xarajatlar	100,0	300,0
45	Fermer xo'jaliklari tomonidan iste'mol qilinadigan elektr energiyasi qiymatini qoplash uchun subsidiyalar	150,0	170,0
46	Qishloq xo'jaligi texnikalari va lazerli tekislash uskunalari hamda don urug' seyalkalarini xarid qilish uchun subsidiyalar	144,0	250,0
47	Qishloq xo'jaligi korxonasiga qishloq xo'jalik texnikasini xarid qilish uchun ajratilgan lizing yoki kredit foizini qoplash uchun xarajatlar	66,0	110,0

Sohalar nomi		2024-yil kutilayotgan ijro	2025-yil prognoz
48	Qoraqalpog‘iston Respublikasi qishloq xo‘jaligi korxonalarini lazerli qurilmaga ega tekislash agregatlari bilan ta‘minlash uchun subsidiya	10,7	10,7
49	Qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini yetishtirishda biologik himoya usulini qo‘llash xarajatlarining bir qismini qoplash	10,0	10,0
50	Qishloq xo‘jaligida suv tejoychi texnologiyalarni joriy etish uchun subsidiyalar	55,0	120,0
51	Tut parvonasiga qarshi kurash tadbirlari uchun xarajatlar	16,0	16,0
52	Chorvachilik mahsulotlari yetishtiruvchi xo‘jaliklarga hamda parrandachilik xo‘jaliklariga xorijiy davlatlardan nasldor qoramol, qo‘y, echki va jo‘ja sotib olganlik uchun subsidiyalar	95,0	125,0
53	Boshqoli don ekin maydonlarini sug‘orish uchun qayta tiklanuvchi energiya manbalari hamda ko‘chma generatorlar kabi uskunalarni sotib olish xarajatlarining bir qismini qoplash	1,0	5,0
54	Yaylov yerlarida shaxtali va tik quduqlar hamda suv tortish uchun nasos stansiyalarini yangidan qurish va rekonstruksiya qilishga sarflangan xarajatlarning bir qismini qoplash uchun subsidiyalar	21,0	11,0
VI	Geologiya-qidiruv ishlari xarajatlari	850,0	900,0

* Bog‘dorchilik va issiqxona xo‘jaligini rivojlantirish jamg‘armasi hamda Vinochilikni rivojlantirish jamg‘armasi negizida Agrosanoatni rivojlantirish va qo‘llab-quvvatlash davlat maqsadli jamg‘armasi tashkil etilgan

Davlat dasturlari va tadbirlar uchun ajratiladigan mablag'lar

		2024-yil (kutilma)	2025-yil (prognoz)
	Davlat dasturlari va tadbirlar bo'yicha jami xarajatlar, shundan	22 915,7	24 242,7
I	Ta'lim bo'yicha jami	5 712,0	6 180,8
	Maktabgacha va maktab ta'limi sohasi bo'yicha	2 448,9	3 118,2
1	Birinchi sinf o'quvchilariga o'quv qurollari sotib olish xarajatlari	143,5	143,5
2	Umumiy ta'lim maktablari uchun yangi kompyuter sinflarini xarid qilish xarajatlari	192,9	200,0
3	Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tizimidagi muassasalarni sport jihozlari bilan ta'minlash uchun xarajatlar	61,8	62,1
4	Umumta'lim maktablarini milliy cholg'u asboblari bilan ta'minlash xarajatlari	46,0	50,0
5	Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri jamg'armasi mablag'larini shakllantirish	65,0	120,0
6	Ta'lim sohasidagi islohotlarga ko'maklashish jamg'armasi mablag'lari	235,0	250,0
7	1500 ta xorijiy o'qituvchilarni jalb qilish xarajatlari	190,2	250,0
8	Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida darsliklarni yangilash bilan bog'liq xarajatlar	1 311,0	1 300,0
9	Umumta'lim maktablarida to'garaklarni tashkil etish va ularga "Kambag'al oilalar reestri"ga kiritilgan oilalar farzandlarini jalb qilish uchun mablag'lar		500,0
10	Yetim bolalar va ota-ona qaramog'idan mahrum bo'lgan bolalarni uy-joy bilan ta'minlash	142,8	140,1
11	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarini didaktik materiallar bilan ta'minlash		37,9
12	Davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida FACE-ID texnologiyasi orqali amalga oshirishni joriy etish (planshetlar xaridi va abonent to'lovi uchun)		64,6
	Oliy va o'rta ta'lim sohasi bo'yicha	3 263,2	3 062,7
13	Ta'lim krediti uchun Davlat budjetidan tijorat banklariga maqsadli resurslar ajratish uchun mablag'lar	2 990,5	2 800,0
14	Seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligini va seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasini qo'llab-quvvatlash jamg'armasi	45,0	35,0
15	Kasb-hunar ta'limi muassasalarini o'quv-adabiyot, jurnal diplom va guvohnomalar bilan ta'minlash uchun xarajatlar	37,3	37,3
16	Talabalarni rag'batlantirish jamg'armasi mablag'lari	88,6	88,6
17	Nodavlat oliy ta'lim tashkilotlarida kadrlar tayyorlash uchun davlat granti asosida kadrlar tayyorlashga 1000 ta o'rin uchun xarajatlar	101,8	101,8
II	Fan (ilmiy-tadqiqot muassasalar) sohasi bo'yicha	1 865,0	2 048,4
18	Doktoranturaga ajratilayotgan kvotalar sonini oshirish xarajatlari	1 150,0	1 333,4
19	Ilm-fanni moliyalashtirish va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash jamg'armasi mablag'lari	715,0	715,0
III	Sog'liqni saqlash sohasi bo'yicha	2 342,0	2 792,8
20	Tibbiyotni rivojlantirish davlat maqsadli jamg'armasi	530,0	600,0
	spinal mushak atrofiyasi tashxisi qo'yilgan bemor bolalarga tibbiy-ijtimoiy yordam ko'rsatish va dori vositalarini bepul yetkazib berish uchun xarajatlar	151,2	250,0
	iqtidorli va malakali tibbiyot mutaxassislari qo'llab-quvvatlash hamda ularni tibbiyot muassasalariga jalb qilish uchun xarajatlar	40,0	50,0
	sog'liqni saqlash tizimidagi davlat tibbiyot muassasalariga kompyuterlar, planshetlar, multimedia va tarmoq qurilmalari, dasturiy ta'minotlarni xarid qilish hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy qilish uchun xarajatlar	50,0	50,0
	Tibbiyotni rivojlantirish davlat maqsadli jamg'armasiga yuklatilgan vazifa va funksiyalarni amalga oshirish uchun ajratiladigan mablag'lar	288,8	250,0

		2024-yil (kutilma)	2025-yil (prognoz)
21	Onalar va chaqaloqlar salomatligini muhofaza qilish hamda aholining reproduktiv salomatligini yanada mustahkamlash	224,1	150,4
22	Bolalarni vaktsinatsiya qilish bilan bog'liq xarajatlar	246,0	242,0
23	Nefrologiya va gemodializ yordami ko'rsatish uchun xarajatlar	115,0	241,8
24	Sanitar-epidemiologiya xarajatlari	194,7	194,7
25	Bolalarni hamda tug'ish yoshidagi, homilador va bola emizuvchi ayollarni profilaktik maxsus preparatlar bilan bepul ta'minlashga doir xarajatlar	26,4	176,0
26	Onkologiya yordamini takomillashtirish va onkologiya xizmatini yanada rivojlantirish bilan bog'liq xarajatlar	151,3	166,4
27	Odanning immunitet tanqisligi virusi keltirib chiqaradigan kasallik tarqalishiga qarshi kurashish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlarni moliyalashtirish xarajatlari	17,5	86,0
28	2023-2026-yillarda ftiziatriya va pulmonologiya xizmatini yanada rivojlantirish xarajatlari	55,8	69,2
29	Aholining ruhiy salomatligini muhofaza qilish xizmatini rivojlantirish xarajatlari	39,0	27,9
30	Xar yili 2500 ta okklyuder xarid qilish xarajatlari	9,5	44,0
31	Muhtoj shaxslarni protez-ortopediya moslamalari va reabilitatsiya qilishning texnik vositalari bilan ta'minlash uchun mablag'lar	69,8	69,8
32	Nogironligi bo'lgan shaxslarga ko'rsatilayotgan tibbiy-ijtimoiy xizmatlar sifatini yanada yaxshilash bo'yicha chora-tadbirlarni moliyalashtirish uchun xarajatlar	13,7	15,1
33	Neyrosensor karlik yoki zaif eshitadigan bolalarda koxlear implantantlardan foydalangan holda operatsiyalar o'tkazish	65,5	38,5
34	Endokrin kasalliklarning oldini olish, erta tashxislash va davolash chora-tadbirlarini moliyalashtirish uchun xarajatlar	77,4	96,8
35	Onalar va bolalar, reproduktiv yoshdagi ayollar salomatligini ta'minlash uchun zarur dori va tibbiyot vositalari ("K" vitamin, surfaktant va boshqalar) bilan qo'shimcha ta'minlash xarajatlari	34,7	38,2
36	Buyrak va jigar transplantatsiyasi jarrohlik amaliyoti o'tkazilgan bemorlarni dori vositalari bilan ta'minlash xarajatlari	133,2	27,9
37	2024-2025-yillarda LOR xizmatini rivojlantirish xarajatlari	27,5	50,4
38	Virusli gepatitning "S" va "V" turlarini erta tashxislash va virusga qarshi maxsus davolash ishlarini tashkil etish xarajatlari	22,2	24,6
39	Qon komponentlari zaxirasini yaratish maqsadida qon bilan ishlash xizmati muassasalarini zarur miqdordagi gemokonteynerlar bilan ta'minlash	15,2	34,1
40	Bolalar va tug'ruq muassasalarida yuqori texnologik laboratoriya uskunalaridan to'laqonli va samarali foydalanish maqsadida Davlat budjetidan reaktiv, reagentlar, sarflov anjomlar hamda servis xizmatlar uchun xarajatlar	13,8	9,7
41	O'latga qarshi stansiya va shifoxonalarni saqlash xarajatlari uchun (Toshkent shahar mahalliy budjeti)	5,5	6,1
42	Homiladorlarning statsionar sharoitda tug'uruq jarayonlarini tibbiy xizmatning sifati standartlariga mos bo'lishini to'liq ta'minlash maqsadida tug'uruq o'rinlari sonini bosqichma-bosqich oshirish xarajatlari		134,1
43	Onkologik, gematologik va immunologik kasalliklarga chalingan bolalarga tibbiy yordam ko'rsatishni yanada takomillashtirish chora-tadbirlari uchun xarajatlar		135,0
44	Allergik va ikkilamchi immunitet tanqisligi kasalliklariga chalingan "Ijtimoiy himoya yagona reyestri"da bo'lgan bemorlarga ingalyatsion glyukokortikosteroid dori vositalarini bepul tarqatish xarajatlari	30,4	21,4

		2024-yil (kutilma)	2025-yil (prognoz)
45	Bolalarni qo'llab-quvvatlash jamoat fondi mablag'lari		20,0
46	Sirdaryo viloyati, Toshkent shahri va Qoraqalpog'iston Respublikasi tibbiyot muassasalarini tibbiy asbob-uskunalar, kompyuter texnikasi va boshqa texnik vositalar hamda lokal tarmoq bilan ta'minlash xarajatlari		30,0
47	Ayollar orasida onkologik kasalliklarni nazorat qilish tizimini takomillashtirish dasturi xarajatlari		33,5
48	Bolalar gematologiyasi va onkologiyasi bo'limlarida dunyoning yetakchi klinikalarida qo'llab kelinayotgan diagnostika va davolashning klinik standartlari, protokollari va tavsiyalarini joriy qilish xarajatlari		9,3
IV	Madaniyat sohasi bo'yicha	594,5	837,9
49	"O'zbekkino" Milliy agentligi tomonidan badiiy, qisqa metrajli, hujjatli, multiplikatsion filmlarni ishlab chiqarish, ularni dublyaj qilish, subtitrlash, qayta tiklash (restavratsiya) va reklama ishlarini amalga oshirish xarajatlari	105,0	110,0
50	"Tirik tarix" dasturi doirasidagi filmlarni yaratish uchun xarajatlar		50,0
51	Madaniy meros obyektlarini restavratsiya qilish va tiklash, shuningdek arxeologik ishlar uchun xarajatlar	97,0	125,0
52	Ma'naviyat va ijodni qo'llab-quvvatlash jamg'armasi mablag'lari	45,0	50,0
53	Madaniyat vazirligining madaniy tadbirlar o'tkazish xarajatlari	51,3	51,3
54	Madaniyat va san'atni rivojlantirish jamg'armasi mablag'larini shakllantirish xarajatlari	192,8	190,0
55	Madaniyat vaziri jamg'armasi mablag'lari	50,0	50,0
56	Axborot sohasi va ommaviy kommunikatsiyalarni rivojlantirishni qo'llab-quvvatlash jamg'armasi uchun ajratilgan mablag'lar	20,0	20,0
57	O'zbekistondagi Islom sivilizatsiyasi markazi Qo'lyozma fondini qadimiy manbalar bilan boyitish		5,0
58	"Ipak yo'li durdonasi" Toshkent xalqaro kinofestivalini o'tkazish uchun xarajatlar	10,0	10,0
59	Samarqand viloyatida madaniy-ma'rifiy tadbirlarni tashkil etish xarajatlari	10,0	5,0
60	Bolalar musiqa va san'at maktablari hamda madaniyat markazlarini milliy cholg'u asboblari bilan ta'minlash uchun xarajatlar	7,5	10,0
61	Davlat muzeylarining moddiy-texnika bazasini mustahkamlash uchun xarajatlar	6,0	6,7
62	Jahonda mashhur bo'lgan 1 000 ta kitobni tarjima qilish, nashrga tayyorlash va chop etish xarajatlari		12,0
63	O'zbekiston Milliy teleradiokompaniyasiga Futbolni aholi o'rtasida keng targ'ib qilish maqsadida futbol ko'chma televizion stansiyasini xarid qilish		108,0
64	"O'zbekiston 24" va "Mahalla" teleradiokanallarini respublika hududida efirga uzatishni to'liq HD formatga o'tkazish		20,0
65	Tuman va shahar Axborot-kutubxona markazlariga kompyuter texnikasini sotib olish xarajatlari		5,0
66	Har ikki yilda bir marotaba mukofot jamg'armasi 2 million AQSH dollari bo'lgan Xalqaro "O'zbekiston ipak matolari" moda haftaligini ("SILK UZBEKISTAN FASHION WEEK") o'tkazish xarajatlari		10,0
V	Sport sohasi bo'yicha	834,0	714,1
67	Sport va ommaviy jismoniy tarbiya tadbirlarining kalendar rejasi	256,7	250,0
68	Olimpiada sport musobaqalariga tayyorgarlik ko'rish xarajatlari	228,0	190,0
69	Paralimpiya o'yinlariga tayyorgarlik ko'rish va qatnashish uchun xarajatlar	41,0	50,0
70	Yurish, yugurish, mini-futbol, velosport, badminton, stritbol va "Workout" sport turlarini ommaviylashtirish va rivojlantirish dasturlarini amalga oshirish uchun xarajatlar	104,0	84,0

		2024-yil (kutilma)	2025-yil (prognoz)
71	Sport maktablari tibbiyot xonalarini zamonaviy asbob-uskunalar, dori-darmon va tiklanish vositalari bilan jihozlash, zamonaviy o'quv adabiyotlarini chop etish va xarid qilish va shug'ullanuvchilarini (terma jamoalarini) maxsus sport kiyimlari (ekipirovkalar) bilan ta'minlash xarajatlari	33,0	20,0
72	2026-yil O'zbekistonda bo'lib o'tadigan 46-Butunjahon shaxmat olimpiadasiga kompleks tayyorgarlik ko'rish uchun xarajatlar	30,0	50,0
73	"Besh tashabbus olimpiadasi" doirasidagi sport musobaqalarini tizimli tashkil etish va o'tkazish	35,0	30,0
74	O'zbekiston futbolini qo'llab-quvvatlash jamg'armasi mablag'lari	88,1	25,0
75	Kurash xalqaro assotsiatsiyasi faoliyatini qo'llab-quvvatlash uchun xarajatlar	18,1	10,1
76	Futbol akademiyalarida oziq-ovqat me'yorlarini oshirish xarajatlari		5,0
VI	Boshqa ijtimoiy himoya tadbirlari uchun xarajatlar	614,0	690,0
77	Oila va xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlash davlat maqsadli jamg'armasi		50,0
78	Ish beruvchilarga olti oy davomida uzluksiz mehnat faoliyatini amalga oshirishi sharti bilan 25 yoshdan oshmagan xodimlar uchun to'lanadigan ijtimoiy soliq summasi bo'yicha xarajatlar	114,0	40,0
79	"El-yurt umidi" jamg'armasi mablag'larini shakllantirish	500,0	600,0
VII	Tadbirkorlik va aholi bandligini ta'minlash xarajatlari	650,9	599,6
80	Kambag'allikni qisqartirish davlat maqsadli jamg'armasiga transfertlar		300,0
81	Bandlikka kumaklashish davlat jamg'armasiga transfertlar	264,2	240,0
82	Jalb qilingan chet el valyutasidagi mablag'larning valyuta xatarlarini boshqarish maqsadida amalga oshiriladigan xedjirlash operatsiyalariga oid xarajatlar	40,2	59,6
VIII	Qishloq va suv xo'jaligi, ekologiya va atrof muhitni muhofaza qilish sohasi bo'yicha	1 080,1	1 410,6
83	Sug'oriladigan yerlarning meliorativ holatini yaxshilash xarajatlari	460,6	421,8
84	Qishloq xo'jaligi yerlarining normativ qiymatini aniqlash va qayta baholash, tuproq bonitirovkasi va tuproq xaritalarining korrekcirovkasini o'tkazish, sug'oriladigan yerlarda tuproq agrokimyoviy tadqiqot ishlarini bajarish va agrokimyoviy kartogrammlar tuzish, tuproq (yer) monitoringini o'tkazish, yaylov yerlarini xatlovdan o'tkazish va maydonlarning elektron xaritalarini ishlab chiqish xarajatlari uchun	85,0	95,0
85	"Yashil makon" umummilliy loyihasi uchun mablag'lar	100,0	100,0
86	Samarqand shahrida yo'q bo'lib ketish xavfi ostidagi yovvoyi fauna va flora turlarining xalqaro savdosi to'g'risidagi konvensiyasi bo'yicha tomonlar konferensiyasining 20-yig'ilishi tadbirlarini o'tkazish xarajatlari		30,0
87	Sug'oriladigan yerlarning shamol eroziyasiga va suv xo'jaligi obyektlarining qum bosishiga qarshi ihotada daraxtzorlari barpo etish uchun xarajatlar	40,0	80,0
88	Chigirtka va zararkunandalarga qarshi kurashni hamda favqulodda vaziyatlarda hosilni saqlab qolishni ta'minlash bilan bog'liq xarajatlar	25,0	55,0
89	O'rmon xo'jaligi davlat qo'mitasiga maxsus texnikalar xaridi xarajatlari	22,0	30,0
90	Qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan yerlarni xatlovdan o'tkazish xarajatlari	31,0	31,0
91	Respublika xududlaridagi gidrografik obyektlarni raqamlashtirish va elektron xaritalarini yaratish xarajatlari	14,0	14,0
92	Daraxt kasallik va zararkunandalariga qarshi kurashish tadbirlarini amalga oshirish uchun zarur asbob-uskunalar va mobil laboratoriyalar xarid qilish xarajatlari	3,3	3,3
93	Uy hayvonlarini vaksinatsiya qilish xarajatlari	140,0	160,0
94	Davlat zaxirasiga qabul qilingan bug'doy xarajatlari	53,7	60,0
95	Nasos stansiyalari agregatlarini energiya tejamkor nasos agregatlari va elektr dvigatellarini almashtirish dasturini moliyalashtirish xarajatlari	57,4	71,4

		2024-yil (kutilma)	2025-yil (prognoz)
96	Suv xo'jaligi tizimidagi tik sug'orish quduqlariga suv o'lchash uskunalarini o'rnatish tadbirlari uchun mablag'lar		20,0
97	"Termiz suv yo'llari texnik uchastkasi", "Xo'jayli suv yo'llari texnik uchastkasi" va "Cholish suv yo'llari texnika bo'limi" davlat muassasalarining moddiy-texnika bazasini mustahkamlash tadbirlari uchun mablag'lar		46,4
98	Suv xo'jaligi sohasini raqamlashtirish tadbirlari xarajatlari	32,7	52,7
99	Suv fondi yerlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish (daryo, soylar va ko'llar kadastr) xarajatlari		100,0
100	Qishloq xo'jaligi bilan shug'ullanuvchi tumanlarning 2025-2030-yillarga mo'ljallangan va loyihalashtirishdan oldin amalga oshiriladigan yer tuzish chizmalarini ishlab chiqish xarajatlari		40,0
IX	Iqtisodiyot xarajatlari bo'yicha	1 418,3	1 920,0
101	Jismoniy va yuridik shaxslarga yetkazilgan mulkiy zararlarni kompensatsiya qilish bo'yicha respublika maqsadli jamg'armasiga transfertlar	600,0	550,0
102	Tuman va shahar Obodonlashtirish boshqarmalariga transport vositalari va maxsus texnikalar sotib olish xarajatlari		443,0
103	Respublikadagi ko'p kvartirali uylarning lift uskunalarini ta'mirlash va yangilash xarajatlari	169,6	185,8
104	Respublikada ko'kalamzorlashtirish ishlarini jadallashtirish, va obodonlashtirish boshqarmalari moddiy texnikasini mustahkamlash xarajatlari	161,0	169,5
105	2024-2026-yillarda respublika hududida qattiq maishiy chiqindilar bilan bog'liq ishlarni amalga oshirish (sanitar tozalik) xarajatlari	115,2	150,4
106	164 ta ma'muriy-hududiy birliklar chegaralarini belgilash, yer resurslarini xatlovdan o'tkazish hamda yaylov va pichanzorlarda geobotanik tadqiqotlar o'tkazish xarajatlari	65,0	50,0
107	Kadastr agentligining triangulyatsiya, topografiya va Delimitatsiya va demarkatsiya tadbirlari xarajatlari	46,3	45,0
108	Kadastr agentligi organlari va tashkilotlarini o'lchash vositalari, zamonaviy kompyuter texnikasi, dasturiy ta'minot va mebel bilan ta'minlash xarajatlari	24,0	40,0
109	Etalonlar va eng yuqori aniqlikdagi o'lchov vositalarini xarid qilish xarajatlari	37,0	70,7
110	Issiqlik ta'minoti korxonalarining qozonxona uskunalarini va issiqlik tizimlarini ta'mirlash tadbirlari uchun mablag'lar	23,5	78,2
111	Transport vazirligi huzuridagi "Raqamli transport" markazi xarajatlari	20,0	20,0
112	Hayvonot va o'simlik dunyosi, muhofaza etiladigan tabiiy hududlar va chiqindilarni utilitatsiya qilish joylarining davlat kadastrlarini yuritish uchun xarajatlar	7,5	8,0
113	Gidrotexnik inshootlarni sug'urtalash xarajatlari		4,4
114	2024-2026-yillarda respublika hududlarida ichimlik suv tarmoqlarini uy xo'jaligigacha yetkazish tadbirlari xarajatlari		50,0
115	2024-2025-yillarda "O'zsuvta'minot" AJ tizim korxonalari obyektlaridagi mavjud nasoslarni energiya tejamkor nasoslarga almashtirish tadbirlari uchun mablag'lar		25,0
116	Respublikadagi 1991-yilgacha qurilgan ko'p kvartirali uy-joy fondini pasportlashtirish tadbirlari xarajatlari		30,0
X	Boshqa tadbirlar, shu jumladan:	7 805,0	7 048,4
117	Kasaba uyushmalari tasarrufidagi sanatoriylar va bolalar oromgohlarini ta'mirlash xarajatlari	375,0	350,0
118	"Nuroni" jamg'armasi mablag'lari (Kambag'allikdan chiqarish dasturi xarajatlari)		504,0
119	"Kambag'allikdan farovonlik sari" dasturi xarajatlari		900,0
120	Jizzax va Namangan viloyati tumanlarida mahallalarda aholi daromadi va bandligini oshirish hamda yangi ish o'rinlari yaratilishini ta'minlash maqsadida "yetakchi" tadbirkorlarga davlat grantini berish uchun mablag'lar		10,0

Бюджетномага

2025-2027 йиллар учун биринчи даражали бюджет маблағларини тақсимловчиларнинг бюджет харажатлари ва ривожлантириш дастурларининг

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
1	Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi	mlrd so'm	59 464,2	63 626,7	68 080,6
	Strategik maqsad: Ta'lim tizimini iloh qilishning ustuvor yo'nalishlarini belgilash, o'sib kelayotgan yosh avlodni ma'naviy-axloqiy va intellektual rivojlantirishni sifat jihatidan yangi darajaga ko'tarish, ta'lim-tarbiya jarayoniga samarali ta'lim va tarbiya shakllari hamda usullarini joriy etish				
1.1.	Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligining joriy xarajatlari bo'yicha erishiladigan natijalar	mlrd so'm	51 582,5	55 193,3	59 056,9
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Umumta'lim maktablaridagi o'qituvchilar orasida oliy toifali o'qituvchilar (jami o'qituvchilar soniga nisbatan)	foiz	13,2	14,7	16,2
	Umumta'lim maktablaridagi o'qituvchilar orasida birinchi toifali o'qituvchilar (jami o'qituvchilar soniga nisbatan)	foiz	23,0	24,5	26,0
	Umumta'lim maktablaridagi o'qituvchilar orasida toifaga ega o'qituvchilar	foiz	67,8	73,2	78,5
	Maktabgacha ta'lim bilan qamrov darajasi	foiz	77,0	78,0	80,0
	Prezident maktablari bitiruvchilarining xalqaro A-LEVEL sertifikatidan yuqori (A-C) natija qo'lga kiritish darajasi (jami bitiruvchilar soniga nisbatan)	foiz	77,0	77,0	78,0
	Prezident maktablari bitiruvchilarining xalqaro IELTS va SAT sertifikatlarini (6,5 ball)dan yuqori natija qo'lga kiritish darajasi (jami bitiruvchilar soniga nisbatan)	foiz	89,0	89,0	90,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Umumta'lim maktablaridagi o'qituvchilar orasida oliy ma'lumotli o'qituvchilar (jami o'qituvchilar soniga nisbatan)	foiz	96,4	97,3	98,2
1.2.	Dastur nomi: Maktabgacha va maktab ta'limi tizimidagi muassasalarning sport jihozlari bilan taminlash dasturi (PF-134-son,11.05.2022-y.)	mlrd so'm	62,1	66,4	71,1
	Dastur maqsadi: Umumta'lim maktablarida o'quvchilarni sport bilan shug'ullanishlari va jismoniy tarbiya fanlarini talab darajasida o'tkazish uchun sharoit yaratish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Zamonaviy sport jixozlar to'plami bilan ta'minlangan maktablar ulushi (jami maktablar soniga nisbatan)	foiz	100,0	100,0	100,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Maktablarda yangilanadigan sport jixozlari to'plamlari soni	dona	10 067,0	10 067,0	10 067,0
1.3.	Dastur nomi: Davlat-xususiy sherikchilik shartlari asosida tashkil qilinadigan nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun qulay shart-sharoitlar yaratish dasturi (VMQ-378-son,19.05.2019-y.)	mlrd so'm	3 809,6	4 076,3	4 361,6
	Dastur maqsadi: Maktabgacha ta'lim xizmatlari nodavlat sektorini yanada rivojlantirish, maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarmog'ini kengaytirish va moddiy-texnika bazasini mustahkamlash				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Jami 3-7 yosh bolalarning nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlariga qamrab olish darajasi	foiz	33,0	33,0	34,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari soni	ming ta	31,3	32,7	34,1
	<i>shundan: Davlat xususiy sheriklik asosidagi (katta loyihalar) tashkilotlar</i>	ming ta	1,4	1,4	1,4
	Oilaviy nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari	ming ta	29,9	31,3	32,7
	Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlariga qatnaydigan bolalar soni	nafar	1 030,0	1 076,0	1 127,0
	<i>shundan: Davlat xususiy sheriklik asosidagi (katta loyihalar) tashkilotlariga qatnaydigan bolalar soni</i>	nafar	125,0	131,0	137,0
	Oilaviy nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlariga	nafar	861,0	901,0	946,0
	Hususiy nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlariga	nafar	44,0	44,0	44,0

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
2	O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi	mlrd so'm	5 093,7	5 450,3	5 831,8
	Strategik maqsad: Aholi salomatligini saqlash va yaxshilashni, sog'lom avlodni tarbiyalash uchun shart-sharoitlarni shakllantirishni, profilaktik sog'liqni saqlashni rivojlantirish, sog'lom turmush tarzini keng ommalashtirishni ta'minlovchi davlat siyosatini amalga oshirish, fuqarolar sog'lig'ini saqlashni ta'minlashga qaratilgan davlat dasturlari ijrosi yuzasidan nazorat olib borish, sog'liqni saqlash tizimini isloh qilish dasturlarini amalga oshirish, tibbiyot tashkilotlari tomonidan aholiga o'z vaqtida malakali va sifatli tibbiy yordam ko'rsatilishi ustidan nazorat qilish				
	<i>shundan:</i> <i>Rivojlantirish dasturlariga ajratilgan mablag'</i>	mlrd so'm	1 838,6	1 967,3	2 105,0
2.1.	Dastur nomi: Bolalarni vaktsinalar bilan taminlash dasturi (VMQ-562-son, 22.11.1994-y.)	mlrd so'm	242,0	258,9	277,1
	Dastur maqsadi: Bolalarni emlash kalendari bo'yicha vaktsinatsiyalash orqali aholining epidemiologik barqarorligini ta'minlash				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Immunizatsiya milliy dasturiga asosan vaktsina bilan emlanadigan bolalarning qamrovi	foiz	95,0	95,0	95,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Immunizatsiya milliy dasturiga asosan vaktsina bilan emlanadigan bolalar soni	nafar	1 055 000	1 086 650	1 162 716
2.2.	Dastur nomi: Onalar va bolalar, reproduktiv yoshdagi ayollar salomatligini ta'minlash uchun zarur dori va tibbiyot vositalari ("K" vitamin, surfaktant va boshqalar) bilan ta'minlash dasturi (PQ-5124-son, 25.05.2021-y.)	mlrd so'm	38,2	40,8	43,7
	Dastur maqsadi: Onalar va bolalar, reproduktiv yoshdagi ayollar salomatligini ta'minlash uchun zarur dori va tibbiyot vositalari bilan qo'shimcha ta'minlash				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Go'daklar o'limi ko'rsatkichi (mingta tirik tug'ilgan chaqaloqqa nisbatan)	promille	8,0	7,6	7,5
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Tirik tug'ilgan chaqaloqlarning surfaktant va boshqa dori vositalarisi bilan ta'minlanganlik darajasi	foiz	60,0	60,0	60,0
	Tirik tug'ilgan chaqaloqlarning K vitamini bilan ta'minlanganlik darajasi	foiz	100,0	100,0	100,0
	Tirik tug'ilgan chaqaloqlarning soni	nafar	950 000	964 088	1 031 574
2.3.	Dastur nomi: Bolalar tibbiyot va tug'ruq muassasalarida yuqori texnologik laborator uskunalaridan to'laqonli va samarali foydalanish maqsadida reagentlar, sarflov anjomlari hamda servis xizmatlar dasturi (PQ-5124-son, 25.05.2021-y.)	mlrd so'm	9,7	10,4	11,1
	Dastur maqsadi: Bolalarga yuqori texnologik tibbiy yordam ko'rsatishni, jumladan o'z vaqtida kasalliklarni aniqlash uchun laborator tahlillarni sifatini oshirish maqsadida Respublika ixtisoslashtirilgan pediatriya ilmiy-amaliy tibbiyot markazi va uning hududiy bolalar ko'p tarmoqli tibbiyot markazlar negizidagi mintaqaviy filiallaridagi yuqori texnologik yordam ko'rsatish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Bolalarda uchraydigan kasalliklarga yuqori texnologik laborator jihozlari yordamida erta va aniq qo'yiladigan analizlar va tashxislar soni	ming dona	809,0	809,0	817,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Bolalar ko'p tarmoqli tibbiyot markazlarining qonning gemotologik, kislota va ishqorlar, biokimyoviy va immunokimyoviy, gemostaz tizimi holatini aniqlovchi yuqori texnologik qurilmasini zarur asbob-uskunalar, reagentlar bilan to'liq ta'minlanganlik darajasi	foiz	70,0	70,0	70,0
2.4.	Dastur nomi: Nefrologiya va gemodializ yordami ko'rsatish dasturi (PQ-3846-son, 12.07.2018-y.)	mlrd so'm	241,8	258,7	276,8
	Dastur maqsadi: Aholiga ixtisoslashtirilgan nefrologik va gemodializ tibbiy yordam ko'rsatish tizimini yanada rivojlantirish hamda buyrak va jigar transplantatsiyasi jarrohlik amaliyoti o'tkazilgan bemorlarni immunosupressor dori vositalari bilan uzluksiz ta'minlash				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Gemodializ muolajasini olayotgan bemorlarni yashash davomiyligini uzaytirish	yil	10,0	10,0	10,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Gemodializ muolajasiga muxtoj bemorlar soni	nafar	11 000,0	11 000,0	11 000,0
	Gemodializ muolajasini o'tkazishga sarflanadigan materiallar soni	dona	11,0	11,0	11,0

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
	Gemodializ muolajasini o'tkazishga olinadigan tibbiy uskunalari soni	dona	50,0	50,0	50,0
2.5.	Dastur nomi: Neyrosensor karlik yoki zaif eshitadigan bolalarda koxlear implantatlardan foydalangan holda operatsiyalar o'tkazish dasturi (PQ-5217-son, 09.08.2021-y.)	mlrd so'm	38,5	41,2	44,1
	Dastur maqsadi: Karlik yoki zaif eshitadigan bolalarni reabilitatsiya qilish, to'laqonli hayot tarzini yuritishiga ko'maklashish hamda imkoniyatlarini oshirish uchun ularni zamonaviy moslamalari va reabilitatsiya qilishning texnik vositalari bilan ta'minlash				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Karlik yoki zaif eshitadigan bolalarni sog'lomlashtirish darajasi	foiz	65,0	67,0	69,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Kaxler implantlarini o'rnatish bo'yicha o'tkaziladigan operatsiyalar soni	nafar	330,0	340,0	350,2
2.6.	Dastur nomi: Buyrak va jigar transplantatsiyasi jarrohlik amaliyoti o'tkazilgan bemorlarni dori vositalari bilan ta'minlash dasturi (VMQ-185-son, 01.03.2019-y.)	mlrd so'm	27,9	29,9	32,0
	Dastur maqsadi: Buyrak va jigar transplantatsiyasi jarrohlik amaliyoti o'tkazilgan bemorlarni immunosupressor dori vositalari bilan uzluksiz ta'minlash				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Buyrak va jigar transplantatsiyasi jarrohlik amaliyoti o'tkazilgan bemorlarga nisbatan dori vositalari bilan ta'minlash darajasi	foiz	70,0	70,0	75,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Buyrak va jigar transplantatsiyasi jarrohlik amaliyoti o'tkazilgan bemorlar soni	nafar	4 050,0	4 050,0	4 333,5
2.7.	Dastur nomi: Bolalar, tug'ish yoshidagi, homilador va bola emizuvchi ayollarni profilaktik maxsus preparatlar bilan bepul ta'minlash dasturi (PQ-5198, PQ-4887-son, 10.11.2020-y.)	mlrd so'm	176,0	188,3	201,5
	Dastur maqsadi: Aholi salomatligini mustahkamlash, ixtisoslashtirilgan tibbiy xizmatni aholiga yaqinlashtirish, bolalar, tug'ish yoshidagi, homilador va bola emizuvchi ayollarni profilaktik maxsus preparatlar bilan bepul ta'minlash				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Reproduktiv yoshdagi ayollarda kamqonlik ko'rsatkichi	foiz	17,0	15,0	13,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Reproduktiv yoshdagi ayollar soni	nafar	9 315 324,0	9 408 477,2	9 502 562,0
2.8.	Dastur nomi: Sog'liqni saqlash tizimidagi davlat tibbiyot muassasalariga kompyuterlar, planshetlar, multimedia va tarmoq qurilmalari, dasturiy ta'minotlarni xarid qilish hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy qilish dasturi (PF-5590-son, PQ-4890-son)	mlrd so'm	50,0	53,5	57,2
	Dastur maqsadi: Elektron sog'liqni saqlash sohasida yagona standartlar, tibbiy xizmatning integratsiyasini va samarali boshqarilishini ta'minlaydigan zamonaviy dasturiy mahsulotlar joriy etish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Kompyuter jihozlari va lokal tarmoqlariga ulangan tibbiyot muassasalari qamrovi	foiz	100,0	100,0	100,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Yaratilgan va joriy qilingan axborot tizimlari soni	dona	3,0	3,0	3,0
	Lokal tarmoqlariga ulangan tibbiyot muassasalari soni	dona	100,0	100,0	100,0
2.9.	Dastur nomi: Ftiziatriya va pulmonologiya xizmatini yanada rivojlantirish hamda tuberkulyoz kasalligini oldini olish (PQ-12-son, 20.01.2023-y.)	mlrd so'm	69,2	74,0	79,2
	Dastur maqsadi: Tuberkulyoz bilan kasallangan bemorlarni sifatli davolash hamda aholi orasida kasallik tarqalishini oldini olish	nafar	18 000,0	18 000,0	18 000,0
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Tuberkulyoz bilan kasallangan bemorlarni terapevtik yordam bilan qamrovi	foiz	100,0	100,0	100,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Tuberkulyoz tashxisi qo'yilgan bemorlarni sifatli davolash samaradorligi	foiz	91,0	91,0	91,0

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
2.10.	Dastur nomi: Spinal mushak atrofiyasi tashxisi qo'yilgan bemor bolalarga tibbiy-ijtimoiy yordam ko'rsatish va dori vositalarini bepul yetkazib berish xarajatlari (PQ-217-son, 25.04.2022-y.)	mlrd so'm	200,0	214,0	229,0
	Dastur maqsadi: Spinal mushak atrofiyasi tashxisi qo'yilgan bemor bolalarni terapevtik yordam bilan qamrovi				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Spinal mushak atrofiyasi tashxisi qo'yilgan bemor bolalar terapevtik yordam bilan qamrovi	foiz	100,0	100,0	100,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Spinal mushak atrofiyasi tashxisi qo'yilgan terapevtik yordam olgan bemor bolalar soni	nafar	160,0	175,0	185,0
2.11.	Dastur nomi: Nogironligi bo'lgan shaxslarga ko'rsatilayotgan tibbiy-ijtimoiy xizmatlar sifatini yanada yaxshilash bo'yicha chora-tadbirlarni moliyalashtirish uchun xarajatlar dasturi (PQ-5217-son, 09.08.2021-y.)	mlrd so'm	15,1	16,1	17,3
	Dastur maqsadi: Nogironligi bo'lgan shaxslar, ayniqsa, bolalarni reabilitatsiya qilish, to'laqonli hayot tarzini yuritishiga ko'maklashish hamda imkoniyatlarini oshirish uchun ularni zamonaviy protez-ortopediya moslamalari va reabilitatsiya qilishning texnik vositalari bilan ta'minlash				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	1000 nafar tirik tug'ilganlarga nisbatan 5 yoshgacha bolalar o'lim koeffitsenti	promille	10,1	9,4	9,2
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Tug'ma yurak yetishmovchiligi aniqlangan (operatsiyaga muxtoj) bolalar soni	nafar	4 000,0	4 500,0	4 500,0
	Yurak yetishmovchiligi bo'lgan bolalarda o'tkazilgan operatsiyalar soni	dona	2 700,0	2 750,0	2 750,0
	Gidrotsefaliyaga chalingan bolalar soni	nafar	450,0	500,0	500,0
	Gidrotsefaliyaga chalingan bolalarni endoskopiya usuli bilan o'tkazilgan jarrohlik amaliyotlari soni	dona	50,0	50,0	50,0
2.12.	Dastur nomi: Qon komponentlari zaxirasini yaratish maqsadida qon bilan ishlash xizmati muassasalarini zarur miqdordagi gemokonteynerlar bilan ta'minlash dastur (PQ-348-son, 09.08.2022-y.)	mlrd so'm	34,1	36,5	39,1
	Dastur maqsadi: Qon bilan ishlash xizmati faoliyatini muvofiqlashtirish, respublika bo'yicha qon xizmati muassasalarida donor qoni va uning tarkibiy qismlarini to'plash, tayyorlash, qayta ishlash, saqlash va ulardan foydalanishni tartibga solish hamda tibbiyot muassasalaridagi qon ta'minoti uzluksizligini ta'minlash				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	1000 nafar aholiga nisbatan qon donatsiyalari ko'rsatkichi	koeff.	10,0	10,0	10,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Qon zahirasini ko'paytirish	litr	150 000,0	150 000,0	150 000,0
2.13.	Dastur nomi: Okklyuder xarid qilish (PQ-5254-son, 04.10.2021-y.)	mlrd so'm	44,0	47,1	50,4
	Dastur maqsadi: Bolalarda tug'ma yurak nuqsonlarini endovaskulyar yo'l bilan davolashni keng joriy etish, ularni qisqa vaqt ichida to'liq sog'lomlashtirib, nogironlikdan chiqarish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Endovaskulyar yo'l bilan tug'ma yurak nuqsonlari davolash orqali nogironlikdan chiqarilgan bolalar soni	nafar	900,0	900,0	900,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Okklyuder qo'llanilgan xolda amalga oshirilgan operatsiyalar soni	nafar	2 700,0	2 700,0	2 700,0
2.14.	Dastur nomi: Endokrin kasalliklarning oldini olish, erta tashxislash va davolash chora-tadbirlariga ajratilgan mablag'lar dasturi (PQ-102-son, 26.01.2022-y.)	mlrd so'm	96,8	103,6	110,8
	Dastur maqsadi: Ixtisoslashgan samarali va zamonaviy endokrinologiya yordami tizimini shakllantirish, qandli diabet va boshqa endokrin kasalliklar profilaktikasi va ularni barvaqt aniqlash choralarini yanada takomillashtirish, aholiga ixtisoslashgan yuqori malakali endokrinologiya yordamini ko'rsatish sifati va imkoniyatlarini oshirish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Qandli diabetning 1 va 2-turi bilan kasallangan bemorlarni insulin preparatlari bilan ta'minlash darajasi	foiz	95,0	95,0	95,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Qandli diabetning 1 va 2-turi bilan kasallangan bemorlar soni	nafar	96 540,0	96 540,0	96 540,0
	Qandli diabetning 1-turi bilan kasallangan bolalar va o'smirlar soni	nafar	4 346,0	4 346,0	4 346,0

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
2.15.	Dastur nomi: Virusli hepatitning “S” va “V” turlarini erta tashxislash va virusga qarshi maxsus davolash ishlarini tashkil etish (PQ-243-son,16.05.2022-y.)	mlrd so'm	24,6	26,3	28,2
	Dastur maqsadi: Aholi orasida ayrim virusli infeksiyalarni o'z vaqtida profilaktika va diagnostika qilish, ularni davolash bo'yicha aholiga ko'rsatiladigan tibbiy-ijtimoiy yordamni yanada takomillashtirish va kengaytirish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Virusli hepatitlar bilan kasallangan bemorlar o'rtasida jigar sirrozi va gepatokarsinoma rivojlanishini erta aniqlash	foiz	30,0	30,0	30,0
	Jigar sirrozi va gepatokarsinoma rivojlanishini erta aniqlash	foiz	20,0	20,0	20,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Gepatit “S” va “V” viruslarini erta aniqlash maqsadida har yili aholini birlamchi skrining tekshiruvlaridan o'tkazish;	nafar	500 000	501 000	501 000
	Birlamchi tekshiruvlarda virusli hepatitlar aniqlangan bemorlarni virusga qarshi bemorni yuqori texnologiyali tasdiqlovchi usul — PTSR tekshiruvidan o'tkazish	nafar	15 000,0	15 000,0	15 000,0
	Har yili klinik va laboratoriya ko'rsatma mavjud bo'lgan bemorni hepatit “S” virusiga qarshi davolash	nafar	10 500,0	10 500,0	10 500,0
	APF-III va PIVKA to'plamlar yordamida jigar fibrozi va gepatotsellyulyar karsinomani erta aniqlash amaliyotlarini o'tkazish	nafar	15 000,0	15 000,0	15 000,0
	NbsAg (virus antigeni)ni miqdoriy aniqlash amaliyotini o'tkazish	nafar	11 000,0	11 000,0	11 000,0
2.16.	Dastur nomi: Odamning immunitet tanqisligi virusi keltirib chiqaradigan kasalliklar tarqalishiga qarshi kurashish dasturi (PQ-14-son, 20.01.2023-y.)	mlrd so'm	86,0	92,1	98,5
	Dastur maqsadi: OIV-infeksiyasini o'z vaqtida profilaktika va diagnostika qilish, uni davolash bo'yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlarni yanada kuchaytirish, bemorlarga tibbiy-ijtimoiy yordam ko'rsatish sifatini oshirish, ularni statsionarda davolash ko'lamini kengaytirish, shifoxona ichki infeksiyalari bilan kasallanish holatlarini kamaytirish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	OIV-infeksiyasini profilaktika qilish va davolashda dori ta'minoti darajasi	foiz	100,0	101,0	101,0
	OIV-infeksiyasi bilan kasallangan bemorlarning umr davomiyligi	yil	45 641,0	45 642,0	45 642,0
	OIV-infeksiyasini erta aniqlash ko'rsatkichlarini darajasi	foiz	100,0	101,0	101,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	OIV-infeksiyasi yuqishi extimoli bo'lgan kontingent soni	nafar	3 300,0	3 300,0	3 200,0
	OIV-infeksiyasi bilan kasallangan bemor soni	nafar	3 000,0	3 000,0	2 900,0
2.17.	Dastur nomi: Onkologiya yordamini takomillashtirish va onkologiya xizmatini yanada rivojlantirish dasturi (PQ-5130-son, 27.05.2021-y.)	mlrd so'm	166,4	178,0	190,5
	Dastur maqsadi: Gematologiya va onkologiya yo'nalishlarida amalga oshirilayotgan islohotlarni izchil davom ettirish, mazkur sohada aholiga ko'rsatilayotgan tibbiy xizmatlar sifati, ko'lamini va samaradorligini oshirish, bemorlar uchun qulay shart-sharoitlar yaratish hamda ularni zarur dori vositalari bilan uzluksiz ta'minlash, shifoxonalarni zamonaviy diagnostika laboratoriyalari va tibbiy texnikalar bilan jihozlash				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Onkologik kasalliklarni I-II-bosqichlarda erta aniqlash kursatkichlarini darajasi	foiz	47,0	47,0	47,0
	Onkologik bemorlarning 5 yillik yashovchanlik ko'rsatkichi	foiz	40,0	40,0	40,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Kasallik erta aniqlangan bemorlar soni	nafar	12 400,0	12 400,0	12 400,0
	5 yil yashovchanlikka erishgan bemorlar soni	nafar	44 500,0	44 500,0	44 500,0
2.18.	Dastur nomi: Onalar va chaqaloqlar salomatligini muhofaza qilish hamda aholining reproduktiv salomatligini yanada mustahkamlash (PQ-296-son,08.09.2023-y.)	mlrd so'm	150,4	160,9	172,2
	Dastur maqsadi: Sog'lom oilani shakllantirish, onalar va bolalar salomatligini muhofaza qilishda ilg'or usullar va texnologiyalarni yo'lga qo'yish, tug'ma hamda irsiy kasalliklarni erta prenatal va neonatal davrda aniqlash, bolalar o'limi va tug'ma nogironlikning oldini olish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	fenilketonuriya, gipotireoz aniqlangan chaqaloqlar soni	nafar	245,0	250,0	255,0

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
	homilasida tug'ma nuqson aniqlangan homiladorlar soni	nafar	4 600,0	4 700,0	4 800,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Neonatal skriningdan o'tkazilgan chaqaloqlar soni	nafar	833 000,0	833 000,0	833 000,0
	Selektiv prenatal skriningdan o'tkaziladigan homilador ayollar soni	nafar	275 000,0	290 000,0	295 000,0
2.19.	Dastur nomi: Iqtidorli va malakali tibbiyot mutaxassislarini qo'llab-quvvatlash hamda tibbiyot muassasalariga jalb qilish dasturi (PF-6221-son, 05.05.2021-y.)	mlrd so'm	50,0	53,5	57,2
	Dastur maqsadi: Sog'liqni saqlash tizimida olib borilayotgan islohotlarni izchil davom ettirish, aholi salomatligini saqlash borasida belgilangan ustuvor vazifalar ijrosini ta'minlash, tibbiyot xodimlarining salohiyatini oshirish uchun zarur shart-sharoitlar yaratish				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Jalb qilingan iqtidorli va malakali xodimlar sonining oldingi yilga nisbatan o'sishi	foiz	10,0	10,0	10,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Jalb qilinadigan iqtidorli va malakali tibbiyot mutaxassislar soni	nafar	120,0	120,0	120,0
2.20.	Dastur nomi: Aholining ruhiy salomatligini muhofaza qilish xizmatini yanada rivojlantirish (PQ-196-y,19.06.2023-y.)	mlrd so'm	27,9	29,9	32,0
	Dastur maqsadi: Ixtisoslashgan samarali va zamonaviy psixiatriya yordami tizimini shakllantirish, aholining ruhiy salomatligini ta'minlash				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Psixiatriya yordamiga muhtoj bemorlarni belgilangan tartibda dori vositalari bilan ta'minlash darajasi	foiz	100,0	100,0	100,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Psixiatriya dispanseri hisobida turganlar orasida nogironligi bo'lgan shaxslar soni	foiz	20,0	20,0	20,0
	Psixiatriya yordami ko'rsatuvchi statsionar muassasalarda bir yil ichida davolanishga takror yotqizilgani	foiz	25,0	25,0	25,0
2.21.	Dastur nomi: Otorinolaringologiya xizmatini rivojlantirish (PQ-255-son, 01.08.2023-y.)	mlrd so'm	50,0	53,5	57,2
	Dastur maqsadi: Ixtisoslashgan samarali va zamonaviy otorinolaringologiya yordami tizimini shakllantirish, kasalliklar profilaktikasi va ularni barvaqt aniqlash choralarini yanada takomillashtirish, aholiga ixtisoslashgan yuqori malakali otorinolaringologiya yordamini ko'rsatish sifati va imkoniyatlarini oshirish				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Aholini LOR xizmati bilan qamrab olish	foiz	100,0	100,0	100,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Rejali skrining tadbirlarini amalga oshirish	foiz	100,0	100,0	100,0
	Yuqori texnologik jarroxlilik amaliyotlarini kengaytirish	turlar soni	18,0	20,0	22,0
3	Madaniyat vazirligi	mlrd so'm	1 171,7	1 253,8	1 341,5
	Strategik maqsad: O'zbekiston Respublikasida milliy madaniyatni yanada rivojlantirish, aholi, ayniqsa, olis hududlarda istiqomat qiladigan fuqarolarga madaniy dam olish xizmatlari ko'rsatish darajasini oshirish, respublikaning barcha hududlarida teatr, sirk va boshqa turdagi ommaviy-madaniy va konsert-tomosha tadbirlarini tizimli ravishda yo'lga qo'yish, madaniyat va san'at sohasida iste'dodli yosh ijodkorlarni izlab topish va qo'llab-quvvatlash				
3.1.	Madaniyat vazirligining joriy xarajatlari bo'yicha erishiladigan natijalar	mlrd so'm	914,7	978,8	1 047,3
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Davlat teatrlari, sirk va konsert-tomosha muassasalari tomonidan namoyish etiladigan madaniy tadbirlar, spektakllar va festivallarga tomoshabinlarni jalb etish	mln nafar	4,0	4,2	4,2
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Bolalar musiqa va san'at maktablarini oliy ma'lumotli kadrlar bilan ta'minlash (o'qituvchi va konsertmeysterlarga nisbatan)	foiz	45,0	47,0	49,1
3.2.	Dastur nomi: Davlat buyurtmasiga asosan milliy kino mahsulotlarini yaratish uchun xarajatlar (PF-6202-son, 07.04.2021-y.)	mlrd so'm	110,0	117,7	125,9
	Dastur maqsadi: Davlat buyurtmasi asosida milliy filmlarni ishlab chiqarish va aholiga namoyish etish				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
	Ishlab chiqilgan to'liq va qisqa metrajli badiiy film tomoshabinlarining soni	ming nafar	35 000,0	40 000,0	45 000,0
	Ishlab chiqilgan hujjatli, ilmiy-ommabop, o'quv-uslubiy filmlar, kinosolnomalar tomoshabinlarining soni	ming nafar	15 000,0	20 000,0	26 000,0
	Ishlab chiqilgan multiplikatsion film tomoshabinlarining soni	ming nafar	15 000,0	20 000,0	26 000,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	To'liq metrajli badiiy filmlar soni	dona	28,0	35,0	43,0
	Qisqa metrajli filmlar soni	dona	30,0	45,0	67,0
	Hujjatli, ilmiy-ommabop, o'quv-uslubiy filmlar, ijtimoiy roliklar, kinosolnomalar soni	dona	32,0	54,0	91,0
	Multiplikatsion filmlar soni	dona	18,0	25,0	34,0
3.3.	Dastur nomi: Milliy seriallar ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish uchun respublika miqyosida faoliyat yurituvchi telekanallarga ajratiladigan subsidiyalar (PF-6202-son, 07.04.2021-y.)	mlrd so'm	12,0	12,8	13,7
	Dastur maqsadi: Mahalliy seriallar ishlab chiqaruvchi telekanallarni qo'llab-quvvatlash				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Ishlab chiqilgan seriallar tomoshabinlarining soni	ming nafar	30 000,0	40 000,0	53 000,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Seriallar soni	dona	25,0	30,0	36,0
3.4.	Dastur nomi: "Ipak yo'li durdonasi" Toshkent xalqaro kinofestivalini o'tkazish xarajatlari (PQ-238-son, 27.07.2023-y.)	mlrd so'm	10,0	10,7	11,4
	Dastur maqsadi: O'zbek milliy kino san'atini dunyo bo'ylab targ'ib qilish va xalqaro kinosanoati vakillari bilan tajriba almashish				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	O'zbekiston Respublikasida faoliyat yuritilayotgan yosh kino ijodkorlari xalqaro davlatlar bilan tajriba almashish maqsadida jalb etilgan davlatlar soni	dona	32,0	35,0	38,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Xorijiy va yurtimizdagi yosh kinoijodkorlar o'rtasida "Kino 5 kunda" ko'rik-tanlovini o'tkazish va turli mavzulardagi qisqa metrajli filmlar yaratish	dona	19,0	20,0	21,0
3.5.	Dastur nomi: Xorijiy kinokompaniyalar tomonidan O'zbekiston hududida kino ishlab chiqarish xarajatlarining bir qismini qoplash (PF-6202-son, 07.04.2021-y.)	mlrd so'm	5,0	5,4	5,7
	Dastur maqsadi: Respublika hududida o'z filmlarini ishlab chiqaradigan xorijiy kinokompaniyalarga ularning xarajatlarini bir qismini qoplab berish				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	O'zbekistonda kino sanoatiga xorijiy investitsiyalarni jalb qilish	mlrd.so'm	30,0	35,0	40,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Kinematografiya sohasiga jalb qilinadigan xorijiy kinokompaniyalar soni	dona	22,0	25,0	28,0
	Xalqaro koproduksiyalar orqali kinoloyihalar ishlab chiqarish	dona	25,0	27,0	29,0
4	Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi vazirligi	mlrd so'm	1 992,0	2 131,4	2 280,6
	shundan:				
	Rivojlantirish dasturlariga ajratilgan mablag'	mlrd so'm	650,2	695,7	744,4
4.1.	Dastur nomi: Bosh reja, hududlarning arxitektura-rejalashtirish loyihalarini va batafsil rejalashtirish loyihalarini ishlab chiqish	mlrd so'm	100,0	107,0	114
	Dastur maqsadi: Hududlarning raqobat ustunliklari va barqaror rivojlanish drayverlarini aniqlab beruvchi hududlarni rivojlantirishni rejalashtirish bosh sxemasi va sxemalari, shuningdek, shaharlar (shaharchalar) va shahar atrofi zonalari integratsiyasi asosida Aglomeratsiyalarni rivojlantirish strategiyasi ishlab chiqish xarajatlari				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Yillik bosh loyihalari ishlab chiqilgan shaharchalarning ulushi	foiz	36,0	40,0	43,5
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Yillik ishlab chiqiladigan shaharlar, shaharchalar va qishloq aholi punktlarining shaharsozlik hujjatlari soni	dona	154,0	144,0	149,0

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
	Respublika bo'yicha bosh rejalarga tegishli tuzatish va o'zgartirishlar kiritiladigan shaharlar soni	dona	6,0	3,0	4,0
4.2.	Dastur nomi: Shaharsozlik faoliyati sohasidagi normativ hujjatlarni takomillashtirish	mlrd so'm	50,2	53,7	57,5
	Dastur maqsadi: Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi sohasida texnik jihatdan tartibga solishga oid normativ hujjatlarni xalqaro standartlar bilan uyg'unlashtirgan holda tizimlashtirish, sohada innovatsion yechimlar, ilmiy-texnik ishlanmalar va raqamli texnologiyalardan foydalanishni kengaytirish hamda qurilishda narxni shakllantirishning samarali tartibini joriy etish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Milliy shaharsozlik normalari va qoidalarini xalqaro normativ va standartlarga uyg'unlashtirish (moslashtirish) darajasi	foiz	40,0	45,0	50,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Yillik shaharsozlik normalari va qoidalarini xorijiy normativ-texnik hujjatlar bilan uyg'unlashtirish	foiz	40,0	45,0	50,0
4.3.	Dastur nomi: Issiqlik ta'minoti obyektlarini qurish, rekonstruksiya qilish va modernizatsiyalash uchun xarajatlar (PQ-2912-son, 20.04.2017-y.)	mlrd so'm	500,0	535,0	572,5
	Dastur maqsadi: Kuz-qish mavsumida aholining markazlashgan issiqlik ta'minoti xizmatlari bilan ta'minlanganlik darajasini oshirish, energiya tejankor va samarali zamonaviy texnologiyalarni bosqichma-bosqich joriy etish orqali aholiga ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini tubdan yaxshilash, shuningdek, issiqlik ta'minoti tizimini rivojlantirish va modernizatsiya qilish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Yillik modernizatsiya qilinadigan issiqlik qozonxonalari hisobiga aholini issiqlik ta'minoti bilan qamrab olinadigan xonadonlar soni	dona	35 000,0	10 472,0	17 632,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Yillik modernizatsiya qilinadigan issiqlik qozonxonalari soni	dona	7,0	11,0	11,0
	Yillik rekonstruksiya qilinadigan mavjud issiqlik ta'minoti tarmoqlari uzunligi	km	56,5	122,4	157,7
5	Energetika vazirligi	mlrd so'm	123,0	131,6	140,9
	Strategik maqsad: Yangi ishlab chiqarish quvvatlarini ishga tushirish va qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishni kengaytirish hisobiga iqtisodiyot tarmoqlari va respublika aholisining elektr energiyasiga bo'lgan ehtiyojini yanada to'liqroq qondirish				
5.1.	Energetika vazirligining joriy xarajatlar bo'yicha erishiladigan natijalar	mlrd so'm	103,0	110,2	118,0
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Generatsiya quvvatlarining yillik o'zgarishi	foiz	21,0	16,8	15,8
	Respublika iste'molchilariga yetkazib beriladigan elektr energiyasining yillik umumiy hajmi	mlrd kVt/s	75,7	82,4	89,9
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Yangi qurilgan/ishga tushirilgan elektr stansiyalari hisobiga elektr energiyasini ishlab chiqarish quvvatlarining yillik o'zgarishi	MVt	4 639,9	4 508,0	4 921,6
	<i>shundan:</i>				
	<i>Issiqlik elektr stansiyalarini ishga tushirish hisobiga ishlab chiqarish quvvatlarining yillik o'zgarishi</i>	MVt	1 065,0	2 173,0	2 110,0
	Quyosh fotoelektr stansiyalarini ishga tushirish hisobiga ishlab chiqarish quvvatlarining yillik o'zgarishi	MVt	2 763,0	1 515,0	900,0
	Shamol elektr stansiyalarini ishga tushirish hisobiga ishlab chiqarish quvvatlarining yillik o'zgarishi	MVt	652,0	800,0	1 650,0
	Gidroelektr stansiyalarini ishga tushirish hisobiga ishlab chiqarish quvvatlarining yillik o'zgarishi	MVt	159,9	20,0	261,6
	Ishga tushiriladigan magistral elektr uzatish tarmoqlarining yillik uzunligi	km	285,0	127,0	229,0
	Rekonstruksiya qilinadigan magistral podstansiyalarning yillik soni	dona	3,0	6,0	7,0
	Rekonstruksiya va modernizatsiya qilinadigan past kuchlanishli elektr uzatish tarmoqlarining yillik uzunligi	km	1 852,0	2 130,0	2 450,0
	Rekonstruksiya va modernizatsiya qilinadigan transformator punktlarining yillik soni	dona	665,0	697,0	725,0
	Rekonstruksiya va ta'mirlanadigan tabiiy gaz ta'minotidagi gaz tarmoqlarining yillik uzunligi	km	155,2	168,8	173,8
	Rekonstruksiya va modernizatsiya qilinadigan gaz taqsimlash punktlarining yillik soni	dona	550,0	612,0	650,0
	Magistral gaz quvurlarining nuqsonli qismlarini almashtirish yillik uzunligi	km	55,4	53,7	50,5
	Yangi hududlar va bloklarda 3D seysmik qidiruv ishlarini bajarish	kv.km	6 500,0	3 000,0	3 000,0
5.2.	Dastur nomi: Qayta tiklanuvchi energiya manbalari qurilmalarini xarid qilish xarajatlarining bir qismini kompensatsiya qilish dasturi (PF-220-son, 09.09.2022-y.)	mlrd so'm	20,0	21,4	22,9

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
	Dastur maqsadi: Aholining qayta tiklanuvchi energiya manbalari qurilmalaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish hamda ushbu qurilmalarni sotib olish uchun ajratiladigan "yashil" iste'mol kreditlari bo'yicha foiz to'lovlarining bir qismini qoplab berish.				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	"Yashil" iste'mol kreditlari orqali aholi tomonidan qo'yosh panellari o'rnatish hisobiga tarmoqdan tejalandigan elektr energiyasi	mln.kVt.s	405,0	720,0	1 274,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	"Yashil" iste'mol kreditlari orqali aholi tomonidan qo'yosh panellari o'rnatilgan xonadonlariga soni	dona	50 000,0	70 000,0	90 000,0
6	Tog'-kon sanoati va geologiya vazirligi	mlrd so'm	1 008,7	1 079,4	1 154,9
	Strategik maqsad: Yer osti foydali qazilmalarining zaxira va resurslarini ko'paytirish				
6.1.	Dastur nomi: Geologiya qidiruv ishlariga subsidiyalar dasturlari (VM-297-son, 19.05.2020-y.)	mlrd so'm	900,0	963,0	1 030,4
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Foydali qazilmalarning yangi konlarini aniqlash	dona	33,0	34,0	35,0
	Foydali qazilmalarining turlari bo'yicha zaxira va resurslarini ko'paytirish	foydali qazilma turi	23,0	24,0	25,0
	Uglevdorodlar bo'yicha istiqbolli maydonlarning 3D modelini yaratish	dona	19,0	19,0	20,0
7	Raqobatni rivojlantirish va iste'molchilar huquqlarini himoya qilish qo'mitasi	mlrd so'm	12,6	13,5	14,4
	Strategik maqsad: Tadbirkorlar va iste'molchilarga tovar va moliya bozorlariga kirish uchun teng sharoitlarni ta'minlash va raqobat cheklanishining oldini olish.				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Davlat boshqaruvi organlari va xo'jalik yurituvchi subyektlarda monopoliyaga qarshi komplayens tizimi joriy qilinishi	dona	60,0	70,0	75,0
	Raqobat holati to'liq tahlil qilinadigan tovar, moliya va raqamli bozorlar soni	dona	25,0	30,0	35,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Reklama to'risidagi qonunchilik talablarining buzilishi darajasi (jami o'tkazilgan monitoringlarga nisbatan)	foiz	22,0	21,0	21,0
	Tovarlarni ekspertizadan o'tkazish bo'yicha nazorat xaridlari soni	dona	315,0	330,0	340,0
8	Kambag'allikni qisqartirish va bandlik vazirligi	mlrd so'm	1 033,2	1 105,5	1 182,9
	Strategik maqsad: Mamlakat mehnat bozorida aholi bandligini ta'minlashga doir hududiy va tarmoq dasturlarini ishlab chiqish hamda samarali muvofiqlashtirish, yangi ish o'rinlari tashkil etish uchun davlat buyurtmasini va aholining ijtimoiy zaif qatlamlarini ishga joylashtirish uchun kvotalar belgilash orqali aholi bandligini ta'minlashga qaratilgan maqsadli kompleks chora-tadbirlarni amalga oshirish hamda ishsizlarning ishga joylashtirilishini ta'minlash				
8.1.	Kambag'allikni qisqartirish va bandlik vazirligining joriy xarajatlari bo'yicha erishiladigan natijalar	mlrd so'm	63,2	67,6	72,4
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Kambag'allik darajasi	foiz	8,5	7,0	6,0
	Mehnatga layoqatli aholini, shu jumladan yoshlar va nogironligi bo'lgan shaxslarni barqaror va samarali bandligini ta'minlash orqali ishsizlik darajasi	foiz	7,7	7,4	6,4
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Xalqaro standartlar asosida kasbga o'qitish markazlari o'qituvchilarining malakasini oshirish	nafar	200,0	400,0	500,0
	Kasb-hunarga o'qitishda xususiy sektor va "usta-shogird" maktablari ulushini oshirish	foiz	26,7	35,6	40,0
8.2.	Dastur nomi: Bandlikka ko'maklashish davlat jamg'armasiga transfert (PQ-5140-son, 08.06.2021-y.)	mlrd so'm	240,0	256,8	274,8
	Dastur maqsadi: Mehnat bozorining barqaror va mutanosib ravishda rivojlanishini ta'minlash, aholi bandligi darajasini oshirish, ishsizlarni kasbga tayyorlash, qayta tayyorlash va ularni ijtimoiy himoya qilishga hamda mehnat organlarining moddiy-texnik bazasini mustahkamlashga doir sifatli xizmatlarning ishsizlar va band bo'lmagan aholiga ko'rsatilishini tashkil etishga sarflanadigan xarajatlarni moliyalashtirish				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Kasb-hunarga tayyorlangan va qayta tayyorlanganlarning avvalgi yilga nisbatan o'sish sur'ati	foiz	115,0	120,0	130,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Aholini mehnat faoliyatiga jalb qilish uchun qulay shart-sharoitlar yaratish orqali ishsiz aholini ishga joylashtirishga ko'maklashish.	ming nafar	431,2	439,5	442,0

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
	Ish bilan band bo'lmagan fuqarolarni kasb-hunar, tadbirkorlik ko'nikmalari va xorijiy tillarga o'qitish.	ming nafar	250,0	260,0	300,0
8.3.	Dastur nomi: Kambag'allikni qisqartirish davlat maqsadli jamg'armasi (PQ-330-son 23.09.2024.)	mlrd so'm	300,0	321,0	343,5
	Dastur maqsadi: Oilalarni kambag'allikdan chiqarish bo'yicha individual rejaning samaradorligi va natijadorligi monitoring qilib borish, tomorqaga ekin ekish, uy-joyida shinam va fayzli muhit yaratish, tozalikni saqlash, to'g'ri ovqatlanish, piyoda yurish, zararli odatlardan voz kechish bo'yicha faol targ'ibot va tashviqot olib borish				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Hunarmandchilik va kasanachilik asosida tashkil etiladigan loyihalar soni	ta	171,2	183,2	195,0
	Jamoat ishlariga jalb qilingan ishsizlarning jami ishsizlarga nisbatan ulushi	foiz	11,1	11,5	11,7
	Tadbirkorlik va o'zini o'zi band qilish faoliyatini avvalgi yilga nisbatan o'sish sur'ati	foiz	100,5	100,5	100,5
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Subsidiyalar taqdim etiladigan hunarmand va kasanachilar soni	nafar	5 100,0	6 050,0	8 200,0
	Jamoat ishlariga jalb etilgan ishsizlar va band bo'lmagan shaxslarni aholi punktlari, mahallalar va boshqa hududlarda bajarilgan obodonlashtirish ishlariga jalb etilganlar soni	nafar	114 810,0	115 023,0	117 852,0
	Xo'jalik yurituvchi subyektlarning buyurtmasi asosida xizmat ko'rsatishga jalb etilganlar soni	nafar	7 582,0	7 584,0	7 600,0
	Ish qurollarini olib berish(ijaraga berish) orqali ish bilan ta'minlanganlar soni	nafar	1 000,0	1 000,0	1 000,0
	Subsidiyalar taqdim etiladigan aholi va tadbirkorlar soni	ming nafar	87,9	88,3	91,5
8.4.	Dastur nomi: Hokim yordamchilari faoliyatini qo'llab-quvvatlash jamg'armasi mablag'larini shakllantirish (VMQ-72-son 16.02.2022-y.)	mlrd so'm	430,0	460,1	492,3
	Dastur maqsadi: Aholining ishchanlik faolligini va tadbirkorlik tashabbuslarini rag'batlantirishga, aholi bandligini oshirishga qaratilgan davlat xizmatlaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish va sifatini oshirish				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Ishsiz aholini doimiy, mavsumiy ish joylariga joylashtirish va tadbirkorlik faoliyatini boshlashlari hisobiga band bo'lgan aholi soni o'sishi	foiz	151,0	155,0	160,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Ishsiz aholini doimiy va mavsumiy ish joylariga joylashtirish hisobiga band bo'lgan aholi soni	ming nafar	2 050,0	2 100,0	2 150,0
	Ishsiz aholini haq to'lanadigan jamoat ishlariga jalb etish hisobiga band bo'lgan aholi soni	ming nafar	130,0	145,0	155,0
	O'zini-o'zi band qilish faoliyatini boshlagan aholi soni	ming nafar	1 450,0	1 500,0	1 550,0
	Tadbirkorlik faoliyatini boshlagan aholi soni	ming nafar	192,0	191,0	192,0
	Hokim yordamchisining tavsiyasi asosida kredit ajratilgan fuqarolar soni	ming nafar	430,0	450,0	470,0
	Hokim yordamchisining tavsiyasi asosida subsidiya ajratilgan fuqarolar soni	ming nafar	63,0	65,0	68,0
	Kasb hunar va tadbirkorlikka o'qishga yo'naltirilgan aholi soni	ming nafar	170,0	180,0	190,0
	Mahallada kichik ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish yo'nalishidagi mikroloiyahalarni shakllantiradi va amalga oshirilishiga ko'maklashadi, shundan:				
	loyiha soni	ming ta	48,0	50,0	52,0
	yaratilgan ish o'rni	ming nafar	215,0	220,0	225,0
9	Statistika agentligi	mlrd so'm	238,9	255,6	273,5
	Strategik maqsad: Mamlakatda sodir bo'layotgan ijtimoiy-iqtisodiy hodisalar va jarayonlar to'g'risida statistika axborotini tayyorlash uchun aniq yo'naltirilgan topshiriqlar hamda statistika ishlarini bajarish				
9.1.	Statistika agentligining joriy xarajatlari bo'yicha erishiladigan natijalar	mlrd so'm	203,9	218,1	233,4
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Statistik ishlarining yillik bajarilishi	birlik	1 642	1 696	1 696
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Iqtisodiy va ijtimoiy sohalar holati hamda rivojlanishini tavsiflovchi statistika ko'rsatkichlarni tayyorlash.	birlik	1 341	1 390	1 390
	Rasmiy statistik to'plamlar, ochiq statistik ma'lumotlarning almashinuvi	birlik	98	101	101
	Statistika sohasida muvofiqlashtirish va funksional tartibga solish bo'yicha normativ va metodologik asoslarni takomillashtirish	birlik	203	205	205

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
9.2.	Dastur nomi: Aholini ro'yxatga olishga tayyorgarlik ko'rish, uni o'tkazish natijalarini umumlashtirish, tahlil qilish va e'lon qilish dasturi	mlrd so'm	35,0	37,5	40,1
	Dastur maqsadi: Mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish prognozlarini ishlab chiqish, demografik ko'rsatkichlarni hisoblash va prognozlash, mehnat resurslari joylashuvi va ulardan foydalanishni o'rganish hamda ilmiy tadqiqotlar olib borish uchun aholi to'g'risida ishonchli va xolis axborotlarni olish				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Aholining ro'yxatga olish natijasida olinadigan ko'rsatkichlar soni	dona	81	81	
	Bevosita (tug'ridan-tug'ri) natija ko'rsatkichi				
	Qamrab olinadigan aholi soni	mln nafar	37,3		
	Jalb etiladigan ro'yxatdan o'tkazuvchi xodimlar soni	nafar		64861	103
	Sxematik xaritalari yangilanib tayyorlanadigan aholi punktlari soni	dona			
	Asosiy vositalar va dastur uchun xarajatlar	ming dona	55,1		
10	Raqamli texnologiyalar vazirligi	mlrd so'm	532,4	569,7	609,6
	Strategik maqsad: O'zbekiston Respublikasida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari sohasida raqamli ta'limni rivojlantirish, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari sohasida kadrlarni tayyorlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirishni tashkil etish hamda aholi va yoshlar o'rtasida raqamli bilim va ko'nikmalarni oshirishda yagona davlat siyosatini yuritish				
	<i>shundan: Rivojlantirish dasturlariga ajratilgan mablag'</i>	mlrd so'm	4,1	4,2	4,5
10.1.	Dastur nomi: Yoshlarning IT sertifikatlarini olish bo'yicha xarajatlarning bir qismini qoplash uchun xarajatlar (VMQ-310-son, 19.05.2021-y.)	mlrd so'm	3,9	4,2	4,5
	Dastur maqsadi: Xalqaro IT-sertifikatlarga ega yosh mutaxassislarni qo'llab-quvvatlash				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Yillik o'quv kursini bitirgan xalqaro IT-sertifikatga ega bo'ladigan yoshlar ulushi (14-30 yoshgacha)	foiz	43,0	44,0	45,0
	Xalqaro IT-sertifikatini olish uchun ariza topshirgan jami yoshlar soni	soni	1 540,0	1 695,0	1 860,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Yoshlarning xalqaro IT-sertifikatini olish uchun sarflagan xarajatlarni 50 foizgacha, shuningdek, B2 va undan yuqori xorijiy til bilish darajasiga ega bo'lgan yoshlar tomonidan xalqaro IT-sertifikatlarni olish xarajatlarning 100 foizini qoplab beriladiganlar soni (14-30 yoshgacha)	soni	660,0	750,0	830,0
	Yoshlarni IT sohasiga qiziqtirish maqsadida amalga oshirilgan tadbirlar soni	soni	25,0	28,0	30,0
10.2.	Dastur nomi: "Obuna" yagona elektron platformasi orqali bosma nashrlarga obuna qilingan obuna narxining bir qismini qaytarish (Cashback) xarajatlari (PQ-294-son, 27.06.2022-y.)	mlrd so'm	0,2		
	Dastur maqsadi: Jismoniy shaxslar tomonidan "Obuna" yagona elektron platformasi va uning mobil ilovasi orqali amalga oshirilgan obuna xarajatlarning bir qismini qaytarib berish				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Jismoniy shaxslar tomonidan "Obuna" yagona elektron platformasi orqali obuna qilingan ijtimoiy-siyosiy, ma'naviy-ma'rifiy, adabiy-badiiy, huquqiy, ilmiy-ommabop davriy bosma nashrlar obuna narxining 10 foizini, bolalar uchun mo'ljallangan davriy bosma nashrlar obuna narxining 20 foizini qoplash ulushi	foiz	90,0		
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Jismoniy shaxslar tomonidan "Obuna" yagona elektron platformasi orqali obuna qilingan ijtimoiy-siyosiy, ma'naviy-ma'rifiy, adabiy-badiiy, huquqiy, ilmiy-ommabop, bolalar uchun mo'ljallangan davriy bosma nashrlar soni	dona	2 721,0		
11	Adliya vazirligi	mlrd so'm	322,5	345,1	369,2
	Strategik maqsad: Yagona davlat huquqiy siyosatini yuritish, huquq ijodkorligi faoliyatini muvofiqlashtirish va samaradorligini oshirish				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
	Notarial idoralarning idoralararo elektron hujjat almashinuvi	foiz	95,0	100,0	100,0
	O'zbekiston Respublikasi Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi orqali normativ-huquqiy hujjatlar matni bilan tanishish ko'lami (ko'rishlar soni)	ming nafar	38 000,0	40 000,0	42 000,0
	Tuman (shahar) adliya bo'limlari huzuridagi Yuridik xizmat ko'rsatish markazlari tomonidan tashkilotlarni qamrab olish darajasi (qonunchilik hujjatlarida Markazlar tomonidan yuridik xizmat ko'rsatilishi belgilangan tashkilotlar soniga nisbatan)	foiz	90,0	95,0	100,0
	Ko'rsatiladigan davlat xizmatlari soni	ming	21 000,0	22 000,0	23 000,0
	Davlat xizmatlarini ko'rsatish tartib-taomillarini biznes jarayonlarini reinjining qilish (BPR) usullarini qo'llagan holda optimallashtirish hujjatlar soni	soni	125,0	130,0	130,0
	Kompozit va proaktiv tarzda ko'rsatiladigan davlat xizmatlari ulushini oshirish	ta	15,0	20,0	20,0
	Litsenziyalash va ruxsat berish hujjatlarini qisqartirish	foiz	10,0	15,0	15,0
	Litsenziyalash va ruxsat berish hujjatlarining soddalashtirish	foiz	12,0	15,0	15,0
	Davlat xizmatlarini ko'rsatish tartib-taomillarini soddalashtirish	ta	28,0	30,0	30,0
	Qonunchilik hujjatlarini maqbullashtirish natijasida ular sonini qisqartirish	foiz	15,0	20,0	25,0
	Umumiy tUSDagi, to'g'ridan-to'g'ri amal qiluvchi qonunlarning ulushini oshirish	foiz	10,0	15,0	20,0
	Advokatlar sonini ko'paytirishga erishish.	nafar	800,0	1 000,0	1 050,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Davlat xizmatlari markazlarining xizmatidan foydalanuvchilar soni	ming nafar	14 000,0	15 000,0	15 500,0
	Davlat xizmatlari markazlari tomonidan ko'rsatiladigan xizmat turlari	soni	275,0	280,0	280,0
	Sud ekspertizasining yangi turlarini joriy etish soni	soni	2,0	2,0	2,0
	Qabul qilingan me'yoriy-huquqiy hujjatlarni foydalanuvchilarga yetkazib berish va tanishtirish bo'yicha targ'ibot-tashviqotlar o'tkazish (ming birlikda)	soni	520,0	540,0	560,0
	"Litsenziya" axborot tizimi orqali ko'rsatiladigan xizmatlar soni	soni	100 000,0	110 000,0	110 000,0
	Davlat xizmatlari markazlarida bepul Wi-Fi hududlar tashkil qilish	soni	50,0	60,0	65,0

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
12	O'zbekiston milliy teleradiokompaniyasi	mlrd so'm	881,4	943,0	1 009,1
	Strategik maqsad: Ochiq fuqarolik jamiyatini barpo etish, odamlar ongida demokratik qadriyatlarni shakllantirish, yangi O'zbekiston strategiyasini amalga oshirishdagi davlat siyosatini va islohotlari natijalarini teleko'rsatuv va radioeshittirishlar orqali yoritish va jamiyatga yetkazish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Teleko'rsatuvlarning yillik o'sish sur'ati	foiz	100,0	100,0	100,0
	Radioeshittirishlarning yillik o'sish sur'ati	foiz	114,0	107,0	100,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Teleko'rsatuvlarining yillik hajmi	soatda	198 195,0	198 195,0	198 195,0
	Radioeshittirishlarning yillik hajmi	soatda	60 079,0	64 240,0	64 240,0
	O'zbekiston milliy teleradiokompaniyasi tasarrufidagi jami telekanallar soni	soni	26,0	26,0	26,0
	O'zbekiston milliy teleradiokompaniyasi tasarrufidagi jami radiokanallar soni	soni	17,0	17,0	17,0
13	O'zbekiston Milliy axborot agentligi	mlrd so'm	40,7	43,5	46,6
	Strategik maqsad: Mamlakatimizning ichki va tashqi siyosatini, jamiyatimizda kechayotgan ijtimoiy-iqtisodiy o'zgarishlar va yangilanishlarni, amalga oshirilayotgan tub islohotlarning mohiyati, ahamiyati va samalarini ommaviy axborot vositalarida xolis, izchil va O'zbekiston Respublikasining milliy manfaatlarini nuqtayi nazaridan yoritish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Ijtimoiy tarmoqlarda faol aholi soniga nisbatan O'zAning media sahifalariga obuna bo'lganlar ulushi	foiz	3,5	4,0	4,5
	Yillik chop etilgan maqolalarga nisbatan 9 ta xorijiy tilda chop etilgan maqolalarning ulushi	foiz	80,0	82,0	84,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	O'zA tomonidan tayyorlangan matnli, foto, video va audio materiallarning yillik soni	ming dona	95,0	105,0	110,0
	O'zA ning rasmiy media sahifalaridagi yillik yangi obunachilari soni	ming dona	165,0	200,0	220,0
	O'zA tomonidan tayyorlangan video va audio materiallarning media sahifalarida ko'rilganligi	ming dona	9 500,0	11 500,0	12 500,0
14	Respublika ma'naviyat va ma'rifat markazi	mlrd so'm	75,4	80,7	86,4
	Strategik maqsad: Mamlakat aholisi, ayniqsa, o'sib kelayotgan yosh avlod qalbi va tafakkurida milliy g'oya, milliy mafkura va umumbashariy qadriyatlarga, demokratik tamoyillarga asoslangan dunyoqarashni shakllantirish				
	<i>shundan:</i> <i>rivojlantirish dasturlariga ajratilgan mablag'</i>	mlrd so'm	50,0	53,5	57,2
14.1.	Dastur nomi: Ma'naviyat va ijodni qo'llab-quvvatlash jamg'armasi mablag'lari (PQ-5039-son, 26.03.2021-y.)	mlrd so'm	50,0	53,5	57,2
	Dastur maqsadi: Mamlakat miqyosida ma'naviy-ma'rifiy ishlarni samarali tashkil etish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Ma'naviy va ma'rifiy tadbirlarda fuqarolar ishtiroki (jami ijtimoiy faol aholi soniga nisbatan)	foiz	26	28,3	30
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	"oyina.uz" elektron portalidagi foydalanuvchilar soni	ming nafar	2 000	4 500	5 000
	Ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar, ilmiy-amaliy anjumanlar, o'tkaziladigan seminar-treninglar soni.	dona	450	500	520
	Ma'naviy-ma'rifiy mazmundagi ijtimoiy rolklar tayyorlash. Targ'ibotchilar foydalanishi uchun slaydlar va tayyorlanadigan taqdimotlar soni.	dona	130	150	160
	Targ'ibot ishlarni tashkil etishga qaratilgan risola, uslubiy qo'llanma, tayyorlanadigan monografiyalar soni.	dona	15	20	25
15	Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Milliy markazi	mlrd so'm	16,1	17,2	18,4
	Strategik maqsad: Inson huquqlarini himoya qilishning qonunchilik va tashkiliy-huquqiy bazasini mustahkamlash, inson huquqlari bo'yicha xalqaro standartlarni milliy qonunchilikka implementatsiya qilish va xalqaro majburiyatlarni bajarish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Inson huquqlariga rioya etilishini, fuqarolarning buzilgan huquq va erkinliklari tiklanishini ta'minlash bo'yicha tavsiya berilgan manfaatdor tashkilotlar soni	soni	70,0	73,5	77,2

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
	Inson huquqlariga rioya etilishini, fuqarolarning buzilgan huquq va erkinliklari tiklanishini ta'minlash bo'yicha tavsiya berilgan jismoniy shaxslar soni	nafar	1 420,0	1 490,0	1 560,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Inson huquqlari sohasida fuqarolarning bilim va ko'nikmalarini oshirish maqsadida chop etiladigan o'quv, ilmiy-uslubiy va ommabop qo'llanmalar hamda ilmiy-ma'rifiy jurnal soni	dona	15,0	10,0	10,0
	Inson huquqlari sohasida malaka oshirgan davlat organlarining tegishli xodimlari va fuqarolik jamiyati institutlari vakillarining soni	nafar	710,0	730,0	750,0
	"Inson huquqlari" bo'yicha fan doktori (DSc) va falsafa doktori (PhD) ilmiy darajalarini olgan ilmiy xodimlar soni	nafar	2,0	2,0	4,0
16	O'zbekiston Kasaba uyushmalari Federatsiyasi Kengashi	mlrd so'm	350,0	374,5	400,7
	Strategik maqsad: Aholiga majburiy ijtimoiy kafolatlarni ta'minlash, aholining ehtiyojmand qatlamlarini ijtimoiy himoyasini hamda keksalar va imkoniyati cheklangan shaxslarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashni kuchaytirish, ijtimoiy xizmat ko'rsatishni yaxshilash				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Dam olish va sog'lomlashtirish maskanlarida o'rin sonlarini oshirish	o'rin soni	350,0	350,0	400,0
	Dam olish va sog'lomlashtirish maskanlarida sog'lomlashtiriladigan aholi kamrovini oshirish	soni	158 600,0	161 000,0	165 000,0
	Yangi qurilayotgan va rekonstruksiya qilingan dam olish va sog'lomlashtirish maskanlarini jami oromgohlarga nisbatan ulushi	foiz	16,0	12,0	15,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Dam olish va sog'lomlashtirish maskanlarida mavjud o'rin sonlari	o'rin soni	6 361,0	6 711,0	7 111,0
	Dam olish va sog'lomlashtirish maskanlari soni	soni	32,0	34,0	34,0
	Dam olish va sog'lomlashtirish maskanlarini qurish va rekonstruksiya qilish	dona	5,0	4,0	5,0
17	O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi	mlrd so'm	446,8	478,1	511,6
	Strategik maqsad: Fanlar akademiyasida iqtidorli yoshlardan yuqori ilmiy darajali kadrlar tayyorlagan holda maqsadli, innovatsion, tijoratlashtirish, tashabbuskor loyihalar bo'yicha ilmiy tadqiqotlar ko'lamini oshirib borish				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Amaliy loyihalarning fundamental ilmiy tadqiqotlarga nisbatan ulushi	foiz	21,0	21,0	21,0
	Indeksatsiya qilinadigan ilmiy jurnallarda chop etilgan maqolalar sonining ulushi	foiz	36,0	37,0	38,0
	Ilmiy darajani olgan tayanch (PhD) doktorantlarning doktoranturani bitiruvchilar soniga nisbatan ulushi	foiz	30,0	30,0	30,0
	Ilmiy darajani olgan ilmiy (PhD) doktorantlarning doktoranturani bitiruvchilar soniga nisbatan ulushi	foiz	30,0	30,0	30,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Fanlar akademiyasi davlat ilmiy-texnika dasturlari doirasidagi amaliy tadqiqotlar bo'yicha ilmiy loyihalar soni	dona	44,0	45,0	46,0
	Fanlar akademiyasi bo'yicha ilmiy jurnallarda chop etilgan maqolalarning umumiy soni	dona	1 400,0	1 420,0	1 450,0
	Fanlar akademiyasida ilmiy darajali kadrlarni tayyorlash — tayanch (PhD) doktoranturani bitiruvchilar soni	nafar	240,0	200,0	200,0
	Fanlar akademiyasida ilmiy darajali kadrlarni tayyorlash — ilmiy (DSc) doktoranturani bitiruvchilar soni	nafar	40,0	16,0	15,0
18	O'zbekiston Badiiy akademiyasi	mlrd so'm	160,4	171,6	183,6
	Strategik maqsad: O'zbekiston tasviriy va amaliy san'atini yanada rivojlantirish, shaxsiy va ijodiy ko'rgazmalar uchun keng imkoniyatlar yaratib berish hamda ijodkorlarning badiiy salohiyatini oshirish				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Festival, biyennale va ko'rgazmalarga tashrif buyuradigan tomoshabinlar, talaba va o'quvchilar soni	nafar	35 490,0	35 490,0	35 490,0
	Badiiy akademiya tizimidagi oliy ta'lim muassasasi va maktab hamda maktab-internatlarda tasviriy va amaliy sanat, dizayn, haykaltaroshlik va muzey ashyolarini ta'mirlash kabi o'n beshdan ortiq ta'lim yo'nalishlarida ta'lim olayotgan talaba va o'quvchilarning umumiy soni	nafar	11 450,0	11 450,0	11 450,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	O'zbekiston Badiiy akademiyasi tizimida faoliyat yuritayotgan pedagog, ishchi va xodimlardan davlat mukofotlari bilan taqdirlanganlar soni	nafar	12,0	12,0	12,0
	Buyuk alloma va davlat arboblarning O'zbekiston Respublikasi va boshqa respublikalarga o'rnatiladigan haykallari soni	ta	34,0	34,0	34,0

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
19	Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi	mlrd so'm	33,2	35,5	38,0
	Strategik maqsad: O'zbekiston Respublikasida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini takomillashtirish				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Davlat idoralarining ochiqlikka mas'ul xodimlarini, NNT OAV va faol fuqarolarni "E-learning" ta'lim platformasi orqali o'qitish	soni	300,0	300,0	300,0
	Korrupsiyaga qarshi kurashish sohasida ishlab chiqilgan qonunchilik hujjatlari	soni	2,0	2,0	2,0
	Agentlik tomonidan davlat organlari va tashkilotlari faoliyatida korrupsiya holatlari bo'yicha masofaviy monitoring va o'rganishlar o'tkazish	soni	70,0	70,0	70,0
	Davlat xizmatchilari uchun halollik standartlari (etika) va korrupsiyaga qarshi kurashish choralari bo'yicha o'tkaziladigan treninglar, uchrashuv, konferensiya va seminarlar	soni	80,0	80,0	80,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Ochiqlik indeksini hisoblash natijalariga "ko'ra qizil" toifadagi har bir davlat organi va tashkilotining faoliyatini yaxshilash bo'yicha chora-tadbirlar dasturini ishlab chiqishga amaliy yordam ko'rsatish	soni	20,0	15,0	10,0
	Korrupsiyaga qarshi kurashish ishlarining samaradorligini reyting baholash yakunlariga ko'ra "qoniqarsiz" deb baholangan har bir davlat tashkilotining faoliyatini yaxshilashga qaratilgan chora-tadbirlar dasturi ishlab chiqishga amaliy yordam ko'rsatish	soni	10,0	10,0	10,0
	"Davlat xizmatchilarining daromadlari va mol-mulkini deklaratsiya qilish" elektron axborot tizimi joriy etish	soni	1,0		
20	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Strategik islohotlar agentligi	mlrd so'm	20,3	21,7	23,3
	Strategik maqsad: Alohida soha va tarmoqlarda amalga oshirilayotgan islohotlarni tanqidiy tahlil qilish, isloh qilish bo'yicha takliflar ishlab chiqish, ularning amalga oshirilishini tashkil etish, samaradorligini baholash va nazorat qilish				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Islohotlarning samaradorligi baholanadigan soha va tarmoqlar (jami soha va tarmoqlarga nisbatan)	foiz	16,0	18,0	20,0
	O'rganiladigan va isloh qilish bo'yicha takliflar ishlab chiqiladigan soha va tarmoqlar (jami soha va tarmoqlarga nisbatan)	foiz	15,0	17,0	18,0
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Muayyan soha va tarmoqlarda amalga oshirilayotgan islohotlarni tanqidiy tahlili bo'yicha kiritilgan ma'lumotlar soni	dona	14,0	16,0	17,0
	Muayyan soha va tarmoqlarni isloh qilish bo'yicha qabul qilingan me'yoriy-huquqiy hujjatlar soni	dona	6,0	7,0	7,0
	Muayyan soha va tarmoqlarda islohotlarni amalga oshirish uchun tuzilgan loyiha guruhlar (ofislari) soni	dona	14,0	20,0	22,0
	Muayyan soha va tarmoqlarda amalga oshirilayotgan islohotlarni samaradorligini baholash va nazorat qilish bo'yicha kiritilgan ma'lumotlar soni	dona	9,0	11,0	12,0
21	Respublika bolalar ijtimoiy moslashuvi markazi	mlrd so'm	10,9	11,7	12,5
	Strategik maqsad: Ijtimoiy yordamga muhtoj aholiga (nogironligi bo'lgan bolalar, yetim bolalar va ijtimoiy-huquqiy xavf guruhiga kiradigan bolalar va ularning oilalari) malakali ijtimoiy, pedagogik-psixologik, tibbiy reabilitatsiya yordamini ko'rsatish.				
	Yakuniy natija ko'rsatkichi				
	Pedagogik-psixologik, tibbiy reabilitatsiya yordamini olgan nogironligi bo'lgan bolalar salomatligidagi ijobiy o'zgarishlar (jami davolanayotgan bolalar soniga nisbatan)	foiz	80,0	80,0	80,0
	Ijtimoiy, huquqiy va psixologik yordam olgan yetim bolalarning jamiyatga ijtimoiylashuvi ko'rsatkichi nimaga nisbatan qanday ulchanadi bu kursatkich (jami davolanayotgan bolalar soniga nisbatan)	foiz	85,0	90,0	90,0
	Ijtimoiy, huquqiy va psixologik yordam olgan tarbiyasi og'ir bolalarning jamiyatga ijtimoiylashuvi ko'rsatkichi (jami davolanayotgan bolalar soniga nisbatan)	foiz	80,0	85	90
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Pedagogik-psixologik, tibbiy reabilitatsiya yordamini olgan nogironligi bo'lgan bolalar soni	soni	1800	2000	2000
	Ijtimoiy, huquqiy va psixologik yordam olgan yetim bolalar soni	soni	250,0	250,0	250,0
	Ijtimoiy, huquqiy va psixologik yordam olgan tarbiyasi og'ir bolalar soni	soni	75,0	150,0	220,0
	Ijtimoiy va maslaxat yordami olgan oilalar soni	soni	220,0	450,0	450,0
22	Milliy antidoping agentligi	mlrd so'm	8,7	9,3	10,0

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
	Strategik maqsad: Sportchilarning musobaqalarda dopingsiz qatnashishlari uchun asosiy huquqlarini o'rgatish, jamoatchilikni va sportchilarni dopingga qarshi kurashga targ'ib qilish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Olimpiya va noolimpiya sport turlari bo'yicha federatsiya (assotsiatsiya)lar sportchilaridan olingan doping testlar soni	ta	720	730	750
	Xalqaro musobaqalarda doping testlar olish huquqiga ega bo'lgan xalqaro toifadagi doping ofitserlarni Xalqaro test agentligida (ITA o'qitish)	nafar	3,0	1	1
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Butun jahon antidoping agentligi kodeksi, xalqaro antidoping standartlariga asoslangan holda Milliy antidoping agentligi tomonidan amaliyotga joriy etilgan qo'llanmalar, o'quv-uslubiy tavsiyanomalar va boshqa nashrlar	ta	10,0	15,0	9,0
	Ma'lumotlarni to'plash va saqlash uchun mo'ljallangan antidoping ma'muriyatchiligi va menejmenti onlayn tizimi (ADAMS) orqali mamlakat sportchilari haqida to'plangan va saqlangan ma'lumotlar soni	ta	360,0	370,0	380,0
	Sportda doping qo'llanishining oldini olish va antidoping nazoratini amalga oshirish borasida ta'lim dasturlari qatnashchilari soni	ta	900,0	1 100,0	1 300,0
23	Din ishlari bo'yicha qo'mita	mlrd so'm	163,7	175,2	187,5
	Strategik maqsad: Diniy-ma'rifiy sohani yanada takomillashtirish, jamiyatda "jaholatga qarshi — ma'rifat" degan ulug'vor g'oya asosida dinning insonparvarlik, ezgulik va tinchlik kabi fazilatlarini hamda diniy bag'rikenglik ruhini keng targ'ib qilish, shuningdek, ijtimoiy-ma'naviy muhit barqarorligi va qonun ustuvorligini ta'minlash				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Diniy-ma'rifiy tadbirlarda fuqarolar ishtiroki (jami ijtimoiy faol aholi soniga nisbatan)	foiz	35,0	35,0	40,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Haj va Umra safariga boruvchilarga qulay shart sharoit yaratish va ziyoratlarini tashkil etish	nafar	62 000,0	63 000,0	63 100,0
	Respublikadagi muqaddas qadamjo va ziyoratgoh obyektlari haqida ma'lumot beruvchi nashrlar chop etish	dona	14,0	16,0	17,0
	Diniy mazmundagi materiallar yuzasidan dinshunoslik ekspertizasi xulosalarini tayyorlash.	ta	7 600,0	7 650,0	7 700,0
	O'zbekiston va xorijiy davlatlardagi diniy-ijtimoiy jarayonlar bo'yicha axborot-tahliliy ma'lumotnoma tayyorlash	ta	90,0	100,0	110 000,0
	O'zbekistonda ijtimoiy-ma'naviy muhit barqarorligini ta'minlash va aholida terrorizm va ekstremizmga qarshi barqaror immunitetni shakllantirishga qaratilgan diniy-ma'rifiy tadbirlarni tashkil etish	dona	63 000,0	64 000,0	65 000,0
	Internet jahon axborot tarmog'ida din omili bilan bog'liq mavzulardagi chiqishlar yuzasidan tahliliy ma'lumot tayyorlash	ta	260,0	270,0	280,0
	Diniy soha xodimlarining internet va ijtimoiy tarmoqlar orqali dolzarb mavzulardagi targ'ibot chiqishlarini tashkil etish.	ta	10 000,0	12 000,0	13 000,0
	Internet va ijtimoiy tarmoqlar orqali radikal shaxslar tomonidan berilayotgan chiqishlariga qarshi tezkor ilmiy asoslangan aksil targ'ibot (raddiya) tadbirlarini tashkil etish	ta	6 000,0	7 000,0	8 000,0
	Diniy-ma'rifiy soha hamda davlat va jamoat tashkilotlari xodimlarining malakasini oshirish	nafar	1 600,0	1 600,0	1 650,0
	Diniy tashkilotlarni (masjid, diniy ta'lim muassasalari) malakali kadrlar bilan ta'minlash jarayonini muvofiqlashtirish	nafar	300,0	300,0	300,0
	Diniy soha xodimlari ishtirokida "Jaholatga qarshi ma'rifat" g'oyasi ostida jamiyat uchun dolzarb mavzular hamda ijtimoiy illatlarning oldini olishga yo'naltirilgan ma'rifiy tadbirlarni tashkil etish	ta	55 000,0	60 000,0	65 000,0
	Diniy o'quv yurtlari qoshidagi Qur'on o'qish kurslarida fuqarolar ta'lim olishini tashkil etish	nafar	13 500,0	13 500,0	13 500,0
	O'zbekiston vakillarining (islomshunos va dinshunos olimlar, tadqiqotchilar) mamlakatimiz va xorijda o'tkaziladigan diniy sohaga oid xalqaro tadbirlarda ishtirokini ta'minlash	nafar	90,0	100,0	110,0
	Xotin-qizlarni turli ma'naviy tahdid va ta'sirlarga tushib qolishini oldini olish, ularda qat'iy e'tiqod va qarashlarni o'zida mujassam etgan mafkuraviy immunitetni shakllantirishga yo'naltirilgan profilaktik tadbirlarni tashkil etish	ta	2 600,0	2 800,0	3 000,0
	Davlat va nodavlat teleradiokanallar, gazeta va jurnallar orqali teleko'rsatuv, radio eshittirish, matbuot, davriy nashrlar hamda internet tarmog'ida diniy-ma'rifiy sohaga doir chiqishlarni (brifing, intervyu, matbuot anjumani, maqola) amalga oshirish	dona	20,0	25,0	30,0
	Diniy-ma'rifiy sohada o'tkazilayotgan tadbirlar to'g'risidagi xabar, yangilik va infografikalarni sayt va ijtimoiy tarmoqlar orqali e'lon qilib borish	dona	40,0	45,0	50,0
	Noislomiy diniy tashkilotlar rahbarlari ishtirokida diniy bag'rikenglik ruhini keng targ'ib qilishga qaratilgan diniy-ma'rifiy tadbirlar tashkil etish	ta	6,0	6,0	6,0
24	Ijtimoiy himoya milliy agentligi	mlrd so'm	21 139,4	22 619,1	24 202,5

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
	Strategik maqsad: Aholining ijtimoiy himoyasini kuchaytirish, davlat tomonidan fuqarolarga ijtimoiy xizmat ko'rsatish ko'lamini va turlarini kengaytirish bo'yicha tizimli ishlarni amalga oshirish				
	shundan: rivojlantirish dasturlariga ajratilgan mablag'	mlrd so'm	15 413,0	16 492,0	17 646,4
24.1.	Dastur nomi: Kam ta'minlangan oilalarga bolalar nafaqalari va moddiy yordamlar to'lash dasturi	mlrd so'm	7 357,2	7 872,2	8 423,2
	Strategik maqsad: Kam ta'minlangan oilalarga bolalar nafaqalari va moddiy yordamlar to'lash orqali oilalarni qo'llab-quvvatlash				
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Bolalar nafaqasi ajratilgan kam ta'minlangan oilalar soni	ta	1 356 241	1 383 365	1 397 197
	Moddiy yordam nafaqasi ajratilgan kam ta'minlangan oilalar soni	ta	47 621,0	48 573,0	49 240,0
24.2.	Dastur nomi: Nogironligi bo'lgan bolalarga nafaqalarni to'lash dasturi (VMQ-119-son, 23.03.2023-y.)	mlrd so'm	1 983,4	2 122,3	2 270,8
	Strategik maqsad: Nogironligi bo'lgan bolalarga nafaqalarni to'lash orqali aholining ijtimoiy himoyasini kuchaytirish				
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	18 yoshgacha (18 yoshgacha OITSga chalingan shaxsga) bolalikdan nogironlik nafaqasini oluvchilar soni	nafar	192 766	196 622	198 588
24.3.	Dastur nomi: Mehnatga layoqatsiz va zarur ish stajiga ega bo'lmagan fuqarolarga hamda nogironligi bo'lgan bolalarni parvarishlayotgan onalarga nafaqalarni to'lash dasturi (PF-74-son, 17.02.2022-y.)	mlrd so'm	5 564,7	5 954,2	6 371,0
	Strategik maqsad: Mehnatga layoqatsiz va zarur ish stajiga ega bo'lmagan fuqarolarga hamda nogironligi bo'lgan bolalarni parvarishlayotgan onalarni qo'llab-quvvatlash				
	Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi				
	Yoshga doir nafaqani oluvchilar soni	nafar	85 634	87 347	88 220
	Nogironlik nafaqasi oluvchilar soni	nafar	344 788	351 684	355 200
	Boquvchisini yo'qotganlik nafaqasini oluvchi oilalar soni	ta	59 867,0	61 064,0	61 674,0
	Parvarishlash nafaqasini oluvchilar soni	nafar	78 406,0	79 190,0	79 981,0

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
24.4.	Dastur nomi: Bola tug'ilishi uchun beriladigan nafaqalar (suyunchi puli)ni to'lash dasturi	mlrd so'm	275,1	294,3	314,9
	Strategik maqsad: Bola tug'ilganda oilalarni bir martalik moddiy yordam ajratgan holda qo'llab-quvvatlash				
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Bola tug'ilishi uchun beriladigan nafaqalar (suyunchi puli)ni oluvchilar soni	nafar	372 624	380 076	383 876
24.5.	Dastur nomi: Nogironligi bo'lgan shaxslarga ko'rsatilayotgan tibbiy-ijtimoiy xizmatlar sifatini yanada yaxshilash dasturi (VMQ-253-son, 30.04.2024-y.)	mlrd so'm	70,0	74,9	80,2
	Strategik maqsad: Nogironligi bo'lgan shaxslar, ayniqsa, bolalarni reabilitatsiya qilish, to'laqonli hayot tarzini yuritishiga ko'maklashish hamda imkoniyatlarini oshirish uchun ularni zamonaviy protez-ortopediya moslamalari va reabilitatsiya qilishning texnik vositalari bilan ta'minlash				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Nogironligi bo'lgan shaxslarni protez-ortopediya moslamalari va reabilitatsiya qilishning texnik vositalari bilan ta'minlash orqali hayot tarzini yaxshilashga ko'maklashish darajasi	foiz	33,3	26,0	24,7
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Protez-ortopediya moslamalari bilan ta'minlanadigan nogironligi bo'lgan shaxslar soni	nafar	10 000	9 000	8 500
	Reabilitatsiya qilishning texnik vositalari bilan ta'minlanadigan nogironligi bo'lgan shaxslar soni	nafar	40 000	30 000	28 500
24.6.	Dastur nomi: Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm viloyatidagi muhtoj oilalarga bir marta beriladigan moddiy yordam to'lash dasturi	mlrd so'm	22,6	24,2	25,9
	Strategik maqsad: Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm viloyatidagi muhtoj oilalarni moddiy qo'llab-quvvatlash				
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Qoraqalpog'iston Respublikasida muhtoj oilalarga bir marta beriladigan moddiy yordamni oluvchilar soni	nafar	19 057,0	19 247,0	19 439,0
	Xorazm viloyatida muhtoj oilalarga bir marta beriladigan moddiy yordamni oluvchilar soni	nafar	8 993,0	9 082,0	9 172,0
24.7.	Dastur nomi: Yetim bolalar va ota-ona qaramog'idan mahrum bo'lgan bolalarni uy-joy bilan ta'minlash dasturi (VMQ-656-son, 25.10.2021-y.)	mlrd so'm	140,1	149,9	160,4

№	Rivojlantirish dasturi va indikatorlar nomi	O'lchov birligi	2025-yil prognoz	Maqsadli mo'ljallar*	
				2026-yil	2027-yil
	Strategik maqsad: Yetim bolalar va ota-ona qaramog'idan mahrum bo'lgan bolalarning ijtimoiy himoyasini kuchaytirish				
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Uy-joy bilan ta'minlangan yetim bolalar va ota-ona qaramog'idan mahrum bo'lgan bolalar soni	nafar	510,0	467,0	532,0
25	O'zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi	mlrd so'm	105,7	113,1	121,0
	Strategik maqsad: Texnik jihatdan tartibga solish, shu jumladan standartlashtirish, sertifikatlash va metrologiya sohalarida davlat boshqaruvini samarali tashkil etish, raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali ushbu sohani shaffof, samarali va korrupsiyadan xoli tizimga aylantirish				
25.1.	Dastur nomi: Etalonlar va yuqori aniqlikdagi o'lchash vositalarini xarid qilish dasturi (PQ-5133, 02.06.2021)	mlrd so'm	70,7	75,6	80,9
	Dastur maqsadi: O'zbekiston Respublikasi etalonlar bazasini takomillashtirish va rivojlantirish orali respublikada bajarilgan o'lchash natijalarining xalqaro birliklar tizimining birliklariga qadar metrologik kuzatiluvchanligini ta'minlash, mahalliy mahsulotlarni chet elga yetkazib berishda o'lchash va sinash natijalarining tan olinishiga erishish				
	<i>Yakuniy natija ko'rsatkichi</i>				
	Davlat metrologiya xizmati organlarida qo'llanadigan o'lchash texnikasi umumiy miqdoridagi zamonaviy o'lchash texnikasi ulushini oshirish	foiz	23,8	28,9	34,4
		dona	262,0	340,0	440,0
	Kalibr lash ishlari hajmining qiyoslash ishlari ga nisbatan oshishi (jami o'lchash vositalari soniga nisbatan)	foiz	34,5	40,0	48,0
		dona	154 432,0	179 242,0	215 140,0
	<i>Bevosita (to'g'ridan-to'g'ri) natija ko'rsatkichi</i>				
	Davlat etalonlarining soni tegishli yilda olinadi	dona	16,0	9,0	9,0
	Davlat etalonlarining soni	dona	42,0	51,0	60,0
	Xalqaro o'lchov va tarozilar byurosining bazasida qaydlangan O'zbekiston Respublikasi kalibr lash va o'lchash imkoniyatlari to'g'risidagi yozuvlar soni	dona	13,0	18,0	25,0
	Davlatlararo darajada o'tkaziladigan solishtirishlar soni	dona	25,0	31,0	36,0
	O'lchashlar birligini ta'minlash milliy tizimini rivojlantirish maqsadida bajarilayotgan ilmiy-tadqiqot ishlarining soni	bir	12,0	16,0	20,0
	Ishlab chiqilgan (yangi o'zlashtirilgan) kalibr lash usullarining soni	dona	215,0	240,0	260,0

Izoh: *) 2026-2027-yillar uchun rivojlantirish dasturlari va maqsadli indikatorlarining reja ko'rsatkichlari kelgusi yillar uchun davlat byudjeti hisobidan ajratiladigan mablag'larning cheklangan miqdorlari doirasida qayta

Budjetnomaga
6A-ilova

**Iqtisodiyot va moliya vazirligining 2025-2027-yillarga mo'ljallangan "Soliq-
budjet siyosatini yuritish va budjet barqarorligini ta'minlash budjet dasturi"ning
pasporti**

Mablag' taqsimlovchi organ nomi:	Iqtisodiyot va moliya vazirligi	Mas'ul shaxs (administrator):	Sh.Muxamedov
Budjet dasturini tasdiqlovchi rahbar:	J.A.Qo'chqorov	Ijrochilar:	Sh.Sayfutdinov, Sh.Safarov, A.Zoxidov, O.Barakayev, A.Eshchanov, L.Jo'rayev, B.Jumamurotov, Z.Olimjonov, Z.Ibragimov, Z.Astanov, T.Sultanov, Sh.Mirxabibov.
Tasdiqlash sanasi:	___.2024-yil	Asos:	1. PF-158-son, 11.09.2023y. 2. PQ-300-son, 11.09.2023y. 3. PF-37-son, 21.02.2024y. 4. PQ-2847-son, 03.04.2017y.

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rifi
1.	Dastur nomi	Soliq-budjet siyosatini yuritish va budjet barqarorligini ta'minlash budjet dasturi
2.	Dastur maqsadi va vazifalari	Dasturning maqsadi: - fiskal barqarorlikni ta'minlash va davlat majburiyatlarini samarali boshqarish. Dasturning vazifalari: - soliq va bojxona siyosatini yuritish; - budjet siyosatini yuritish; - Davlat budjeti daromadlari va xarajatlari ijrosini tashkil etish; - fiskal xatarlarni baholash; - davlat qarzini boshqarish; - buxgalteriya hisobi siyosatini va auditorlik faoliyatini tartibga solish siyosatini yuritish; - davlat hokimiyati va boshqaruvi, sud, adliya va prokuratura, diplomatik muassasalar, mahalliy davlat hokimiyati va fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari hamda nodavlat notijorat tashkilotlari faoliyatini moliyaviy ta'minlash; - budjet tashkilotlari va budjetdan mablag' oluvchilarni moliyaviy ta'minlash; - qishloq xo'jaligidagi islohotlarni moliyaviy qo'llab-quvvatlash; - aholini ijtimoiy himoya qilish sohasida samarali va manzilli budjet siyosatini yuritish;

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rifi
		- Ijtimoiy sohalarning iqtisodiy-moliyaviy siyosatini yuritish; - transport, aloqa, turizm, uy-joy kommunal xo'jaligi va to'qimachilik korxonalari iqtisodiyoti, moliyasi va narx siyosatini yuritish.
3.	Dastur muddati	2025-2027 yy.
4.	Quyi dasturlar va/yoki tadbirlar nomi	Dasturning quyi dastur va tadbirlari nomi: 1-quyi dastur: Soliq-bojxona siyosati va daromadlar prognozi. 1-tadbir: Soliq-bojxona siyosati. 2-tadbir: Davlat budjeti daromadlarini prognozlashtirish va ijrosini monitoring qilish. 3-tadbir: Yashirin iqtisodiyotni qisqartirish. 2-quyi dastur: Davlat budjeti siyosatini yuritish. 1-tadbir: Davlat budjeti siyosatini yuritish. 2-tadbir: Davlat budjeti ijrosining ochiqligini ta'minlash va nazorat qilish. 3-tadbir: Budget jarayonini takomillashtirish. 4-tadbir: Ichki audit uslubiyotini muvofiqlashtirish. 3-quyi dastur: Fiskal xatarlarni baholash. 1-tadbir: Davlat ishtirokidagi korxonalarning fiskal xatar darajasini doimiy tahlil qilib borish. 2-tadbir: Davlat-xususiy sheriklik loyihalaridan yuzaga kelishi mumkin bo'lgan davlatning fiskal majburiyatlarini baholab borish. 4-quyi dastur: Davlat qarzi. 1-tadbir: Davlat qarzi hajmini makroiqtisodiy barqarorlik uchun xavfsiz darajada saqlash. 2-tadbir: Davlat qarzini jalb qilish; 3-tadbir: Davlat qarzi hisobi, hisobotini yuritish. 5-quyi dastur: Buxgalteriya hisobi va audit siyosatini yuritish. 1-tadbir: Buxgalteriya hisobi metodologiyasini takomillashtirish. 2-tadbir: Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarini joriy etish. 3-tadbir: Auditorlik faoliyatini tartibga solish. 6-quyi dastur: Davlat hokimiyati, boshqaruv, sud, adliya va prokuratura organlari faoliyatini moliyaviy ta'minlash. 1-tadbir: Respublika ijro etuvchi organlar va diplomatik muassasalar faoliyatini moliyaviy ta'minlash.

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rifi
		2-tadbir: Davlat hokimiyati, boshqaruv sud va prokuratura, adliya organlari faoliyatini moliyaviy ta'minlash. 3-tadbir: Mahalliy davlat hokimiyat va fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari, nodavlat notijorat tashkilotlari faoliyatini moliyaviy ta'minlash. 7-quyi dastur: Ijtimoiy sohalar iqtisodiyoti va moliyasi. 1-tadbir: Ta'lim, fan va innovatsiyalar sohasidagi tashkilotlar faoliyatini moliyaviy ta'minlash. 2-tadbir: Madaniyat va sport tashkilotlari faoliyatini moliyaviy ta'minlash. 3-tadbir: Sog'liqni saqlash tashkilotlari faoliyatini moliyaviy ta'minlash. 4-tadbir: Ijtimoiy soha muassasalari faoliyatini takomillashtirish shu jumladan iqtisodiy-ijtimoiy rivojlantirish bo'yicha dastur va qarorlarni ko'rib chiqish. 8-quyi dastur: Qishloq xo'jaligidagi islohotlarni moliyaviy qo'llab-quvvatlash. 1-tadbir: Mablag' bilan ta'minlanadigan Qishloq va suv xo'jaligi, ekologiya sohalarining kelgusi yil va o'rta muddatli istiqbolga mo'ljallangan budjet so'rovlariga asosan O'zbekiston Respublikasining respublika budjeti va mahalliy budjetlar loyihalarini ko'rib chiqish. 2-tadbir: Qishloq va suv xo'jaligi, ekologiya sohalarida budjet siyosatini yuritish, moliyaviy ta'minlash va muvofiqlashtirish. 3-tadbir: Mablag' bilan ta'minlanadigan Qishloq va suv xo'jaligi, ekologiya sohalarining budjet parametrlarini shakllantirish va ijrosini monitoring qilish. 4-tadbir: Qishloq va suv xo'jaligi, ekologiya sohalarini rivojlantirish bo'yicha takliflar kiritish. 9-quyi dastur: Aholini ijtimoiy himoya qilish va davlat ijtimoiy xizmatlari tarmoqlarida budjet siyosati. 1-tadbir: Aholini ijtimoiy himoya qilish va kambag'allikni qisqartirish sohasidagi tashkilotlar faoliyatini moliyaviy ta'minlash; 2-tadbir: Aholi va tadbirkorlik sohasini moliyaviy qo'llab-quvvatlash, subsidiyalar ajratilishini muvofiqlashtirish va baholash; 3-tadbir: Xususiy sektorda ishlovchi ayollarga to'langan homiladorlik va tug'ish nafaqasi bo'yicha doimiy monitoring o'tkazish; 10-quyi dastur: Transport, aloqa, turizm, uy-joy kommunal xo'jaligi va to'qimachilik korxonalari iqtisodiyoti, moliyasi va narx siyosati.

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rifi
		1-tadbir: Transport, aloqa, turizm va uy-joy kommunal xo'jaligi sohalari iqtisodiy-moliyaviy faoliyatini tahlil qilish, moliyaviy qo'llab-quvvatlash; 2-tadbir: Transport, aloqa, turizm va uy-joy kommunal xo'jaligi sohasini narx jihatdan tartibga solish. 11-quyi dastur: Mudofaa majmui, huquq tartibot organlarida budjet siyosati. 1-tadbir: Mudofaa majmui organlari faoliyatini moliyaviy ta'minlash; 2-tadbir: Huquq-tartibot organlari faoliyatini moliyaviy ta'minlash. 12-quyi dastur: Safarbarlik tayyorgarligi va resurslar. 1-tadbir: Davlat zaxiralarini boshqarish qo'mitasi bilan birgalikda davlat moddiy zaxiralari shakllantirilishini, shu jumladan ularning to'planishi, saqlanishi va yangilanishini ta'minlash ishlarini tashkil etish; 2-tadbir: Faoliyatiga tegishli bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar loyihalarini tayyorlash, vazirlik va idoralar tomonidan taqdim etilgan normativ-huquqiy hujjatlar loyihalari yuzasidan takliflar ishlab chiqish; 3-tadbir: O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi Davlat zaxiralarini boshqarish qo'mitasi bilan birgalikda davlat zaxirasidan chiqariladigan moddiy boyliklari narxlarini ko'rib chiqish va kelishish.
5.	Dasturning yakuniy va bevosita maqsadli ko'rsatkichlari	Yakuniy natija ko'rsatkichi: • Konsolidatsiyalashgan budjet saldosining yalpi ichki mahsulotga nisbatan ulushi; • Davlat budjeti daromadlarining yalpi ichki mahsulotga nisbatan ulushi; • Davlat budjeti xarajatlarining yalpi ichki mahsulotga nisbatan ulushi; • "Ochiq budjet" axborot portali orqali jamoatchilik fikri asosida loyihalarni shakllantirish jarayonlarida g'olib deb topilgan mahallalar ulushi (jami mahalla soniga nisbatan); • Ijtimoiy nafaqa oluvchi oilalarning jami oilalardagi ulushi; • O'zbekiston Respublikasi (<i>O'zbekiston Respublikasi hukumati</i>) nomidan va O'zbekiston Respublikasining kafolati ostida tashqi qarzlarini jalb qilish bo'yicha yillik imzolanadigan yangi bitimlarning cheklangan hajmi • O'zbekiston Respublikasi nomidan chiqariladigan davlat qimmatli qog'ozlarining cheklangan sof hajmi (<i>trln so'm</i>); • Ijtimoiy soha uchun ajratiladigan budjet mablag'laridan oqilona va samarali foydalanishni nazorat

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rifi
		qilish hamda ushbu mablag'larning ta'lim sifatiga ta'sirini doimiy tahlil qilish; Bevosita natija ko'rsatkichi: • Fiskal strategiyani ishlab chiqish; • Davlat budjeti to'g'risidagi qonun loyihasi va Budgetnomani ishlab chiqish; • 2025-2030-yillarda O'zbekiston Respublikasi davlat moliyasini boshqarish tizimini takomillashtirish strategiyasi loyihasini ishlab chiqish; • Genderga yo'naltirilgan budgetlashtirish uslubiyoti loyihasini ishlab chiqish; • Birinchi darajali budget mablag'larini taqsimlovchilarning 2026-2027-yillar uchun budget mablag'laridan foydalanish bilan bog'liq maqsadli indikatorlarini umumlashtirib, tasdiqlash uchun Vazirlar Mahkamasiga kiritish • Fiskal xatar darajasini aniqlash bo'yicha baholash o'tkaziladigan davlat ishtirokidagi korxonalar soni; • Fiskal majburiyatlari baholanadigan va ma'lumotlar bazasiga kiritiladigan Davlat-xususiy sheriklik loyihalari soni; • Soliqlar va yig'implarni to'lash tartibini belgilovchi, shuningdek, soliq maslahati bo'yicha faoliyatni tartibga soluvchi normativ-huquqiy hujjatlarni takomillashtirish; • Yashirin iqtisodiyotni qisqartirish bo'yicha Strategiyani qabul qilish bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Prezidenti qarori loyihasini ishlab chiqish; • "Fuqarolar uchun budget" axborot nashrini chop etish; • Tashabbusli budget jarayonlarida ishtirok etadigan mahallalar soni; • Hisobot davri yakuni bilan Davlat budjeti ijrosi to'g'risida hisobotni Vazirlar Mahkamasiga va Oliy Majlis Qonunchilik palatasiga kiritish va himoya qilishni tashkil qilish; • Vazirlik va idoralar Ichki audit xizmatlari faoliyatini baholash; • Buxgalteriya hisobining milliy standartlarini Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga uyg'unlashtirilgan loyihalarini ishlab chiqish; • Auditorlik tashkilotlari reestriga kiradiganlar soni; • Davlat hokimiyati, boshqaruv, sud, adliya va prokuratura, diplomatik muassasalar hamda mahalliy davlat hokimiyati organlarining shtatlar jadvali hamda xarajatlar smetasini ro'yxatdan o'tkazish; • Davlat hokimiyati, boshqaruv, sud va prokuratura, diplomatik muassasalar hamda mahalliy davlat hokimiyati organlarining budget so'rovini qabul qilish; • Davlat hokimiyati, boshqaruv, sud, adliya va prokuratura, diplomatik muassasalar hamda mahalliy

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rifi
		davlat hokimiyati organlarining budget ijrosi to'g'risida davriy hisobotlarini qabul qilish; • Ijtimoiy soha tashkilotlarining shtatlar jadvali hamda xarajatlar smetasini ro'yxatdan o'tkazish; • Ijtimoiy soha tashkilotlari bo'yicha budget so'rovini qabul qilish; • Ijtimoiy soha tashkilotlarining budget ijrosi to'g'risida davriy hisobotlarini qabul qilish; • Qishloq va suv xo'jaligi hamda ekologiya sohalarini tashkilotlarining shtatlar jadvali hamda xarajatlar smetalarini ro'yxatdan o'tkazish; • Qishloq va suv xo'jaligi hamda ekologiya sohalarining budget so'rovlarini qabul qilish; • Qishloq va suv xo'jaligi hamda ekologiya sohalarining budget ijrosi to'g'risida davriy hisobotlarini qabul qilish; • Davlat resursi sifatida xarid qilingan bug'doyning korxonalarda saqlanishi va sotilishi bo'yicha maqsadli o'rganishlar olib borish; • Aholini ijtimoiy himoya qilish va davlat ijtimoiy xizmatlari yo'nalishidagi tashkilotlarning shtatlar jadvali hamda xarajatlar smetalarini ro'yxatdan o'tkazish; • Aholini ijtimoiy himoya qilish va davlat ijtimoiy xizmatlari yo'nalishidagi tashkilotlarining budget so'rovlarini qabul qilish; • Aholini ijtimoiy himoya qilish va davlat ijtimoiy xizmatlari yo'nalishidagi tashkilotlarining budget ijrosi to'g'risida davriy hisobotlarini qabul qilish; • Davlat budjeti va davlat maqsadli jamg'armalaridan ajratiladigan subsidiyalar samaradorligini ta'minlash chora-tadbirlari to'g'risidagi normativ-huquqiy hujjat loyihasini ishlab chiqish; • Kam ta'minlangan oilalarga ko'rsatilayotgan ijtimoiy yordamlar manzilliligini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida normativ-huquqiy hujjat loyihasini ishlab chiqish; • Muhtoj shaxslarni protez-ortopediya moslamalari va reabilitatsiya qilishning texnik vositalari bilan ta'minlash tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida normativ-huquqiy hujjat loyihasini ishlab chiqish; • Transport, aloqa, turizm, uy-joy kommunal xo'jaligi va to'qimachilik korxonalarining shtatlar jadvali hamda xarajatlar smetasini ro'yxatdan o'tkazish; • Transport, aloqa, turizm, uy-joy kommunal xo'jaligi va to'qimachilik korxonalari bo'yicha budget so'rovi qabul qilish; • Transport, aloqa, turizm, uy-joy kommunal xo'jaligi va to'qimachilik korxonalarining budget ijrosi to'g'risida davriy hisobotlarini qabul qilish; • Soha korxonalarining narxlarini tasdiqlash;

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rifi
		• Mudofaa majmui, huquq tartibot organlarining shtatlar jadvali hamda xarajatlar smetasini ro'yxatdan o'tkazish; • Mudofaa majmui, huquq tartibot organlarining budjet so'rovi qabul qilish; • Mudofaa majmui, huquq tartibot organlarining budjet ijrosi to'g'risida davriy hisobotlarini qabul qilish; • Safarbarlik tayyorgarligi va resurslar yo'nalishi bo'yicha shtatlar jadvali hamda xarajatlar smetasini ro'yxatdan o'tkazish; • Safarbarlik tayyorgarligi va resurslar yo'nalishi bo'yicha budjet so'rovi qabul qilish; • Safarbarlik tayyorgarligi va resurslar yo'nalishi bo'yicha budjet ijrosi to'g'risida davriy hisobotlarini qabul qilish.
6.	Qamrab olingan aholi toifasi (kontingent)	Aholining barcha qatlamlari
7.	Dasturni amalga oshirishga to'sqinlik qilishi mumkin bo'lgan tashqi va ichki omillar	Dasturni amalga oshirishga quyidagi omillar ta'sir qilishi mumkin: • hukumatning reja davrida ko'zda tutilmagan yangi ustuvor vazifalarini amalga oshirish bo'yicha qarorlarining qabul qilinishi; • tashqi geosiyosiy noaniq holatlarning vujudga kelishi va tashqi siyosatda ko'zda tutilmagan boshqa holatlar; • ma'lum bir kasallikning tarqalishi natijasida pandemiya va tabiiy ofat holatlari vujudga kelishi; • budjetdan moliyalashtirish shartlarining o'zgarishi yoki tashqi va ichki moliya bozorida foiz stavkalarining kutilgandan ko'ra oshib ketishi; • Davlat budjeti daromadlari prognozining bajarilmasligi; • budjet mablag'laridan ajratiladigan subsidiyalar samaradorligining pastligi; • integratsion ma'lumotlar bazalariga kiberhujumlar bo'lishi va tizimlarda favqulodda texnik nosozliklarning kuzatilishi; • Davlat-xususiy sheriklik loyihalarining davlat sherigi aybi bilan muddatidan oldin bekor bo'lishi. Yuqoridagi omillar yuzaga kelgan taqdirda dasturning ayrim tadbirlarini amalga oshirish keyingi davrlarga qoldirilishi, belgilangan ko'rsatkichlarning bajarilmasligi munosabati bilan dastur qayta ko'rib chiqilishi mumkin.
8.	Oxirgi 2 yilgi va kelgusi 3 yil davomidagi dastur budjeti	2024-yil – 120,7 mlrd so'm. Kelgusi 2025-2027 yy. 2025-yil – 21 344,2 mlrd so'm. 2026-yil – 23 478,6 mlrd so'm. 2027-yil – 25 826,5 mlrd so'm.

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rifi
9.	Moliyalashtirish manbai va summasi (3 yillik)	Moliyalashtirish manbalari: JAMI 2025-2027-y.y. 70 649,4 mlrd so'm. – respublika budjeti – 69 092,6 mlrd so'm. – budjetdan tashqari — 67 957,5 mlrd so'm. – mahalliy budjet – 2 463,1 mlrd so'm.

Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi Moliya organlari hamda budjet tashkilotlarining moliya-hisob bo‘linmalari xodimlarini tayyorlash va qayta tayyorlash o‘quv markazining (O‘quv markazi) 2025-2027-yillar yillarga mo‘ljallangan “O‘quv markazida malaka oshirish faoliyatini tashkil etish budjet dasturlari”ning pasporti

Mablag‘ taqsimlovchi organ nomi:	Iqtisodiyot va moliya vazirligi	Mas’ul shaxs (administrator):	Sh. Xaydarov
Budjet dasturini tasdiqlovchi rahbar:	I. Xamidova	Ijrochilar:	Sh. Qurbonov, R. Bakiyeva, J. Xamidullayev, A. Akramov, Sh. Mirzaxidova, B. Atadjanov, A. Kayumov, N. Parmanova
Tasdiqlash sanasi:	__.__.2024-yil	Asos:	1. O‘RQ-637-son, 23.09.2020-y. 2. O‘RQ-684-son, 22.04.2021-y. 3. O‘RQ-788-son, 08.08.2022-y. 4. PF-158-son, 11.09.2023-y. 5. PQ-2847-son, 03.04.2017-y. 6. VMQ-54-son, 20.03.2007-y. 7. VMQ-62-son, 13.02.2023-y.

T/r	Ko‘rsatkich	Ta’rifi
1.	Dastur nomi	O‘quv markazida malaka oshirish faoliyatini tashkil etish
2.	Dastur maqsadi va vazifalari	Dasturning maqsadi: - O‘quv markazida iqtisodiyot va moliya organlari, budjet tashkilotlarining moliya-hisob bo‘linmalari hamda vazirlik va idoralarning ichki audit xizmati xodimlari, shuningdek, boshqa tashkilotlarning moliya-iqtisod sohasi mutaxassislarining malakasini oshirish va kasbiy ko‘nikmalarini rivojlantirish. Dasturning vazifalari: - vazirlik tizimi mutaxassislarining kasbiy layoqat va mahoratini yanada oshirish, yangi bilimlar berish, ilg‘or xorijiy tajribadan kelib chiqib innovatsion yo‘naltirilgan holda ularning malakasini oshirish, Iqtisodiyot va moliya vazirligi elektron axborot tarmog‘idan samarali foydalanish kompetensiyalarini rivojlantirish; - tinglovchilarning kasbiy bilimi, ko‘nikmasi va mahoratini uzluksiz yangilab borish, mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini oshirish, zamonaviy talablarga muvofiq kompetentlikni rivojlantirish hamda moliya-iqtisod sohasini yanada rivojlantirishda ularning kasbiy tayyorgarlik darajasini oshirish; - o‘quv jarayonini Iqtisodiyot va moliya vazirligi tizimidagi amaliyot bilan integratsiyalashuvini ta’minlash;

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rif
		• vazirlik va idoralarning ichki audit xizmatlari xodimlari, budget tashkilotlarining moliya-hisob bo'linmalari xodimlari, davlat organlari va boshqa tashkilotlarning davlat xaridlari bo'yicha mutaxassislari uchun malaka oshirish o'quv kurslarini tashkil etish; • tinglovchilarni tegishli sohadagi qonun hujjatlariga kiritilgan o'zgartirish va qo'shimchalar hamda zamonaviy moliya-iqtisod siyosati va uni amalga oshirishning xorijiy tajribasi bilan tanishtirish; • o'quv, ilmiy-metodik ishlarni tashkil etish va amalga oshirish uchun respublikaning yetakchi ta'lim, ilmiy-tadqiqot muassasalari, shuningdek, xorijiy mamlakatlarning moliya-iqtisod sohasidagi yuqori malakali mutaxassislarni jalb etish; • tinglovchilarning malakasini oshirish va ularni qayta tayyorlash bo'yicha o'quv jarayonining metodik va axborot bazasini tashkil etish hamda takomillashtirish; • moliya-iqtisod sohasidagi dolzarb mavzular bo'yicha ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish, shuningdek, o'quv qo'llanmalari, ilmiy-metodik ishlanmalar va boshqa o'quv adabiyotlarini tayyorlash; • innovatsion ilmiy yutuqlarni, zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llashni, masofadan o'qitishni, mustaqil ta'lim olishni kengaytirishni nazarda tutuvchi innovatsion texnologiyalarni Markaz ta'lim tizimiga joriy etish; • moliya-iqtisod sohasidagi dolzarb mavzular bo'yicha ilmiy-amaliy konferensiyalar, seminarlar, treninglar, davra suhbatlari va vebinarlar tashkil etish.
3.	Dastur muddati	2025–2027 yy.
4.	Quyi dasturlar va/yoki tadbirlar nomi	Dasturning quyi dastur va tadbirlar nomi: 1-quyi dastur: Boshqaruv dasturi. 1-tadbir: Inson resurslarini rivojlantirish. 2-tadbir: Moliyaviy xizmat. 3-tadbir: O'quv markazining xo'jalik faoliyatini tashkil etish hamda moddiy va texnik ta'minotini amalga oshirish. 4-tadbir: Kommunikatsiyalar va media bilan ishlash. 2-quyi dastur: Malaka oshirish jarayonini tashkil etish dasturi 1-tadbir: O'quv markazida o'quv jarayonini tashkil etish, nazorat qilish va baholash. 2-tadbir: O'quv, o'quv-uslubiy, ilmiy-tadqiqot, ma'naviy-ma'rifiy ishlarni amalga oshirish. 3-quyi dastur: “Moliyachi ma'lumotnomasi” byulleteni faoliyatini tashkil etish dasturi.

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rif
		1-tadbir: "Moliyachi ma'lumotnomasi" byulletenida
5.	Dasturning yakuniy va bevosita maqsadli ko'rsatkichlari	Yakuniy natija ko'rsatkichi: - Malaka oshirgan tinglovchilar orasida sertifikat va guvohnomaga ega bo'lganlar ulushi; Bevosita natija ko'rsatkichi: - O'quv markazida malaka oshirgan tinglovchilar ulushi; - moliya-iqtisod sohasidagi dolzarb mavzular bo'yicha tashkil etilgan o'quv kurslari soni; "Moliyachi ma'lumotnomasi" byulletenida nashr qilingan moliya-iqtisod sohasiga oid maqolalar soni.
6.	Qamrab olingan aholi toifasi (kontingent)	Iqtisodiyot va moliya vazirligi tizimi, budget tashkilotlarining moliya-hisob bo'linmalari hamda vazirlik va idoralarning ichki audit xizmati, shuningdek, boshqa tashkilotlarning moliya-iqtisod sohasi mutaxassislari.
7.	Dasturni amalga oshirishga to'sqinlik qilishi mumkin bo'lgan tashqi omillar	Dasturni amalga oshirishga quyidagi omillar ta'sir qilishi mumkin: - tinglovchining vaqtinchalik mehnatga layoqatsizligi, xizmat safarida va mehnat ta'tilida bo'lganligi sababli malaka oshirish kurslarida ishtirok eta olmasligi; - tinglovchining harbiy yoki muqobil xizmatga chaqirilganligi, shuningdek, sudning qarori asosida ishdan chetlatilib turilganligi sababli malaka oshirish kurslarida ishtirok eta olmasligi; - favqulodda holatlar hamda ma'lum bir kasallikning tarqalishi natijasida pandemiya holati vujudga kelishi; - hukumatning reja davrida ko'zda tutilmagan yangi ustuvor ishlarni amalga oshirish bo'yicha qarorlari; - tashkilotlarda xodimlar qo'nimsizligi va shtat birliklarining qisqarishi. Yuqoridagi omillar yuzaga kelgan taqdirda dasturning ayrim tadbirlarini amalga oshirish keyingi davrlarga qoldirilishi, belgilangan ko'rsatkichlarning bajarilmasligi munosabati bilan dastur qayta ko'rib chiqilishi mumkin.
8.	Oxirgi 2 yilgi va kelgusi 3 yil davomidagi dastur budjeti	2024-yil — 13,7 mlrd so'm; Kelgusi 2025–2027 yy. 2025-yil – 14,1 mlrd so'm; 2026-yil – 15,5 mlrd so'm; 2027-yil – 17,1 mlrd so'm.

T/r	Ko‘rsatkich	Ta’rifi
9.	Moliyalashtirish manbai va summasi (3 yillik)	Moliyalashtirish manbalari: JAMI 2025–2027 yy. 46,8 mlrd so‘m – respublika budjeti – 22,5 mlrd so‘m; – mahalliy budjet – 0; – budjetdan tashqari – 24,3 mlrd so‘m.

Qishloq xo‘jaligi vazirligining 2025-2027-yillarga mo‘ljallangan “Qishloq
xo‘jaligi mahsulotlarini yetishtirish dasturi”ning pasporti

Mablag‘ taqsimlovchi organ nomi:	Qishloq xo‘jaligi vazirligi	Mas’ul shaxs (administrator):	Tuproq unumdorligini oshirish va yerlar degradatsiyasiga qarshi kurashish boshqarmasi bosh mutaxassis (U.Niyazmetov)
Bdjet dasturini tasdiqlovchi rahbar:	I.Abduraxmonov	Ijrochilar:	K.Sobirov, J.Abduzuxurov, A.Ergashev, Z.Artikov, F.Qo‘ziyev, N.Madiboyev, O.Soatov, S.Zaynabudinov, Q.Ismoilov, B.Nuriddinov.
Tasdiqlash sanasi:	__.__.2024-yil	Asos:	1. PF-158-son, 11.09.2023y. 2. PF-5853-son,23.10.2019y. 3. PQ-300-son,11.09.2023y. 4. PF-90-son, 10.06.2023-y.

T/r	Ko‘rsatkich	Ta’rifi
1.	Dastur nomi	Qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini yetishtirish bdjet dasturi
2.	Dastur maqsadi va vazifalari	Dasturning maqsadi: - Qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini yetishtirish, tuproq unumdorligini oshirish, kishloq xo‘jaligida hosildorlikni va chorvachilik mahsuldorligini oshirish; - Qishloq xo‘jaligi yerlarini tartibga solish, yer islohotlarini amalga oshirish; - Aholini sifatli mahalliy oziq-ovqat mahsulotlari bilan ta’minlash maqsadida oziq-ovqat sanoatini rivojlantirish hamda asosiy turdagi oziq-ovqat mahsulotlarini ichki ishlab chiqarish xisobiga ta’minlashga erishish. Dasturning vazifalari: - ichki va tashqi bozor talablari, har bir hududning tuproq-iqlim sharoiti, suv ta’minoti hamda ixtisoslashuvidan kelib chiqib, paxta, g‘alla, sholi, dukkakli don, texnik va moyli ekinlar hamda meva-sabzavotchilik, uzumchilik, polizchilik, kartoshkachilik va dorivorchilikni rivojlantirish; - tuproq, agrokimyoviy, geobotanik tadqiqotlar, aerokosmik tasvirga olish, topografik-geodezik, kartografik ishlarni o‘tkazish; - qishloq xo‘jaligi mahsulotlari yetishtirish

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rifi
		• Qishloq xo'jaligi va dehqon xo'jaligi yeridan foydalanuvchilarning normativ qiymatini aniqlash, yaylov va pichanzorlarda o'simlik turlari bo'yicha geobotanik tadqiqotlar o'tkazish, tabiiy yaylovlar monitoringi va qishloq xo'jaligi ekinlarini joylashtirish; • oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarishni rivojlantirish; • qishloq xo'jaligi va oziq-ovqat eksportini oshirish; • qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlashni oshirish; • ozuqa ekinlari maydonini kengaytirish; • agrologistika markazlarini ko'paytirish.
3.	Dastur muddati	2025-2027 yy.
4.	Quyidagilar va/yoki tadbirlar nomi	Dasturdagi tadbirlar nomi: 1-quyi dastur: Qishloq xo'jaligi mahsulotini yetishtirish va rivojlantirishni boshqarish 2-quyi dastur: Oziq-ovqat sanoatini rivojlantirish va xavfsizligini ta'minlash 3-quyi dastur: Agrologistika, marketing va eksport 4-quyi dastur: Qishloq xo'jaligi va dehqon xo'jaligi yeridan foydalanuvchilarning normativ qiymatini aniqlash, yaylov va pichanzorlarda o'simlik turlari bo'yicha geobotanik tadqiqotlar o'tkazish, tabiiy yaylovlar monitoringi va qishloq xo'jaligi ekinlarini joylashtirish hamda tuproq bonitirovkasi va sug'oriladigan yerlarda agrokimyoviy va tuproq sho'rlanish kartogrammalar tuzish, tuproq (yerlar) monitoringini o'tkazish ishlari:
5.	Dasturning yakuniy va bevosita maqsadli ko'rsatkichlari	Yakuniy natija ko'rsatkichi: • Boshqali donning o'rtacha hosildorligi (sug'oriladigan maydonlarda); • Paxta xom-ashyosining o'rtacha hosildorligi; • Qishloq xo'jaligi yerlarining normativ qiymatini aniqlash (yerdan foydalanuvchilar); • Dehqon xo'jaligi yerlarining normativ qiymatini aniqlash (yerdan foydalanuvchilar); • Yaylov va pichanzorlarda geobotanik tadqiqotlar o'tkazish hamda yaylovlarni xatlovdan o'tkazish; • Tabiiy yaylovlar monitoringi; • Qishloq xo'jaligi va oziq-ovqat mahsulotlari eksporti hajmining oshishi; • Umumiy oziq-ovqat eksport hajmida qayta ishlangan mahsulotlar ulushi;

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rifi
		• Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash ko'rsatkichini oshirish; - Umumiy ekin maydonlari tarkibida ozuqa ekinlari maydonlari ulushi (jami yer maydoniga nisbatan). Bevosita natija ko'rsatkichi: • Sug'oriladigan qishloq xo'jaligi yerlarini tuproq kartalarini tuzish va tuproq sifatini baholash; • Sug'oriladigan qishloq xo'jaligi yerlarida tuproq agrokimyoviy tadqiqotlarni o'tkazish va agrokimyoviy kartogrammalar tuzish; • Sug'oriladigan qishloq xo'jaligi yerlarini sho'rlangan tuproqlarini xaritaga tushirish; • Qishloq xo'jalik yerlari tuproqlarini monitoring maqsadlarida tadqiq etish uchun ekologik maydonchalarda tuproq tadqiqotlarini bajarish; • Paxtada tezpishar hamda serhosil navlarni tanlash va joylashtirish; • G'allada tezpishar hamda serhosil navlarni tanlash va joylashtirish; - Yangi agrologistika markazlari faoliyatini yo'lga qo'yish.
6.	Qamrab olingan aholi toifasi (kontingent)	Aholining barcha qatlamlari
7.	Dasturni amalga oshirishga to'sqinlik qilishi mumkin bo'lgan tashqi va ichki omillar	Dasturni amalga oshirishga quyidagi omillar ta'sir qilishi mumkin: • hukumatning reja davrida ko'zda tutilmagan yangi ustuvor ishlarni amalga oshirish bo'yicha qarorlari; • tashqi geosiyosiy noaniq holatlarning vujudga kelishi va tashqi siyosatda ko'zda tutilmagan boshqa holatlar; • ma'lum bir kasallikning tarqalishi natijasida pandemiya holati vujudga kelishi; • bdjetdan moliyalashtirish shartlarining o'zgarishi yoki jalb qilingan davlat qarzlarining shartlari o'zgarishi; • Iqlim o'zgarishida ko'zda tutilmagan holatlar ro'y berishi. Yuqoridagi omillar yuzaga kelgan taqdirda dasturning bir qismini amalga oshirish keyingi davrlarga qoldirilishi, belgilangan ko'rsatkichlarning bajarilmasligi munosabati bilan dastur qayta ko'rib chiqilishi mumkin.
8.	Oxirgi 2 yilgi va kelgusi 3 yil davomidagi dastur bdjeti	2023-yil – 77,6 mlrd so'm; 2024-yil – 85,4 mlrd so'm. Kelgusi 2025-2027 yy. 2025-yil – 139,0 mlrd so'm; 2026-yil – 148,7 mlrd so'm; 2027-yil – 165,1 mlrd so'm.

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rifi
9.	Moliyalashtirish manbai va summasi (3 yil)	Moliyalashtirish manbalari: JAMI 2025-2027-y.y. 452,8 mlrd.so'm – respublika bdjeti – 367,3 mlrd.so'm . – bdjetdan tashqari - 85,5 mlrd.so'm – mahalliy bdjet – 0

Qishloq xo'jaligi vazirligining 2025-2027-yillarga mo'ljallangan “Agrar sohani davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash bdjet dasturi”ning pasporti

Mablag' taqsimlovchi organ nomi:	Qishloq xo'jaligi vazirligi	Mas'ul shaxs (administrator):	X. Yormatov
Bdjet dasturni tasdiqlovchi rahbar:	I. Abduraxmonov	Ijrochilar:	S. Kulmirzayev, I. Jo'rayev, S. Rashidov J. Xolov. O. Mansurov
Tasdiqlash sanasi:	__.__.2024-yil	Asos:	1. PF-158-son, 11.09.2023y. 2. PF-300-son, 11.09.2023y. 3. PQ-144-son, 01.03.2022-y. 4. PQ-71-son, 13.02.2024-y. 5. VM-315-son, 07.06.2022-y. 6. VM-460-son, 19.08.2022-y. 6. VM-320-son, 03.05.2018-y.

Izoh: Administrator va ijrochilar boshqa ishga o'tgan taqdirda, vazifalarni ushbu lavozimga yangi tayinlangan yoki zimmasiga tegishli funksiyalarni bajarish yuklangan shaxslar tomonidan bajariladi.

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rifi
1.	Dastur nomi	Agrar sohani davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash bdjet dasturi
2.	Dastur maqsadi va vazifalari	Dasturning maqsadi: - Qishloq xo'jaligi ekinlarini yetishtirishda suv resurslaridan yanada samarali foydalanish, eksportbop qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirishni rag'batlantirish - Respublikada iqlim o'zgarishi bilan bog'liq salbiy ta'sirning oldini olish, qishloq xo'jaligi yerlari degradatsiyasini kamaytirish, tuproqdagi gumus miqdorini ko'paytirish orqali ekinlar hosildorligi va tuproq unumdorligini oshirish Dasturning vazifalari: - Ichki bozorda narxlar barqarorligini ta'minlash - Qishloq xo'jaligi mahsulotlari ishlab chiqaruvchilarini davlat tomonidan moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini takomillashtirish - Qishloq xo'jaligi va oziq-ovqat tarmog'ining strategik yo'nalishlari va ehtiyojlariga mos

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rif
		kreditlash va sug'urtalash mexanizmini takomillashtirish • Qo'shimcha mexanizmlar va moliyaviy vositalarni joriy etish va bozor ishtirokchilariga teng imkoniyatlar yaratish.
3.	Dastur muddati	2025-2027-y.y.
4.	Quyi dasturlar va/yoki tadbirlar nomi	Dasturning quyi dastur va tadbirlar nomi: 1-quyi dastur: Agrar sohani moliyaviy qo'llab-quvvatlash siyosatini yuritish 2-qo'yi dastur: Qishloq xo'jaligida suv tejovchi texnologiyalarni joriy qilish uchun subsidiyalar 3-quyi dastur: Boshqoli don ekin maydonlarini sug'orish uchun qayta tiklanuvchi energiya manbalari hamda ko'chma generatorlar kabi uskunalar qiymatining bir qismini qoplap berish uchun subsidiyalar 4-quyi dastur: Qoraqalpog'iston Respublikasi qishloq xo'jaligi korxonalarini lazerli qurilmaga ega tekislash agregatlari bilan ta'minlash 5-qo'yi dastur: Eksportbop qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirishda biologik himoya usulini qo'llash bilan bog'liq xarajatlarning bir qismini qoplashga ajratiladigan subsidiya 6-quyi dastur: Tuproqdagi gumus miqdorini oshirish xarajatlarining bir qismini qoplash uchun subsidiyalar 7-quyi dastur: Paxta va boshqoli don yetishtiruvchi fermer xo'jaliklarining nasos agregatlari iste'mol qiladigan elektr energiyasi xarajatini qoplash uchun subsidiyalar 8-quyi dastur: Chorvachilik xo'jaliklariga xorijiy davlatlardan import qilingan nasldor qoramol, qo'y va echkilar uchun subsidiyalar 9-quyi dastur: Xorazm viloyatining sholi yetishtiruvchi subyektlariga lazerli qurilmaga ega yer tekislagich agregatlar bilan yer tekislash xarajatlari uchun subsidiya
5.	Dasturning yakuniy va bevosita maqsadli ko'rsatkichlari	Yakuniy natija ko'rsatkichi: • Iqtisod qilinadigan suv miqdori oshadi • Resurs tejamkor texnologiyalar joriy etilgan paxta va g'alla maydonlarini ulushini oshirish • Gumusli o'g'it qo'llangan maydonlarda paxta xosildorligini oshirish • Biologik himoya vositalaridan foydalanish natijasida yetishtirilgan ekologik toza eksportbop qishloq xo'jaligi mahsulotlari xajmi

T/r	Ko'rsatkich	Ta'rifi
		• Qishloq, o'rmon va baliq xo'jaligida qo'shilgan qiymatning yillik o'sishi • Qishloq xo'jaligida mehnat unumdorligini oshirish (bir nafar qishloq xo'jaligida band bo'lganlar uchun) Bevosita natija ko'rsatkichi: • Suv tejovchi texnologiyalar joriy qilinadigan maydon • Paxta maydonlarida shudgorlash davrida gumusli ugiti kullash • Respublika miqyosida qishloq xo'jaligi ekinlarida biologik himoya usuli qo'llanilgan maydonlar.
6.	Qamrab olingan aholi toifasi (kontingent)	Klaster va fermer xo'jaliklari
7.	Dasturni amalga oshirishga to'sqinlik qilishi mumkin bo'lgan tashqi omillar	Dasturni amalga oshirishga quyidagi omillar ta'sir qilishi mumkin: • hukumatning reja davrida ko'zda tutilmagan yangi ustuvor ishlarni amalga oshirish bo'yicha qarorlari; • tashqi geosiyosiy noaniq holatlarning vujudga kelishi va tashqi siyosatda ko'zda tutilmagan boshqa holatlar; • ma'lum bir kasallikning tarqalishi natijasida pandemiya holati vujudga kelishi; • bdjetdan moliyalashtirish shartlarini o'zgarishi yoki jalb qilingan davlat qarzlarining shartlari o'zgarishi; • Iqlim o'zgarishida ko'zda tutilmagan holatlar ro'y berishi Yuqoridagi omillar yuzaga kelgan taqdirda dasturning bir qismini amalga oshirish keyingi davrlarga qoldirilishi, belgilangan ko'rsatkichlarning bajarilmasligi munosabati bilan dastur qayta ko'rib chiqilishi mumkin.
8.	Oxirgi 2 yilgi va kelgusi 3 yil davomidagi dastur bdjeti	Oxirgi yillardagi: 2022-yil – 9,4 mlrd. so'm; 2023-yil – 31,4 mlrd. so'm. Kelgusi 2025-2027-y.y. 2025-yil – 454,2 mlrd. so'm; 2026-yil – 483,1 mlrd. so'm; 2027-yil – 514,2 mlrd. so'm.
9.	Moliyalashtirish manbai va summasi (3 yil)	Moliyalashtirish manbalari: JAMI 2025-2027-y.y. 1 451,6 mlrd. so'm – respublika bdjeti – 1 428,5 mlrd.so'm

T/r	Ko‘rsatkich	Ta’rifi
		– mahalliy bdjet – 0,0 mlrd.so‘m – bdjetdan tashqari - 23,1 mlrd.so‘m

